

รายงานสืบเนื่อง eProceedings

การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการ
ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2025
Thailand Theological Academic Conference 2025

วันศุกร์ที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 2025
รูปแบบออนไลน์ทางโปรแกรม ZOOM

รายงานสืบเนื่อง

การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2025

บรรณาธิการอำนวยการ	ประกิจ ตรีทศายุธ	(สมาคมพระคริสตธรรมไทย)
บรรณาธิการต้นฉบับ	เสรี หล่อกันภัย	(สมาคมพระคริสตธรรมไทย)
	สาธน์ญ บุนนเกียรติ	(วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มพย.)
	สุรศักดิ์ กิติเรืองแสง	(สภาคริสตจักรในประเทศไทย)
	อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ	(วิทยาลัยแสงธรรม)
	ชัยวัฒน์ ชาวเมืองแมน	(โรงเรียนคริสต์ศาสนศาสตร์แบ็บติสต์)
	วิริยะ ทิพย์วรรณการ	(คณะคริสตศาสนศาสตร์ มคต.)
	นที ตันจันทร์พงศ์	(สหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย)
	สกุณี เกรียงชัยพร	(วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มพย.)
	วารุณาฏ เชื้อหน่าย	(Langham Partnership Thailand)
	ณรงค์ ทองสุข	(The Bible League Thailand)
ยุทธภรณ์ พินิจ	(คณะคริสตศาสนศาสตร์ มคต.)	
พิสูจน์อักษร	กองบรรณาธิการ	
ภาพประกอบ	กองบรรณาธิการ	

สงวนลิขสิทธิ์ © 2025 โดย สมาคมพระคริสตธรรมไทย

Online Resource (155 หน้า)

Available online via : www.thai.bible

ISBN 978-616-339-206-0 (e-Book)

จัดพิมพ์โดย

สมาคมพระคริสตธรรมไทย

319/52-55 ถ.วิภาวดีรังสิต สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 02 279 8341

Email: tbs@thaibible.or.th

คำนำ

คริสต์ศาสนศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน และมีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระเจ้า จิตวิญญาณของมนุษย์ ศีลธรรม และจริยธรรม ผ่านทางคำสอนจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ซึ่งตลอดประวัติศาสตร์คริสต์จักรได้นำองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์นี้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และการทำพันธกิจในสังคม

ด้วยเหตุนี้ การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติจึงเป็นโอกาสสำคัญที่ช่วยให้อาจารย์และนักศึกษาจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ต่างๆ และนักวิชาการอิสระ ได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ และได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แก่คริสตจักรและสังคมให้เกิดประโยชน์ต่อไป

การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2025 (Thailand Theological Academic Conference – TTAC 2025) เป็นการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งจัดขึ้นโดยสมาคมพระคริสตธรรมไทย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์และองค์การคริสเตียนต่างๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดงานและคณะผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมนี้จัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง โดยจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 2017 ณ วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบเป็นการจัดประชุมแบบออนไลน์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ต่างๆ สามารถเข้าร่วมการประชุมได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ของอาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทย และนักวิชาการอิสระ
2. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่นๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์

คณะกรรมการจัดงาน TTAC 2025 ขอขอบพระคุณพระเจ้า และขอบคุณสถาบันต่างๆ รวมถึงขอบคุณทุกท่านที่ทำให้การประชุมในครั้งนี้สำเร็จด้วยดี คณะกรรมการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานสืบเนื่องการประชุมนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2025 ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อท่าน และสามารถนำไปสู่การพัฒนาคริสตจักร ชุมชน และสังคมไทยต่อไป

ขอพระเจ้าอวยพรทุกท่านให้เจริญขึ้นในพระคุณและความรักของพระองค์

คณะกรรมการจัดงาน TTAC 2025

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สละบาโตกับคริสเตียนไทยในปัจจุบัน.....	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
การอภิบาลครอบครัวตามบริบทครอบครัวคริสเตียนไทยยุคใหม่ (ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้าน) ...	20
การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ : ตอบคำถามการตีความ เกี่ยวข้องกับปัญหา LGBTs.....	35
การถอดบทเรียนแนวทางการทำพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ <i>Transforming Mission</i> เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้กับบริบทคริสตจักรไทย	52
<i>Suffering as the Refining of Faith: A Study on Biblical “Testing” in Genesis</i>	71
<i>Biblical Textual Criticism: An Introduction</i>	92
คริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย.....	110
การประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการของ คริสตจักรไทยปางหมอปวง.....	128
เกี่ยวกับโครงการ TTAC 2025	ก
กำหนดการ TTAC 2025.....	ง
รายชื่อคณะกรรมการดำเนินงาน TTAC 2025	จ

สัปดาห์กับคริสเตียนไทยในปัจจุบัน

Sabbath in Contemporary Thai Christian context.

นายมาวิน เอื้อนนท์¹

Mawin Euanontat

นายพจนารถ ปณิธานสุทธิ²

Photchanard Panithansuti

นายวิชาญา ทองช่วย³

Vichaya Thongchuy

นางสาวเบญจพร ขจิตเพชรงาม⁴

Benjaporn Khachitphetngam

บทคัดย่อ

การศึกษาสัปดาห์ในบริบทต่างๆ ของพระคัมภีร์ให้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นเกี่ยวกับการรักษาวันสัปดาห์ในฐานะคริสเตียนในปัจจุบัน โดยผ่านการทำความเข้าใจธรรมเนียมปฏิบัติที่พระเจ้าทรงมอบให้แก่โมเสส ซึ่งทรงตั้งวันสัปดาห์ไว้เพื่อให้คนอิสราเอลได้หยุดพักจากหน้าที่การงานและนมัสการพระองค์ แต่ในยุคของพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิมนั้น คนอิสราเอลไม่ได้รักษาสัปดาห์อย่างจริงจัง ดังนั้นเมื่อกลับมาจากการเป็นเชลยที่บาบิโลน พวกธรรมาจารย์ได้มีการเพิ่มรายละเอียดข้อปฏิบัติมากมายซึ่งสร้างภาระหนักแก่คนยิวในเวลานั้น แต่พระเยซูได้ทรงรื้อฟื้นความหมายที่แท้จริงของวันสัปดาห์ขึ้นมาใหม่ นั่นคือเพื่อมนุษย์จะได้หยุดพักและนมัสการพระเจ้า ไม่ใช่เพื่อการรักษาธรรมเนียมปฏิบัติ และชี้ให้เห็นว่าพระองค์ทรงเป็นองค์เจ้านายเหนือวันสัปดาห์ ซึ่งจากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ในยุคปัจจุบัน แม้คริสเตียนส่วนใหญ่ไม่ต้องรักษาสัปดาห์ แต่สามารถเรียนรู้ที่จะหยุดพักและนมัสการพระเจ้าได้เช่นเดียวกัน

คำสำคัญ การรักษารวันสัปดาห์ พระคัมภีร์ การนมัสการ การหยุดพัก พระเยซูกับสัปดาห์

¹ นักศึกษาหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์ (โท) สถาบันกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ e-mail: mwneua@gmail.com

² นักศึกษาหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์ (โท) สถาบันกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ e-mail: Photbk@gmail.com

³ นักศึกษาหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์ (โท) สถาบันกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ e-mail: Vichayai@yahoo.com

⁴ นักศึกษาหลักสูตรคริสตศาสนศาสตร์ (โท) สถาบันกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ e-mail: salemajoy38@gmail.com

Abstract

The study of the Sabbath in various biblical contexts provides valuable insights into its observance for Christians in the modern day. By examining the commandments given to Moses, it is evident that God instituted the Sabbath for the Israelites as a day of rest and worship. However, they struggled to observe it faithfully. As the Israelites returned from exile in Babylon, the teachers of laws introduced additional regulations concerning Sabbath observance, which ultimately became a burden to the Jewish people. Jesus, in His ministry, sought to restore the true purpose of the Sabbath, emphasizing that it was intended for humanity to rest and worship rather than rigid legal adherence. He also identified Himself as the Lord of the Sabbath. From this study, it can be concluded that while many Christians today are not obligated to observe the Sabbath in the same manner as the Israelites, they can still draw principles from it, particularly the importance of rest and worship in their spiritual lives.

Keywords: Sabbath Observance, Biblical Theology, Christian Worship, Rest and Spirituality, Jesus and the Sabbath

บทนำ

เรื่องของการรักษาวันสะบาโตเป็นหนึ่งในหัวข้อที่สร้างความสับสนแก่คริสตจักรมากมายในปัจจุบัน ว่าแท้จริงแล้วคริสเตียนต้องรักษาวันสะบาโตหรือไม่ ซึ่งคริสเตียนบางกลุ่มพยายามรักษาวันสะบาโตเพราะเป็นหนึ่งในบัญญัติสิบประการที่พระเจ้ามอบให้แก่โมเสส ในขณะที่บางกลุ่มพยายามยึดวันสะบาโตเป็นวันศักดิ์สิทธิ์ที่สุดในสัปดาห์ และบางกลุ่มมองว่าไม่จำเป็นต้องรักษาแล้วเพราะแม้แต่พระเยซูก็ไม่ได้ทรงรักษาวันสะบาโต

ดังนั้นการศึกษาที่มาและจุดประสงค์ของวันสะบาโตผ่านบริบทของพระคัมภีร์ทั้งเล่ม จะทำให้เราเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้นถึงความหมายและจุดประสงค์ที่แท้จริงของวันสะบาโต และสามารถตอบคำถามที่เป็นข้อถกเถียงว่า ท้ายที่สุดแล้ว คริสเตียนจำเป็นต้องรักษาวันสะบาโตหรือไม่? และควรมีท่าทีต่อวันสะบาโตอย่างไร?

บทความนี้จะทำการศึกษารักษาวันสะบาโตในแต่ละบริบท โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน นั่นคือ 1.) สัปดาห์โตในพระธรรมเบญจบรรณ 2.) สัปดาห์โตในพันธสัญญาเดิม 3.) สัปดาห์โตในพันธสัญญาใหม่

และ 4.) สบาโตในปัจจุบัน เพื่อทำความเข้าใจความหมาย รวมไปถึงพัฒนาการและมุมมองในแต่ละยุคของพระคัมภีร์จนถึงปัจจุบัน

สบาโต

สบาโต คือการเชื่อฟัง ที่แสดงออกเป็นการหยุดพัก ตามคำสั่งของพระเจ้า คำว่า “วันสบาโต” หรือ “หยุดพัก” มาจากรากศัพท์ภาษาฮีบรูคำเดียวกัน คือ **שבועות** (ซาบัท Shabbat) วันหยุดพักหรือวันสบาโตสำหรับคนยิวคือวันเสาร์ โดยนับจากเย็นวันศุกร์จนถึงเย็นวันเสาร์ เป็นวันที่พวกเขาหยุดพักจากหน้าที่การงานทั้งหมด (เบนแวย์, 1997, p. 35)

และได้มีการปรากฏครั้งแรกในปฐมก.2:2-3 ที่บันทึกว่าพระเจ้าทรงสร้างโลก 6 วัน และหยุดพักในวันที่ 7 ต่อมาในสมัยของโมเสส พระเจ้าประทานบัญญัติ 10 ประการแก่ชนชาติอิสราเอล ในบัญญัติข้อที่ 4 นั้น พระเจ้าได้ตั้งให้เป็นหยุดพัก (วันสบาโต) โดยให้ถือว่าเป็นวันบริสุทธิ์ (อพย. 20:8) ในสมัยที่ชาวอิสราเอลถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลยที่บาบิโลน วันสบาโตก็มีความหมายเพิ่มขึ้นอีก คือเป็นวันที่พวกเขาจะศึกษาพระบัญญัติของพระเจ้า

สบาโตในพระธรรมเบญจบรรณ

1. ปฐมกาล

ฟ้าสวรรค์และแผ่นดิน และสรรพสิ่งทั้งสิ้นที่มีอยู่ในนั้นก็ถูกสร้างเสร็จ วันที่เจ็ด พระเจ้าก็เสร็จงานของพระองค์ที่ทรงทำมานั้น ในวันที่เจ็ดนั้นก็ทรงหยุดพักจากการงานทั้งสิ้นของพระองค์ที่ได้ทรงกระทำ พระเจ้าจึงทรงอวยพรวันที่เจ็ด ทรงตั้งไว้เป็นวันบริสุทธิ์ เพราะในวันนั้นพระองค์ทรงหยุดพักจากการงานทั้งปวงที่พระเจ้าทรงเนรมิตสร้างและทรงกระทำ” ปฐมกาล 2:1-3

ในปฐมกาลได้มีการกล่าวถึงการทรงสร้างของพระเจ้า พระเจ้าได้สร้างโลกใน 6 วัน และได้ตั้งวันที่ 7 ไว้เป็นวันพิเศษ แม้ว่าไม่มีหลักฐานว่าพระองค์สั่งให้มนุษย์รักษาวันสบาโตก่อนสมัยของโมเสสก็ตาม (อพย.16:23; 20:8-11; 31:12-17) แต่พระเจ้าก็ทรงอวยพรวันที่ 7 หมายความว่าพระองค์ทรงตั้งวันที่ 7 ให้เป็นวันบริสุทธิ์ และเป็นข้อหนึ่งในพระบัญญัติ 10 ประการ ซึ่งพระเจ้าทรงบัญชาให้ระลึกถึงวันสบาโต (อพย.20:1-17) (ฮันนาห์, 1999, p. 41)

2. อพยพ

“จงระลึกถึงวันสบาโต ถือเป็นวันบริสุทธิ์ จงทำงานทั้งสิ้นของเจ้าหกวัน แต่วันที่เจ็ดนั้นเป็นสบาโตแด่พระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้า ในวันนั้นห้ามทำงานใดๆไม่ว่าตัวเอง หรือบุตรชายบุตรหญิง

สละบาโตกับคริสเตียนไทยในปัจจุบัน

ของเจ้า หรือทาสทาสีของเจ้า หรือสัตว์ใช้งานของเจ้า หรือคนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในประตูเมืองของเจ้า เพราะในทหวันพระยาร์เวห์ทรงสร้างฟ้าและแผ่นดิน ทะเล และสรรพสิ่งซึ่งมีอยู่ในที่เหล่านั้น แต่ในวันที่เจ็ดทรงพัก เพราะฉะนั้นพระยาร์เวห์ทรงอวยพรวันสะบาโต และทรงตั้งวันนั้นไว้เป็นวันบริสุทธิ์” อพยพ 20:8-11

ในอพยพได้มีการกล่าวถึงบทบัญญัติ 10 ประการที่พระเจ้าทรงประทานให้แก่อิสราเอลผ่านทางโมเสส ที่ภูเขาซีนาย ซึ่งในบัญญัติข้อที่ 4 ได้กล่าวไว้ว่า “จงระลึกถึงวันสะบาโต” โดยให้อิสราเอลได้หยุดพักจากการทำงานในวันที่เจ็ดและถือวันนั้นเป็นวันบริสุทธิ์ วันสะบาโตเป็นวันที่กำหนดไว้เพื่อพักผ่อนและนมัสการพระเจ้า (ธวัช, 2007, p. 139)

3. เลวีนิติ

“จงนับปีสะบาโตเจ็ดปีคือเจ็ดคูณเจ็ดปี เวลาปีสะบาโตเจ็ดปีจึงเป็นสี่สิบเก้าปีแก่เจ้า จงให้เปาเขาสัตว์ตั้งสนั่นในวันที่สิบเดือนที่เจ็ด เจ้าจงให้เปาเขาสัตว์ทั่วแผ่นดินในวันลบมลทิน จงถือปีที่ห้าสิบไว้เป็นปีบริสุทธิ์ และประกาศอิสรภาพแก่บรรดาคนที่อาศัยอยู่ทั่วแผ่นดินของเจ้า ให้เป็นปีอิสรภาพแก่เจ้า ให้ทุกคนกลับไปยังภูมิลำเนาอันเป็นทรัพย์สินของตน และกลับไปสู่ครุว์เรือนของตน ปีที่ห้าสิบนั้นเป็นปีอิสรภาพของเจ้า ในปีนั้นเจ้าอย่าหว่านพืชหรือเกี่ยวเก็บผลที่เกิดขึ้นมาเอง หรือเก็บองุ่นจากเถาที่ไม่ได้ตัดแต่ง เพราะเป็นปีอิสรภาพ จะเป็นปีบริสุทธิ์แก่เจ้า เจ้าจงรับประทานพืชผลที่งอกขึ้นเองในปีนั้น” เลวีนิติ 25:8-12

ในเลวีนิติได้มีการพูดถึงการนับปีสะบาโตของอิสราเอล ซึ่งในทุกๆ 7 ปี แผ่นดินอิสราเอล จะมีการหยุดพักสงบและให้พืชในนาได้งอกงามขึ้นมาเอง เรื่องนี้ไม่ใช่เป็นเพียงกระบวนการทางเกษตรกรรมที่ดีเท่านั้น แต่ยังเป็นการแสดงถึงการเชื่อฟังของอิสราเอลด้วย

และในปีนั้นทาสของฮีบรูทุกคนจะถูกปล่อยเป็นอิสระเช่นกัน ทุกๆ 50 ปีจะเป็นปีเสียงเขาสัตว์ เป็นปีที่ได้กำหนดคนอิสราเอลที่เป็นหนี้และขายที่ดินไปให้คนอื่นจะได้รับที่ดินคืน ที่ดินในประเทศอิสราเอลนั้นถูกแยกอาณาเขตตามเผ่า และการซื้อขายที่ดินนั้นจะต้องทำภายในเผ่าเดียวกัน ผู้ที่ขายที่ดินของตนไปแล้วมีสิทธิ์ซื้อคืนได้ แต่ถ้าไม่สามารถซื้อคืน ญาติที่ใกล้ชิดที่สุดสามารถช่วยไถ่ถอน เจ้าของเดิมก็ยังสามารถกลับไปอยู่ที่ดินเดิมของตนได้ถ้าปีนั้นตรงกับปีอิสรภาพหรือปีเสียงเขาสัตว์ ในปีนั้นเริ่มต้นที่วันลบล้างบาป แผ่นดินทั้งหมดจะได้รับการหยุดพักและที่ดินที่ได้ขายไปแล้วจะกลับสู่เจ้าของเดิม (เพื่อให้ที่ดินเป็นของเผ่าเดิมที่ครอบครองอยู่)

4. กัณฑ์การวิถี

ขณะที่คนอิสราเอลอยู่ในถิ่นทุรกันดาร พวกเขาพบชายคนหนึ่งไปเก็บฟืนในวันสะบาโต พวกเขาพบเขาเก็บฟืนก็พาเขามาทหาโมเสส อาโรน และชุมนุมชนทั้งหมด เขาจึงชังคนนั้นไว้ เพราะยังไม่รู้ว่า

จะทำกับเขาอย่างไร แล้วพระยาห์เวห์ตรัสกับโมเสสว่า “ชายคนนั้นจะต้องถูกลงโทษถึงตาย ชุมมุนชนทั้งหมดต้องเอาหินขว้างเขาให้ตายที่นอกค่าย” ชุมมุนชนทั้งหมดจึงพาเขามาที่นอกค่าย และเอาหินขว้างเขาจนตาย ตามที่พระยาห์เวห์ทรงบัญชาโมเสส กัณฑ์การวิถึ 15:32-36

ในกัณฑ์การวิถึได้กล่าวถึงเรื่องราวของผู้ที่ละเมิดวันสะบาโตโดยการเก็บฟืนในวันสะบาโต และถูกลงโทษแสดงให้เห็นถึงความเข้มงวดในการปฏิบัติตามกฏนี้ในสมัยนั้นคือการเอาหินขว้างคนที่เก็บฟืนในวันสะบาโตเป็นการลงโทษที่รุนแรง เนื่องจากการเก็บฟืนเป็นการเจตนาทำบาปโดยฝ่าฝืนพระบัญญัติของพระเจ้าที่ห้ามทำงานในวันสะบาโต (สมาคมพระคริสตธรรม, 2009, p. 205)

5. เฉลยธรรมบัญญัติ

‘จงรักษาวินัยสะบาโต ถือเป็นวันบริสุทธิ์ ดังที่พระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้าทรงบัญชาไว้แก่เจ้า จงทำงานทั้งสิ้นของเจ้าทุกวัน แต่วันที่เจ็ดนั้นเป็นสะบาโตแด่พระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้า ในวันนั้นห้ามทำงานใดๆ ไม่ว่าเจ้าเอง หรือบุตรชายบุตรสาวของเจ้า หรือทาสทาสีของเจ้า หรือโคของเจ้า หรือลาของเจ้า หรือสัตว์ใช้งานของเจ้า หรือแขกที่อยู่ในประตูเมืองของเจ้า เพื่อทาสทาสีของเจ้าจะได้หยุดพักอย่างเจ้า จงระลึกว่าเจ้าเคยเป็นทาสอยู่ในแผ่นดินอียิปต์ และพระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้าได้นำเจ้าออกมาจากที่นั่น ด้วยพระหัตถ์อันทรงฤทธิ์และด้วยพระกรที่เหยียดออก ดังนั้นพระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้าจึงทรงบัญชาให้เจ้ารักษาวินัยสะบาโต เฉลยธรรมบัญญัติ 5:12-15

ในเฉลยธรรมบัญญัติได้มีการอ้างถึงการรักษาวินัยสะบาโต ว่าเป็นหนึ่งในบัญญัติ 10 ประการ อีกทั้งยังเน้นให้ระลึกถึงว่าพระเจ้าทรงนำชาวอิสราเอลออกจากความเป็นทาสในอียิปต์ ดังนั้นทุกสัปดาห์ประชาชนจะสงวนวันหนึ่งไว้เพื่อเป็นสะบาโตจึงเป็นการระลึกถึงพระคุณและการปลดปล่อยของพระเจ้า (แฮมลิน, n.d., p. 58)

ดังนั้น สะบาโตในพระธรรมเบญจบรรณ (Pentateuch) มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นสิ่งที่พระเจ้าทรงบัญญัติให้กับชนชาติอิสราเอล

สะบาโตเป็นวันพักผ่อนและนมัสการพระเจ้า สะบาโตเป็นวันที่เจ็ดของสัปดาห์ ซึ่งพระเจ้าได้ทรงกำหนดไว้ให้เป็นวันพักผ่อนหลังจากที่พระองค์ทรงสร้างโลกในหกวัน (ปฐมก. 2:1-3) พระเจ้าทรงตั้งวันสะบาโตเป็นวันศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้มนุษย์พักผ่อนจากการทำงานและไปนมัสการพระเจ้า

สะบาโตเป็นพระบัญญัติสำคัญในพระคัมภีร์ ในหนังสืออพยพ (อพย. 20:8-11) สะบาโตถูกกล่าวถึงในบทบัญญัติสิบประการ (Ten Commandments) ซึ่งพระเจ้าทรงสั่งให้อิสราเอลรักษาวินัยสะบาโตและทำให้วันนั้นบริสุทธิ์ โดยห้ามทำงานใด ๆ และเน้นให้ทุกคนในครัวเรือน รวมถึงคนรับใช้และสัตว์ ได้รับการพักผ่อน

สัปดาห์โตกับคริสเตียนไทยในปัจจุบัน

สัปดาห์โตสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้าและอิสราเอล วันสัปดาห์โตเป็นสัญลักษณ์ของพันธสัญญาที่พระเจ้าทรงมีกับอิสราเอล (อพย. 31:12-17) โดยเป็นเครื่องหมายที่แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงเป็นผู้ที่อิสราเอลควรนมัสการและเชื่อฟัง การรักษาวินสัปดาห์โตจึงเป็นการแสดงความเชื่อฟังและเคารพต่อพระเจ้า

สัปดาห์โตคือการปลดปล่อยและการพักผ่อน ในหนังสือเฉลยธรรมบัญญัติ (ฉธบ. 5:12-15) สัปดาห์โตมีความเชื่อมโยงกับการที่พระเจ้าทรงปลดปล่อยชนชาติอิสราเอลจากการเป็นทาสในอียิปต์ วันสัปดาห์โตจึงเป็นการเตือนให้อิสราเอลระลึกถึงการปลดปล่อยและความเมตตาของพระเจ้า

สัปดาห์โตเป็นการแสดงความกตัญญูต่อพระเจ้า การหยุดพักในวันสัปดาห์โตเป็นการแสดงความกตัญญูต่อพระเจ้าที่ทรงจัดเตรียมทุกสิ่งให้มนุษย์ และเป็นโอกาสให้มนุษย์ได้หันมาทบทวนถึงพระคุณและการดูแลของพระเจ้าในชีวิตประจำวัน

นอกจากพระเจ้าจะกำหนดวันสัปดาห์โตแล้ว พระเจ้ายังกำหนดปีสัปดาห์โต (SABBATTICAL YEAR) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปีที่พักหยุดทำไร่นา ตามธรรมบัญญัติ ชาวอิสราเอลต้องพักงานหนึ่งในเจ็ดวัน และต้องให้สัตว์เลี้ยงของเขาพักด้วย ทำนองเดียวกันเขาต้องให้ไร่นาพักหนึ่งในเจ็ดปีไม่เพาะปลูกหรือขุดไถ เพื่อป้องกันไม่ให้ดินจืดทำให้หมดคุณภาพในการเพาะปลูก และเพื่อให้ชาวอิสราเอลเชื่อไว้วางใจในพระเจ้า โดยเห็นชัดว่าพระองค์เป็นผู้สร้างธรรมชาติและเป็นเจ้าของที่ดินทุกแห่ง (ลนต. 25:1-7)
2. คนไม่ต้องกลัวขาดแคลนเรื่องอาหารในปีพักหยุดทำไร่นา เพราะพืชผลมักจะงอกขึ้นมาเอง บางคนที่เป็นคนจนจึงไม่ต้องกลัวอดอยาก ส่วนฝูงสัตว์ก็มีพอกิน ไม่ต้องอด (อพย.23:11; ลนต. 25:6,7,12) นอกจากนี้พระเจ้าจะทรงอวยพรในปีที่หก ให้พืชพันธุ์ธัญญาหารเพิ่มทวีขึ้นสองเท่า สำหรับใช้ในปีที่เจ็ดต่อไปทั้งนี้จะทำให้ชาวอิสราเอลระลึกเสมอว่า เขาจะทำกับที่ดินตามใจชอบไม่ได้เพราะเขาไม่ใช่เจ้าของที่ดินจริงๆ เจ้าของในที่นี้คือพระเจ้า เขาเป็นแต่เพียงผู้ดูแลรักษาเท่านั้น (ลนต. 25:18-24)
3. ปีที่ปลดปล่อย ในปีสัปดาห์โตชาวอิสราเอลจะต้องยกหนี้ให้พี่น้องชาวยิวที่เป็นหนี้เขาทุกคน เขาควรถือว่าชาติอิสราเอลเป็นครอบครัวใหญ่ แต่จะเต็มใจให้เขายืมเงินโดยไม่คิดดอกเบี้ย ใดๆ ที่อาจใกล้ปีสัปดาห์โตก็ตาม พระเจ้าจะเพิ่มพูนพระพรให้แก่คนใจกว้าง กฎนี้ไม่เกี่ยวกับต่างด้าวที่เป็นหลักปฏิบัติของธุรกิจทั่วไป (ฉธบ. 15:1-11) ชาวอิสราเอลที่เป็นทาสจะได้รับการปลดปล่อยให้เป็นอิสระในปีสัปดาห์โตด้วย แต่ถ้าเขารักนายและอาสาสมัครรับใช้นายต่อไป ก็ทำได้ ส่วนทาสที่จะออกไป นายต้องใจของแก่ทาสนั้นให้พอที่จะตั้งต้นชีวิตใหม่ได้ นายไม่

- ควรตระหนัก เพราะทาสนั้นได้รับใช้เขามาตั้งหกปีในอัตราค่าแรงที่ต่ำมาก (อพย. 21:1-6 ; ฉบบ. 15:12-18)
4. ปีที่ทบทวนธรรมบัญญัติ เป็นหน้าที่ของปุโรหิตอย่างหนึ่งที่จะเรียกประชุมประชาชนครั้งใหญ่ทุกเจ็ดปี ตอนที่ฉลองเทศกาลอยู่เพิงในปีสะบาโต เพื่ออ่านพระบัญญัติทั้งหมดให้ชาวอิสราเอลฟัง เป็นการทบทวนตักเตือนเพื่อไม่ให้ลืมปฏิบัติ ตามธรรมบัญญัติของพระเจ้า (ฉบบ. 31:9-13) ถ้าประชาชนไม่เชื่อฟัง ไม่ยอมพักหยุดทำไร่ทำนา หรือไม่ยอมปลดปล่อยลูกหนี้และทาสรับใช้ พระเจ้าจะลงโทษพวกเขาโดยให้พวกเขา โดยให้พวกเขาต้องออกจากแผ่นดินไปเป็นเชลยศึกในต่างแดน และแผ่นดินของเขาจะถูกทิ้งร้างอยู่เป็นเวลาหลายปี เพื่อทดแทนปีสะบาโตที่ไม่ยอมฟัง (ลนต.26:34-43; 2 พศต.36:20; ยรม.34:13-22)
 5. ปีเสียงเขาสัตว์ (JUBILEE) ชาวอิสราเอลนับเวลาเป็นรอบๆ ทุกรอบมีเจ็ดปี ที่เจ็ดนั้นเขาเรียกว่าปีสะบาโต ในปีนั้นเขาต้องหยุดทำไร่ทำนา ทิ้งไร่ทำนาไว้ให้พักหนึ่งปี แล้วเขาต้องปลดปล่อยลูกหนี้กับทาสให้เป็นอิสระ พอผ่านพ้นไปเจ็ดรอบแล้วคือ 49 ปีถึงปีที่ 50 ซึ่งเป็นปีพิเศษไม่นับตามรอบอย่างธรรมดา ปีนี้เขาทำพิธีสัญญาแปดตราเขาสัตว์ ประกาศอิสรภาพตามที่จะอธิบายต่อไป ใน 49 ปีที่ผ่านมา ถ้าที่ดินแปลงไหนเจ้าของขายหรือโอนให้คนอื่นไป ผู้ซื้อหรือผู้รับโอนไว้ต้องคืนให้เจ้าของเดิมในปีเสียงเขาสัตว์ ทั้งนี้เพื่อรักษาระเบียบการแบ่งแผ่นดินให้ยุติธรรมตามเผ่าตามตระกูล และเป็นการจำกัดความร่ำรวยของบางคน ไม่ให้พวกเขาใช้อิทธิพลแห่งความเป็นเศรษฐีกดขี่บังคับคนที่ยากจน เนื่องจากคนยากจนขายที่ดินให้เขาแล้ว
 6. ในเมื่อทุกคนรู้ว่าในปีที่ 50 ที่ดินทุกแปลงต้องกลับมาเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดิม ผู้ขายกับผู้ซื้อต้องคำนวณเอาว่า อีกกี่ปีจึงจะถึงปีที่ 50 และตีราคาให้พอสมควรตามจำนวนปีที่เหลือให้ใช้เพาะปลูกได้นั้น (ลนต.25:13-17)
 7. ชาวอียิปต์ไม่ต้องกลัวขาดแคลนเรื่องอาหารในปีสะบาโตและปีเสียงเขาสัตว์ ถึงแม้เขาหยุดทำไร่ทำนา แต่พืชผักงอกขึ้นมาเองบ้าง (อพย.32:11; ลนต.25:6,7,12) นอกจากนั้นพระเจ้ายังจะทรงอวยพรในปีทุกปีที่หก ให้พืชผลเพิ่มทวีขึ้นเป็นสองเท่า เพื่อใช้ในปีสะบาโตและ ปีเสียงเขาสัตว์ต่อไป เป็นบทเรียนที่ดีให้ชาวอิสราเอลจำไว้เสมอว่าธรรมชาติอยู่ในเงื้อมพระหัตถ์ของพระเจ้า พระองค์เป็นเจ้าของโลก เขาเป็นแต่เพียงผู้ดูแลรักษาที่ดินของพระองค์เท่านั้น (ลนต.25:18-24)
 8. ถ้าเกิดร้อนเงินจะขายที่ดินก็ได้ เพื่อทำให้ความขัดสนบรรเทาลงบ้าง แต่พอฐานะดีขึ้นบ้างแล้วเขาหรือญาติสนิทของเขาก็ต้องซื้อกลับมาสู่ตระกูลเดิมอีก กรณีนี้ก็ต้องคำนวณราคาตามจำนวนปีซึ่งจะถึงปีเขาสัตว์ เพราะพอถึงปีที่ 50 แล้ว ก็ต้องได้กลับมาเปล่าๆ กฎเหล่านี้เกี่ยวเฉพาะที่ดินตามชนบท รวมทั้งหมู่บ้านคนเลวีที่พวกเขาใช้เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แต่ไม่

สะบาโตกับคริสเตียนไทยในปัจจุบัน

เกี่ยวกับที่ดินในเมืองใหญ่ที่ล้อมกำแพง เพราะในเมืองใหญ่ที่ดินแต่ละแปลงเล็กมากพอปลูกบ้านหรือประกอบอาชีพการค้าเท่านั้น เขาไม่ใช้ที่ดินนั้นในทางเกษตรกรรมเลย จึงไม่เกี่ยวกับกฎพักทำไร่ไถนาในปีที่ 7 และปีที่ 50 (ลนต.25:25-34) (เฟลมมิ่ง, 2008, p. 257-258)

สะบาโตในพันธสัญญาเดิม

เมื่อพระเจ้าทรงตั้งอิสราเอลให้เป็นประชาชาติของพระองค์ พระองค์ได้ประทานธรรมบัญญัติให้พวกเขาที่เรียกว่าบัญญัติ 10 ประการ โดยหนึ่งในธรรมบัญญัติที่พวกเขาต้องรักษา คือการรักษาสะบาโตเป็นวันที่ชนชาติอิสราเอลต้องหยุดทำงานหนึ่งในเจ็ดวัน คือทุกวันเสาร์ การที่เขาแยกวันนั้นออกจากวันธรรมดาเพื่อถวายเกียรติยศแด่พระเจ้า เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งแสดงว่า เขาเป็นพลไพร่ของพระเจ้า และมีความสัมพันธ์อันแนบสนิทกับพระองค์ด้วยพันธสัญญา คนที่ทำงานส่วนในวันสะบาโตนั้นจึงต้องถูกประหารชีวิต (อพย.24:5-9; กตว.28:9-10)

สัตว์ที่ใช้งานก็ให้หยุดพักหนึ่งในเจ็ดวันด้วย (ฉธบ.5:14) และไร่ไถาก็พักการเพาะปลูกหนึ่งในเจ็ดปี (ลนต.25:3-4 ดู ปีสะบาโต) วันหยุดของเทศกาลประจำปีอาจจะเรียกว่า วันสะบาโต ทั้งๆที่วันนั้นอาจไม่ตรงกับวันเสาร์ก็ได้ (ลนต.16:29-32; 23:30-32) นี่คือข้อกำหนดของพระเจ้า แต่เมื่ออิสราเอลเข้าไปในแผ่นดินพันธสัญญาพวกเขาสามารถรักษารักษาวันสะบาโตไว้ได้หรือไม่

ท่าทีของชาวฮิวต่อวันสะบาโต

อมส.8:5 เจ้ากล่าวว่ ‘เมื่อไรหนอ วันขึ้นค่ำจะหมดไป? เราจะได้ขายข้าวของเรา เมื่อไรหนอ วันสะบาโตจะพ้นไป? เราจะได้เอาข้าวออกขาย เราจะได้โกงตาชั่งและโกงเงิน และปรับแต่งเครื่องชั่งให้ฉ้อโกง

ถึงแม้ว่าชาวฮิวอาจรักษากฎของ วันสะบาโตไว้บ้าง แต่พระเจ้าไม่พอพระทัยพวกเขา เพราะเขากระทำให้ท่าทีที่ไม่สมควร บางคนไม่คิดถึงพระเจ้า เขาใคร่จะเร่งวันสะบาโตให้ผ่านพ้นไปเพื่อเขาจะกลับไปทำงานหาความร่ำรวยต่อไป

อสย.58:13 “ถ้าเจ้าหันเห้จากการเหยียบบ่่าวันสะบาโต คือจากการทำตามใจของเจ้าในวันบริสุทธิ์ของเรา และเรียกสะบาโตว่าวันปีติยินดี และเรียกว่ันบริสุทธิ์ของพระยาห์เวห์ว่าวันมีเกียรติ ถ้าเจ้าให้เกียรติวันนั้น ไม่ไปตามทางของเจ้าเอง ไม่ทำตามความพอใจของเจ้า หรือพูดแต่เรื่องไร้สาระ

ใช้วันสะบาโตหาความสุขสำราญส่วนตัว โดยไม่เอาใจใส่เรื่องพระเจ้า

ยรม.17:21 พระยาห์เวห์ตรัสตั้งนี้ว่า จงระวังเพื่อเห็นแก่ชีวิตของพวกเจ้า อย่าได้หาบหามอะไรในวันสะบาโต หรือนำของนั้นเข้าทางบรรดาประตูเยรูซาเล็ม

ยรม.17:22 และอย่าหาบาทบาทของของเจ้าออกจากบ้านในวันสะบาโต หรือทำงานใดๆ แต่จงรักษาวันสะบาโตให้บริสุทธิ์ดังที่เราได้บัญชาบรรพบุรุษของเจ้าไว้

ยรม.17:23 แต่พวกเขาก็ไม่ฟังหรือเงี้ยวหูฟัง แต่ทำคอของเขาให้แข็ง เพื่อจะไม่ได้ยินและไม่รับคำตักเตือน'

เขาอาจไม่ทำมาหากินในวันสะบาโต แต่เขาทำงานส่วนตัวอย่างอื่นที่ไม่ควรทำในวันนั้น ส่วนบางคนไม่รักษาวันสะบาโตเสียเลย เขาดูหมิ่นพระเจ้า ละเมิดธรรมบัญญัติ

2 พคด.36:21 เพื่อให้สำเร็จตามพระวาทะของพระยาห์เวห์ผ่านปากของเยเรมีย์ จนกว่าแผ่นดินได้พักตามสะบาโตที่ควรมี คือตลอดวันเวลาที่ถูกต้องที่ร้างนั้น มันได้พักตามสะบาโต จนครบกำหนดเจ็ดสิบปี

ข้อพระคัมภีร์ข้อนี้ได้ยืนยันว่าพระเจ้ายังให้ความสำคัญกับสะบาโต โดยให้เหตุผลพระเจ้าให้แผ่นดินได้พักและสิ่งที่พระเจ้าพูดแสดงว่าอิสราเอลละเลยในการสะบาโตแผ่นดินตามที่พระเจ้ากำหนด การตกเป็นเชลยจึงเป็นโอกาสที่พระเจ้าจะพักแผ่นดินแห่งพันธสัญญา

หลังจากที่ชาวยิวกลับจากการ เป็นเชลยประเทศบาบิโลน เนหะมีห์ได้วางกฎใหม่เพื่อไม่ให้คนทำงานในวันสะบาโต (นหม.13:15-22) เวลานั้นคนยิวเริ่มจะสนใจธรรมบัญญัติของพระเจ้ามากขึ้น เป็นเหตุให้มีพวกใหม่ๆ เกิดขึ้นในอิสราเอล คือพวกธรรมอาจารย์ เกิดขึ้นในศตวรรษต่อๆ มาพวกนี้ได้สร้างกฎใหม่ๆ ขึ้นหลายร้อยข้อ เพื่อจะให้ธรรมบัญญัติของโมเสสแผ่คลุมทั่วไปในชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น ธรรมบัญญัติของโมเสส แผ่คลุมทั่วไปในชีวิตของประชาชน เช่น ธรรมบัญญัติ ของโมเสส กล่าวเพียงว่าให้หยุดพักงานในวันสะบาโต พวกธรรมอาจารย์ไม่พอใจแค่เรื่องนี้ เขาตั้งกฎขึ้นมาเพื่อจะบอกว่า อะไรคือการทำงาน โดยบัญญัติที่เพิ่มเข้ามาเรียกว่า **มิชนาห์** (มิชนาห์ Mishnar) โดยมีการกำหนดธรรมเนียมสะบาโตของยิวอีก 39 กิจกรรมที่ห้ามในวันสะบาโต เรียกว่า **เมลาคาห์** (เมลาคา Melachan) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ไถพรวนดิน, หว่าน, เก็บเกี่ยว, มัดฟ่อน, นวดข้าว, ฟัดกลบ, เลือก, บด ไม้หรือฝน, ร่อน, นวดหรือปั่น, อบ, ตัดขนแกะ, ล้างขนแกะ, ตีขน, ย้อมสี, ปั่นด้าย, ทอ, ขมวดหรือทำห่วงสองห่วงขึ้น, ทอด้ายสองเส้นขึ้นไป, แยกด้ายสองเส้นขึ้นไป, ผูกปม, แก๊ปม, เย็บตะเข็บ, ฉีก, วางกับดักสัตว์, ฆ่าสัตว์, ลอกหนังกหรือแล่นเนื้อ, ฟอกหนัง, เก็บเศษ, ลบรอย, ตกแต่ง, เขียนตัวหนังสือสองตัวขึ้นไป, ลบตัวหนังสือสองตัวขึ้นไป, ก่อสร้าง, ทูบทำลาย, ดับไฟ, จุดไฟ, ยกของหรือย้ายของระหว่างที่ส่วนตัวกับที่สาธารณะ หรือยกย้ายของระยะเกิน 2 วา

พวกธรรมอาจารย์ที่ได้มาอบรมพวกลูกศิษย์ และสั่งสอนประชาชนตามธรรมศาลาและสถานศึกษา จนประมวลกฎหมายของเขา มีอิทธิพลในสังคมชาวยิวโดยทั่วไป พวกเขามีอำนาจและบังคับประชาชนให้ปฏิบัติตามที่เขาสั่งสอน แม้คำสอนของเขาจะขัดต่อพระวาทะของพระเจ้าก็ตาม เรื่องนี้แหละที่ทำให้พวกธรรมจารย์เป็นปรปักษ์กับพระเยซู (เฟลมมิง, 2008, p. 575-576)

วันสวดภาโตในพันธสัญญาใหม่

สวดภาโตยังมีการยึดถือปฏิบัติในพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ ซึ่งคำว่า สวดภาโต ปรากฏหลายครั้งในพันธสัญญาใหม่⁵ เช่น ในพระกิตติคุณผ่านพระราชกิจและคำสอนของพระเยซู ในจดหมายฝากต่างๆ และในบันทึกของคริสตจักรยุคแรกในพระธรรมกิจการฯ แต่ในขณะที่เดียวกัน สวดภาโตก็ได้รับการตีความใหม่โดยพระเยซูคริสต์ และบ่อยครั้งนำไปสู่ความขัดแย้งกับพวกผู้นำศาสนายิว

1. สวดภาโตในพระกิตติคุณ

จากพระธรรมกิตติคุณทั้ง 4 เล่มเราจะได้เห็นทัศนคติและการปฏิบัติของพระเยซูต่อวันสวดภาโตผ่านทางคำสอนและพระราชกิจของพระองค์

ในช่วงต้นของพระราชกิจของพระเยซูคริสต์ในแคว้นกาลิลี พระธรรมลูกา 4:16 ทำให้เราเห็นภาพของพระเยซูในวันสวดภาโต ลูกากล่าวว่า “พระเยซูเสด็จเข้าไปในธรรมศาลาในวันสวดภาโตเช่นเคย” คำว่า “เช่นเคย” บ่งชี้ว่าพระองค์ได้มานมัสการในวันสวดภาโตมาโดยตลอด พระองค์ทรงปฏิบัติตามธรรมเนียมปฏิบัติของชาวยิวในพันธสัญญาเดิมที่ต้องมานมัสการที่ธรรมศาลาในวันสวดภาโต (มาระโก 1:21, 29; 3:1; ลูกา 4:44; 13:10 เป็นต้น) แต่ในขณะที่เดียวกัน พระองค์ก็ยังทรงทำพระราชกิจของพระองค์ในวันสวดภาโต ยกตัวอย่างเช่น ในพระธรรม มาระโกบทที่ 1 เมื่อวันสวดภาโตมาถึง พระเยซูเข้าไปเทศนาสั่งสอนในธรรมศาลาในคาเปอร์นาอุม ก่อนที่ชายที่ถูกผีโสโครกเข้าสิงปรากฏ และพระองค์ทรงขับไล่ผีนั้นเสีย (21-28) และหลังจากออกจากธรรมศาลาพระองค์ได้รักษาแม่ยายของเปโตร (29-31) ในเย็นวันนั้นพระองค์รักษาคนจำนวนมากและขับผีจากคนที่มีผีสิง (32-34).

ในเหตุการณ์ที่สาวกเค็ดตรงข้าว ในพระธรรมมาระโก 2:23-28 สาวกฝ่าฝืน บัญญัติของยิวที่ห้ามไม่ให้มีการเกี่ยว นวด สี หรือทำสิ่งใดๆ กับข้าวในวันสวดภาโต พระเยซูได้ปฏิเสธวันสวดภาโตตามบัญญัติของคนยิว โดนให้เหตุผลว่า “วันสวดภาโตนั้นทรงตั้งไว้เพื่อมนุษย์ ไม่ได้ทรงสร้างมนุษย์ไว้เพื่อวันสวดภาโต” นั่นคือวันสวดภาโตเป็นของขวัญเพื่อมนุษย์ ไม่ใช่เป็นภาระที่ต้องยึดถือไว้ตามธรรมเนียม นอกจากนี้ การเน้นคำว่ามนุษย์หมายความว่าพระเจ้าไม่ได้สร้างวันสวดภาโตเพื่อคนยิวเท่านั้นตามที่ศาสนายิวเชื่อ แต่พระองค์ทรงตั้งวันสวดภาโตเพื่อคนทั้งโลก (Hasel, 1922, p. 855) พระเยซูตรัสต่อ “เพราะฉะนั้นบุตรมนุษย์เป็นเจ้าเป็นนายเหนือวันสวดภาโตด้วย” ซึ่งให้เห็นว่า กฎหมายของมนุษย์ไม่ได้เป็นนายเหนือวันสวดภาโต แต่บุตรมนุษย์ต่างหากที่ทรงเป็นเจ้านายเหนือวันสวดภาโต ดังนั้น สวดภาโตไม่ใช่กฎหมายที่มนุษย์เขียนขึ้นและเป็นเจ้าของ แต่เป็นพระประสงค์ของพระเจ้าในการทรงสร้างที่ทรง

⁵ โดยรวมประมาณ 80 ครั้ง ขึ้นอยู่กับฉบับ

ตั้งวันสะบาโตไว้สำหรับมนุษย์ได้หยุดพักและเป็นนมัสการ เพราะฉะนั้นบุตรมนุษย์จึงเป็นผู้กำหนดความหมายที่แท้จริงของวันสะบาโต

ในพระกิตติคุณมีการบันทึกว่าพระเยซูทรงรักษาคคนในวันสะบาโตอีก 7 ครั้ง นี่เป็นการยืนยันว่าพระเยซูทรงรื้อฟื้นวันสะบาโตให้กลับมาเป็นประโยชน์แก่มนุษย์โดยไม่ถูกบิดเบือนโดยศาสนาหรือธรรมเนียมปฏิบัติของมนุษย์ พระองค์ได้เผชิญหน้ากับพวกฟาริสีหลายครั้งในเรื่องนี้ พระเยซูทรงยืนยันว่า “มนุษย์คนหนึ่งย่อมประเสริฐยิ่งกว่าแกะมากทีเดียว เพราะฉะนั้นจึงอนุญาตให้ทำการดีได้ในวันสะบาโต” (มัทธิว 12:12)

ในพระธรรมมัทธิว 24:20 พระเยซูหนุนใจสาวกให้อิษฐานถึงวันสุดท้าย “ขอให้วันที่ท่านหนีนั้นจะไม่เกิดในฤดูหนาวหรือวันสะบาโต” พระเยซูรู้ว่าบรรดาสาวกจะยังนับถือวันสะบาโตให้เป็นวันบริสุทธิ์ในอนาคต แต่สังคมที่ถูกปกครองโดยบัพญญัตติวิวะจะทำให้เป็นการยากที่คริสเตียนจะหนีในวันสะบาโต (Hasel, p. 855)

โดยสรุปแล้ว พระเยซูทรงตีความความหมายของวันสะบาโตใหม่ ทรงประกาศว่าพระองค์เป็นเจ้าของวันสะบาโต และปฏิเสธรวันสะบาโตที่มนุษย์กำหนดขึ้น พระองค์ได้ทรงปลดปล่อยวันสะบาโตจากการตีกรอบของมนุษย์ และได้รื้อฟื้นความหมายของวันสะบาโตโดยชี้ให้เห็นถึงความเป็นสากลต่อมนุษย์เพื่อที่มนุษย์ทุกคนจะได้รับพระพรแห่งการพักผ่อนและความชื่นชมยินดีผ่านพระประสงค์ที่แท้จริงของวันสะบาโต

2. สะบาโตในกิจการของอัครทูต

ในพระธรรมกิจการฯ มีหลักฐานในคริสตจักรยุคแรก โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นเชื้อสายยิวในการยึดถือวันสะบาโต ซึ่งเช่นเดียวกับพระเยซู อัครทูตเปาโลเดินทางไปยังธรรมศาลาในวันสะบาโตตามธรรมเนียมปฏิบัติของท่าน และใช้ธรรมศาลาเป็นที่ประกาศของท่านเรื่องราวของพระเจ้า (กจ. 13:14; 16:12)

นอกเหนือจากมีการกล่าวถึงวันสะบาโตสั้นๆ ในบทที่ 1:12 และ 15:21 วันสะบาโตถูกกล่าวถึงในการก่อตั้งคริสตจักรในเมืองอันท็อกในปิสิดีย เมืองฟิลิปปี เมืองเธสะโลนิกา เมืองโครินธ์ บางฉบับ รวมถึงเมืองเอเฟซัสด้วย ไม่มีการพูดถึงการยกเลิกวันสะบาโตในการประชุมในกรุงเยรูซาเล็ม (15:1-29) คริสเตียนทั้งชาวยิวและชาวต่างชาติยังคงนมัสการในวันสะบาโตตามหลักฐานที่บันทึกไว้ในพระธรรมกิจการ

3. สะบาโตในจดหมายฝากต่างๆ

สabatกับคริสเตียนไทยในปัจจุบัน

การเขียนถึงสabatในจดหมายฝากของอัครทูตเปาโลชี้ให้เห็นถึงปัญหาเรื่องของธรรมเนียมของยิวในบริบทของผู้เชื่อที่กำลังเติบโตขึ้น แม้ว่าอัครทูตเปาโลไม่ได้เขียนอธิบายถึงสabatโดยตรง แต่ท่านได้เขียนหลายอย่างที่ให้อิทธิพลต่อการยึดถือสabatของคริสเตียน

มีการกล่าวถึงสabatในจดหมายฝากถึงโคโลสี “เพราะฉะนั้นอย่าให้ใครพิพากษาท่านทั้งหลายในเรื่องการกิน การดื่ม ในเรื่องเทศกาล หรือวันต้นเดือน หรือวันสabat (คส. 2:16) ความหมายของคำว่า สabat ในที่นี้ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ มีความเห็นหลากหลาย เช่น หมายถึงสabatในวันที่เจ็ด การเผาเครื่องบูชาสabatประจำปี หรือ การถือวันสabatที่บิดเบี้ยวโดยการนมัสการพระอื่นๆ ในสากลจักรวาล และความเห็นอื่นๆ อีกมากมาย (Hasel, p.855) อย่างไรก็ตาม ในบริบทนี้ สabatน่าจะหมายถึงอย่างอื่นมากกว่าการยึดถือสabatตามธรรมเนียมปฏิบัติ

จากพระธรรมโรม 14:5 อัครทูตเปาโลเขียนถึงเรื่องการให้วันใดวันหนึ่งสำคัญกว่าวันอื่น “คนหนึ่งถือว่าวันหนึ่งดีกว่าอีกวันหนึ่ง แต่อีกคนหนึ่งถือว่าทุกวันเหมือนกัน ขอให้ทุกคนมีความแน่ใจในความคิดเห็นของตนเถิด” แม้ว่าอัครทูตเปาโลไม่ได้กล่าวถึงสabatโดยตรง แต่พระธรรมตอนนี้ถูกมองว่าพูดถึงธรรมเนียมปฏิบัติเรื่องวันสabat (Moo, 2019, p. 841-843) พระธรรมกาลาเทีย 4:10-11 ก็มีกรกล่าวถึงสabatโดยนัยเช่นกัน “ท่านทั้งหลายถือวัน เดือน ถู และปี ข้าพเจ้าเกรงว่าการที่ข้าพเจ้าได้ตรากตรำเพื่อพวกท่านนั้นจะไร้ประโยชน์” แม้ว่าสabatไม่ได้ถูกกล่าวถึงโดยตรง แต่นักวิชาการหลายคนมองว่า คำว่า “วัน” หมายถึงสabat อัครทูตเปาโลกังวลว่าการที่ผู้เชื่อชาวยิวยังยึดถือวันสabat อาจบ่งชี้ถึงการพึ่งพาการกระทำต่างๆ ตามธรรมเนียมปฏิบัติเพื่อให้ได้รับความรอด ซึ่งขัดกับความรอดของอัครทูตเปาโลที่มาจากความเชื่อเท่านั้น

ฮีบรู 4:9 กล่าวว่า “ฉะนั้นจึงยังมีการหยุดพักสabatสำหรับประชากรของพระเจ้า” คำว่าการหยุดพักสabat แปลจากคำกรีก *σαββατισμός* (ซับบาติสมอส sabbatismos) ซึ่งคำนี้พบใน บันทึกของ Plutarch เกี่ยวกับวันสabatและวรรณกรรมกรีกอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับฮีบรู 4:9 ผู้เขียนพระธรรมฮีบรูยืนยันใน ฮีบรู 4:3-11 โดยอ้างอิงจาก ปฐมกาล 2:2 และ สดุดี 95:7 ว่า การหยุดพักสabat จะเป็นจริงเพื่อคนของพระเจ้าในยุคสุดท้ายผ่านทางพระคริสต์ (ปฐมกาล 1:1-3) การหยุดพักสabat ในบริบทนี้ไม่ใช่ การเฉลิมฉลองสabatหลังวันสุดท้ายในสวรรค์ และไม่ใช่การหยุดพักที่มาจากความตาย แต่การหยุดพักสabat ชี้ไปถึงการหยุดพักในปัจจุบันที่ผู้ที่เชื่อแล้วก็ได้เข้าสู่การหยุดพักนี้ และชี้ไปถึงการหยุดพักในอนาคต พระธรรม ฮีบรู 4:3-11 ยืนยันว่าการหยุดพักสabatทางร่างกาย คือการหยุดพักทางจิตวิญญาณในทุกๆ สัปดาห์ซึ่งเราสามารถมีประสบการณ์การหยุดพักในวันสุดท้ายสามารถสัมผัสได้ในวันนี้ ดังนั้นการหยุดพักสabatได้ รวมเอา การสรรเสริญในการทรงสร้าง ความรอด และการรอคอยวันสุดท้าย ในขณะที่ชุมชนผู้เชื่อร่วมเดินทางไปถึงการพักผ่อนและการหยุดพักในวันสุดท้าย

โดยสรุปแล้ว จากในพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ สะบาโตได้รับการตีความใหม่โดยพระเยซู โดยทรงคืนความสำคัญให้กับจุดประสงค์ดั้งเดิมของสะบาโต นั่นคือการหยุดพักและนมัสการพระเจ้า เพราะพระองค์ทรงเป็นองค์เจ้านายเหนือวันสะบาโต ในคริสตจักรยุคแรก ผู้เชื่อยังมีการยึดถือธรรมเนียมสะบาโตจากบริบทวัฒนธรรมยิว ซึ่งอัครทูตเปาโลได้หนุนใจคริสตจักรและผู้เชื่อในยุคนั้นผ่านทางจดหมายของท่านที่จะไม่ให้ความสำคัญต่อวันใดวันหนึ่ง แต่ให้ถือสะบาโตเป็นการพักสงบฝ่ายจิตวิญญาณ

สะบาโตในปัจจุบัน

การรักษาสะบาโตของชาวยิวในปัจจุบัน

สำหรับชาวยิวในปัจจุบัน เมื่อถึงเย็นวันศุกร์ สมาชิกในครอบครัวจะมารวมตัวกันรับประทานอาหาร โดยจะมีการจุดเทียนบนโต๊ะอาหารพร้อมกับขอบคุณพระเจ้า จากนั้นก็จะหยิบขนมปังขึ้นมาเพื่อโมทนาพระคุณและแจกจ่ายขนมปังในครอบครัว เพื่อรับประทาน จากนั้นก็หยิบถ้วยน้ำองุ่นพร้อมโมทนาพระเจ้า และแจกจ่ายน้ำองุ่นนี้แก่สมาชิก สิ่งเหล่านี้เป็นธรรมเนียมชาวยิวไม่ได้เกี่ยวข้องกับพิธีมหาสนิทของคริสเตียน (คาวิลาร์, 2019, p.55)

ในบางท้องถิ่นอิสราเอลจะมีเครื่องขยายเสียงที่เล่นเพลงวันสะบาโตไปทั่วทั้งเมือง และเมื่อถึงวันศุกร์ตอนเย็น ผู้ชายจะไปที่ธรรมศาลาและไซเรนวันสะบาโตจะดังขึ้นหนึ่งครั้ง เพื่อประกาศวันสะบาโต โดยเมื่อรับประทานอาหารเย็นวันสะบาโตแล้ว จะมีการเข้าร่วมนมัสการวันสะบาโตในคืนวันศุกร์และเช้าวันเสาร์ (The Messianic Prophecy Bible Project, ม.ป.ป)

การรักษาวันสะบาโตของชาวยิวในยุคปัจจุบันมี 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. กลุ่มคริสตจักรออร์ทอดอกซ์ รักษากฎวันสะบาโตตามพระคัมภีร์ อย่างเคร่งครัด
2. ชาวยิวที่ยึดมั่นในกฎหมายเหล่านี้อย่างเคร่งครัด แต่อาจฝ่าฝืนกฎหมายในบางข้อ เช่นการเดินทางในวันสะบาโต
3. ประชาชนทั่วไปที่ไม่สนใจในการปฏิบัติตามวันสะบาโต (The Messianic Prophecy Bible Project, ม.ป.ป)

จะเห็นได้ว่าสะบาโตยังคงมีความสำคัญสำหรับชาวยิวในปัจจุบัน แต่ขณะเดียวกันสะบาโตก็กำลังถูกท้าทาย เนื่องจากมีหลักการที่ขัดกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน บางข้อก็ทำได้ยากตามตัวอักษร บางข้อก็ตีความได้ยากขึ้นว่าเป็นข้อห้ามของสะบาโตหรือไม่

สวดภาโตกับคริสเตียนไทยในปัจจุบัน

คริสเตียนกับสวดภาโต

อย่างไรก็ตาม สำหรับคริสเตียนในปัจจุบันแล้ว ประเด็นเรื่องการรักษาวนสวดภาโตยังเป็นหัวข้อที่ถูกอภิปรายอยู่บ่อยครั้ง แม้ว่าคริสเตียนทุกคนจะยอมรับว่าพระบัญญัติเรื่องวันสวดภาโตถูกบันทึกไว้ในพระคัมภีร์ อย่างไรก็ตาม ยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในการรักษาวนสวดภาโตสำหรับผู้เชื่อในยุคปัจจุบัน โดยมี 3 ทศนะหลัก ได้แก่

1. ทศนะวันสวดภาโตในวันเสาร์ (The Seventh-Day Sabbath View)

ทศนะนี้ยึดถือวันสวดภาโตตามพระคัมภีร์ คือยังคงอยู่ในวันเสาร์ (วันที่เจ็ดของสัปดาห์)

โดยมองว่าวันสวดภาโตเป็นข้อผูกมัดถาวรสำหรับมนุษย์ทุกคนและการเปลี่ยนวันสวดภาโตไปเป็นวันอาทิตย์นั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงโดยมนุษย์ ไม่ใช่โดยพระเจ้า โดยอ้างอิงจากอพยพ 31:16-17 ที่วันสวดภาโตนั้นเป็นพันธสัญญาโบราณระหว่างพระเจ้ากับประชากรของพระองค์ และจากการรักษาวนสวดภาโตของพระเยซูในพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ เช่น ลูกา 4:16 เป็นต้น ผู้ที่ยึดทศนะนี้มีเพียงนิกายเซเวนธ์เดย์แอดเวนติสที่นับวันเสาร์เป็นวันสวดภาโตและเป็นวันสำหรับการนมัสการพระเจ้า โดยเอลเลน จี ไวท์ (Ellen G. White) ผู้ร่วมก่อตั้งนิกายเซเวนธ์เดย์แอดเวนติส ได้ประณามผู้ที่นมัสการในวันอาทิตย์ว่าเป็นการต่อต้านพระเจ้า (White, 1888, p. 433-437) และ ซามูเอล บัคคีโอคคิ (Samuele Bacchiocchi) ถือว่าการย้ายวันสวดภาโตไปเป็นวันอาทิตย์เป็นการกระทำของมนุษย์ (Bacchiocchi, 1977, p. 251-256)

2. ทศนะวันสวดภาโตคริสเตียน/วันขององค์พระผู้เป็นเจ้า (The Christian Sabbath View)

เช่นเดียวกับทศนะแรก ทศนะนี้ยึดถือพระบัญญัติเรื่องวันสวดภาโตเป็นบทบัญญัติทางศีลธรรม และมีผลถาวร แต่หลังจากการคืนพระชนม์ของพระเยซู วันสวดภาโตได้เปลี่ยนมาเป็นวันอาทิตย์ (วันขององค์พระผู้เป็นเจ้า) ดังนั้นคริสเตียนจึงเป็นต้นกำเนิดจากการงานและอุทิศวันอาทิตย์ให้กับ การนมัสการและกิจกรรมฝ่ายจิตวิญญาณ โดยอ้างอิงจากแนวทางการปฏิบัติในพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ เช่น คริสเตียนรวมตัวกันนมัสการในวันแรกของสัปดาห์เพื่อหักขนมปัง (กจ. 20:7) หรือยอห์นผู้เขียนวิวรณ์ที่กล่าวถึงการได้รับนิมิตในวันขององค์พระผู้เป็นเจ้า (วว.1:10)

โดยทศนะนี้ มีพัฒนาการตั้งแต่คริสต์จักรยุคแรก โดยมีบันทึกของอิกนาติอุสแห่งอันทิโอ (Ignatius of Antioch, ค.ศ. 110) ในจดหมายฝากถึงเมืองแมกนีเซียที่กล่าวว่า คริสเตียนควรดำเนินชีวิต "ตามวันขององค์พระผู้เป็นเจ้า" ไม่ใช่ตามวันสวดภาโตของยิว (Letter to the Magnesians, บทที่ 9) หรือการกล่าวถึงการประชุมในวันอาทิตย์ของคริสเตียน ในจดหมายของจัสติน มาร์เทอร์ (Justin Martyr, ค.ศ. 150) (First Apology, บทที่ 67)

ในยุคปฏิรูปศาสนา ทศวรรษนี้ถูกส่งมาผ่านนักปฏิรูปเช่นจอห์น คาลวิน และนักฟื้นฟูศาสนา เอ็ดเวิร์ดส์ มาถึงคริสตจักรในคณะเพรสไบทีเรียน และ รีฟอร์มในปัจจุบัน ซึ่งสะท้อนอยู่ในหลักข้อเชื่อ เวสต์มินสเตอร์ (Westminster Confession of Faith) ที่ยืนยันว่าคริสเตียนควรถือวันอาทิตย์หรือวันที่พระเยซูคริสต์ทรงฟื้นคืนพระชนม์เป็นวันสะบาโต ดังนั้นวันอาทิตย์ควรอุทิศให้กับการนมัสการ และพักผ่อนจากงานทางโลก คริสตชนควรงดเว้นการทำงานที่ไม่จำเป็นในวันนี้

3. ทศวรรษการสำเร็จในพระคริสต์ (The Fulfillment in Christ View)

ทศวรรษนี้มีความแตกต่างกับสองทศวรรษแรก นั่นคือมองว่าวันสะบาโตเป็นเงาที่ชี้ไปยังพระเยซู ซึ่งคริสเตียนสามารถพบการหยุดพักที่แท้จริงได้ในพระคริสต์ ไม่ใช่ในวันใดวันหนึ่ง ดังนั้น ทศวรรษนี้จึงไม่ได้ยึดถือวันสะบาโตว่าจะเป็นวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ แต่มุ่งเน้นไปที่การนมัสการพระเยซู โดยอ้างอิงจากคำสอนของพระเยซูที่ว่าพระองค์คือการหยุดพักที่แท้จริงและผู้ที่มาหาพระองค์จะได้รับการหยุดพัก หายเหนื่อย (มธ.11:28-30) และพระองค์ทรงเป็นองค์เจ้านายเหนือวันสะบาโต (มก.2:27-28) ยิ่งไปกว่านั้น อัครทูตเปาโลได้เน้นย้ำถึงเสรีภาพในการนมัสการพระเจ้าและชี้ว่าวันสะบาโตเป็นเพียงเงาของสิ่งที่จะมาภายหลัง นั่นคือพระคริสต์ (คส.2:16-17) และไม่มีวันใดที่สำคัญกว่าวันอื่น (รม.14:5-6) ทศวรรษนี้ได้รับการสนับสนุนโดย ดี. เอ. คาร์สัน (D. A. Carson) ที่กล่าวว่าถึงความเป็นเจ้าเหนือวันสะบาโตของพระเยซูอยู่เหนือบัญญัติต่างๆ (Carson, 1982, p. 58-85) และ โทมัส ชเรเนออร์ (Thomas Schreiner) ที่มองว่าสะบาโตนั้นเป็นเงาของการพักสงบในพระคริสต์ ดังนั้นคริสเตียนไม่จำเป็นต้องถือวันสะบาโตตามบัญญัติในพันธสัญญาเดิม (Schreiner, 2010, p. 209-218).

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากทั้ง 3 ทศวรรษ ประกอบกับมุมมองสะบาโตในพันธสัญญาใหม่ทั้งหมด ทางคณะผู้เขียนมีความเชื่อในทศวรรษที่ 3 มากที่สุด โดยมีเหตุผลสนับสนุนดังนี้

1. วันสะบาโตไม่ได้เปลี่ยนมาเป็นวันอาทิตย์ วันสะบาโตถูกกำหนดให้เป็นวันเสาร์ และยังคงเป็นวันเสาร์ตลอดมา แม้แต่ในยุคแรกผู้เชื่อชาวยิวหรืออัครทูตก็ยังไปร่วมวันสะบาโต ไม่เคยเปลี่ยนวันสะบาโตจากวันเสาร์มาเป็นวันอาทิตย์

2. คริสตจักรในพระคัมภีร์ประชุมกันในวันสะบาโต ในกิจการ 20:7 ได้อธิบายว่าคริสตจักรทำพิธีหักขนมปังหรือมาชุมนุมกันในวันต้นสัปดาห์หรือวันอาทิตย์ โดยยึดวันอาทิตย์เนื่องจากเป็นวันที่พระเยซูทรงฟื้นคืนในวันอาทิตย์

3. การนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์ ไม่ใช่การถือว่าเป็นวันสะบาโต แต่การรวมตัวกันเฉลิมฉลองการฟื้นคืนพระชนม์ของพระเยซู และพระคัมภีร์ไม่ได้เชื่อมโยง 2 เรื่องนี้เข้าหากัน (คาวิลาร์, p.51-53)

สัปดาห์โตกับคริสเตียนไทยในปัจจุบัน

4. พระเยซูคริสต์ทรงเป็นองค์เจ้านายเหนือวันสัปดาห์โต (มก.2:27-28) และพระองค์ทรงให้การหยุดพักแก่ผู้ที่เข้ามาหาพระองค์ (มธ. 11:28-30) ดังนั้น สัปดาห์โตที่แท้จริงคือการหยุดพักเพื่อนมัสการพระองค์

5. อัครทูตเปาโลได้เตือนผ่านจดหมายฝากถึงมูมมอในการรักษาบัญญัติทั้งหลายรวมถึงสัปดาห์โตนั้นเป็นเพียงเงาถึงพระคริสต์ (คส.2:16-17) และหนุนใจให้การนมัสการทำเพื่อถวายเกียรติพระเจ้าไม่ใช่เป็นเพราะเป็นเพียงวันใดวันหนึ่ง (รม.14:5-6)

ดังนั้น แม้ว่าวันอาทิตย์สำหรับคริสเตียนจะไม่มีวันสัปดาห์โต และคริสเตียนจะไม่ได้ยึดกฎเกณฑ์ตามวันสัปดาห์โต แต่สามารถใช้หลักการแบบสัปดาห์โตในการเรียนรู้การหยุดพักที่แท้จริงในชีวิต เพราะเมื่อสัปดาห์โตในพันธสัญญาเดิมถูกแทนที่พระเยซูคริสต์ในพันธสัญญาใหม่ คริสเตียนก็ควรเรียนรู้ที่จะหยุดพักในพระเยซูคริสต์ โดยการข้ามนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์ เพื่อระลึกถึงสิ่งที่พระเยซูได้กระทำและทำให้ชีวิตคริสเตียนได้หยุดพักที่แท้จริง

สัปดาห์โตกับคริสเตียนไทย

แม้ว่าทัศนะ “การสำเร็จในพระคริสต์” สำหรับวันสัปดาห์โตจะช่วยให้คริสเตียนเข้าใจว่าการพักสงบที่แท้จริงเกิดขึ้นผ่านความสัมพันธ์กับพระคริสต์ มากกว่าการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ภายนอก อย่างไรก็ตาม ทัศนะนี้อาจเป็นความท้าทายในบริบทของคริสเตียนไทย ด้วยเหตุผลดังนี้ คือ

1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพื้นฐานทางพุทธศาสนา ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับวันพระที่ประชาชนจำนวนมากใช้เป็นวันปฏิบัติธรรมและงดเว้นจากกิจกรรมบางอย่าง คริสเตียนไทยจำนวนมากจึงอาจยึดถือแนวคิดดั้งเดิมในการมีวันศักดิ์สิทธิ์หรือวันพิเศษเพื่อการนมัสการพระเจ้า
2. คริสตจักรไทยส่วนใหญ่ยังคงมีรูปแบบการสอนที่ให้ความสำคัญกับการรักษากฎระเบียบและการปฏิบัติตามหลักความเชื่อ การแนะนำแนวคิดเรื่องการพักสงบในพระคริสต์แทนการถือวันใดวันหนึ่งเป็นวันสัปดาห์โตแบบเคร่งครัด อาจถูกมองว่าเป็นแนวคิดที่ “เสรีเกินไป” หรือ “ลดความสำคัญของวันนมัสการ”

ดังนั้น ศิษยาภิบาลและผู้นำคริสตจักรไทยควรมีความระมัดระวังในการนำเสนอทัศนะนี้ และควรแนะนำและสั่งสอนสมาชิกในการทำความเข้าใจความหมายที่แท้จริงของสัปดาห์โตรวมถึงการพักสงบฝ่ายวิญญาณ โดยสามารถนำทัศนะนี้มาประยุกต์แก่คริสตจักรไทยได้ ดังนี้ คือ

1. คริสเตียนควรเข้าใจว่าการพักสงบในพระคริสต์ไม่จำเป็นต้องหมายถึงการหยุดทำงานในวันใดวันหนึ่งโดยเฉพาะ ตามที่เคยปฏิบัติกัน แต่หมายถึงการวางใจและพึ่งพาพระเจ้าทุกวัน ไม่ว่าจะทำงานหรือพักผ่อน ดังนั้น แทนที่จะมองว่าวันสัปดาห์โตเป็นเพียงวันเดียวของสัปดาห์สำหรับการนมัสการและพักผ่อน คริสเตียนควรแสวงหาพระเจ้าและพักสงบใน

พระองค์ในหลายๆ กิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การเรียน หรือการรับใช้ และอาจตั้งวันใดวันหนึ่งเพื่อนมัสการพระเจ้าร่วมกันและเสริมสร้างซึ่งกันและกัน

2. คริสตจักรอาจจัดเวลานมัสการหลักในวันใดวันหนึ่ง เช่น วันอาทิตย์ เพื่อระลึกถึงสิ่งที่พระเยซูได้กระทำและทำให้ชีวิตคริสเตียนได้หยุดพักที่แท้จริง และอาจมีกิจกรรมนมัสการในวันอื่นได้ตามความเหมาะสมเพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มคนที่ต้องการนมัสการในวันอื่นสามารถมาร่วมนมัสการได้ เช่น การนมัสการในวันธรรมดาหรือกลุ่มสามัคคีธรรมขนาดเล็กในช่วงกลางสัปดาห์
3. ในสังคมไทยที่ให้คุณค่ากับการทำงานหนัก ทักษะนี้อาจทำให้หลายคนมองข้ามการพักผ่อนฝ่ายร่างกาย ดังนั้น คริสเตียนไทยควรสร้างวัฒนธรรมการพักผ่อนที่เหมาะสม เช่น การตั้งช่วงเวลาพักผ่อนที่เหมาะสมอย่างชัดเจน เพื่อใช้เวลากับครอบครัว การอธิษฐาน การศึกษาพระคัมภีร์ การออกกำลังกาย และการพักผ่อนทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เกิดความสมดุลในชีวิต

โดยสรุปแล้ว ทักษะ “การสำเร็จในพระคริสต์” อาจทำทลายมุมมองดั้งเดิมของคริสเตียนไทยเนื่องจากพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรมที่ได้รับมาจากศาสนาเดิม โดยการมอบความหมายของสัปดาห์ที่แท้จริงให้แก่คริสเตียนไทย ที่จะสามารถนำหลักการนี้มาใช้ในการนมัสการและพักสงบในพระเจ้าได้ในทุกวัน

บทสรุป

จากการศึกษาเกี่ยวกับวันสะบาโตทำให้เข้าใจพระประสงค์ของพระเจ้าที่ทรงตั้งวันสะบาโตไว้ในธรรมบัญญัติของโมเสสเพื่อคนอิสราเอล นั่นคือเพื่อหยุดพักและนมัสการ อย่างไรก็ตามคนอิสราเอลได้ละเลยความหมายที่แท้จริงของวันสะบาโต เมื่อพวกเขากลับมาจากการเป็นเชลยแล้ว พวกเขาได้เพิ่มกฎเกณฑ์รายละเอียดโดยมีเป้าหมายเพื่อจะรักษาธรรมบัญญัติแต่กลับเพิ่มภาระให้กับคนยิว แต่พระเยซูได้ทรงรื้อฟื้น วันสะบาโตนั้นทรงตั้งไว้เพื่อมนุษย์ และชี้มายังพระองค์ในฐานะองค์เจ้านายของสะบาโต เพื่อให้มนุษย์สามารถนมัสการและพักสงบในพระองค์

สำหรับคริสเตียนในยุคปัจจุบัน แม้มีหลากหลายมุมมองเกี่ยวกับการถือวันสะบาโต แต่เมื่อพิจารณาจากบริบททั้งหมดของพันธสัญญาใหม่แล้ว คริสเตียนไม่ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของวันสะบาโตอีกต่อไปแต่คริสเตียนสามารถเรียนรู้การหยุดพักที่แท้จริงในชีวิต โดยเข้ามานมัสการพระเจ้าเพื่อระลึกถึงสิ่งที่พระเยซูได้ทรงกระทำในชีวิตของพวกเขาได้ ซึ่งแม้อาจทำทลายคริสเตียนไทยที่อาจได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมดั้งเดิม แต่สามารถนำหลักการนี้มาปรับใช้ในการนมัสการที่สามารถทำได้ทุกวัน ปรนเปรอความยึดหยุ่น และสร้างสมดุลในชีวิต

เอกสารอ้างอิง (References)

- คาวิลาร์, ฟิลิป. (2019). *อวสานลืบลดกับสวดภาโต*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือเรเดียนท์
- เคอร์ลีน, จอย. (1997). *คู่มือศึกษาพระคัมภีร์ พระธรรมเฉลยธรรมบัญญัติ*. กรุงเทพมหานคร: คริสเตียนศึกษาแบบติสต์
- ฮันนาร์, จอห์น ดี. (1999). *ปฐมกาล อพยพ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ที่รันนัส
- ธวัช เย็นใจ. (2007). *บทเรียนจากอพยพ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ที่รันนัส
- เบนแวร์, พอล. (1997). *สำรวจพระคัมภีร์เดิม*. กรุงเทพมหานคร: คริสเตียนศึกษาแบบติสต์
- เฟลมมิง, ดอน. (2008). *สารานุกรมพระคัมภีร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร.
- สมาคมพระคริสตธรรมไทย. (2009). *คู่มือศึกษาเบญจบรรณ*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมพระคริสตธรรมไทย.
- อเล็กซานเดอร์, เดวิด และแพท. (2022). *คู่มือพระคัมภีร์ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพมหานคร: กน กบรณาสาร.
- อี จอห์น, แอมลิน. (ม.ป.ป). *คู่มือศึกษาพระคัมภีร์ พระธรรมเฉลยธรรมบัญญัติ*. กรุงเทพมหานคร: สุริยบรรณ
- Bacchiocchi, Samuele. (1977). *From Sabbath to Sunday: A Historical Investigation of the Rise of Sunday Observance in Early Christianity*. Rome: The Pontifical Gregorian University Press.
- Calvin, John. (2008). *Institutes of the Christian Religion*. Translated by Henry Beveridge. Hendrickson. Retrieved from <https://www.ccel.org/ccel/c/calvin/institutes/cache/institutes.pdf>
- Carson, D.A. (1982). Jesus and the Sabbath in the Four Gospel. *From Sabbath to Lord's Day: A Biblical, Historical, and Theological Investigation*. Grand Rapids, Zondervan.
- Hasel, Gerhard F. (1922). Sabbath. *The Anchor Bible Dictionary: Volume 5*. (p. 849-856). New York: Doubleday.
- Moo, Douglas J. (2018). The Letter to the Romans. *New International Commentary on the New Testament*. 2nd ed. Grand Rapids: Eerdmans.
- Schreiner, Thomas R. (2010). *40 questions about Christians and Biblical law*. Grand Rapids: Kregel Publications.

The Messianic Prophecy Bible Project. (2024, 12 September). Keeping It Holy: The Sabbath in Israel and Around the World. Retrieved from <https://free.messianicbible.com/feature/keeping-it-holy-the-shabbat-in-israel-and-around-the-world/>

White, Ellen G. (1888). *The Great Controversy*. Hagerstown: Review and Herald Publishing.

การอภิบาลครอบครัวตามบริบทครอบครัวคริสเตียนไทยยุคใหม่
(ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้าน)

The Pastoral Care for the Modern Thai Christian Context Families.
(Lay Pastors in the Household)

มาวิน ทารัตน์¹

Mawin Tharath

บทคัดย่อ

ครอบครัวแม้จะเป็นหน่วยสังคมที่เล็ก แต่เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดเพราะครอบครัวคือรากฐานใหญ่ของสังคม ดังนั้นการอภิบาลครอบครัวจึงเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินชีวิตคริสเตียน โดยเฉพาะในบริบทของครอบครัวไทยยุคใหม่ที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว บทความวิชาการนี้มุ่งเน้นหลักการและแนวทางการอภิบาลครอบครัวที่เหมาะสมกับบริบทของครอบครัวคริสเตียนไทยในปัจจุบัน ทั้งมิติทางพระคัมภีร์ หลักคำสอนของคริสตจักร และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของพ่อแม่ คู่สมรส และเยาวชน

การอภิบาลครอบครัวตามบริบทครอบครัวคริสเตียนไทยยุคใหม่ (ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้าน) พบว่าการอภิบาลครอบครัวที่มีประสิทธิภาพในบริบทไทยควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวผ่านกิจกรรมฝ่ายจิตวิญญาณ เช่น การอธิษฐานร่วมกัน การศึกษาพระคัมภีร์ในครอบครัว และการมีส่วนร่วมในพันธกิจของคริสตจักร นอกจากนี้ คริสตจักรควรมีบทบาทในการสนับสนุนครอบครัวผ่านการให้คำปรึกษา การอบรมด้านชีวิตสมรส และการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนเผชิญความท้าทายในสังคมยุคใหม่ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การอภิบาลครอบครัวในบริบทคริสเตียนไทยยุคใหม่จำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แต่ยังคงยึดมั่นในหลักคำสอนของพระคัมภีร์และคุณค่าคริสเตียน การสร้างสมดุลระหว่างแนวทางดั้งเดิมและความยืดหยุ่นตามบริบทปัจจุบันจะช่วยให้ครอบครัวคริสเตียนสามารถดำเนินชีวิตด้วยความเข้มแข็งและเป็นพยานแห่งความเชื่อในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: อภิบาล ครอบครัว ครอบครัวคริสเตียน ครอบครัวยุคใหม่
ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้าน

Abstract

Although the family is the smallest social unit, it is the most fundamental institution, serving as the cornerstone of society. Therefore, family pastoral care is a crucial aspect of Christian living, particularly in the context of modern Thai families facing rapid social, cultural, and technological changes. This academic article focuses on the principles and approaches to family pastoral care that are appropriate for

¹ เจ้าหน้าที่มูลนิธิโลกาเกษมสันต์ Joy to the World Foundation Thailand, e-mail: mtharath36@gmail.com

contemporary Thai Christian families. It examines biblical perspectives, church doctrines, and social factors influencing the roles of parents, spouses, and youth.

The concept of The Pastoral Care for the Modern Thai Christian Context Families. (Lay Pastors in the Household) emphasizes the importance of strengthening family relationships through spiritual activities such as family prayer, Bible study, and participation in church ministries. Furthermore, churches should play a significant role in supporting families by providing counseling, marital enrichment programs, and preparing youth to face the challenges of contemporary society. The findings indicate that family pastoral care in modern Thai Christianity must adapt to social changes while remaining firmly grounded in biblical teachings and Christian values. Striking a balance between traditional approaches and contextual flexibility enables Christian families to live with resilience and effectively bear witness to their faith in society.

Keywords: Pastoral Care, Family, Christian Family, Modern Family, Lay Pastors in the Household

บทนำ

สังคมไทยในยุคปัจจุบัน ครอบครัวถือเป็นหน่วยพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคคลและสังคม การอภิบาลครอบครัวจึงเป็นกระบวนการที่ไม่เพียงแต่เน้นการดูแลเอาใจใส่ทางด้านจิตใจและศีลธรรม แต่ยังรวมถึงการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับสมาชิกในครอบครัวในทุกด้าน ทั้งสังคม และจิตวิญญาณ โดยเฉพาะในบริบทของคริสเตียนไทยยุคใหม่ การอภิบาลครอบครัวควรมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากครอบครัวคริสเตียนต้องเผชิญกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยีและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว บทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการอภิบาลครอบครัวในบริบทคริสเตียนระบว่าการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเชื่อทางศาสนาในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวสามารถดำเนินชีวิตตามหลักพระคัมภีร์ในสังคมได้อย่างมั่นคง (อูมาพร ตรังคสมบัติ, 2544)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอภิบาลครอบครัวในคริสตจักรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นักวิชาการหลายท่าน เช่น เสมอใจ ศรีมาลา (HOLISTIC GOSPEL AND THAI SOCIETY) ได้เสนอว่าการอภิบาลครอบครัวควรมีมิติที่ครอบคลุมทั้งทางกายภาพ จิตวิญญาณ และสังคม รวมถึงการสร้าง ความเชื่อในครอบครัวและการใช้ชีวิตตามแนวทางพระคัมภีร์ นักวิชาการอื่นๆ ยังกล่าวถึงแนวคิดเรื่อง "5 ภาษารัก" ซึ่งช่วยให้สมาชิกในครอบครัวสามารถสื่อสารและเข้าใจกันได้ดีขึ้น อันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นภายในครอบครัว

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการอภิบาลครอบครัวในบริบทของคริสเตียนไทยยุคใหม่ โดยมุ่งเน้นไปที่วิธีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวคริสเตียนให้แข็งแกร่ง ผ่านหลักการของพระคัมภีร์และแนวทางอภิบาลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน บทความจะ

นำเสนอการอภิปรายเกี่ยวกับการสร้างความเชื่อในครอบครัว การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีผ่านภาษารัก และการเตรียมสมาชิกในครอบครัวให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างของบทความนี้มีทั้งหมด 2 ส่วน โดยเริ่มจากการแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวคริสเตียนยุคใหม่ สุดท้ายเป็นเรื่องการอภิบาลครอบครัวคริสเตียนยุคใหม่และแนวทางของคริสตจักรในการสนับสนุนครอบครัวให้สามารถสร้างความเชื่อและความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง ผลลัพธ์ที่ได้จากบทความนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการด้านคริสตศาสนาและจิตวิทยาครอบครัว ตลอดจนช่วยให้ครอบครัวคริสเตียนสามารถดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของพระเจ้าได้ รักษาไว้อย่างมั่นคงและมีความสุข

หัวข้อที่ 1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวคริสเตียนยุคใหม่

ครอบครัว คือ สิ่งลี้ลับของพระเจ้าที่โยงความสัมพันธ์ของพระองค์กับมนุษย์ไว้ ดังนั้น เราจะเรียกพระเจ้าว่า “พ่อ (พระบิดา)” และพระเจ้าทรงเรียกเราว่า “ลูก (บุตร)” นอกจากนี้ เรายังเรียกผู้ที่เชื่อในองค์พระเยซูคริสต์ท่านอื่น ๆ ในคริสตจักรว่า “พี่น้องในพระคริสต์” เห็นได้ว่าทุกคำล้วนกล่าวถึง “ครอบครัว” ทั้งสิ้น ในพระวจนะของพระเจ้า 1 โครินธ์ 4:1 อาจารย์เปาโลเผยให้เห็นว่า “ให้ทุกคนถือว่าเราเป็นคนเช่นนี้ คือเป็นเหมือนคนรับใช้ของพระคริสต์ และเป็นผู้รับมอบฉันทะให้ดูแลสิ่งลี้ลับของพระเจ้า” ดังนั้น งานอภิบาลปฐมภูมิของผู้รับใช้ทุกคน คือ การสร้างครอบครัวของตนให้เข้มแข็ง

คำว่า *ครอบครัวเข้มแข็ง* ไม่ได้แปลความว่าไม่มีปัญหาหรือความขัดแย้งใด ๆ หากแต่หมายถึงเมื่อเกิดปัญหาหรือความขัดแย้งใด ๆ ครอบครัวนั้นจะสามารถรักษาตัวเอง แล้วกลับสู่สภาพดีได้อย่างรวดเร็ว

ในพันธสัญญาเดิม มีตัวอย่างความล้มเหลวในการอภิบาลครอบครัว เช่น พระธรรมปฐมกาลบทที่ 4 ครอบครัวอาดัมและเอวาที่ต้องเกิดโศกนาฏกรรมระหว่างพี่น้องร่วมสายโลหิต พระธรรม 1 ซามูเอล 8:1-3 ที่ลูกชายของท่านซามูเอลได้ขัดต่อพระบัญญัติเสียเองทั้งที่เป็นผู้รักษาพระบัญญัติ พระธรรม 2 ซามูเอล 15-16 และ 1 พงศกษัตริย์ 1-2 เรื่องของกษัตริย์ดาวิดที่อับซาโลมราชโอรสตามล่าเอาชีวิตบิดา และอาโดเนียห์หลบหลู่เกียรติบิดา ซึ่งทั้งสองพยายามยึดครองราชบัลลังก์

ส่วนในพันธสัญญาใหม่ พระธรรมกิจการของอัครทูต 5:1-6 สัฟฟีราและอานาเนีย สามีภรรยาเป็นครอบครัวที่ต้องการรับใช้พระเจ้า แต่บนพื้นฐานการอำพรางปิดบังและซ่อนเร้นความหมายที่แท้จริงแห่งการกระทำ ปัญหาลุกลามเข้าสู่ความเชื่อที่นำไปสู่พฤติกรรมด้านลบ ซึ่งเกิดจากการละเลยในบางกระบวนการแห่งการอภิบาลจากครอบครัว

เพราะฉะนั้นคนต้นเรือนต้องดูแลเรือนตนให้ดี หากเป็นผู้นำที่ตึกบองครึ่ได้แต่บกพร่องเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว จะเรียก “ผู้นำ/ผู้รับใช้” ที่เยี่ยมยอดไม่ได้ เพราะพระเจ้าเรียกเราให้รับใช้ แต่ไม่ได้เรียกให้ออกไปเสียจากครอบครัว มีลูกสามีภรรยาหลายคนที่ขมขื่นกับคำว่า “ผู้รับใช้” และ “งานรับใช้” เพราะงานรับใช้ได้พราง “เวลาคุณภาพ” ออกไปจากครอบครัวบ่อยครั้ง

คริสตจักรสามารถช่วยผู้รับใช้ในคริสตจักรได้ โดยการสร้าง “ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้าน” ขึ้นในครอบครัว ไม่ผลักรั้วอันยิ่งใหญ่ที่ละเอียดอ่อน ให้กับคนเพียงคนเดียว แล้วครอบครัวจะกลายเป็นศูนย์กลางของคริสตจักร ไม่ใช่คริสตจักรเป็นศูนย์กลางของครอบครัวอีกต่อไป

ครอบครัวคริสเตียน

โฮเรช บุษเนล (1997:115, อ้างถึงใน จอห์น เอ็ม เดรสเซอร์) กล่าวว่า “คำว่าบ้านและศาสนา” เปรียบเสมือนคำเดียวกันเพราะบ้านเป็นสถานที่ปลูกฝังชีวิตฝ่ายวิญญาณ ในขณะที่ศาสนาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของครอบครัว บ้านที่ปราศจากหลังคายังอาจมอบความสุขให้แก่ผู้อาศัยได้มากกว่าบ้านที่ปราศจากศาสนา ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นแหล่งของการเรียนรู้เจริญเติบโตขึ้นของบรรดาสมาชิกของครอบครัวในด้านต่างๆ เป็นพิเศษในด้านความเชื่อความศรัทธาต่อองค์พระผู้เป็นเจ้า ครอบครัวเป็นเหมือนคริสตจักรของพระเยซูคริสต์เจ้า ครอบครัวคริสเตียนจะเป็นภาพสะท้อนที่ทำให้สังคมมองเห็นภาพของคริสตจักรของพระเยซูคริสต์เจ้า เมื่อครอบครัวเข้มแข็ง บรรดาสมาชิกมีความรักใคร่ผูกพัน ได้รับการเสริมสร้างพัฒนาในทางที่ดี คริสตจักรย่อมมีความเข้มแข็ง บรรดาสมาชิกย่อมมีความรักใคร่ผูกพันและสิ่งเหล่านี้จะสะท้อนกลับไปสู่สังคมที่จะประกอบไปด้วยบุคคลที่มีคุณภาพ มีประโยชน์

ความเข้มแข็งในครอบครัวเป็นพื้นฐานของคริสตจักรที่แข็งแรงและสุขภาพดี ความสัมพันธ์ที่ดีย่อมเกิดมาจากการสื่อสารที่ชัดเจนภายในครอบครัว มีบทสนทนาโต้แย้งที่พูดคุยกันในครอบครัวเป็นประจำ เรื่องงานของพ่อ เรื่องค่าใช้จ่ายของแม่ เรื่องการเรียนของลูก หรือเรื่องพระวจนะของพระเจ้าเป็นกรอบใหญ่ ในส่วนของ เจสซี ยาร์ดี (1979:8) ครอบครัวคริสเตียน หมายถึงคนที่ฝึกฝนอบรมบุตรในครอบครัวของตน พระคริสตธรรมคัมภีร์ได้ให้ความมั่นใจแก่เราว่า หากเราอบรมสั่งสอนบุตรตามกฎเกณฑ์และหลักการที่วางไว้ บุตรของเราจะไม่ห่างเหินจากพระเจ้า แม้เมื่อเขามีอายุมากแล้ว (สุภาพิต 22:6) ความสัมพันธ์ต่อกันและกัน ของสมาชิกในครอบครัวและต่อพระเยซูคริสต์ มีส่วนเกี่ยวข้องกับบรรยากาศภายในครอบครัวโดยตรง ตามแผนการของพระเจ้า สามิและภรรยาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของครอบครัว ต่อมาเมื่อครอบครัวนั้นมีบุตร บุตรก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งด้วย

ครอบครัวคริสเตียน หมายถึง ตัวแทนหลักในการสร้างความเชื่อในพระเจ้าให้กับคนในครอบครัว และครอบครัวต้องเรียนรู้ในการจัดโครงการ จัดระเบียบและจัดการในสิ่งที่เชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญ นี่คือนิยามที่เบน ฟอยด์เดนเบิร์ก (1998:70) ได้กล่าวไว้ ดังนั้น ครอบครัวคริสเตียน หมายถึง กลุ่มคนที่ เป็นผู้สร้างและฝึกฝนคนในครอบครัวทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ เพื่อคนในครอบครัวจะเติบโตและจำเริญขึ้นในทุกด้านเหมือนอย่างองค์พระเยซูคริสต์เจ้า

การสอนเรื่องพระเจ้าในครอบครัวสมควรสอนพระเจ้าให้เป็นพระเจ้ามหภาคที่อยู่ไกลและสูงส่งจนเอื้อมถึงพระองค์ได้ยาก แต่ควรสอนพระเจ้าให้เป็นพระเจ้าจุลภาค ที่อยู่ในชีวิตและพวกเขาสามารถมีประสบการณ์กับพระองค์ได้ทุกเมื่ออย่างเป็นธรรมชาติ

ครอบครัวยุคใหม่

โลกาภิวัตน์ (Globalization)² คือ การที่ทุกคนบนโลกนี้สามารถเข้าถึงข้อมูลและรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นจากทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งโลกาภิวัตน์คือสิ่งที่เป็นผลพวงมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แต่ในอีกความหมายหนึ่ง Globalization ก็คือ การแพร่กระจายของข่าวสารไปทั่วโลก ทำให้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดบนโลกใบนี้ก็สามารถรับรู้ข่าวสารได้ หรือได้รับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ

Generation Alpha³

Generation Alpha คือกลุ่มที่เรียกคนที่เกิดตั้งแต่ปี 2010 หรือตั้งแต่ พ.ศ. 2553 – 2566 ซึ่งในปีนี้ เด็กเจนอัลฟาคนแรกจะมีอายุ 14 ปี ซึ่งปัจจุบันพวกเขายังเด็กอยู่ แต่จะเป็นประชากรส่วนสำคัญในโลกอนาคต โดยคาดการณ์ว่าในปี คริสต์ศักราช 2025 จะมีประชากร Generation Alpha ถึงกว่า 2,000 ล้านคนทั่วโลก และในช่วงกลางทศวรรษ คริสต์ศักราชที่ 2030 Generation Alpha ก็จะได้โตเป็นผู้ใหญ่และกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดก็มาจากกลุ่มชาวเอเชีย Generation Alpha จะมีขนาดใหญ่และมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากกว่าคนยุคก่อน พวกเขาจะกลายเป็นพลเมืองโลกที่ใช้เทคโนโลยีสื่อสารเชื่อมโยงทั่วโลก เดินในทางที่หลากหลายและมีหลายอาชีพ

ลักษณะพื้นฐานของ Gen Alpha

1. เป็นเจนที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง
2. มีการเรียนรู้รวดเร็วในเรื่องของเทคโนโลยีซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งในชีวิต
3. กล้าลองผิดลองถูก กล้าทำสิ่งใหม่ๆ
4. รักอิสระและสามารถใช้ชีวิตอยู่ตัวคนเดียวได้
5. เชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยี
6. ขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจากการที่อยู่กับเทคโนโลยีมาก
7. ได้รับความรักท่วมท้นจากการที่พ่อแม่ในปัจจุบันมีลูกน้อยลง
8. ขาดความยืดหยุ่นและห่างไกลธรรมชาติ

ซึ่งเป็นคาแรกเตอร์ที่แตกต่างจากเจนเรชั่นอื่นๆ ซึ่งจากพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป อาชีพหรืองานในอนาคตของกลุ่ม Generation Alpha ก็จะไปเปลี่ยนไปด้วย

Generation Alpha เป็นกลุ่มที่เติบโตมากับ IT และเทคโนโลยีต่างๆ รวมทั้ง AI นอกจากนั้นในอนาคตอาจต้องเผชิญกับสภาพโลกที่เปลี่ยนไปอย่างมาก เช่น สภาวะโลกร้อน การขาดแคลนน้ำ การเผชิญโรคระบาด ซึ่งทำให้ทุกภาคส่วนต้องเตรียมพร้อมทั้งด้านทักษะที่เหมาะสมให้กับกลุ่ม Generation Alpha ในด้านการรับมือกับสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานร่วมกับ AI ที่จะเข้ามา มีบทบาทในอนาคต หรือการทำงานอาชีพที่ไม่มีอยู่ในปัจจุบัน (Career Disruption)

² จากพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน ปี 2542

³ OFFICE OF KNOWLEDGE MANAGEMENT AND DEVELOPMENT

หัวข้อที่ 2 การอภิบาลครอบครัวคริสเตียนยุคใหม่และแนวทางของคริสตจักรในการสนับสนุนครอบครัวให้สามารถสร้างความเชื่อและความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง

การศึกษาการอภิบาลครอบครัวในบริบทคริสเตียนไทยยุคใหม่มีความสำคัญในการทำความเข้าใจบทบาทของคริสตจักรในการสนับสนุนและเสริมสร้างครอบครัวคริสเตียนให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งและมั่นคงตามหลักคำสอนของพระคัมภีร์ การอภิบาลครอบครัวไม่เพียงแต่เป็นหน้าที่ของครอบครัวเท่านั้น แต่ยังเป็นความร่วมมือกันของคริสตจักรและชุมชนคริสเตียนในการสร้างเสริมการเติบโตทางจิตวิญญาณของสมาชิกในครอบครัว

การอภิบาล

อูมาพร ตรังคสมบัติ (2544: 63)⁴ให้ความหมายว่า ครอบครัวที่ทำหน้าที่เหมาะสม คือครอบครัวที่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างเพียงพอ ทั้งทางวัตถุ จิตใจ และจิตวิญญาณ สมาชิกแต่ละคนและครอบครัวโดยรวมสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเติบโตโดยมีความสมดุลระหว่างความเป็นตัวของตัวเองและความเป็นครอบครัวเดียวกัน ลักษณะความเหมาะสมนี้ไม่ได้คงที่แต่จะเปลี่ยนแปลงไปเสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลา สภาพสังคมและปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกที่กระทบระบบครอบครัว

ดังนั้นเองความเข้าใจซึ่งกันและกันภายในครอบครัวนำไปให้ถึงความสัมพันธ์ที่แน่นอน

วรรณภา เรื่องเจริญสุข⁵ ได้ให้ความหมายของการอภิบาลแบบคริสเตียน ซึ่งได้ตีความหมายครอบครัวไปถึงคำว่า จริยธรรมคริสเตียน ดังนี้

คำว่า “จริยธรรม” ของคริสเตียน มาจากคำกรีกในพระคัมภีร์ (ethos) พบในลูกา 1:9 แปลว่า “ประเพณี” ในลูกา 22:39 แปลว่า “ตามเคย” ในฮีบรู 10:25 แปลว่า “เหมือนอย่างบางคนที่ทำเป็นนิสัย” ภาษาอังกฤษแปลคำกรีกนี้ ว่า manners หมายถึง มารยาท ความประพฤติ หรือการปฏิบัติ ความหมายตรงกับคำกรีกใน 1 โครินธ์ 15:33 (good manners) ดังนั้นจริยธรรมคริสเตียนจึงหมายถึง การปฏิบัติหรือความประพฤติในชีวิต ตามที่พระเจ้าทรงกำหนดไว้ในพระคัมภีร์ สำหรับสาวกของพระเยซูคริสต์ คำสอนในพระคัมภีร์เป็นสิ่งกำหนดมาตรฐานความประพฤติในชีวิต ประเพณีของคริสตจักร และความรู้ต่าง ๆ อาจมีส่วนช่วยในความคิด แต่ในที่สุดการทรงสำแดงของพระเจ้าในพระคัมภีร์ ต้องเป็นสิทธิอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจ

สรุป จริยธรรมในพระคัมภีร์ คือ มาตรฐานอันดีเลิศในการอภิบาลและการสร้างสาวกในครอบครัว ซึ่งเต็มไปด้วยความเมตตากรุณา และความรักที่สะท้อนพระลักษณะประเสริฐของพระเจ้า ตั้งอยู่บนน้ำพระทัยและรากฐานที่มีพระเจ้าผู้ทรงสร้างมนุษย์ พระเจ้าทรงทราบว่ามาตรฐานชีวิตแบบใดเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับมนุษย์ จึงกล่าวได้ว่าจริยธรรมคริสเตียน คือจริยศาสตร์ขององค์ผู้สร้าง (Creation ethics) ที่ดีที่สุดสำหรับมนุษย์ ดังนั้นการสร้างจึงมีความหมายที่สำคัญยิ่งเพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางไปสู่นาคต และการเตรียมเพื่อสร้างเป็นส่วนสนับสนุนการสร้างให้บรรลุ

⁴ อูมาพร ตรังคสมบัติ (2544: 63): จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว

⁵ วรรณภา เรื่องเจริญสุข : จริยธรรมคริสเตียน

เป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและดีเยี่ยม เช่น กษัตริย์ดาวิด เตรียมทุกอย่างอย่างพร้อมเพรียงเพื่อให้ซาโลมอนได้สร้างพระวิหารของพระเจ้าได้อย่างไร้กังวล

ความหมายของคำว่า “เตรียม” ในการอภิบาลตามแบบคริสเตียน

เสมอใจ ศรีมาลา : (HOLISTIC GOSPEL AND THAI SOCIETY) การประกาศพระกิตติคุณองค์รวม ประกอบไปด้วยมิติที่หลากหลาย เช่น ทางกายภาพ ทางจิตวิญญาณ แม้กระทั่งเรื่องการเมืองและทางสังคม (เอเฟซัส 1:9-10 นำทุกสิ่งคืนดีกับพระเจ้า) หน้าที่ของผู้อภิบาล คือ ตระเตรียม นำการคืนดี และความชื่นชมยินดีไปสู่มนุษย์ในทุกด้าน (whole person)

คำว่า “เตรียม” ในภาษากรีกคือ อาร์ทืออส (Artios) ซึ่งพบในพระธรรม 2 ทิโมธี 3:17 ที่แปลว่าบรรลุลักษณะ (Completeness) และสมบูรณ์ มั่นคง แข็งแรง (Wholeness) เพราะฉะนั้นคำว่า “เตรียม” ที่กล่าวในพระธรรมเล่มนี้จึงสื่อว่าเป็นการทำให้คนของพระเจ้าที่จะเข้าถึงความสมบูรณ์ มั่นคง แข็งแรง และมีวุฒิภาวะ พร้อมทั้งจะกระทำการดีทุกอย่างเพื่อถวายเกียรติแด่พระเจ้า

ลักษณะการเตรียม

จากนิยามคำว่า “เตรียม” ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่าการเตรียมธรรมิกชนให้ สมบูรณ์ มั่นคง แข็งแรงและมีวุฒิภาวะจำเป็นต้องอาศัยหลายกระบวนการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายนั้นได้ทางพระคัมภีร์เองก็ได้แบ่งการเตรียมธรรมิกชนออกเป็นสองส่วน คือ (1) ส่วนการแก้ไขข้อบกพร่อง (2) ส่วนการเตรียมเพื่อให้ใช้ได้ ดังนี้

(1) ส่วนการแก้ไขข้อบกพร่องในภาษากรีกนั้นมี คำที่เกี่ยวข้องกับงานส่วนนี้นั้นคือ คาทาติสมอส (Katartismos), คาทาติซซอนตัส (Katatiszontas) และ คาทาติซิซ (Katartizo) ดังนี้คาทาติสมอส (Katartismos) คำคำนี้เป็นการสื่อถึงงานของหมอที่ทำการผ่าตัดต่อเชื่อมกระดูกเข้าหากัน เหมือนกับงานของศิษยาภิบาลที่จะต้องผ่าตัดประกอบธรรมิกชนของพระเจ้าในฐานะอวัยวะในพระกายของพระคริสต์ให้เข้าร่วมไว้ด้วยกัน เป็นกายเดียวกันตามตำแหน่งหน้าที่ของตนเพื่อจะเป็นกายที่สวางตามตามที่พระเจ้ากำหนดไว้โดยจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่บาร์นาบัสนำเปาโลเข้าร่วมกับอัครทูตในพระธรรมกิจการของอัครทูต 9:26-28 คาทาติซซอนตัส (Katatiszontas) คำนี้มีมีความหมายสองด้าน ด้านแรกหมายถึงการรักษาส่วนที่บอบช้ำชำรุดให้กลับมามีสภาพเหมือนเดิมเพื่อใช้งานต่อไป ตัวอย่างเช่น เมื่อนำอวน หรือแหไปจับปลา เราจะต้องตรวจสอบว่าอวนหรือแหนั้นมีสภาพอย่างไร หากมีส่วนใดที่ฉีกขาดก็จำเป็นจะต้องซุนให้อยู่สภาพเดิมโดยจะเห็นได้จากพระธรรมมัทธิว 4:21 ความหมายด้านที่สองหมายถึงการล้างเสมือนการเก็บขยะออกจากอวน หรือแห หลังจากใช้งานเสร็จ เช่นทำความสะอาดโคลนออกไป เก็บเศษกิ่งไม้ออกจากอวนหรือแหให้สะอาดพร้อมใช้งานต่อไปได้ งานด้านนี้เสมือนงานให้คำปรึกษาให้กำลังใจ หนุนใจและรักษาบาดแผลในใจของคนให้มีกำลังใจทำงานต่อไป คาทาติซิซ⁶ (Katartizo) คำคำนี้เป็นการอธิบายลักษณะงานด้านการเสริมสร้าง เช่น

²“Lay Leadership Asia”. Paper presented at a Seminar for Pastor and Leaders on Making Disciples, Trinity Christian Centre, Singapore. 11c.

เหตุการณ์ในพระธรรมเอเสรา 4:12 ที่เป็นการบรูณะกำแพงเมืองเยรูซาเล็มเก็บหินต่าง ๆ ที่ตกหล่นกระจัดกระจายสู่ที่เดิม *ด้านที่สอง* ในทางคริสตจักรคือการสร้างลักษณะชีวิตคริสเตียนสู่พระฉายของพระเจ้า (พระธรรมกาลาเทีย 6:1)

(2) ส่วนการเตรียมเพื่อให้ใช้การได้ในภาษากรีกนั้นมี 3 คำที่เกี่ยวข้องกับงานส่วนนี้นั้นคือ คาทาติสเมนา (Katartismena), คาเทติสเมนอส (Katertismanos), และคาทาติสสิน (Katatisin) ดังนั้นคาทาติสเมนา (Katartismena) จากพระธรรมโรม 9:22-23 ได้มีการใช้คำนี้ในลักษณะที่เปรียบเทียบกับมนุษย์กับภาษาซึ่งในขั้นแรกนั้นถูกเตรียมไว้สำหรับความพินาศ แต่บัดนี้ได้มีการเตรียมไว้สำหรับสง่าราศีเช่นเดียวกันกับบรรณิกชนผู้ที่ทำหน้าที่เตรียมทำงานร่วมกับพระเจ้า พวกเขาจะต้องสร้างคนคนหนึ่งที่มีมือดีไม่ตี สร้างให้เขากลับมาดีและใช้การได้ โดยใช้พระคำของพระเจ้าปั้นแต่งเขาให้เข้ารูปตามที่พระเจ้าต้องการ ซึ่งนอกจากพระธรรมโรม 9:22-23 แล้วยังมีการใช้คำนี้ปรากฏในพระธรรมเยเรมีย์ 18:1-3, พระธรรมฮีบรู 10:5; 13:21, พระธรรมกาลาเทีย 4:19 และพระธรรม 1 เปโตร 5:10-18 คาเทติสเมนอส⁷ (Katertismanos) จากพระธรรมลูกา 6:40 ซึ่งใช้คำคำนี้ในการอธิบายว่า งานของพระเจ้านั้นอาศัยแม่พิมพ์ที่ดี เช่นเดียวกับพระธรรม 2 ทิโมธี 2:2 ที่อาจารย์เปาโลได้กล่าวว่า “จงประพฤติตามอย่างข้าพเจ้า...” คาทาติสสิน (Katatisin) จากพระธรรม 2 โครินธ์ 13:9-11 โดยคำนี้หมายถึงเพิ่มเติมส่วนที่ยังขาดให้สมบูรณ์ เปาโลมองดูรูปงานทั้งหมด ดูสมาชิก งานทุกส่วนนำพาสมาชิกให้เข้ามีส่วนร่วมกัน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายอะไรที่สมาชิกขาดอยู่ก็จะต้องไปเติมเต็มเขาในส่วนนั้นจากนิยามของคำว่า “เตรียม” ในด้านแก้ไขข้อบกพร่องและการเตรียมเพื่อให้ใช้การได้เราจึงสามารถสรุปได้ว่า การเตรียมคนที่จะทำให้เป็นคนรับใช้พระเยซูคริสต์เป็นงานที่ละเอียดและต้องใช้ของประทานหลายอย่างประกอบกันเพื่อเตรียมบรรณิกชนของพระเจ้าเข้ามาสู่พระกายของพระคริสต์และทำงานได้ตามพระประสงค์ของพระองค์ ตามของประทานทั้งห้า คือ อัครทูต, ผู้เผยพระวจนะ, ผู้แพร่ข่าวประเสริฐ, ศิษยาภิบาล และอาจารย์

การเตรียมพร้อมทักษะและพัฒนาทักษะเด็ก Generation Alpha

starfishlabz.com เป็นเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรหลาน ได้วิเคราะห์ว่าเด็กเจนนี้สามารถค้นหาหรือเข้าถึงข้อมูลใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องพึ่งพาพ่อแม่ Gen Alpha จะเป็นเจนที่ฉลาดที่สุดในเผ่าพันธุ์มนุษย์ เพราะเกิดมาพร้อมกับความเจริญทางเทคโนโลยีอย่างเต็มที่ตั้งแต่วัยเด็ก Gen Alpha ไม่เคยใช้ชีวิตโดยขาดสมาร์ทโฟนและมีพฤติกรรมแสดงออกผ่านโลกออนไลน์รวดเร็ว จึงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตและความคิดของเด็กเจนนี้หลายมิติ เช่น พวกเขาคุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลง ระบบการศึกษาเปลี่ยนไป ทำให้เขามีมุมมองในมิติโลกการเรียนรู้และอาชีพการงานเปลี่ยนไป พวกเขาจึงมีความคิดและความต้องการคนละแบบกับผู้ปกครองที่เติบโตมาในยุคสมัยที่แตกต่าง

⁷“Lay Leadership Asia”. Paper presented at a Seminar for Pastor and Leaders on Making Disciples, Trinity Christian Centre, Singapore. 11d.

⁸ <https://www.starfishlabz.com> สืบค้นเมื่อวันที่ 09/05/2566 เมื่อเวลา 08.49 น.

การอภิบาล Gen Alpha

ด้วยลักษณะพื้นฐานของ Gen Alpha ที่เป็นจุดอ่อนของพวกเขา คือ ขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจากการที่อยู่กับเทคโนโลยีมาก ได้รับความรักจากผู้ปกครองในปัจจุบันที่มีลูกน้อยลง ขาดความยืดหยุ่นและห่างไกลธรรมชาติ ดังนั้นผู้อภิบาลควร

1. เข้าใจธรรมชาติของพวกเขา สิ่งที่สำคัญที่สุดในความสัมพันธ์ทุกรูปแบบคือ ความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งหมายถึงการทำความเข้าใจกับพฤติกรรมและลักษณะของ Generation Alpha บางประการ เอาใจลูกมาใส่ใจเรา เข้าใจสังคมและบริบทรอบตัวที่ลูกต้องออกไปเผชิญ ผู้ปกครองควรปรับตัวและเปิดใจให้กับธรรมชาติของเด็กใน Gen นี้ให้มากที่สุด ยิ่งผู้ปกครองปรับตัวได้มากเท่าไร ก็จะสามารเข้าใกล้ความคิดลูกได้มากเท่านั้น

2. ใช้เหตุผลเป็นหลัก ที่จริงไม่จำเป็นจะต้องเป็น Gen Alpha ไม่ว่าจะ Gen ใดก็ตาม การสื่อสารด้วยสติปัญญาและการใช้เหตุผล คือหัวใจสำคัญของการถ่ายทอดภูมิปัญญา ความคิด รวมถึงเป็นหนทางที่จะช่วยให้เข้าใจความรู้สึกของกันและกันได้ การใช้เหตุผลจะทำให้ลูกๆ รู้สึกอุ่นใจ และไว้วางใจคุณพ่อคุณแม่ ทำให้รู้ว่าแม้วัยจะแตกต่างกัน เติบโตมาในยุคที่แตกต่างกัน แต่ก็คุยกันด้วยเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ ทำให้เมื่อมีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือ เด็กจะได้กล้าคุยกับคุณพ่อคุณแม่ในทุกๆ เรื่อง

3. ไม่ปิดกั้น ให้อิสระในการใช้ความคิดอย่างเต็มที่ สำหรับเด็ก Generation Alpha การบังคับหรือชักจูงให้เป็นไปตามที่ต้องการไม่ใช่ทางที่ดีสักเท่าไร เพราะ Gen นี้มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบคิดนอกกรอบยิ่งกว่า Gen ก่อนหน้า ให้เข้าใจว่าเป็นธรรมชาติของเด็ก ควรปล่อยให้เด็กได้ใช้ความคิดอย่างเต็มที่ ไม่ปิดกั้นโดยไร้เหตุผลที่น่าเชื่อถือมารองรับ แต่ก็แน่นอนว่าไม่ควรละเลยตามใจไปทุกเรื่อง ทุกอย่างต้องมีขอบเขตที่เหมาะสม

4. เข้าใจว่าเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็น แต่ต้องมีขอบเขต การเติบโตมาพร้อมๆ กับเทคโนโลยีมีทั้งข้อดีและข้อเสียหลายประการ อะไรที่มากหรือน้อยเกินไปย่อมไม่ดี เทคโนโลยียังถือว่าเป็นต่อการเรียนรู้ของเด็กเจนนี้นี้ แต่คุณพ่อคุณแม่ก็ต้องสอนให้เด็กรู้ถึงข้อดีและข้อเสียของเทคโนโลยี รวมถึงต้องมีการตั้งกฎระเบียบในการเล่นอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการฝึกวินัย และไม่ทำให้ลูกพึ่งพาเทคโนโลยีมากจนเกินไป

5. เป็นแรงสนับสนุนและกองเชียร์ที่ดี มากกว่าออกคำสั่ง ไม่ว่าจะลูกอยากทำอะไร ชอบอะไร ถ้านั้นไม่ใช่สิ่งไม่ดี คุณพ่อคุณแม่ควรสนับสนุนให้ลูกๆ ได้ลองทำ เพราะ Generation Alpha เป็นเด็กที่อยากรู้อยากลอง และยิ่งพวกเขาได้เรียนรู้ ได้ทดลองมากเท่าไร นั่นก็จะยิ่งเป็นการส่งเสริมทักษะด้านการเรียนรู้ของพวกเขาให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็วมากขึ้น การออกคำสั่งอาจจะทำให้พ่อแม่ได้อย่างที่ต้องการ แต่ลูกจะขาดการฝึกคิดและลงมือทำเอง

6. ส่งเสริมการเรียนรู้ ไม่ใช่ ‘เกรด’ ได้หมดยุคของการวัดปัญญาและความรู้กันที่เกรดหรือผลการเรียนซะแล้ว ต่อไปในภายภาคหน้าการเรียนจะมีความเข้มข้นและเฉพาะทางมากขึ้นเรื่อยๆ นั่นหมายความว่าวิชาการมีความจำเป็น แต่ทักษะเฉพาะทางที่เกิดจากความสนใจของเด็กนั้นเป็นทักษะที่น่าสนใจมากกว่าเป็นไหนๆ ดังนั้นพ่อแม่จึงควรสนับสนุนให้ลูกๆ เจนอัลฟาได้เรียนรู้อะไร

ใหม่ๆ นอกห้องเรียนเสมอ เพื่อตามหาความชอบและความถนัด มากกว่าการส่งลูกไปเรียนพิเศษเพื่อเสริมวิชาการ

จากการเตรียมพร้อมทักษะและพัฒนาทักษะเด็ก Generation Alpha ทั้ง 6 ข้อ จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรของการเตรียมพร้อมและการเปลี่ยนแปลงจักเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้อภิบาลเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นจุดเริ่มต้น ธนาภรณ์ ธนโรจน์ประดิษฐ์ ได้กล่าวว่า “คริสตจักรไปได้ไกลเท่าที่ผู้นำไป” ครอบครัวก็เช่นกัน ดังนั้นผู้อภิบาลต้องหมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อพร้อมรับมือกับสิ่งใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การตอบสนองความต้องการของสมาชิกในครอบครัวเพื่อการเติบโตอย่างสมดุลและเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัวจะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เมื่อทุกคนในครอบครัวทราบและเข้าใจถึง **ภาษารัก** (ความต้องการ) ของแต่ละบุคคลในครอบครัว เพราะบางครั้งสิ่งที่ผู้อภิบาลให้ ก็มีใช้สิ่งที่ผู้รับต้องการ ดังนั้น หากคริสตจักรมีสนับสนุนให้ครอบครัวในคริสตจักรมีความเข้าใจภาษารักของตนเองและคนในครอบครัว พร้อมทั้งวิธีการตอบสนองอย่างถูกต้อง ก็จะสามารถเพิ่มความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง ลดความขัดแย้งได้

ภาษารัก และ ขอบเขต⁹

ที่ใดที่มีความรัก ที่นั่นย่อมมีธรรมชาติของความรัก (1 โครินธ์ 13) อีกธรรมชาติหนึ่งของมนุษย์ที่ครอบครัวจำเป็นต้องเรียนรู้คือ **5 ภาษารัก** ที่สามารถสร้างและยึดความสัมพันธ์ในครอบครัวเอาไว้ได้อย่างเหนียวแน่น คือ

1. คำพูดที่ให้กำลังใจ (Word of Affirmation)

บ่อยครั้งแค่นั้นที่คำพูดบางคำเปลี่ยนแปลงมุมมองบางอย่างของเรา บางประโยคอาจเปลี่ยนแปลงทิศทางในชีวิตเราได้ เราสามารถนึกถึงประโยคบางอย่างที่ให้กำลังใจและทำให้เสียกำลังใจที่เปลี่ยนแปลงทิศทางชีวิตของเรา

กฎเกณฑ์สำหรับคำพูดให้กำลังใจ

- ถ้อยคำให้กำลังใจสามารถเป็นคำพูด เขียน การบันทึก การวาดภาพความรู้สึก
- ถ้อยให้คำที่ให้กำลังใจที่จะไม่ทำให้เด็กขายหน้ากับเพื่อน
- ขอให้ชื่นชมอย่างจริงจัง อย่างแท้จริง และพูดอย่างไรก็ให้หมายถึงอย่างนั้น
- จะต้องมองหาว่าเด็ก ๆ ทำดีอะไรบ้างแล้วรีบดำเนินการ
- พ่อแม่รักลูกเป็นถ้อยคำที่มีคุณภาพดีที่สุดในที่สุด

2. การให้เวลาที่มีคุณค่า

⁹ แกเรียย์ แซปมัน(1992): *The Five Love Languages: How to Express Heartfelt Commitment to Your Mate*

การใช้เวลาอย่างมีคุณภาพนั้นมีจุดเน้นที่ความตั้งใจ ซึ่งเป็นเวลาที่มีความหมายกับเด็ก ๆ มาก บางทีอาจจะเป็นเวลาที่พวกเขาผ่อนคลายมาตลอดทั้งวัน การใช้เวลาที่มีคุณภาพกับลูก เราอาจจะไม่ต้องสร้างตารางเพื่อจะทำกิจกรรมบางอย่าง แต่บางครั้งเราต้องฉวยทุกโอกาสที่มี เช่น ขณะที่คุณขับรถไปเที่ยว หรือไปเรียน อาจจะใช้เวลาคู่กับลูก ๆ หรือคู่สมรส เพื่อฟังว่าลูกหรือคู่สมรสคิดหรือสนใจอะไร? เช่น เพลงที่ลูกฟังเพราะอย่างไร ทำไมชอบเพลงแบบนี้ หรือคู่สมรสอยากไปทานอาหารเย็นเสาร์นี้ที่ไหนกันบ้าง?

เวลาที่มีคุณภาพที่ได้ใช้กับลูก ๆ จะสร้างภาพความประทับใจที่ไม่รู้ลืมในชีวิตเด็กของเขา และก็อาจจะเป็นสิ่งที่เราพยายามทำมากกว่าอย่างภาษารักอย่างอื่น ครอบครัวควรต้องพึงระวังที่จะไม่ให้บางสิ่งมาแย่งชิงเอาเวลาคุณภาพของครอบครัวของเราไป

กฎเกณฑ์สำหรับการใช้เวลาที่มีคุณภาพ

- เวลาที่มีคุณภาพเน้นที่ความตั้งใจ ไม่ใช่แค่การอยู่ใกล้ ๆ กับลูก
- การมองตาเมื่อมีปฏิสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก
- เด็กต้องรู้สึกว่าคุณไม่ได้แบ่งความสนใจไปให้ใคร ๆ หากมีใครอยู่รอบ ๆ ณ ขณะนั้น
- ฟังลูกอย่างตั้งใจ สนใจลูกอย่างเต็มที่หยุดความสนใจอื่น ๆ ให้หมด ไม่ควรเป็นแบบ “พ่อฟังไปทำไปด้วยนะ” เพราะหากทำเช่นนี้จะทำให้ลูกรู้สึกว่าคุณไม่ได้สนใจฟังอย่างเต็มที่ หากหยุดไม่ได้จริงน่าจะบอกลูกว่า “รอเดี๋ยวได้ไหมรอให้พ่อเสร็จตรงนี้ก่อน อีกรูปเดียวพ่อจะฟังลูกบอกอย่างเต็มที่” และหลังจากนั้นก็ขอบคุณลูกที่รอให้พ่อจนเสร็จ
- ให้ออกกำลังกายก่อนที่จะทำงานอะไร ๆ โดยส่วนใหญ่แล้วหากถึงความรักของเด็กเต็มแล้ว เขาจะให้คุณได้มีโอกาสทำสิ่งที่คุณต้องทำจนเสร็จงานได้

3. การปรนนิบัติ หรือ ทำบางสิ่งบางอย่างให้

เราไม่ได้ทำเพราะเป็นหน้าที่แต่ทำด้วยความรัก ประการหนึ่งที่เราต้องเอาชนะคือความรู้สึกทัศนคติของเรา เราไม่สามารถที่จะทำบางสิ่งบางอย่างให้ได้หากเรามีความขุ่นเคืองที่จะทำ เราต้องรู้ว่าคุณทุ่มเทพยายามนี้เป็นการลงทุนในอนาคต และการลงทุนนี้รับประกันได้รับผลตอบแทนคืนแน่นอน เด็กคนไหนที่ผู้ปกครองยอมรับและเน้นพัฒนาตรรกะภาษารักของเด็ก และมีสมดุลกับภาษารักด้านอื่น ๆ ทั้ง 4 จะทำให้เด็กเข้าสู่สังคมด้วยศักยภาพที่ยิ่งใหญ่มากกว่าเด็กที่เติบโตด้วยถึงความรักที่แห้งเหือด

บางครั้งลูกอาจเรียกร้องให้ผู้ปกครองทำบางสิ่งบางอย่างให้ แต่ผู้ปกครองก็ไม่จำเป็นต้องทำให้เขาซ้ำ ๆ ในสิ่งที่เขาทำได้อยู่แล้ว แต่ต้องช่วยเป็นบางโอกาสสำหรับบางสิ่งบางอย่างที่ต้องเกี่ยวพันกับความรับผิดชอบอื่น ๆ เช่นการแสดงความรักด้วยการทำบางสิ่งบางอย่างให้

กฎเกณฑ์สำหรับการทำบางสิ่งบางอย่างให้

- สิ่งจูงใจหลักในการทำบางสิ่งบางอย่างให้เด็กไม่ใช่การเอาใจเด็ก แต่เป็นการทำสิ่งที่ดีที่สุดแก่ลูกของเรา
- ไม่ใช้การทำบางสิ่งบางอย่างให้เป็นการจัดการเด็ก

- ทักษะเป็นสาระสำคัญของเรื่องนี้ ต้องเตือนตัวเองว่าคุณทำบางสิ่งบางอย่างให้ดีขึ้น เพราะคุณรักลูก ๆ ของคุณ
- ใช้ประโยชน์จากการกระทำ “ธรรมดา” นี้ระหว่างการทำบางสิ่งบางอย่างให้ โดยการช่วยให้ลูกได้เห็นว่าคุณแม่ได้ทำอะไรเหล่านี้เพราะว่ารักลูก “พอดีใจที่ได้ทำสิ่งนี้ให้ลูก หรือพ่ออยากจะทำเพราะพ่อรักลูก” การยิ้มอย่างอบอุ่นจะเปลี่ยนจากการงานที่ทำ เป็นการแสดงออกซึ่งความรัก

4. การให้ของขวัญ

ภาษารักอันนี้ทำได้ไม่บ่อยเหมือนอย่างอื่น สามารถที่จะเน้นที่วันพิเศษของลูก หรือวันหยุดพิเศษ ของขวัญสามารถให้ได้ทั้งในโอกาสประสบความสำเร็จและผิดหวัง ของขวัญอาจให้อยู่เรื่อย ๆ เพราะว่าคุณรักที่มีต่อลูก แต่การให้ของขวัญไม่สามารถทำได้ทุกวันแน่นอน แต่เมื่อมีการส่งมอบของขวัญให้กับลูก ต้องบอกให้ลูกรู้ว่าลูกมีความสำคัญกับคุณเพียงใด และคุณรักลูกมากน้อยเพียงไหน

กฎมาตรฐานของการให้และรับของขวัญ

การให้ของขวัญน่าจะเป็นเครื่องหมายแสดงออกความรักของคุณพ่อคุณแม่ ไม่ใช่ค่าจ้าง

- ของขวัญอาจเป็นการซื้อหา หรือทำเอง แต่สิ่งที่สำคัญคือ จุดมุ่งหมายของการให้ไม่ใช่ตัวของขวัญ
- ของขวัญอาจเป็นสัญลักษณ์
- อย่าตกเป็นเหยื่อความเพ้อฝันของเด็กๆ หรือเล่นกลโหมฆณาสนินค้า
- เฉลิมฉลองสิ่งธรรมดาบ้าง และนำเสนอเป็นสาระทั้งหมด

5. การสัมผัส

การสัมผัสทางกายนั้นเป็นสิ่งที่ง่ายที่สุดในภาษารักสามารถใช้ได้อย่างไม่มีเงื่อนไข การสวมกอดและการช่วยเหลือนจะทำให้เราได้คะแนนพิเศษจากลูก แต่เด็กวัยรุ่นอาจจะไม่ค่อยสนใจในเรื่องราวประเด็นนี้สักเท่าไรนัก ในขณะที่เด็กบางคนอาจจะวิ่งแข่งกันออกมาเพื่อให้พ่อแม่กอด พ่อแม่อาจจะตบหัวเบาๆ หรือลูบหลังเขา แต่บางคนอาจจะไม่คุ้นและอาจตกใจ และเขาก็อาจจะปฏิเสธเพราะอาจจะไม่คุ้นเคยแต่เขาจะสามารถปรับตัวได้และเริ่มแสดงให้เราเห็นภาษารักของเขาได้

กฎเกณฑ์การสัมผัสทางกาย

- เมื่อเรามีการสัมผัสตัวกับลูก ๆ หรือเด็ก ๆ ของเรา อย่าลืมการประสานสายตาด้วย จะช่วยให้เด็กรู้ว่าพ่อแม่เองก็อยากใกล้ชิดตัวลูก เพื่อเป็นการสื่อภาษารักถึงลูก
- เด็กทุกคน ทุกวัยชอบที่จะได้รับภาษารักการสัมผัส
- เคารพในความต้องการของเด็กแต่ละวัย เช่น ก่อนวัยรุ่นวัยรุ่นอาจจะไม่ยอมให้พ่อแม่กอดเมื่ออยู่ต่อหน้าเพื่อน ๆ
- การสัมผัสทางกายอาจจะอยู่ในลักษณะการเล่น การเลียดูและการสื่อสาร

ทั้ง 5 ภาษารักทำให้เกิดการสื่อสารอย่างตรงจุดตรงประเด็น เป็นแนวทางในการปรับนับัดต่อซึ่งกันและกันในครอบครัวอย่างมีคุณภาพ ซึ่ง 1 ใน 5 ภาษารักที่สำคัญที่สุด ที่ทุกคนในครอบครัวต้องเริ่มทำอย่างจริงจังและเร่งด่วน คือการใช้ “เวลาคุณภาพ” เพราะเวลาคุณภาพเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ในครอบครัว สิ่งที่น่าสังเกตอย่างหนึ่ง คือ ความรัก ความคุ้มครองปลอดภัย ที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในครอบครัว จะเป็นประสบการณ์ที่ลึกซึ้งและอยู่ในความทรงจำของเราตลอดไป

ครอบครัวจึงเป็นสถานที่ที่ดีที่สุดในการถ่ายทอดและสอนความจริงของพระเจ้า ปัจจุบันนี้สถานที่สอนเรื่องพระเจ้าให้แก่บุตรหลานของเราก็คือ โบสถ์ที่เราไปนมัสการวันอาทิตย์ และโรงเรียนคริสเตียนต่างๆ แต่ตามแนวทางของพระคัมภีร์แล้ว พระเจ้าทรงกำหนดให้พ่อแม่ซึ่งเป็นผู้นำครอบครัวทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวของพระเจ้าแก่บุตรหลาน ทั้งที่เป็นคำสอนและเป็นการกระทำ (เฉลยธรรมบัญญัติ 6:5-7, 2 ทิโมธี 1:5) ซึ่งถือว่าเป็น “การสร้างเชื่อในครอบครัว”

การสร้างเชื่อในครอบครัว ควรมีพื้นฐานสายสัมพันธ์ในครอบครัวที่ดี ทั้งกับคู่สมรสและบุตรหลาน หากไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันแล้ว การสร้างเชื่อในครอบครัวอาจจะทำได้แต่ไม่ต่อเนื่อง หรืออาจจะไม่ทำเลย ดังนั้นหากท่านปรารถนาให้ครอบครัวของท่านเป็นครอบครัวตามน้ำพระทัยพระเจ้า ท่านต้องมีความเข้าใจในพฤติกรรมและภาษารักของคนในครอบครัว และการใช้เวลาของท่านกับครอบครัวให้เป็นเวลาที่มีคุณภาพไม่ใช่แค่ปริมาณ

ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้าน

ศิษยาภิบาลประจำบ้าน คือ บุคคลที่มีอิทธิพลด้านความเชื่อ พฤติกรรม มีหน้าที่ส่งเสริมและเสริมสร้างบุตรหลานหรือผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองให้มีอุปนิสัยทางความเชื่อ พฤติกรรมเหมือนอย่างพระคริสต์ คือไม่หวั่นไหวเติบโตขึ้นทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและอารมณ์เพื่อเป็นที่ชอบจำเพาะพระพักตร์พระเจ้าและต่อหน้าคนทั้งปวง

ในพระธรรมผู้วินิจฉัย 18:3-4 ครอบครัวของมีคาห์ ชาวเอฟราอิมมีปุโรหิตประจำบ้านเพื่อคอยทำพิธีกรรมต่าง ๆ ในการระลึกถึงพระเจ้า ผู้เป็นปุโรหิตนั้นมาจากเผ่าเลวี (ไม่ปรากฏชื่อ) ผู้สอดแนมทั้งห้าคนจำเสียงเลวีหนุ่ม (ปุโรหิต) คนนั้นได้จากการฟังในระยะไกล ปุโรหิตหนุ่มกำลังพูดอะไร หากไม่ใช่การสอนพระวจนะของพระเจ้าให้แก่ครอบครัวมีคาห์ซึ่งพวกเขาคุ้นเคย อาจเป็นบทเดียวกันหรือตอนเดียวกันที่เคยสอนพวกเขาไปแล้ว (เพราะคนเราพูดกันปกติคงไม่มีใครสนใจฟัง)

ในพันธสัญญาใหม่ 2 ทิโมธี 1: 5-6 อาจารย์เปาโลได้กล่าวยกย่องชมเชย ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้านหญิง 2 ท่านที่สร้างและส่งต่อความเชื่อในครอบครัว คือ โลอิส และ ยูนิส ผู้ซึ่งเป็นยายและมารดาของ ศิษยาภิบาลประจำคริสตจักรอย่าง ทิโมธี ***ข้าพเจ้าระลึกถึงความเชื่ออย่างจริงใจของท่านซึ่งเป็นความเชื่อที่โลอิสยายของท่านมีเป็นคนแรก แล้วมีในยูนิสมารดาของท่าน และบัดนี้ข้าพเจ้าก็เชื่อว่ามิได้อยู่ในตัวท่านด้วย*** 2 ทิโมธี 1:5

เมื่องานรับใช้คือ งานสร้างคน ผู้รับใช้คือ คนสร้างคน และทุกคนคือผู้รับใช้ (1 โครินธ์ 4:1) การสร้างเชื่อขึ้นในครอบครัว จึงควรเป็นสถานที่แรกในการสร้างบุคคลในครอบครัวให้เป็นสาวกของพระคริสต์ และเมื่อศึกษามากขึ้น คำว่า “สาวกของพระคริสต์” ไม่ได้แปลความว่าผู้ติดตามเพียงเท่านั้น หากแต่หมายถึง ***“ผู้ที่มีชีวิตเหมือนอย่างพระคริสต์”*** ดังนั้น ผู้ปกครองในครอบครัวจึงต้องผลักดันตนเองให้กลายเป็น **ศิษยาภิบาลประจำครอบครัว** ของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับ

ครอบครัวคริสเตียน เช่นเดียวกับ ยาสามัญประจำบ้าน ดังนั้น ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้านจึงต้องเกิดขึ้นอย่างเร่งด่วนเพราะท่านจะเป็นผู้รักษาอาการบาดเจ็บของความเชื่อ และพัฒนาความเชื่อในครอบครัวได้

บทสรุป

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อครอบครัวคริสเตียนไทยยุคใหม่ ได้เห็นความสำคัญของการอภิบาลครอบครัว เพื่อตอบสนองต่อพระมหาบัญชาขององค์พระเยซูคริสต์ โดยบทความวิชาการเล่มนี้เป็นแนวทางเพื่อให้คริสตจักรสนับสนุนครอบครัวคริสเตียนไทยยุคใหม่ให้เกิดการส่งต่อความเชื่อในครอบครัวขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) หรือ ครอบครัวขยาย (Extended Family)

โดยมีเนื้อหา 2 ส่วน คือ

- 1.แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวคริสเตียนยุคใหม่
- 2.การอภิบาลครอบครัวคริสเตียนยุคใหม่และแนวทางของคริสตจักรในการสนับสนุนครอบครัวให้สามารถสร้างความเชื่อและความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง

การอภิบาลครอบครัวตามบริบทครอบครัวคริสเตียนไทยยุคใหม่ (ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้าน) ไม่ได้เป็นโปรแกรมหรืองานใหม่ แต่สามารถอยู่ได้ในทุกส่วนชีวิตของพันธกิจคริสตจักร นอกจากนี้จะมีครอบครัวคริสเตียนที่สุขภาพดีจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แล้ว ยังเป็นเครื่องมือจำเป็นในการขยายอาณาจักรของพระเจ้า

พระเยซูทรงถามเปโตรถึง 3 ครั้งว่า เจ้ารักเราหรือไม่? และพระเจ้ายกถามคริสตชนเช่นนี้ว่า ท่านรักครอบครัวของท่านหรือไม่? ถ้าเช่นนั้นจงเลี้ยงดูลูกแกะ (ครอบครัว) ของเรา

บรรณานุกรม

ครูจักรชัย อินลายศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ. สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2566 เวลา 11.05น. จาก

http://www.thaischool.in.th/_files_school/10106250/data/10106250_1_20200819-104605.pdf

นิตยา คชภักดี (ม.ป.ป.). การพัฒนาครอบครัว การดูแลเด็กเล็กในครอบครัว : ภาระหน้าที่ที่มีคุณค่า. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2543). ไม่ตายลบลายเจ้าตัวยุง.พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สายธุรกิจโรงพิมพ์.

ภัทรา ส่ง่า. (2547). สถานภาพครอบครัวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

เมธิ นินทร์ภิญญชน. (2539). การให้คำปรึกษาครอบครัวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การอภิบาลครอบครัวตามบริบทครอบครัวคริสเตียนไทยยุคใหม่ (ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้าน)

วรรณภา เรื่องเจริญสุข. จริยธรรมคริสเตียน. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ ACTSCO.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2551). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2566 เวลา 11.25 น. จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=89>

เสมอใจ ศรีมาลา. HOLISTIC GOSPEL AND THAI SOCIETY: A CASE STUDY OF CHURCHES IN PHITSANULOK. THAILAND.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์.

เอสเธอร์ เวคแมน. PASTORAL CARE AND COUNSELING การอภิบาลและการให้คำปรึกษา: เอกสารประกอบการสอน M.div3 MCD.

Ben Freudenburg. The Family-friendly church, P.98.

Gary Chapman. (1992). The Five Love Languages: How to Express Heartfelt Commitment to Your Mate. สำนักพิมพ์นอร์ธฟีลด์.

Lay Leadership Asia. Paper presented at a Seminar for Pastor and Leaders on Making Disciples, Trinity Christian Centre, Singapore.

OFFICE OF KNOWLEDGE MANAGEMENT AND DEVELOPMENT. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2566 เวลา 11.55น. จาก www.m-society.go.th/document/edoc/edoc_594.doc

Todd Biermann. (2016). Handing out life. Halo Publishing International.

การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ :

ตอบคำถามการตีความเกี่ยวข้องกับปัญหา LGBTs

***The Study of Romans 1:18-32 in Rhetorical Criticism:
Interpretation of the Scriptures related to LGBTs issues***

ชลวีร์ วัฒนกิจเจริญ¹

Chonlavee Watakeecharoen

วิริยะ ทิพย์วารการกูร²

Wiriya Tipvarakankoon

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้ได้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์คือเพื่อ 1) ศึกษาพระธรรมโรม 1:18-32 โดยใช้วิธีการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) เพื่อทำความเข้าใจถึงจุดประสงค์หลักของผู้เขียน และความหมายหลักของพระธรรมตอนนี้ และ 2) นำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ในประเด็นเรื่อง LGBTs

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้เขียนพระธรรมโรม 1:18-32 มีจุดประสงค์ให้ผู้อ่านเข้าใจว่าทุกคนล้วนตกอยู่ภายใต้พระพิโรธของพระเจ้า เพราะความผิดบาปที่สำคัญคือการไม่ถวายเกียรติแต่พระเจ้า และไม่ขอบพระคุณพระเจ้า 2) ผู้เขียนใช้วาทศิลป์เพื่อพิสูจน์ว่า พระเจ้าทรงพิโรธต่อมนุษย์โดยการ “ปล่อย” ให้พวกเขาใช้ชีวิตที่ตกต่ำจมอยู่กับความบาปผิดนานาประการ 3) ผู้เขียนพระธรรมโรม 1:18-32 ใช้เรื่องการรกร่วมเพศ (ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ขัดกับธรรมบัญญัติ) เพื่อเป็นตัวอย่างของความพิโรธของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ 4) ในเรื่องการรกร่วมเพศในพระธรรมโรม 1:26-27 ผู้ศึกษาเห็นว่าผู้เขียนมีทัศนคติและมุมมองในเรื่องนี้ผ่านความเข้าใจของชาวฮีบรูในศตวรรษแรก ซึ่งเห็นว่าเรื่องนี้เป็นสิ่งที่น่าอัปยศเพราะขัดกับธรรมบัญญัติ อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่องรกร่วมเพศยังเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนสำหรับผู้เชื่อในศตวรรษ 21 อีกทั้งพระธรรมโรม 1:26-32 ยังมองเรื่องรกร่วมเพศเป็นหนึ่งในความบาปอื่นๆ อีกมากมายที่พระเจ้าปล่อยให้มนุษย์ตกอยู่ในความบาป

คำสำคัญ พระธรรมโรม พระพิโรธของพระเจ้า การวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ รกร่วมเพศ LGBTs

¹ ที่ปรึกษาแผนกนักศึกษาศาสนา มหาวิทยาลัยคริสเตียนไทย (นคท.) และอาจารย์พิเศษที่สถาบันกรุงเทพ คริสตศาสนศาสตร์
e-mail: paobcc@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
email: wiriyabit@gmail.com

**การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ : ตอบคำถามการ
ตีความเกี่ยวข้องกับปัญหา LGBTs**

Abstract

The purpose of this study is to 1) focus on the study of Romans 1:18-32 using Rhetorical Criticism as a methodology in order to understand the main purpose of the author and 2) interpret Romans 1:26-27 concerning the issue of LGBTs.

The conclusion of this study can be summarized as follows: 1) The primary purpose of the author of Romans 1:18-32 is to prompt his audience to acknowledge their ignorance to honor and give thanks to God as their primary sin. Consequently, all people are under God's wrath. 2) The author of Romans employs rhetorical skill to prove that people are under God's wrath by depicting how "God gave them up..." to their own sinful desire. 3) Regarding Romans 1:26-27, the author used homosexuality (which is against the law), as an example of how God's wrath affects people's lives. 4) Addressing the issue of LGBTs in Romans 1:26-27, this study argues that the author condemned homosexual activities as a dishonorable passion based on the first-century Jewish perspective, viewed such behavior as against the law. However, the issue of homosexuality remains a sensitive one for believers in the 21st century and Romans 1:26-32 also portrays homosexuality as just one of many sins to which people were given up by God.

Keywords: Romans, The Wrath of God, Rhetorical Criticism, Homosexual, LGBTs

บทนำ (Introduction)

เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2022 สภาผู้แทนราษฎรในประเทศไทยได้มีมติผ่านร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) สมรสเท่าเทียม ส่งผลให้ประชาชนเริ่มพูดถึงและเป็นประเด็นถกเถียงกันมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องนี้ได้ทำลายหลักปฏิบัติของคริสเตียนว่าจะจัดการอย่างไรกับประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มคนที่ เป็น LGBTs และแม้ว่าเรื่องสมรสเท่าเทียมนี้ยังเป็นเพียงร่าง พ.ร.บ. เท่านั้น ยังคงไม่ได้ถึงขั้นเป็น กฎหมาย แต่สิ่งนี้ก็ส่งผลกระทบต่อประชาชนในประเทศไทย เพราะในปัจจุบัน สังคมไทยเปิดกว้าง ยอมรับผู้มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น ผู้ศึกษาพบเห็นการเปิดตัวของบุคคลที่มีชื่อเสียงว่าเป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศ รวมถึงความสามารถของผู้มีความหลากหลายทางเพศก็เห็นเป็นที่ประจักษ์ ในสังคมไทย (เทิดเกียรติคุณฯ แสงมณีจรรย์นันทเดชา และ รัตพงษ์ สอนสุภาพ, 2563) จึงไม่ได้เป็นเรื่องที่น่าแปลกใจแต่อย่างใดที่เรื่องนี้จะเป็นประเด็นถกเถียงอย่างมากในวงการคริสเตียน เพราะที่มากไป

กว่านั้น ผู้ศึกษาพบเห็นกระแสความหลากหลายทางเพศในคริสตจักรต่างประเทศมากขึ้นด้วย ตัวอย่างเช่น ในประเทศอเมริกามีองค์กรคริสเตียนมากมายที่อนุญาตให้เพศเดียวกันสามารถแต่งงานกันได้ เช่น Conservative Jewish Movement, Episcopal Church, Evangelical Lutheran Church in America, Presbyterian Church (U.S.A.) (ไม่ใช่ Presbyterian Church in America ที่ยังคงต่อต้านการแต่งงานของเพศเดียวกันอยู่), Reform Jewish Movement, Society of Friends (Quaker), Unitarian Universalist Association of Churches และ United Church of Christ (Masci and Lipka, 2015)

โดยเกี่ยวกับเรื่อง LGBTs นั้น พระธรรมโรม 1:26-27 ที่กล่าวว่า “²⁶เพราะเหตุนี้ พระเจ้าทรงปล่อยให้เขามีกิเลสตัณหาอันน่าอัปยศ พวกผู้หญิงของเขาก็เปลี่ยนจากเพศสัมพันธ์ตามธรรมชาติ ให้ผิดธรรมชาติไป ²⁷ส่วนผู้ชายก็เลิกมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงให้ถูกตามธรรมชาติเช่นกัน และเราร้อนด้วยไฟราคะตัณหาที่มีต่อกัน ผู้ชายกับผู้ชายด้วยกันประกอบกิจอันน่าละอายอย่างยิ่ง เขาจึงได้รับผลกรรมอันสมควรแก่ความผิดของเขา” เป็นข้อพระธรรมที่ถูกใช้อย่างมากในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับ LGBTs ซึ่งการตีความพระธรรมโรมทั้ง 2 ข้อนี้ เป็นที่ถกเถียงอย่างมากในคริสตจักรปัจจุบัน โดยนักวิชาการบางกลุ่มที่มีมุมมองแบบประเพณีนิยม (Traditional View) มองว่าพระธรรม 2 ข้อนี้ เป็นสิ่งที่สามารถใช้นืนยันได้ว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ก็มีนักวิชาการบางกลุ่มที่มีมุมมองว่าพระธรรม 2 ข้อนี้ไม่ได้กล่าวโจมตีกลุ่มคนที่เป็น LGBTs (Nolland, 2000, หน้า 32) แต่อย่างใด

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษามีคำถามมากมายเกี่ยวข้องข้อพระธรรมโรม 1:26-27 เช่น ทำไมอัครทูตเปาโลเน้นเรื่องความบาปเกี่ยวกับรักร่วมเพศ (มีรายละเอียดถึงสองข้อ) มากกว่าบาปอื่นๆ (ข้อ 28-32) ที่กล่าวเพียงแค่ว่าความบาปแต่ไม่ได้ลงรายละเอียดใดๆ? ทำไมอัครทูตเปาโลกล่าวถึงปัญหาเรื่องรักร่วมเพศเกี่ยวข้องกับการนมัสการ? ทำไมอัครทูตเปาโลให้ความสำคัญกับเรื่องรักร่วมเพศในพระธรรมตอนนี้ ในขณะที่อัครทูตเปาโลไม่ได้เน้นปัญหาเรื่องนี้มากนักในจดหมายฉบับอื่นๆ? ปัญหาที่คริสเตียนอาจจะละเลยคือ การกล่าวถึงจุดประสงค์ของอัครทูตเปาโลในการกล่าวถึงเรื่องรักร่วมเพศในข้อ 1:26-27 ว่าอัครทูตเปาโลต้องการกล่าวโทษคนที่เป็นรักร่วมเพศจริงหรือ? อัครทูตเปาโลกล่าวถึงรักร่วมเพศด้วยจุดประสงค์อะไร? เรื่องรักร่วมเพศมีส่วนสำคัญอย่างไรต่อบริบทของพระธรรมโรม 1:18-32? ซึ่งในบทความฉบับนี้ผู้ศึกษาจะเน้นการศึกษาพระธรรมโรม 1:18-32 เป็นหลักซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสำแดงพระพิโรธของพระเจ้าต่อความบาปของมนุษยชาติ และเรื่อง LGBTs ในข้อ 1:26-27 เป็นส่วนหนึ่งของประเด็นการกล่าวโทษของเปาโลที่มีต่อมนุษยชาติ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงใช้การวิพากษ์เชิงวาทศิลป์เพื่อศึกษาพระธรรมโรม 1:18-32 เพื่อทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของ อัครทูตเปาโลที่มีต่อพระธรรมตอนนี้ และวิธีการที่อัครทูตเปาโลใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ : ตอบคำถามการตีความเกี่ยวข้องกับปัญหา LGBTs

การศึกษาพระธรรมตอนนี้ในรูปแบบของการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์น่าจะทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจมากขึ้นว่าทำไม อัครทูตเปาโลถึงเน้นความบาปเรื่องเพศในข้อที่ 26-27 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึงความตกต่ำของมนุษยชาติตามมุมมองของคริสเตียนทั้งคนยิวและคนต่างชาติ

การวิพากษ์เชิงวาทศิลป์พระธรรมโรม 1:18-32

ในการศึกษาพระธรรมโรม 1:18-32 ผู้ศึกษาได้ทำการอรรถวิเคราะห์ (Exegesis) พระธรรมโรม 1:18-32 ผ่านมุมมองของการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Criticism) ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของบทความฉบับนี้ โดยมีข้อสรุปว่าอัครทูตเปาโลมีจุดประสงค์หลักต้องการให้ผู้อ่านที่เป็นทั้งชาวต่างชาติและชาวยิวเข้าใจและยอมรับว่าพวกเขาล้วนตกอยู่ภายใต้พระพิโรธของพระเจ้าอย่างไม่มีข้อแก้ตัวใดๆ

การอ่านผ่านมุมมองวาทศิลป์ยังช่วยให้ผู้ศึกษามองเห็นลำดับการจัดเรียงเนื้อหาเทคนิควิธีการต่างๆที่ อัครทูตเปาโลใช้ในการจูงใจ อีกทั้งทำให้ผู้ศึกษาเห็นว่าเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศที่ผิดธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งของการอ้างอิงเพื่อตอบจุดประสงค์หลักเท่านั้น

ผู้ศึกษาจึงได้ทำการแบ่งพระธรรมโรม 1:18-32 ออกเป็น 4 ส่วน คือ 1. ข้อเสนอหลัก (Statement) 2. การพิสูจน์ (Proof) 3. ผล (Result) 4. สรุป (Conclusion) และจะทำการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์โดยมีหัวข้อและรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอหลัก (Statement) พระพิโรธของพระเจ้า

ตามปกติแล้ววาทศิลป์ (Rhetoric) มักจะเริ่มต้นด้วยการเกริ่นนำ (Exordium) เพื่อเรียกถึงความสนใจของผู้ฟัง และแสดงให้เห็นถึงความปรารถนาดีของผู้พูด แต่ในพระธรรมตอนนี้ผู้ศึกษาไม่พบว่าอัครทูตเปาโลเริ่มต้นด้วยการเกริ่นนำ แต่เข้าสู่ข้อเสนอหลักที่เขาต้องการนำเสนอ คือพระพิโรธของพระเจ้าต่อความหมิ่นประมาทและความชั่วร้ายของมนุษย์ ซึ่งข้อเสนอหลักของพระธรรมตอนนี้เป็นการแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึกของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ โดยมีประเด็นสำคัญ 3 อย่างคือ 1) พระพิโรธของพระเจ้า 2) ความชั่วร้ายของมนุษย์ 3) การนำความชั่วร้ายมาบีบคั้นความจริง

ประเด็นที่ 1 เรื่องพระพิโรธของพระเจ้านั้น มีพระคัมภีร์หลายข้อที่นำเสนอเรื่องพระพิโรธของพระเจ้าที่จะจบลงในวันแห่งการพิพากษาวันสุดท้าย (1 ธส. 1:10, 5:9; โรม. 2:5, 8; 5:9; อฟ. 5:6; คส. 3:6) แต่ในพระธรรมโรม 1:18-32 นี้ พระพิโรธของพระเจ้าไม่ได้อยู่เพียงแค่วันแห่งการพิพากษาวันสุดท้ายเท่านั้น เพราะการพิพากษาของพระเจ้านั้นเป็นกระบวนการที่ได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว เมื่อ "พระเจ้าทรงปล่อย" ให้มนุษย์จมอยู่ในความบาป (Dunn, 1988, หน้า 54) และต่อจากนี้ ผู้อ่านจะเห็น

สาเหตุที่พระเจ้าทรงมีพระพิโรธ (19-23) และจะเห็นผลของพระพิโรธของพระเจ้าต่อสังคมในศตวรรษที่ 1 ที่เป็นการตกต่ำของมนุษยชาติ (24-31)

ประเด็นที่ 2 เรื่องความชั่วร้ายของมนุษย์ อันเป็นเหตุให้พระเจ้าทรงสำแดงพระพิโรธโดยมีข้อสังเกตว่าพระเจ้าไม่ได้สำแดงพระพิโรธต่อมนุษย์โดยตรง แต่สำแดงพระพิโรธต่อ "ความหมิ่นประมาทและความชั่วร้าย" ของมนุษย์ คำว่าความชั่วร้าย (*ἀδικία*) ในข้อที่ 18 เป็นคำที่ตรงกันข้ามกับคำว่าความชอบธรรม (*δικαιοσύνη*) ในข้อที่ 17 ซึ่งการเล่นคำตรงกันข้ามเป็นวาทศิลป์ที่ยิ่งทำให้ผู้อ่านเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนถึงการเป็นศัตรูกันระหว่างความชอบธรรมของพระเจ้ากับความชั่วร้ายของมนุษย์ (Matera, 2010, หน้า 48) คำว่าความชอบธรรมของพระเจ้าในข้อที่ 17 หมายถึงความชอบธรรมของพระเจ้าที่ทรงช่วยมนุษย์ให้รอด (saving justice) เป็นความสัตย์ซื่อของพระเจ้าต่อพันธสัญญาที่พระองค์ทรงมีต่อมนุษย์ ซึ่งเป็นของประทานจากพระเจ้าที่ให้เปล่ากับมนุษย์ที่เชื่อและวางใจในพระองค์ (Matera, 2010, หน้า 35-36) ซึ่งในประเด็นต่อมา อัครทูตเปาโลได้แสดงให้เห็นว่ามนุษย์แสดงความชั่วร้ายของพวกเขาต่อพระเจ้าอย่างไร

ประเด็นที่ 3 เกี่ยวข้องกับความผิดที่มนุษย์ "นำความชั่วร้ายมาบีบคั้นความจริง" โดยพระธรรมข้อนี้ได้นำเสนอว่าพระเจ้าทรงพระพิโรธต่อความหมิ่นประมาท และความชั่วร้ายของทั้งมวล (Dunn, 1988, หน้า 55) ของมนุษย์ที่พวกเขาเอาความชั่วร้ายนั้นบีบคั้นความจริง เป็นเรื่องน่าสนใจว่าความชั่วร้ายของมนุษย์ในตอนนี้ ไม่ได้ว่าด้วยเรื่องศีลธรรมโดยตรง แต่เป็นความชั่วร้ายที่เกี่ยวข้องกับความจริงของพระเจ้าซึ่งจะปรากฏชัดในข้อที่ 25 โดยการนำความชั่วร้ายมาบีบคั้นความจริงนี้คือการที่มนุษย์ไม่ได้ยอมรับพระเจ้าว่าทรงเป็นพระผู้สร้าง ซึ่งส่งผลให้มนุษย์มีความสัมพันธ์ที่ผิดต่อพระเจ้า และมีความสัมพันธ์ที่ผิดต่อสิ่งที่พระเจ้าทรงสร้างซึ่งรวมถึงมนุษย์ด้วย (Dunn, 1988, หน้า 56) โดยในข้อที่ 19-23 อัครทูตเปาโลจะแสดงให้เห็นถึงหลักฐานของการเอาความชั่วร้ายมาบีบคั้นความจริงของมนุษย์ต่อไป

ผู้ศึกษาจะเห็นได้ว่าข้อเสนอหลัก (Statement) นี้อาจทำให้ผู้อ่านเริ่มมีคำถามว่าพระพิโรธมาถึงใคร? ความชั่วร้ายของมนุษย์เป็นอย่างไร? พวกเขาตกอยู่ภายใต้พระพิโรธของพระเจ้าด้วยไหม? อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าผู้อ่านจะมีคำถามหรือไม่ แต่สิ่งที่ผู้ศึกษาคาดการณ์ได้คือข้อเสนอหลัก (Statement) ด้านลบนี้อ้างอิงเสนอให้ผู้อ่านตระหนักถึงภัยที่มนุษย์กำลังจะพบผ่านพระพิโรธของพระเจ้า

2. การพิสูจน์ (Proof) ปัญหาเรื่องการไม่ถวายเกียรติพระเจ้า (ข้อ 19-23)

หลังจากที่ อัครทูตเปาโลกล่าวโทษถึงพระพิโรธของพระเจ้าเพราะความชั่วร้ายของมนุษย์ (ข้อ 18) ในข้อที่ 19-23 อัครทูตเปาโลกำลังพิสูจน์ถึงความชั่วร้ายของมนุษย์ที่เป็นเหตุให้พระเจ้าทรงพระพิโรธในตอนนี้ การพิสูจน์มี 2 ประเด็นที่ต่อเนื่องกัน คือ 1) การพิสูจน์ว่ามนุษย์รู้จักพระเจ้าแล้ว (ข้อ 19-20) และ 2) การพิสูจน์ว่ามนุษย์ไม่ได้ถวายเกียรติแต่พระเจ้าอย่างสมควร (ข้อ 21-23)

การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ : ตอบคำถามการตีความเกี่ยวกับปัญหา LGBTs

1. การพิสูจน์ว่ามนุษย์รู้จักพระเจ้าแล้ว (ข้อ 19-20)

ก่อนที่จะกล่าวโทษว่ามนุษย์ไม่ถวายเกียรติแด่พระเจ้า อัครทูตเปาโลต้องพิสูจน์ให้ผู้อ่านยอมรับก่อนว่ามนุษย์ล้วนได้รับการสำแดงและรู้จักพระเจ้าแล้วโดยใช้เหตุผล (logos) โดยข้อพิสูจน์แรกนี้ อัครทูตเปาโลต้องการพิสูจน์ชัดว่ามนุษย์ทุกคนล้วนได้รับการสำแดงจากพระเจ้าและรู้จักพระเจ้าแล้วอย่างไม่มีข้อแก้ตัวใดๆ ในข้อ 19 อัครทูตเปาโลขึ้นต้นด้วยประโยคที่บอกว่า "เพราะการที่จะรู้จักพระเจ้าได้ก็แจ้งอยู่กับพวกเขา" การรู้จักพระเจ้านี้เป็นการรู้จักความรู้ทั่วไปในเรื่องราวพระเจ้า (Dunn, 1988, หน้า 56) และให้เหตุผลต่ออีกว่า "เพราะว่าพระเจ้าได้ทรงสำแดงแก่เขาแล้ว" ประโยคนี้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้นว่าพระเจ้าทรงตั้งใจให้มนุษย์รู้จักพระองค์ผ่านการสำแดงอีกด้วย (Dunn, 1988, หน้า 57) คำถามที่เกิดขึ้นก็คือพระเจ้าทรงสำแดงอะไรต่อมนุษย์ที่ทำให้พวกเขารู้จักพระเจ้า

อัครทูตเปาโลจึงอธิบายเพิ่มในข้อที่ 20 ว่าการสำแดงของพระเจ้าต่อมนุษย์ทุกคนคือการสำแดงเรื่องการทรงสร้างของพระเจ้า เพราะในข้อที่ 20 กล่าวไว้ว่า "ตั้งแต่เริ่มสร้างโลกมานั้น สภาพของพระเจ้าซึ่งตามนุษย์มองไม่เห็น คือฤทธานุภาพอันถาวรและเทวสภาพของพระองค์ ก็ได้ปรากฏชัดในสรรพสิ่งที่พระองค์ได้ทรงสร้าง"

อัครทูตเปาโลอธิบายว่า แม้มนุษย์จะมองไม่เห็นพระเจ้า แต่สภาพของพระเจ้าคือฤทธานุภาพอันถาวร และเทวสภาพของพระองค์ ก็ได้ปรากฏชัดในสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง ในประโยคนี้มีการเล่นคำอยู่ด้วย โดยกล่าวว่า "สภาพของพระเจ้าซึ่งตามนุษย์ "มองไม่เห็น" (ภาษากรีกคือ *ἀόρατα*) ได้ "ปรากฏชัด" (ภาษากรีกคือ *καθ'ὅρατα*)" (Dunn, 1988, หน้า 57) ซึ่งการเล่นคำตรงกันข้ามถือเป็นเทคนิคของวาทศิลป์จูงใจให้ผู้ฟังรับรู้ถึงการสำแดงของพระเจ้าจากสิ่งที่พิสูจน์ไม่ได้ด้วยตา แต่ทำให้มนุษย์สามารถรับรู้ว่ามีพระเจ้าอยู่จริงผ่านสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง

เมื่ออัครทูตเปาโลพิสูจน์ถึงหลักฐานเรื่องการมีอยู่จริงของพระเจ้าผ่านทางทรงสร้าง และมนุษย์ทุกคนสามารถรู้จักพระเจ้าได้ เขาจึงสรุปในประโยคสุดท้ายของข้อที่ 20 ว่ามนุษย์จึงไม่มีข้อแก้ตัวเลยว่าเขาไม่รู้จักพระเจ้า (Matera, 2010, หน้า 49) ซึ่งเป็นความสำเร็จของการพิสูจน์ เป็นการตอกย้ำว่าพระเจ้าได้สำแดงให้มนุษย์ยอมรับว่าพวกเขาได้รู้จักพระเจ้าแล้วจนไม่มีข้อแก้ตัวใดๆ คำถามต่อมาคือ การรู้จักพระเจ้าของผู้สร้างมีผลอย่างไรต่อการดำเนินชีวิตของเขา ซึ่ง อัครทูตเปาโลได้อธิบายต่อในข้อ 21-23

2. การพิสูจน์ว่ามนุษย์ไม่ถวายเกียรติแด่พระเจ้าอย่างสมควร (ข้อ 21-23)

ข้อพิสูจน์ที่ 1 ที่กล่าวไปข้างต้นนั้น ทำให้ผู้อ่านยอมรับโดยดุษฎีว่าทุกคนล้วนได้รับการสำแดงจากพระเจ้า และรู้จักพระเจ้าที่มองไม่เห็นได้ แต่สาเหตุหลักที่ทำให้มนุษย์ตกอยู่ใต้พระพิโรธของพระเจ้าอยู่ที่ข้อพิสูจน์ที่ 2 โดยอัครทูตเปาโลได้พิสูจน์ว่ามนุษย์ที่รู้จักพระเจ้าแล้วละเลยในการถวายเกียรติแด่พระเจ้าอย่างสมควร "เขาก็ไม่ได้ถวายพระเกียรติแด่พระองค์ให้สมกับที่ทรงเป็นพระเจ้า หรือ

ขอบพระคุณพระองค์" สามารถแปลตามตัวอักษรว่า "ตามที่ได้รู้จักพระเจ้าแล้ว พวกเขา กลับถวายเกียรติและขอบพระคุณไม่เหมาะสมอย่างที่ทรงเป็นพระเจ้า" (as knowing God, they glorified and gave thanks not as God) นั่นหมายความว่าไม่ใช่มนุษย์ไม่ถวายเกียรติหรือขอบพระคุณ แต่เขาถวายเกียรติอย่างไม่สมควร ซึ่งการที่มนุษย์ไม่ได้ถวายเกียรติแต่พระเจ้า และไม่ได้ขอบพระคุณพระองค์อย่างสมควรแสดงให้เห็นถึงความคิดที่ไม่เป็นสาระ และจิตใจที่มีตนไปของมนุษย์

ในข้อที่ 22-23 อัครทูตเปาโลแสดงให้เห็นถึงผลที่เกิดขึ้น 2 อย่างที่เกี่ยวข้องกัน จากการไม่ถวายเกียรติแต่พระเจ้าอย่างสมควรคือ 1) มนุษย์คิดว่าตัวเองฉลาด แต่กลับแสดงถึงความโง่เขลาออกมา (ข้อ 22) และ 2) ผลของการแสดงความโง่เขลา คือการที่มนุษย์ได้เอาพระสิริของพระเจ้า มาแลกกับรูปเคารพที่เป็นมนุษย์ รูปนก รูปสัตว์สี่เท้า และรูปสัตว์เลื้อยคลาน เป็นการแสดงถึงความโง่เขลาของมนุษย์อย่างที่สุด (ข้อ 23) (Wright, 2002, หน้า 432) เป็นการดึงอารมณ์ให้ผู้อ่านเห็นถึงความเขลาอย่างไม่สมควรของมนุษย์

ในการอธิบายเรื่องความโง่เขลาของมนุษย์ อัครทูตเปาโลใช้วาทศิลป์โดยการเล่นคำตรงกันข้ามคือคำว่า "อมตะ" กับคำว่า "ต้องตาย" ทำให้เห็นถึงความโง่เขลาของมนุษย์ ที่เปรียบเทียบระหว่างสง่าราศีของพระเจ้าผู้เป็นอมตะ กับความอ่อนด้อยของมนุษย์ที่เป็นมตะ (ต้องตาย) ได้ชัดเจน ยิ่งไปกว่านั้น อัครทูตเปาโลเน้นความโง่เขลาของมนุษย์เพิ่มขึ้นอีกคือ ไม่ใช่แค่พวกเขานำเอาพระสิริของพระเจ้าผู้เป็นอมตะมา "แลก" กับ (คำว่า "แลก" ภาษากรีกคือ *ἔλαξαν*) รูปมนุษย์ที่ต้องตายเท่านั้น มนุษย์ยังนำเอาพระสิริของพระเจ้ามาแลกกับรูปนก รูปสัตว์สี่เท้า และรูปสัตว์เลื้อยคลานซึ่งตามความเข้าใจของคนยิว สัตว์ด้อยค่า คือสัตว์ที่คลานที่ดิน (เป็นรูปที่แสดงถึงความตกต่ำลงเรื่อยๆ ซึ่งแสดงถึงความโง่เขลาที่มากขึ้นไปอีกของมนุษย์ การตกต่ำลงเรื่อยๆของมนุษย์) ทำให้ผู้อ่านเห็นว่า แทนที่มนุษย์จะถวายเกียรติแต่พระเจ้าผู้ทรงอมตะ ยิ่งใหญ่ เปี่ยมด้วยสง่าราศี พวกเขา กลับถวายเกียรติแต่รูปเคารพของมนุษย์ที่ต้องตาย ตกต่ำจนถึงกับถวายเกียรติแต่สัตว์ ทั้งนก สัตว์สี่เท้า และถึงกับถวายเกียรติแต่สัตว์เลื้อยคลาน ความตกต่ำลงเรื่อยๆ ในที่นี้ที่ อัครทูตเปาโลดึงจุดใจให้ผู้อ่านเห็นสิ่งที่น่ารังเกียจของมนุษย์ที่ทดแทนพระเจ้าด้วยรูปสัตว์ที่น่ารังเกียจทั้งหลาย (Schreiner, 1998, หน้า 87)

การพิสูจน์ของหลักฐานทั้ง 2 อย่างนี้ ทำให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามนุษย์สามารถรู้จักพระเจ้าได้ แต่ไม่ได้การถวายเกียรติพระเจ้า เพราะเขานำเอาพระสิริของพระเจ้าไปแลกกับสิ่งอื่นที่ไม่ใช่พระเจ้า สิ่งนี้เป็นหลักฐานถึงการที่มนุษย์นำความชั่วร้ายมาปิดบังความจริงเรื่องพระเจ้า และเป็นจุดเริ่มต้นของความตกต่ำ และพระพิโรธของพระเจ้าที่จะแสดงให้เห็นในส่วนต่อไป

3. ผล (Result) นำสู่การดำเนินชีวิตผิดธรรมชาติ (ข้อ 24-31)

หลังจากที่อัครทูตเปาโลนำเสนอสาเหตุของพระพิโรธจากการที่มนุษย์รู้จักพระเจ้า แต่ไม่ถวายเกียรติแต่พระองค์อย่างสมควร และอัครทูตเปาโลได้กล่าวถึงความเขลาของมนุษย์ในการเอาพระ

การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ : ตอบคำถามการตีความเกี่ยวข้องกับปัญหา LGBTs

สิริของพระเจ้าไปแลกกับรูปสัตว์ต่างๆอันน่ารังเกียจ อัครทูตเปาโลกล่าวต่อถึงผลลัพธ์ของพระพิโรธของพระเจ้า คือพระองค์ทรงปล่อย (คำว่า "ปล่อย" ภาษากรีกคือ *παρέδωκεν*) ให้มนุษย์ตกอยู่กับพฤติกรรมที่น่ารังเกียจมากขึ้นเรื่อยๆ อัครทูตเปาโลใช้คำว่า "พระองค์ทรงปล่อย" ซ้ำถึง 3 ครั้ง โดยแต่ละครั้งได้กล่าวถึงประเด็นของความตกต่ำ โดยเน้น 3 ประเด็นสำคัญคือ 1) ข้อ 24-25 *παρέδωκεν* เน้นว่าพระเจ้าปล่อยให้มนุษย์จมอยู่กับตัณหา ที่นำสู่ความเป็นมลทิน (ไม่บริสุทธิ์ ไม่เป็นตามวิถี หรือธรรมชาติของการทรงสร้างของพระเจ้า) 2) ข้อ 26-27 *παρέδωκεν* กล่าวถึงพฤติกรรมรักร่วมเพศ เป็นเหมือนตัวอย่างที่มนุษย์กระทำผิดธรรมชาติและน่ารังเกียจ 3) ข้อ 28-31 *παρέδωκεν* กล่าวถึงพฤติกรรมอันน่ารังเกียจอื่นๆของมนุษย์ ที่แผ่ไปในด้านต่างๆของความเสื่อมทรามและการผิดศีลธรรมของมนุษย์

1. พระเจ้าทรงปล่อยให้มนุษย์จมอยู่กับตัณหา (ข้อ 24-25)

ข้อ 24-25 กล่าวถึงพระพิโรธของพระเจ้า ที่พระองค์ทรงปล่อยให้มนุษย์มีพฤติกรรมตกต่ำจมอยู่กับตัณหาที่น่ารังเกียจ โดย อัครทูตเปาโลใช้คำศัพท์ 2 คำที่แสดงถึงความน่ารังเกียจของมนุษย์ คือคำที่หนึ่งคำว่า *ἐπιθυμία* (พระคัมภีร์ฉบับ 2011 แปลคำนี้ว่าราคะตัณหา) ซึ่งเป็นคำที่แปลได้หลายความหมาย ทั้งในแง่ดี (ฟิลิปปี 1:23 และ 1 เธสะโลนิกา 2:17) แต่ใช้กับความหมายในแง่ร้ายมากกว่า เป็นเหมือนกับความต้องการที่จะทำในสิ่งต้องห้าม ไม่ได้เจาะจงว่าเป็นตัณหาเรื่องเพศเพียงอย่างเดียว (Dunn, 1988, หน้า 62) และคำที่สองคือคำว่า *ἀκαθαρσία* (พระคัมภีร์ฉบับ 2011 แปลคำนี้ว่า "การโสโครก") ซึ่งจะแปลว่า impurity (พระคัมภีร์ฉบับ ESV) หรือ "มลทิน" (ผู้จัดทำแปลจากฉบับ ESV) แต่อย่างไรก็ตามคำว่า *ἀκαθαρσία* เป็นคำที่ อัครทูตเปาโลใช้กับความบาปเรื่องเพศทั่วไป (Schreiner, 1998, หน้า 93) จึงสรุปได้ว่า อัครทูตเปาโลใช้ทั้ง 2 คำนี้ แสดงถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ถูกต้องซึ่งส่งผลให้เกิดการเป็นมลทิน และเป็นสิ่งที่น่าอับอายต่อกันและกัน (Matera, 2010, หน้า 51) ดังนั้น อัครทูตเปาโลมุ่งเน้นให้ผู้อ่านรับรู้ว่า พระเจ้าทรงพิโรธ โดยการปล่อยให้มนุษย์ตกอยู่ภายใต้พฤติกรรมโสโครกอันเกิดจากราคะตัณหาในใจ อันเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ

เป็นที่น่าสังเกตว่าข้อที่ 25 อัครทูตเปาโลเปลี่ยนมานำเสนอความตกต่ำของมนุษย์ในเรื่องการนมนัสการ ซึ่งดูเหมือนไม่ได้เป็นเรื่องเดียวกันกับราคะตัณหา แต่อัครทูตเปาโลเสนอว่าเป็นเรื่องเดียวกัน โดยแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมโสโครกตามราคะตัณหาในใจนั้น มีความน่ารังเกียจเฉกเช่นเดียวกับการนมนัสการรูปเคารพอื่นแทนพระเจ้า โดยคำสำคัญในข้อที่ 25 คือคำว่า *μετήλλαξαν* ซึ่งเป็นอยู่ในหมวดเดียวกับคำว่า *ἠλλάξαν* ในข้อที่ 23 ที่แปลว่า "แลก" (Matera, 2010, หน้า 51) แต่การใช้ *μετήλλαξαν* ในข้อที่ 25 นี้มีความแตกต่างกับการใช้ในข้อที่ 23 เพราะในข้อที่ 23 อัครทูตเปาโลกล่าวเพียงแค่มนุษย์นำพระสิริของพระเจ้าที่เป็นอมตะมาแลกกับรูปที่ต้องตาย แต่ในข้อนี้เขานำความ

จริงเรื่องพระเจ้ามาแลกกับความเท็จ ผลก็คือเขานมัสการสิ่งทรงสร้างแทนที่จะนมัสการพระเจ้าผู้สร้าง (Matera, 2010, หน้า 51-52)

ในข้อที่ 25 นี้ ได้ช่วยให้ผู้อ่านเห็นว่าการนำความชั่วร้ายบีบคั้นความจริงของมนุษย์คืออะไร เพราะคำว่าความจริง (ภาษากรีกคือ "ἀλήθεια") ที่ปรากฏในข้อ 18 ได้ปรากฏอีกครั้งในข้อนี้ และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้นว่าการบีบคั้นความจริงเป็นผลสืบเนื่องจากในข้อ 21-23 ที่มนุษย์นำพระสิริของพระเจ้ามาแลกกับรูปเคารพอื่น และในข้อที่ 25 ได้บันทึกอย่างชัดเจนว่าเขานมัสการสิ่งทรงสร้างแทนที่จะนมัสการพระเจ้าผู้สร้าง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการนำความชั่วร้ายมาบีบคั้นความจริง คือการที่เขาปฏิเสธที่จะนมัสการและให้เกียรติแต่พระเจ้าอย่างสมควร (Schreiner, 1998, หน้า 88) โดยในส่วนต่อไปในข้อที่ 26-27 อัครทูตเปาโลจะใช้คำที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับต้นเหตุ (Schreiner, 1998, หน้า 93)

อาจเป็นสิ่งที่น่าประหลาดใจที่พระพิโรธของพระเจ้าในเนื้อหาตอนนี้ไม่ใช่เป็นการลงโทษจากพระเจ้าโดยตรง แต่กลับเป็น "การปล่อย" กล่าวคือ พระเจ้าทรงปล่อยหรือยอมให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมตกต่ำอันน่ารังเกียจ เห็นได้จากการที่มนุษย์ละทิ้งการถวายเกียรติแต่พระเจ้าผู้ทรงส่งาราศี และหันไปถวายเกียรติแต่สิ่งที่ตกต่ำและน่ารังเกียจ พระเจ้าจึงทรงปล่อยให้พวกเขาแสดงพฤติกรรมอันน่ารังเกียจลงไปเรื่อยๆ อัครทูตเปาโลใช้วาทศิลป์เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพสิ่งน่ารังเกียจทั้งพฤติกรรมโสโครก และการนมัสการรูปเคารพ ในส่วนต่อไปถือเป็นตัวอย่างพฤติกรรมน่ารังเกียจที่พวกเขาจะได้เห็นภาพอย่างชัดเจนขึ้น คือพฤติกรรมรักร่วมเพศ

2. พระเจ้าทรงปล่อยให้มนุษย์มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ (ข้อ 26-27)

ข้อ 26-27 กล่าวถึงพระพิโรธของพระเจ้า ที่พระองค์ทรงปล่อยให้มนุษย์มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ซึ่งประเด็นนี้ถือเป็นข้อถกเถียงกันอย่างมากในหมู่นักวิชาการและคริสตจักร โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่คนจำนวนมาก ทั้งในสังคมทั่วไป หรือในคริสตจักรบางแห่ง ยอมรับว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศ เป็นสิ่งที่ถูกต้องตามธรรมชาติ หรือเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้ศึกษาต้องทำความเข้าใจก่อนว่า การที่ อัครทูตเปาโลมองว่าเรื่องรักร่วมเพศเป็นพฤติกรรมอันน่ารังเกียจเช่นนี้ เป็นแนวคิดของชาวยิวในศตวรรษแรกเป็นหลัก และพระธรรมโรม 1:26-27 ที่กล่าวถึงพฤติกรรมรักร่วมเพศนั้น เป็นตัวอย่างของพฤติกรรมน่ารังเกียจที่พระเจ้าทรงปล่อยให้เกิดขึ้นกับมนุษย์ โดยในข้อ 26-27 นี้ มีประเด็นสำคัญทั้งหมด 3 อย่างคือ 1) เรื่องต้นเหตุ 2) เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ผิดธรรมชาติ 3) เรื่องผลกระทบอันสมควรแก่ความผิดจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดธรรมชาติ

ประเด็นที่ 1 เรื่องต้นเหตุ อัครทูตเปาโลได้พูดถึงคำว่าต้นเหตุก่อนหน้านี้ในข้อที่ 24 ผู้ศึกษาพบคำกรีกที่หมายความว่าต้นเหตุคือ ἐπιθυμία โดยคำนี้ไม่ได้เจาะจงว่าหมายถึงต้นเหตุเรื่องเพศ ตามที่อธิบายข้างต้น และในข้อที่ 26-27 นี้ ผู้อ่านจะพบคำกรีกอีก 2 คำที่เกี่ยวข้องกับต้นเหตุคือ πᾶθη

การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ : ตอบคำถามการตีความเกี่ยวข้องกับปัญหา LGBTs

(พระคัมภีร์ฉบับ 2011 แปลคำนี้ว่า "กิเลสตัณหา" ในข้อ 26) และ *ὀρέξει* (พระคัมภีร์ฉบับ 2011 แปลคำนี้ว่า "โฝราคะตัณหา" ข้อ 27) โดยคำว่า *πάθη* เป็นตัณหาที่ใช้เจาะจงกับธรรมชาติทางเพศ (sexual nature) และคำว่า *ὀρέξει* ได้ให้ความหมายถึงลักษณะของตัณหาที่เข้มข้นมากขึ้น และรุนแรงมากขึ้น (longing desire) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความต้องการทางเพศ (Dunn, 1988, หน้า 64)

นั่นคือในข้อที่ 24-27 นี้ แสดงถึงพระพิโรธของพระเจ้าที่ทรงปล่อยให้มนุษย์ตกต่ำจมอยู่กับราคะตัณหา โดยที่ อัครทูตเปาโลเริ่มต้นจากการอธิบายราคะตัณหาเรื่องเพศโดยทั่วไปก่อน (ข้อ 24) จากนั้นจึงเจาะจงมากขึ้นเป็นตัณหาเรื่องการผิดธรรมชาติทางเพศ (ข้อ 26) และสุดท้าย อัครทูตเปาโลจึงระบุอย่างชัดเจนมากขึ้นไปอีกถึงตัณหาที่เข้มข้นเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดธรรมชาติของเพศเดียวกัน

ประเด็นที่ 2 เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ผิดธรรมชาติ เป็นเรื่องน่าสนใจที่ผู้ศึกษาจะพบว่า อัครทูตเปาโลไม่ได้พูดเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ผิดธรรมชาติมากนักในจดหมายฉบับอื่นเมื่อเทียบกับเนื้อหาในพระธรรมโรมตอนนี้ (โดยเนื้อหาตอนอื่นจะอยู่ในพระธรรม 1 โครินธ์ 6:9 และ 1 ทิโมธี 1:10) ซึ่งเหตุผลที่ อัครทูตเปาโลเน้นเรื่องนี้อย่างมากในพระธรรมตอนนี้เป็นเพราะว่าความสัมพันธ์ลักษณะนี้จะเป็นเรื่องที่ผิดธรรมชาติ และผิดไปจากกฎหมายของพระเจ้าในพระธรรมเลวีนิติ 18:22 และ 20:13 ซึ่งในเรื่องนี้ Matera (2010) กล่าวไว้ว่า อัครทูตเปาโลเขียนถึงโลกทัศน์ของคนต่างชาติด้วยมุมมองของคนยิวที่ห้ามการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน อัครทูตเปาโลมองว่าเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันนั้นเกิดจากการที่มนุษย์นำเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้องธรรมชาติมาแลกกับ (*μετήλλαξαν*) เพศสัมพันธ์ที่ผิดธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลมาจากการนำพระสิริของพระเจ้ามาแลกกับ (*ἠλλάξαν*) รูปเคารพ (ข้อ 23) และการนำความจริงเรื่องพระเจ้ามาแลกกับ (*μετήλλαξαν*) ความเท็จ (ข้อ 25) เมื่อปฏิเสธที่จะยอมรับว่าพระเจ้าทรงเป็นพระเจ้า มนุษย์ได้สูญเสียความสามารถในการมองเห็นกฎธรรมชาติเรื่องการทรงสร้าง และเมื่อพวกเขาไม่เห็นกฎธรรมชาติเรื่องการทรงสร้าง ทำให้พวกเขาทำลายบทบาททางเพศ (sexual capacity) ตามการทรงสร้างของพระเจ้า (Matera, 2010, หน้า 52-53)

เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ผิดธรรมชาติอาจเป็นเหมือนภาพสะท้อนถึงความผิดธรรมชาติของมนุษย์ได้ชัดเจน เพราะว่ารูปเคารพก็เป็นสิ่งที่ผิดธรรมชาติ โดยการที่มนุษย์ไปนมัสการบูชารูปเคารพนั้นเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับพระประสงค์ของพระเจ้าสำหรับมนุษย์ และเมื่อมนุษย์บูชารูปเคารพแทนที่จะนมัสการพระเจ้าซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ผิดธรรมชาติ มนุษย์จึงมีพฤติกรรมที่ผิดธรรมชาติตามมา คือพฤติกรรมทางเพศที่ผิดธรรมชาติ ถือเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจสำหรับโลกทัศน์ของชาวยิวในศตวรรษแรกที่ถือกฎหมายยิวตามพระธรรมเลวีนิติ แต่กฎหมายนี้ที่มาจากพระธรรมปฐมกาลบทที่ 1:27 ที่ระบุชัดเจนว่าพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์เป็นเพศชายและหญิง ซึ่งแม้ว่าคนต่างชาติจะไม่ได้อยู่ภายใต้กฎหมายนี้ แต่พวกเขาต้องยอมรับว่ามนุษย์ทุกคนล้วนอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เรื่องการทรงสร้างจากพระเจ้า (Nolland,

2000, หน้า 51-52) และ อัครทูตเปาโลใช้เรื่องนี้สะท้อนความผิดปกตอันน่ารังเกียจที่มนุษย์ตกต่ำ โดยเริ่มจากการที่พวกเขาไม่ถวายเกียรติพระเจ้า อันเป็นผลมาจากการที่พระเจ้าทรงจึงปล่อยให้เขา ตกต่ำจมอยู่ในความบาป

ประเด็นที่ 3 เรื่องผลกระทบอันสมควรแก่ความผิดจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดธรรมชาติ เป็นที่น่าสังเกตว่า อัครทูตเปาโลเน้นที่ผลกระทบจากความผิดทางเพศด้วยคำว่า "ผลกระทบ" คือ *ἀντιμεθεῖλον* หมายถึง การลงโทษ หรือการสนองคืน คำถามที่น่าสนใจคือ อะไรคือผลกระทบอันสมควรที่มนุษย์จะได้รับ? วลีนี้ทำให้คริสเตียนหลายคนเข้าใจว่าผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศจะได้รับการลงโทษจากพระเจ้า แต่พระธรรมตอนนี้แนะนำว่าเพศสัมพันธ์ที่ไม่ถูกต้องตามธรรมชาติเป็นการลงโทษจากพระเจ้าโดยตัวมันเอง เพราะการลงโทษจากพระเจ้าคือการที่พระเจ้าทรงปล่อยให้มนุษย์ ตกอยู่ในอำนาจของความบาป อันเป็นผลมาจากการที่มนุษย์นำความชั่วร้ายมาบิบบิ้นความจริงเรื่องพระเจ้า (Dunn, 1988, หน้า 65) โดยวลีนี้เป็นวาทศิลป์ที่ต่อย้ำถึงความตกต่ำอันน่ารังเกียจของมนุษย์ซึ่งแตกต่างไปจากพฤติกรรมที่มีสง่าราศีของพระเจ้า

ดังนั้น เรื่องที่พระเจ้าทรงปล่อยครั้งที่ 2 นี้ อัครทูตเปาโลแสดงให้เห็นถึงความน่ารังเกียจของมนุษย์ โดยใช้พฤติกรรมรักร่วมเพศ เป็นตัวอย่างของพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ อัครทูตเปาโลใช้ภาษาที่แสดงถึงราคาต้นทุนอันเร่าร้อนที่มนุษย์ไม่สามารถควบคุมได้ และส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศที่ผิดธรรมชาติ ทั้งหญิงต่อหญิง และชายต่อชาย อีกทั้งอัครทูตเปาโลยังเน้นถึง "ผลกระทบ" ถึงการพร้อมที่จะถูกลงโทษอย่างสมควร จากพฤติกรรมเหล่านี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าอัครทูตเปาโล ลงรายละเอียดในการอธิบายเรื่องรักร่วมเพศเป็นพิเศษในตอนนี้ คงเป็นเพราะอัครทูตเปาโลต้องการสื่อให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมถึงความน่ารังเกียจจากการที่พวกเขาละเลยการถวายเกียรติแต่พระเจ้าอย่างสมควร

3. พระเจ้าทรงปล่อยให้มนุษย์มีพฤติกรรมอันน่ารังเกียจอื่นๆ (ข้อ 28-31)

หลังจากการกล่าวโทษถึงเรื่องความน่ารังเกียจของพฤติกรรมทางเพศแล้ว อัครทูตเปาโล นำเสนอภาพความตกต่ำอันน่ารังเกียจของมนุษย์ในวงกว้างถึงพฤติกรรมอันน่ารังเกียจต่างๆ อาจถือเป็นจุดสูงสุด (Climax) ของวาทศิลป์กล่าวโทษ (Epidictic) ในตอนนี้

ในข้อ 28-31 นี้ เป็นผลมาจากการที่มนุษย์นำความชั่วร้ายมาบิบบิ้นความจริงเรื่องพระเจ้า เพราะ อัครทูตเปาโลพิสูจน์ก่อนหน้านี้แล้วว่ามนุษย์ทุกคนรู้จักพระเจ้าแล้ว แต่เขาไม่ได้ถวายเกียรติแต่พระเจ้า ดังนั้นพระเจ้าจึงทรงปล่อยให้มนุษย์จมอยู่ในความตกต่ำด้านราคาต้นทุน และในข้อ 28-31 นี้ จึงเป็นการนำเสนอถึงการที่พระเจ้าทรงปล่อยให้มนุษย์จมอยู่ในความตกต่ำที่แผ่ขยายออกไปในวงกว้าง โดยในข้อที่ 28 อัครทูตเปาโลกล่าวอีกครั้งว่า "เพราะเขาเห็นว่าการรู้จักพระเจ้าไม่เป็นสิ่งสำคัญ พระองค์จึงทรงปล่อย (*παρέδωκεν*) ให้เขามีจิตใจเสื่อมทรามและประพฤติสิ่งที่ไม่เหมาะสม" ซึ่งในข้อที่ 29-31 อัครทูตเปาโลได้นำเสนอรายชื่อของความชั่วร้ายต่างๆ ซึ่งรายชื่อของความชั่วร้ายที่

**การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ : ตอบคำถามการ
ตีความเกี่ยวข้องกับปัญหา LGBTs**

เกิดขึ้นได้ถูกจัดเรียงเชิงวาทศิลป์ เหมาะสำหรับการอ่านในภาษากรีกมากกว่าภาษาอังกฤษและ
ภาษาไทย แต่อย่างไรก็ตาม พระคัมภีร์ภาษาไทยก็พยายามแปลโดยอ้างอิงภาษากรีก จึงเห็นหมวดหมู่
ของความบาปอย่างชัดเจนเช่นเดียวกับภาษากรีก

จากคำพ้องเสียงในภาษากรีก สามารถจัดหมวดหมู่รายชื่อของความบาปในข้อที่ 28-31 นี้ได้
เป็น 4 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มคำที่เป็นกรรมรอง (dative) ในภาษากรีก ที่ต่อจากประโยคที่ว่า "พวกเขา
เต็มด้วย..." คือ ἀδικία (การอธรรม) πονηρία (ความชั่วร้าย) πλεονεξία (ความโลภ) κακία
(ความมุ่งร้าย) เป็นที่น่าสังเกตว่า อัครทูตเปาโลกล่าวถึง "ἀδικία" เป็นอย่างแรกเมื่อเขาพูดถึงความ
บาปที่แผ่ขยายออกไปในโลก การที่เขาใช้คำนี้เป็นคำแรกนั้นได้ต่อยอดความคิดให้ผู้อ่านเห็นถึงสภาพ
ความชั่วร้ายของมนุษย์ที่ได้กล่าวไว้ตั้งแต่ข้อ 18 เป็นการรักษาแนวคิดหลักของเรื่องนี้ที่พวกเขาได้
นำเอาความชั่วร้ายมาบิบบิ้นความจริงเรื่องพระเจ้าอันเป็นผลให้พวกเขาตกอยู่ในพระพิโรธของพระเจ้า

กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มคำที่แสดงถึงความเป็นเจ้าของ (genitive) คือ φθόνου (ความอิจฉาริษยา)
φόνου (การฆ่าฟัน) ἔριδος (การวิวาท) δόλου (การหลอกลวง) κακοηθείας (การคิดร้าย) โดย
คำสำคัญของกลุ่มที่ 2 คือคำว่า μεστον (เต็มด้วย) โดยสามารถแปลตามตัวอักษรได้ว่าพวกเขาเต็ม
ด้วยความอิจฉาริษยา การฆ่าฟัน การวิวาท การหลอกลวง การคิดร้าย

กลุ่มที่ 3 คือกลุ่มคำที่เป็นกรรมตรง (accusative) ซึ่งน่าจะแปลเป็นลักษณะของบุคคล เช่น
ψευδιστής (พุดนิทา) καταλάλους (ส่อเสียด) θεοστυγείς (เกลียดชังพระเจ้า) ὑβριστής
(ดูถูกคนอื่น) ὑπερηφάνους (เย่อหยิ่งจองหอง) ἀλαζόνες (อวดตัว) ἐφευρετὰς κακῶν (คิด
ทำชั่วแปลกๆ) γονεῦσιν ἀπειθεῖς (ไม่เชื่อฟังบิดามารดา) โดยในกลุ่มที่ 3 นี้พระคัมภีร์ไทย
นำเสนอเป็นกลุ่มคำกริยา

กลุ่มที่ 4 คือกลุ่มคำคุณศัพท์ที่ขึ้นต้นด้วย ἄ ซึ่งประกอบด้วย ἄσυνέτους, ἄσυνθέτους,
ἄστοργους, ἀνελεήμονας โดยในกลุ่มที่ 4 นี้พระคัมภีร์ไทยนำเสนอเป็นกลุ่มที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า
"ไร้" ไร้ปัญญา ไร้ความซื่อสัตย์ ไร้ความรักกัน ไร้ความเมตตา

เมื่อมนุษย์นำความชั่วร้ายมาบิบบิ้นความจริงเรื่องพระเจ้า พระเจ้าจึงทรงปล่อยให้เขามีจิตใจ
เสื่อมทรามและการประพฤติที่ไม่เหมาะสม พวกเขาจึงเต็มด้วยการอธรรมทุกชนิด แต่ดังที่กล่าวไป
ข้างต้น อัครทูตเปาโลไม่ได้นำเสนอความบาปทั้งหมดที่เป็นพระพิโรธของพระเจ้า แต่เขาใช้วาทศิลป์
เพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านยอมรับว่าพวกเขาอยู่ในโลกที่ตกอยู่ภายใต้พระพิโรธของพระเจ้าแล้ว (Dunn,
1988, หน้า 67) โดยวาทศิลป์ที่เขาใช้นั้นแสดงให้เห็นถึงความตกต่ำของมนุษย์ที่มีพฤติกรรมอันน่า
รังเกียจ และใช้รูปแบบทางภาษาในเรื่องการแบ่งคำที่มีเสียงคล้ายกันออกเป็นกลุ่มเพื่อให้ผู้อ่านมี
ความรู้สึกร่วม

สังเกตเห็นได้ว่า เมื่ออัครทูตเปาโลกล่าวถึงการที่พระเจ้าทรงปล่อยในครั้งแรกนั้น เขาเน้นความผิดบาปที่เกิดขึ้นจากราคะตันทัวไป ต่อมาเมื่อเขาพูดเรื่องพระเจ้าทรงปล่อยครั้งที่สอง อัครทูตเปาโลกล่าวเน้นพฤติกรรมอันน่ารังเกียจแบบเจาะจง และเข้มข้นมากขึ้น โดยเฉพาะพระพิโรธที่สองเน้นเจาะจงถึงพวกกรักร่วมเพศ อันเป็นการปลุกเร้าให้ผู้อ่านเห็นถึงพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ (ที่มีต่อคนบาปเฉพาะกลุ่มเท่านั้น) และสุดท้ายเมื่อเขาพูดเรื่องพระเจ้าทรงปล่อยครั้งที่สาม อัครทูตเปาโลขยายคำศัพท์ของพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ ครอบคลุมถึงคนกลุ่มต่างๆ อย่างกว้างขวาง และเป็นคำที่ผู้อ่านสัมผัส และเข้าใจได้ถึงความตกต่ำของพฤติกรรมมนุษย์ที่แผ่กว้าง จนทำให้เป็นที่ยอมรับได้ว่าพระเจ้าทรงพิโรธต่อมนุษย์บาป โดยทรงปล่อยให้มนุษย์ตกต่ำจนถึงขีดสุดเช่นนี้

3. สรุป (Conclusion) มนุษย์ทุกคนสมควรรับโทษจากพระเจ้า (ข้อ 32)

หลังจากที่อัครทูตเปาโลได้อธิบายทั้งหมดในเรื่องพระพิโรธของพระเจ้า เขาจึงสรุปในข้อที่ 32 นี้ว่ามนุษย์ทุกคนสมควรรับโทษจากพระเจ้า

ในข้อที่ 32 นี้ เป็นบทสรุปที่นำเสนอไว้ 3 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองต่อธรรมบัญญัติของพระเจ้าโดยนำเสนอว่า แม่ "เขา" จะ 1) รู้บัญญัติอันชอบธรรมของพระเจ้า 2) รู้ว่าคนที่ประพฤตินั้นสมควรตาย 3) เขาไม่เพียงแต่ทำแต่ยังเห็นชอบกับผู้ที่ประพฤตินั้น

ซึ่งการเขียนบทสรุปแบบนี้ อัครทูตเปาโลต้องการจูงใจให้ผู้อ่านเห็นว่าพวกเขาทุกคนล้วนตกอยู่ใต้พระพิโรธของพระเจ้า และ อัครทูตเปาโลไม่ได้เน้นไปที่การถูกลงโทษถึงให้ถึงตายของมนุษย์ แต่อัครทูตเปาโลเน้นว่ามนุษย์ทุกคนรู้โดยกำเนิดว่าพฤติกรรมเหล่านี้นำไปสู่ความตกต่ำของความเป็นมนุษย์ (Wright, 2002, หน้า 434) ดังนั้นในข้อ 32 นี้ เน้นให้ผู้อ่านทุกคนตระหนักถึงความผิดของตนเองว่าพวกเขารู้ว่าพฤติกรรมเช่นนี้ไม่สมควรทำ แต่พวกเขายังประพฤติ และยอมรับผู้ที่ประพฤติดังนั้นพวกเขาล้วนสมควรรับพระพิโรธจากพระเจ้า

ในบทสรุปนี้ ยังมีข้อสังเกตของอีก 3 ประเด็น คือ 1) อัครทูตเปาโล กล่าวโทษมนุษย์ (สรรพนามบุรุษที่สาม) ว่า เขารู้บัญญัติอันชอบธรรมของพระเจ้า ซึ่งอาจหมายถึง "คนยิว" หรืออาจหมายถึง "คนทั่วไป" ที่รับรู้ได้ว่า พระเจ้าชอบธรรม หรือรับรู้ได้ถึงสิ่งที่ผิดหรือสิ่งที่ถูก และเปาโลสรุปว่าพวกเขารู้แน่นอนถึงความผิดและถูก 2) พวกเขารู้บทลงโทษ รู้ว่าคนที่ประพฤตินั้นมีบทลงโทษหนัก (สมควรตาย) ฉะนั้น พวกเขาารู้ทุกสิ่ง 3) พวกเขาทั้งประพฤติ และยังเห็นชอบต่อผู้ที่ประพฤติ หากพวกเขาเพียงประพฤติ ก็ถือว่าผิดมากแล้ว การที่พวกเขาเห็นชอบต่อผู้ที่ประพฤติ คือการยอมรับว่าสิ่งที่ผิดกลายเป็นสิ่งที่ถูก ถือเป็นความผิดพลาดใหญ่หลวง อัครทูตเปาโล ใช้วาทศิลป์เพื่อจูงใจให้เห็นว่าพฤติกรรมอันน่ารังเกียจทั้งหลายของมนุษย์กลับกลายเป็นพฤติกรรมที่มนุษย์ทั้งหลายยอมรับได้ เห็นด้วยกับความเสื่อมทราม ความโสสมม และสมควรถูกลงโทษจากพระเจ้าอย่างยิ่ง

การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ : ตอบคำถามการตีความเกี่ยวข้องกับปัญหา LGBTs

สรุปภาพรวมของอรรถาธิบาย (Exegesis) โรม 1:18-32

จากการศึกษาพระธรรมโรม 1:18-32 ผู้ศึกษามองเห็นได้ว่า อัครทูตเปาโลใช้วาทศิลป์ในการกล่าวโทษว่า มนุษย์ทุกคนล้วนตกอยู่ภายใต้พระพิโรธของพระเจ้า และทำให้ผู้อ่านรู้สึกเสียใจที่พวกเขาตกต่ำจมอยู่ในความบาป และหายนะอันเกิดจากความผิดบาปของมนุษย์ก่อนที่ผู้อ่านจะได้รับรู้ถึงข่าวประเสริฐอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้า ผู้ศึกษามองเห็นว่า อัครทูตเปาโลเรียงลำดับวาทศิลป์อย่างเป็นขั้นเป็นตอนโดยเริ่มต้นที่การกล่าวโทษ (Statement) และ การพิสูจน์การกล่าวโทษ (Proof) ผลของพระพิโรธ (Result) และบทสรุปของการกล่าวโทษ (Conclusion)

โดยพระธรรมโรม 1:18-32 เริ่มต้นการสำแดงพระพิโรธของพระเจ้าต่อความชั่วร้ายของมนุษย์ที่นำเอาความชั่วร้ายบิบบิ้นความจริง (ข้อ 18) โดยแสดงให้เห็นถึงหลักฐานด้วยว่ามนุษย์นำเอาความชั่วร้ายมาบิบบิ้นความจริงของพระเจ้า ซึ่งหลักฐานนั้นก็คือมนุษย์สามารถรู้จักพระเจ้าได้ แต่นำพระสิริของพระเจ้าที่เป็นอมตะมาแลกกับสิ่งอื่นที่ต้องตาย เริ่มต้นจากรูปมนุษย์ รูปนก รูปสัตว์สี่เท้า และรูปสัตว์เลื้อยคลาน (ข้อ 19-23)

เมื่ออัครทูตเปาโลนำเสนอข้อเสนอเรื่องพระพิโรธของพระเจ้า (Statement) และปัญหาเรื่องการไม่ถวายเกียรติแก่พระเจ้า (Proof) เสร็จแล้ว เขาได้นำเสนอผลของพระพิโรธของพระเจ้าที่ได้ปรากฏแล้วในโลก พระพิโรธนั้นก็คือการที่พระเจ้าทรงปล่อยให้มนุษย์จมอยู่ในราคะตัณหา (ข้อ 24-25) และอัครทูตเปาโลให้เหตุผลเพิ่มเติมในข้อ 25 ด้วยว่าที่มนุษย์จมอยู่ในราคะตัณหาเพราะเขานำความจริงเรื่องพระเจ้ามาแลกกับความเท็จโดยการนมัสการสิ่งทรงสร้าง แทนที่จะนมัสการพระเจ้าผู้สร้าง และเพราะเหตุผลนี้พระเจ้าจึงทรงปล่อยให้มนุษย์เป็นมลทินโดยเน้นว่ามนุษย์ได้เปลี่ยนจากการมีเพศสัมพันธ์ตามธรรมชาติให้ผิดธรรมชาติ (ข้อ 26-27) ดังนั้นการที่อัครทูตเปาโลนำเสนอเรื่องรักร่วมเพศมาเป็นตัวอย่าง เพราะเขาต้องการจะเน้นให้ผู้อ่านเห็นถึงการแลกเปลี่ยนของมนุษย์อย่างชัดเจน โดยนำพระสิริของพระเจ้าไปแลกกับสิ่งอื่น และนมัสการสิ่งอื่นแทนที่จะนมัสการพระเจ้า เขาจึงเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศให้ผิดธรรมชาติไป หลังจากที่เขานำเสนอเรื่องการกลับหัวกลับหางของมนุษย์แล้ว เขาจึงนำเสนอพระพิโรธของพระเจ้าที่พระองค์ทรงปล่อยให้ความเป็นมลทินของมนุษย์แผ่กว้างออกไปในด้านต่างๆ (28-31) จากนั้นอัครทูตเปาโลจึงสรุปว่ามนุษย์ทุกคนล้วนตกอยู่ภายใต้พระพิโรธของพระเจ้า (32)

บทสะท้อนคิดสำหรับคริสเตียนในปัจจุบัน

จากการศึกษาที่มีความชัดเจนว่า อัครทูตเปาโลใช้วาทศิลป์ในการจูงใจผู้อ่านให้ยอมรับการตัดสินใจว่าพวกเขาตกอยู่ภายใต้พระพิโรธของพระเจ้าเนื่องด้วยความผิดของเขา โดย อัครทูตเปาโลได้แสดงหลักฐานให้เห็นอย่างชัดเจนว่าพระพิโรธของพระเจ้าได้เริ่มต้นจากการที่มนุษย์ไม่ได้ถวายเกียรติ

แต่พระเจ้า ซึ่งผลจากการที่มนุษย์ไม่ได้ถวายเกียรติแด่พระเจ้าจึงทำให้พระเจ้าทรงปล่อยให้เขามีชีวิตที่ตกต่ำจมอยู่กับความบาปซึ่งเห็นได้ชัดในสังคมในศตวรรษที่ 1 พระธรรมตอนนี้ได้นำเสนออย่างชัดเจนด้วยว่าพระพิโรธของพระเจ้าคือการที่ "พระองค์ทรงปล่อย" ใช้ชีวิตที่จมอยู่กับความบาป และตกอยู่ในสภาพตกต่ำจากความเป็นมนุษย์ และสุดท้ายอัครทูตเปาโลจึงสรุปว่ามนุษย์ทุกคนสมควรรับโทษจากพระเจ้า และได้รับโทษจากพระเจ้าไปแล้วจากการที่ "พระเจ้าทรงปล่อย" อย่างไม่มีข้อแก้ตัวใดๆ

อย่างที่ได้อธิบายในบทนำของสารนิพนธ์ฉบับนี้ว่าพระธรรมโรม 1:26-27 เป็นพระธรรมที่ถูกนำมาใช้พูดถึงเรื่อง LGBTs มากที่สุด ซึ่งหลังจากที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาพระธรรมโรม 1:26-27 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์แล้วนั้น ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจมากขึ้นว่าเรื่อง LGBTs ที่ปรากฏนั้นในพระธรรมตอนนี้ เป็นผลมาจากพฤติกรรมที่ผิดธรรมชาติของมนุษย์ที่ไปนมัสการสิ่งอื่นแทนที่พระเจ้า ผลที่ตามมาจึงเป็นการที่มนุษย์มีพฤติกรรมที่ผิดธรรมชาติและตกต่ำไปจากเดิม แทนที่จะมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงกันข้ามตามการทรงสร้างของพระเจ้าในปฐมกาล พวกเขากลับมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ดังนั้น จึงเป็นไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าเรื่องรักร่วมเพศนี้ไม่ใช่เรื่องที่ผิดตามทัศนคติของอัครทูตเปาโล เพราะสิ่งนี้กำลังแสดงถึงพระพิโรธที่มาจากพระเจ้าที่พระองค์ทรงปล่อยให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่ผิดธรรมชาติ และยังเป็นเรื่องที่น่าอัปยศในบริบทความเข้าใจของชาวยิว

ถึงแม้ว่าในพระธรรมโรม 1:18-32 ทั้งบริบท ได้มีการพูดถึงเรื่อง LGBTs ถึง 2 ข้อ ในข้อที่ 26-27 แต่ไม่ได้หมายถึงว่าเรื่องนี้เป็นความผิดบาปที่มากกว่าบาปอื่นๆ เพราะอัครทูตเปาโลใช้เรื่องนี้เป็นตัวอย่งในเชิงวาทศิลป์ เพื่อชี้ให้เห็นสภาพความตกต่ำของมนุษยชาติอย่างชัดเจนจากพฤติกรรมที่ผิดธรรมชาติตามทัศนคติของชาวยิวในสมัยนั้น ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าอัปยศที่ชาวยิวรับได้ยาก (อาจคล้ายกับการกินเลือดของชาวต่างชาติ อันเป็นสิ่งที่อัครทูตต้องขอร้องให้คนต่างชาติที่เข้ามาเป็นสาวกของพระเยซูละเว้นเสีย ดูกิจการ 15:20) และสิ่งที่อัครทูตเปาโลพูดถึงในข้อที่ 28-32 อัครทูตเปาโลได้นำเสนอสภาพความตกต่ำของมนุษยชาติที่แพร่กระจายไปทั่ว ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนล้วนตกอยู่ภายใต้พระพิโรธของพระเจ้า และมนุษย์ทุกคนล้วนต้องการข่าวประเสริฐทั้งสิ้น

เรื่อง LGBTs เป็นเรื่องที่คริสตจักรไทยควรให้ความสนใจ และต้องตีความพระธรรมโรม 1:26-27 อย่างรอบคอบ เพราะจากการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ในพระธรรมตอนนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าความบาปเรื่อง LGBTs ไม่ใช่ความบาปที่ใหญ่ที่สุด และพระธรรมตอนนี้ไม่ได้ต้องการจะนำเสนอว่าความบาปเรื่องใดเป็นเรื่องที่ใหญ่ที่สุด หรือใหญ่มากกว่าบาปอื่น แต่พระธรรมตอนนี้พูดถึงสภาพตกต่ำของมนุษยชาติ ที่มนุษย์ทุกคนต่างตกอยู่ภายใต้พระพิโรธของพระเจ้าทั้งสิ้น ไม่มีใครรอดพ้นได้เลย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ต้องการข่าวประเสริฐเรื่องความรอดจากพระเจ้า นั่นคือ คริสตจักรควรมองกลุ่มคนที่มีความผิดบาปรักร่วมเพศด้วยมุมมองที่เหมือนกับมองกลุ่มคนทั่วไปที่เข้ามานมัสการในคริสตจักร เพราะแท้จริงแล้วคริสเตียนทุกคน (รวมถึงผู้ศึกษาด้วย) ล้วนอยู่ในสภาพตกต่ำจากเดิมทั้งสิ้น เราทุกคนไม่มีทางจะกลับไปอยู่ในสถานะที่ไม่มีบาปได้เลยถ้าไม่ใช่เพราะไม้กางเขนของพระเยซูคริสต์ อัครทูตเปาโลมักจะเปรียบเทียบว่าตัวเก่าของเราที่บาปได้ตายไปแล้วร่วมกับพระเยซูคริสต์ และตัวใหม่ของเราที่ไม่มีบาปก็ได้เป็นขึ้นมาร่วมกันกับพระเยซูคริสต์แล้ว คริสเตียนทุกคนจึงไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป เพราะเราไม่ได้เป็นทาสบาปแล้ว อย่างไรก็ตาม คริสเตียนยังอยู่ในโลกที่ไม่สมบูรณ์แบบที่ล่อลวงให้เกิดการล้มลงในความบาปได้ทุกเมื่อ ดังนั้น เราจึงต้องต่อสู้กับการล่อลวงโดยการพึ่งพากำลังจากพระวิญญาณบริสุทธิ์ในทุก ๆ วัน

การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์ : ตอบคำถามการตีความเกี่ยวข้องกับปัญหา LGBTs

แต่ข่าวดีในเรื่องการต่อสู้กับความบาปก็คือ คริสเตียนแต่ละคนไม่ได้ต่อสู้อยู่คนเดียว เรายังมีพี่น้องในพระคริสต์อีกมากมายที่ร่วมกันต่อสู้ในคริสตจักรทั่วโลก และคริสเตียนแต่ละคนมีหน้าที่แบกรับภาระนี้จากกันและกัน ช่วยกันเสริมสร้างชีวิตใหม่ให้สมกับพระคุณที่พระเจ้าได้ทรงประทานให้กับเราทุก ๆ คน

เอกสารอ้างอิง

- จอห์น เอ. วิทเมอร์. (1999). *โรม 1, 2 โครินธ์ (ชุด BKC เล่มที่ 17)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ทีร์นันส์
- เจ. เกลน. มอร์ริส. (2014). *จดหมายฝากโรม*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนคริสต์ศาสนศาสตร์แบ็บติสเท็ดเกียรติคุณฯ แสงมณีจีรนนัดดา และ รัตพงษ์ สอนสุภาพ. (2563). ความเสมอภาคของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศต่อการสมรสและรับรองบุตรในประเทศไทย: ในมุมมองของนักวิชาการและนักเคลื่อนไหวทางสังคม. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 14 (1), 5.
- แพทและเดวิด อเล็กซานเดอร์. (2022). *คู่มือพระคัมภีร์ฉบับสมบูรณ์ - ฉบับปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาทั้งหมด*. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร
- โรเจอร์ โบเวน. (1993). *คู่มือศึกษาพระคัมภีร์ พระธรรมโรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุริยบรรณ
- BBC NEWS ไทย. (2022, June 16). ร่าง พ.ร.บ. สมรสเท่าเทียม-คูชีวิต: ต้องผ่านขั้นตอนอะไรบ้างก่อนบังคับใช้เป็นกฎหมาย. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-61808097>
- Bruce, F. F. (1985). *The letter of Paul the Apostle to the Romans*. Illinois: Inter-Varsity Press.
- Langston, C. (2021, August 18). จงใฝ่รู้อยู่เสมอ -- Ted-Ed, "วิธีการใช้วาทศิลป์เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่คุณต้องการ". สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=HAwu5u_liaU
- Maici, D. and Lipka, M. (2015, December 21). Where Christian Churches, Other Religions Stand on Gay Marriage. *Pew Research Center (blog)*. สืบค้นจาก <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2015/12/21/where-christian-churches-stand-on-gay-marriage/>
- Dunn, J. D. G. (1988). *Romans 1-8 Word Biblical Commentary Volume 38A*. Dallas: Word Books Publisher.
- Kennedy, G. A. (1984). *New Testament Interpretation through Rhetorical Criticism*. North Carolina: The University of North Carolina Press.

- Mack, B. L. (1990). *Rhetoric and the New Testament*. Minneapolis: Fortress Press.
- Martin, D. B. (1995). Heterosexism and the Interpretation of Romans 1:18-32. *Biblical Interpretation* 3.
- Matera, F. (2010). *Romans*. Grand Rapids, Michigan: Baker Academics.
- Moo, D. J. (1996). *The Letter to the Romans*. Grand Rapids: Eerdmans.
- Nolland, J. (2000). Romans 1:26-27 and the Homosexuality Debate. *Horizons in Biblical Theology*, 22, 32.
- Schreiner, T. R. (1998). *Romans*. Grand Rapids, MI: Baker Books.
- Sprinkle, P. (2023). *Does the Bible Support Same-Sex Marriage?*. David C Cook.
<http://www.amazon.com>
- Stott, J. R. W. (1994). *The Message of Romans*. Illinois: Inter-Varsity Press.
- Wall, R. W., Wright, N. T., & J Paul Sampley. (2002). The New interpreter's Bible. Volume X, The Acts of the Apostles, introduction to epistolary literature, the letter to the Romans, the first letter to the Corinthians. Abingdon.
- Walton, S. (1996). Rhetorical Criticism. An introduction. *Themelios* 21.
- Wright, N. T. (2004). *Paul for Everyone: Romans Part One*. Westminster: John Knox Press.

การถอดบทเรียนแนวทางการพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ Transforming Mission เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้กับบริบทคริสตจักรไทย

การถอดบทเรียนแนวทางการพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ Transforming Mission เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้กับบริบทคริสตจักรไทย

มาตี ก่อง¹

Matee Kong

อิกมัน คิม²

Ikman kim

บทคัดย่อ

จุดประสงค์ของบทความฉบับนี้เป็นการถอดบทเรียนแนวทางการทำพันธกิจ มิสชันของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ “Transforming Mission” โดยวิเคราะห์พันธกิจมิสชันในประวัติศาสตร์ คริสต์ศาสนาไว้เป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่หนึ่ง: การทำพันธกิจมิสชันในพันธสัญญาใหม่ ส่วนที่สอง: กระบวนทัศน์พันธกิจมิสชันในประวัติศาสตร์ และสุดท้ายมุ่งไปสู่ศาสนศาสตร์มิสชันที่เกี่ยวข้องกับ ขบวนการมิสชันนารีทั่วโลกที่จะเกิดขึ้น เพื่อจะนำรูปแบบพันธกิจที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้กับบริบท ไทย

จากการศึกษาเนื้อหาได้เห็นรูปแบบการทำพันธกิจมิสชันในแต่ละยุคดังนี้ 1) พระเจ้าสำแดง พันธกิจมิสชันผ่านประวัติของชนชาติอิสราเอล 2) พันธกิจของพระเยซูคริสต์ในพระกิตติคุณมัทธิว และลูกา 3) พันธกิจมิสชันในยุคแรก 4) พันธกิจมิสชันในยุคกลาง 5) พันธกิจมิสชันในยุคฟื้นฟู และ 6) พันธกิจมิสชันที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบันที่ เดวิด บอช แนะนำประกอบไปด้วย 14 พันธกิจ

จากรูปแบบพันธกิจการประกาศข่าวประเสริฐในแต่ละยุคของประวัติศาสตร์ คริสตจักรไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ต่อบริบทสังคมไทยปัจจุบันได้ดังนี้ 1) พันธกิจมิสชันที่เหมาะสมต่อบริบท ไทย: พันธกิจประกาศด้วยชีวิต พันธกิจประกาศด้านศาสนศาสตร์ พันธกิจประกาศแบบคณะอารามวาสี พันธกิจการปลดปล่อย พันธกิจการประกาศเป็นของผู้เชื่อทุกคน และพันธกิจประกาศด้วยความหวัง 2) พันธกิจมิสชันปรับเปลี่ยนตามบริบทไทย: พันธกิจตามบริบท พันธกิจกับศาสนาอื่นอย่างสร้างสรรค์ พันธกิจพัฒนาต้านกระบวนกร 3) พันธกิจมิสชันที่ไม่เหมาะสมต่อบริบทไทย: พันธกิจการประกาศ แบบจักพรรดิคอนสแตนติน พันธกิจการประกาศแบบผู้นำศาสนจักรโรมัน พันธกิจผ่านการล่าอาณานิคม และพันธกิจการส่งมิสชันนารีแบบนิกายโรมันคาทอลิกในยุคกลาง

¹ รัชการศึกษานิพนธ์ ศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนในประเทศไทย

² อาจารย์ประจำ คณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

คำสำคัญ: มิสชัน, มิสชันนารี, ข่าวประเสริฐ

Abstract

The purpose of this article is to extract lessons from the missionary approach of David J. Bosch through his book *Transforming Mission*, analyzing missionary activity in Christian history in three parts. These are: Part One: Missionary ministry in the New Testament; Part Two: Missionary paradigms in history; and lastly, moving toward a theology of mission related to global missionary paradigms that will emerge, to apply a suitable mission model to the Thai context.

From the study of the content, we can see the patterns of missionary ministry in each era as follows: 1) God revealed missionary ministry through the history of the nation of Israel, 2) the ministry of Jesus Christ in the Gospels of Matthew and Luke, 3) Early missionary ministry, 4) Missionary ministry in the medieval period, 5) Missionary ministry in the Age of Enlightenment, and 6) The missionary ministry suitable for the present age, as recommended by David Bosch, which includes 14 forms of mission.

From the patterns of gospel proclamation across historical periods, the Thai Church can adapt them to the current Thai social context as follows: 1) Missionary ministry suitable for the Thai context: Missionary ministry through life, theological missionary ministry, monastic-style missionary work, liberation theology in mission, the understanding that mission belongs to all believers, and missionary ministry with hope. 2) Missionary ministry adapted to the Thai context: Contextual mission ministry, creative interfaith mission, and process-oriented mission development. 3) Missionary ministry unsuitable for the Thai context: Missionary ministry like Emperor Constantine, missionary ministry of Roman Church leaders, missionary ministry through colonialism, and missionary ministry by Catholic missionaries in the medieval period.

Keywords: mission, missionary, gospel.

บทนำ

ข้อมูลสถิติประชากร ปี 2567 ประเทศไทยมีจำนวนประชากรทั้งหมด 65.95 ล้านคน (Thailand Board Of Investment, 2567) ท่ามกลางจำนวนประชากร 65 ล้านกว่าคนในประเทศไทยไทยมีกลุ่มชาติพันธุ์ภาษาถึง 70 กลุ่ม ที่กระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศจำนวนภาษาที่มากเช่นนี้แสดงให้เห็นว่ามีกลุ่มชาติพันธุ์อยู่หลายกลุ่มในประเทศไทย เช่น กะเลิง ผู้ไท มูเซอ เย้า ลัวะ อาข่า และอื่นๆ นอกจากนี้กลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มมีประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น ความเชื่อ ภาษา ความคิด และวิถีการดำเนินชีวิต ที่มีความซับซ้อน (นภาพร อัคระรังษีกุล, 2562)

จากข้อมูลทำให้เห็นว่าประเทศไทยมีกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ไม่น้อย แน่นอนว่าทุกคนเหล่านั้นมีประเพณีวัฒนธรรม ศาสนา ภาษา กฎหมาย และความคิด ที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศหรือชาติพันธุ์ นอกจากนี้รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วของยุคปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ก็เป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับคริสเตียนที่จะนำข่าวประเสริฐ เข้าไปประกาศให้เหมาะสมกับบริบทเหล่านี้ได้อย่างไร

ฉะนั้นผู้ศึกษาจึงวิเคราะห์แนวทางการทำพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch ในหนังสือที่ Bosch ได้เขียนไว้ ชื่อ “Transforming Mission” Bosch เป็นนักศาสนศาสตร์มิสชัน เกิดเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ปี 1929 ที่ใกล้เมือง คารูมาน (Kuruman) ทางเหนือของเคปทาวน์ (Cape Town) (The Presidency Republic of South Africa, n.d.) ในปี 1948 บอช เข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยปริทอเรียจนจบด้าน Bachelor Degree และ Master Degree ต่อจากนั้น บอช ได้ไปศึกษาต่อศาสนศาสตร์ด้านพันธสัญญาใหม่ที่มหาวิทยาลัยบาเซล (University of Basel) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์จนจบด้านศาสนศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (Th.D.) (Scherer, 1992) ในปี 1956 หลังจากเรียนจบปีถัดมา บอช ได้กลับไปที่แอฟริกาใต้และเริ่มพันธกิจศิษยาภิบาลมิสชันนารีกับคริสตจักรปฏิรูปเนเธอร์แลนด์กับชาวโซซา (Xhosa) ที่มัดวาเลนี (Madwaleni) ในทรานสไก (Transkei) ปีเดียวกันบอชได้ร่วมมือกับคริสตจักรนิกายโรมันคาทอลิกและนิกายแองกลิกันก่อตั้งสภาคริสตจักรในทรานสไก (Livingston, 1999. 26-30) และในปี 1971 บอช ได้ลาออกจากพระคริสต์ธรรมทรานสไกและไปเป็นศาสตราจารย์ด้านศาสนศาสตร์มิสชันที่มหาวิทยาลัยแอฟริกาใต้ (Unisa-University of South Africa) ในเมืองปริทอเรีย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยต่างเชื้อชาติเพียงแห่งเดียวในแอฟริกาใต้ ณ เวลานั้น (Joshi, n.d.)

หนังสือตีพิมพ์และมีอิทธิพลมากที่สุดของ เดวิด บอช คือ Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission (1991). (Saayman,1990) จนทำให้ชีวิตของ บอช มีอิทธิพลในแอฟริกาและทั่วโลกไม่ว่าจะเป็น โซวา (Xhosa) อาฟริกันส์ (Afrikaans) เนเธอร์แลนด์ (Dutch) เยอรมันและอังกฤษ (German and English) ทวีปยุโรป (Europe) และ ทวีปอเมริกาเหนือ (North America) หนังสือ “Transforming Mission” กล่าวถึงศาสนศาสตร์มิสชันตั้งแต่พระคัมภีร์

ใหม่จนถึงปัจจุบัน และรวมถึงประสบการณ์ตลอดชีวิตการเป็นมิสชันนารีที่ประเทศแอฟริกาของบอช โดยที่ บอช ให้ความหมาย “การเปลี่ยนแปลงพันธกิจมิสชัน” ไว้สองประเด็นที่น่าคิดคือ ประเด็นที่ 1 Bosch ยืนยันว่าพันธกิจมิสชันของคริสตจักรเป็นพลังแห่งการเปลี่ยนแปลง ประเด็นที่ 2 ตัวพันธกิจมิสชันจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง (Staples, n.d. 238-239)

ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่าหนังสือ “Transforming Mission” จะเป็นคำตอบหนึ่งให้ผู้ที่ได้รับใช้พระเจ้าในงานพันธกิจมิสชันและเป็นประโยชน์ต่อคริสตจักรไทยควรที่จะศึกษาเพื่อให้เข้าใจในการทำพันธกิจมิสชันท่ามกลางบริบทสังคมที่แตกต่างและโลกที่กำลังเปลี่ยนไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาหนังสือ Transforming Mission
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch
3. เพื่อศึกษารูปแบบและนำมาใช้กับพันธกิจมิสชันในบริบทไทย

คำถามการวิจัย

1. เนื้อหาของหนังสือ Transforming Mission เป็นอย่างไร
2. แนวคิดพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch เป็นอย่างไร
3. จะเอามาประยุกต์ใช้ในการทำพันธกิจมิสชันในประเทศไทยอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ผู้ที่มาศึกษาจะเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับพันธกิจมิสชันตามประสบการณ์และแนวคิดของ David J. Bosch
2. เพื่อนำบทเรียนที่ได้รับจากการวิเคราะห์ครั้งนี้มาประยุกต์ใช้ได้จริงกับการทำพันธกิจมิสชันในยุคปัจจุบัน
3. เพื่อนำผลจากการศึกษามาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นบทเรียนต่อคริสเตียนไทย

ขอบเขตการวิจัย (Scope of the Research)

1. ศึกษาเนื้อหาหนังสือ “Transforming Mission” ของ David J. Bosch

การถอดบทเรียนแนวทางการพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ Transforming Mission เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้กับบริบทคริสตจักรไทย

2. วิเคราะห์แนวทางการทำพันธกิจมิสชัน David J. Bosch “Transforming Mission”
3. เพื่อศึกษาและสะท้อนบทเรียนที่จะนำไปใช้ในการทำพันธกิจมิสชันสำหรับคริสตจักรไทย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

1. ศึกษาชีวประวัติ David J. Bosch จากหนังสือ “Transforming Mission”
2. บทความฉบับนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับ แนวทางการทำพันธกิจมิสชันของ Bosch จากหนังสือ “Transforming Mission”
3. รวบรวมข้อมูล หัวข้อ หรือประเด็นต่างๆ ที่ต้องการศึกษา
4. นำเสนอบทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อคริสตจักรไทย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการทำพันธกิจมิสชันจากหนังสือ Transforming Mission ที่สามารถเอามาประยุกต์ใช้กับบริบทไทยโดยมี 3 ข้อดังนี้ 1) พันธกิจมิสชันประยุกต์ใช้โดยตรงกับบริบทคริสตจักรไทย 2) พันธกิจมิสชันปรับเปลี่ยนตามบริบทไทย และ 3) พันธกิจมิสชันที่ไม่เหมาะสมกับบริบทคริสตจักรไทย

1. พันธกิจมิสชันประยุกต์ใช้โดยตรงกับบริบทไทย

1.1 พันธกิจประกาศด้วยชีวิต

คริสเตียนยุคแรกใน ค.ศ 64-313 มีการทำพันธกิจมิสชันในการเผยแพร่ข่าวประเสริฐผ่านการประพาศและการใช้ชีวิตโดยแสดงความรัก ความอดทน และความปิตินดี ท่ามกลางสังคมที่มีการประพาศผิดศีลธรรมของกรีกและโรม ทำให้คนต่างชาติเห็นถึงจริยธรรมของคริสเตียนที่สูงกว่า เพราะการดำเนินชีวิตที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนา ทำให้ชักจูงให้คนที่ไม่เป็นคริสเตียนมาเป็นผู้เชื่อ จนบางพื้นที่ของโรมได้หันมานับถือศาสนาคริสต์ (Bosch, 1991, pp. 195-196)

ปัจจุบันบริบทสังคมไทยยุคนี้เมื่อมองถึงด้านศีลธรรมและจริยธรรมของผู้คนจะเห็นว่า มีแนวโน้มที่เสื่อมเสียมากขึ้นเรื่อยๆ ตัวอย่าง เช่น

ก. เรื่องการหย่าร้าง: เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2566 เวลา 17:44 น. ไทยรัฐออนไลน์ ชี้ให้เห็นถึงสาเหตุหลักของคนไทยที่มีการหย่าร้างพุ่งเกือบ 50 % ของคู่รักจดทะเบียนสมรสมี 4 สาเหตุหลักด้วยกัน คือ 1) “ความรุนแรงในครอบครัว” โดยเฉพาะฝ่ายสามีทำร้ายร่างกายภรรยาจนทนไม่ไหว

2) “นอกใจ” มีก๊ก มีเมียน้อย 3) “ไม่รับผิดชอบ ไม่ดูแลครอบครัว” 4) “ปัญหายาเสพติด” ซึ่งปัญหานี้มักบานปลายด้วยการทำร้ายร่างกายคู่รักด้วย ทำให้ได้เห็นว่าสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และยังเป็นการสะท้อนถึงจริยธรรมที่ลดน้อยถอยลงไป (“สี่สาเหตุหลักคนไทยอย่าร้างพุง”, 2566)

พระวาทะของพระเจ้าไม่ได้สนับสนุนในเรื่องของการหย่าร้าง ยกเว้นเสียแต่สามีหรือภรรยาเสียชีวิตจึงสามารถแต่งงานใหม่ได้ (โรม 7:2-3; 1 โครินธ์ 7:39) และกรณีของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไปล่วงประเวณีหรือมีชู้ (มัทธิว 5:32; 19:9) ด้วยเหตุนี้คริสตจักรจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการสั่งสอนในเรื่องของการแต่งงานตามพระวาทะของพระเจ้าอย่างจริงจังให้กับคนหนุ่มสาวและสมาชิกคริสตจักรเพื่อจะไม่เกิดปัญหาการล่วงประเวณีและการหย่าร้างเหมือนคนที่ไม่เชื่อพระเจ้าที่มีสถิติเพิ่มสูงขึ้น เพื่อคริสเตียนจะเป็นแบบอย่างที่ดีและสำแดงชีวิตในเรื่องของคู่ชีวิตให้กับสังคมที่ไม่เชื่อพระเจ้า ซึ่งเป็นการประกาศข่าวประเสริฐผ่านการสำแดงชีวิต นอกจากนี้คริสเตียนไม่ควรที่จะซ้ำเติมหรือรังเกียจกับกลุ่มคนที่หย่าร้างที่ไม่รู้จักพระเจ้า แต่ควรที่จะสำแดงความรักกับเขา ให้โอกาสเขา มอบความอบอุ่นให้เขา ช่วยเหลือพวกเขา และประกาศและสั่งสอนเรื่องของพระเจ้า เพื่อที่คนไม่เชื่อจะกลับใจและรอดจากความบาปที่เคยผิดพลาด

ข. เรื่องเพศ: ข้อมูลจาก LGBT Capital บริษัทที่ปรึกษาด้านการเงินให้บริการกลุ่ม LGBTQ เป็นหลักระบุว่า ปัจจุบันจำนวนประชากรกลุ่ม LGBTQ (เฉพาะที่เปิดอยู่) มีอยู่ 484 ล้านคน จากคน 7.4 พันล้าน คนทั่วโลก คิดเป็น 6.54% อยู่ในเอเชีย 288 ล้านคน หรือ 60% ของชาว LGBTQ ทั้งหมด อันดับหนึ่งอินเดีย 80 ล้านคน จีน 58 ล้านคน ญี่ปุ่น 8 ล้านคน และไทย 4 ล้านคน (อัญมณี สัจจาสัย, ม.ป.ป.) ปัจจุบันคนรุ่นใหม่ในสังคมไทยกล้าที่จะเปิดเผยตัวตนที่เป็นรสนิยมทางเพศที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเองมากขึ้น เพราะเนื่องจากสังคมวัฒนธรรมที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วตามกระแสโลก จนนำมาสู่การรวมกลุ่มกันและเคลื่อนไหวเรียกร้องการยอมรับและความชอบธรรมทางกฎหมายของประเทศหลากหลายและได้รับการยอมรับจากรัฐในระดับหนึ่ง เช่น กรณีการเปลี่ยนแปลงเอกสาร ส.ด. 43 ในการยกเว้นการเกณฑ์ทหารสำหรับสาวประเภทสองหรือผู้หญิงข้ามเพศ (อัญมณี สัจจาสัย, ม.ป.ป.) ตั้งแต่ปี 2562-2564 ทุกภาคโดยเฉพาะฝ่ายค้านพยายามที่จะร่าง พ.ร.บ. คู่ชีวิตที่มีสิทธิ์สมรสเท่าเทียมกัน (อัญมณี สัจจาสัย, ม.ป.ป.) และในวันที่ 18 มิถุนายน 2024 พ.ร.บ. สมรสเท่าเทียมกันผ่านการพิจารณาของวุฒิสภาเป็นที่เรียบร้อยโดยมีผลบังคับใช้ ภายใน 120 วัน (Siriporn N, 2024)

แต่อย่างไรก็ตาม LGBTQ ก็ยังเป็นประเด็นถกเถียงและละเอียดอ่อนในสังคมคริสเตียนไทย แต่ก็ต้องยอมรับว่าไม่มีพระคัมภีร์ตอนใดสนับสนุนว่า LGBTQ เป็นเรื่องปกติ เป็นสิ่งทรงสร้างหรือเป็นน้ำพระทัยพระเจ้า มีแต่พระคัมภีร์กล่าวโทษคนที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ (เช่น ปฐม.19:1-29

อื่นๆ) ขณะเดียวกันอีกด้านหนึ่งเราต้องยอมรับว่าพฤติกรรมรกร่วมเพศในพระคัมภีร์อาจแตกต่างกับในยุคสมัยปัจจุบันและการยอมรับในสังคมก็แตกต่างกันออกไป

ดังนั้นผู้เชื่อคริสเตียนไม่ควรที่จะรังเกียจคนกลุ่มนี้ แต่ควรที่จะให้โอกาสและให้ความรักและสอนพวกเขาเพื่อการกลับใจและนำมาสู่ความรอดจากบาปที่ผิดอยู่ เหมือนแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ที่ให้โอกาสและให้อภัยกับผู้หญิงที่ล่วงประเวณี (ยอห์น 8:1-11) ที่สำคัญคริสตจักรต้องสอนเรื่องเพศและสถาบันครอบครัวตามที่พระเจ้าตั้งไว้แต่แรกเริ่มให้กับสมาชิกอย่างจริงจัง เพื่อจะไม่เกิดการทำผิดด้านเพศ เพื่อเป็นแบบอย่างชีวิตท่ามกลางสังคมไทยและโลกที่กำลังเสื่อมเสียศีลธรรมมากขึ้น

ค. เรื่องการทำแท้งที่ถูกต้องกฎหมาย: ปัจจุบันมีกฎหมายให้ผู้หญิงที่มีครรภ์สามารถแสดงเจตนายุติการตั้งครรภ์ภายใต้กรอบของกฎหมายอาญา ฉบับที่ 28 พ.ศ. 2564 มาตรา 301 และมาตรา 305 กล่าวคือ มาตรา 301 กำหนดให้หญิงอายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์ สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้ โดยถูกต้องกฎหมายและ มาตรา 305 วางหลักให้ทำแท้งโดยไม่มีคามผิด (จรรยา เหมรังษี, 2546)

การฆ่าคนโดยเจตนาเป็นความบาปและผิดต่อพระเจ้าเพราะพระวาระของพระเจ้ากล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า “ห้ามฆ่าคน” (อพยพ: 20:13; เฉลยธรรมบัญญัติ 5:17) นอกจากนี้ในพระคัมภีร์ใหม่พระเยซูคริสต์ได้ตรัสถึงศีลธรรมที่สูงกว่าการฆ่าคนในพระคัมภีร์เดิมว่า “แต่ใครก็ตามที่ทำบาป” (มัทธิว 5:21-22) เปาโลยังกล่าวกับผู้เชื่อที่โรมว่า “ถ้ามีความรักจะไม่นำมาสู่การฆ่าคน” (โรม 13:8-10) แต่ถ้าปราศจากความรักและฆ่าคนถือว่ามีคามผิด ฉะนั้นทำให้ได้เห็นวาทะทั้งในพระคัมภีร์เดิมและพระคัมภีร์ใหม่การฆ่าคนโดยเจตนาและวางแผนไว้นั้นเป็นสิ่งที่ผิดต่อพระเจ้า เพราะเหตุนี้คริสตจักรจำเป็นต้องสอนพระวาระของพระเจ้าอย่างถูกต้องให้กับสมาชิก เพื่อจะไม่ได้ทำผิดศีลธรรมของพระเจ้าแต่จะเป็นแบบอย่างและสำแดงชีวิตท่ามกลางสังคมไทย

ขณะเดียวกันผู้เชื่อไม่ควรที่จะดูถูก แต่ควรให้โอกาสต้อนรับผู้ที่กระทำความผิดพลาดในชีวิต โดยผ่านการสำแดงความรักและความเมตตาของพระเจ้า และค่อยๆ สอนพระวาระของพระเจ้าให้กับเขาทั้งหลายเพื่อจะกลับใจจากบาปและความรอดจะไปถึงคนเหล่านั้น

1.2 พันธกิจประกาศด้วยศาสนศาสตร์อย่างมีเหตุมีผล

พันธกิจการประกาศผ่านศาสนศาสตร์ที่เห็นได้ชัดในประวัติศาสตร์คริสต์ศาสนามี 3 ช่วงด้วยกัน 1) ศตวรรษที่สองอัครบิดรอาจารย์หลายท่าน เช่น คลีเมนต์แห่งอะเล็กซานเดรีย ออริเจนแห่งอะเล็กซานเดรีย และออกัสตินแห่งฮิปโป มีการโต้แย้งที่เรื่องศาสนศาสตร์กับคนชั้นสูงของกรีกและโรมด้วยเหตุและผล จนทำให้ได้เห็นวาทะศาสนศาสตร์ของคริสเตียนนั้นอยู่นอกริชฎีกากรีก โรม และต่อต้านกลุ่มไถยนิยม (ลัทธินอสติก) ที่ความเชื่อที่ผิดด้านศาสนศาสตร์พระเยซูคริสต์ จึงทำให้นักศาสนศาสตร์เขียนศาสนศาสตร์ของคริสเตียนขึ้นมาด้วยเหตุและผลเพื่อวิเคราะห์ แยกแยะความผิด

ของศาสตร์อื่นๆ (Bosh, 1991, pp.197-205) 2) พันธกิจยุคการปฏิรูป: ค.ศ.1517 นักปฏิรูปหลายท่านได้ต่อต้านผู้นำศาสนจักรที่มีการประพฤติและมีหลักคำสอนที่ผิดกับพระคัมภีร์ เช่น มาติน ลูเทอร์ เขียนญัตติ 95 ข้อ ต่อต้านศาสนาจักร และในเวลาต่อมาคณะปฏิรูป (Reform) ได้เขียนหลักคำสอนศาสนศาสตร์ที่ถูกต้องขึ้นมาและเป็นพยานชีวิตต่อหน้าผู้นำศาสนาจักร (Bosh, 1991, pp.244-267) 3) พันธกิจวิชาการยุครู้แจ้ง: ยุครู้แจ้งเป็นยุคที่ใช้เหตุและผลเป็นส่วนใหญ่และปฏิเสธว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมาจากพระเจ้าและมองว่าทุกศาสนานั้นเท่าเทียมกัน ทำให้มีผลกระทบต่อคริสตจักรเป็นอย่างมาก (Bosh, 1991, pp. 268-274) ท่ามกลางสถานการณ์ยุครู้แจ้ง บอช ชี้ให้เห็นถึงพันธกิจด้านบวกหลายอย่างที่คริสตจักรได้ทำหนึ่งในนั้น คือการอธิบายความเชื่อและศาสนศาสตร์ของคริสเตียนอย่างชัดเจนมากขึ้นว่าความเชื่อของคริสเตียนมีความสำคัญเหนือเหตุผลและความจริงอยู่เหนือความคิด จนนักศาสนศาสตร์ ศตวรรษที่ 19 กล่าวว่า “ศาสนศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งพระเจ้า” ที่อยู่เหนือวิทยาศาสตร์อื่นๆ (Bosh, 1991, pp.274-353)

เมื่อวิเคราะห์การทำพันธกิจของนักศาสนศาสตร์ด้านวิชาการในประวัติศาสตร์คริสตจักร จำเป็นอย่างมากต่อบริบทไทยในยุคสมัยนี้ด้วยเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุผล 2 ประการ

ประการที่ 1 ยุคเทคโนโลยี: ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้ที่เกิดในยุคดิจิทัลซึ่งคอมพิวเตอร์กับเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาแล้วสามารถค้นข้อมูลต่างๆ ทั่วทุกมุมโลกได้ทุกที่ทุกเวลา ชีวิตของผู้เรียนล้อมรอบไปด้วยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้การคิดการอ่านเปิดกว้างในระดับสากล (Yu, 2563, หน้า60) และเป็นยุคที่อินเทอร์เน็ตเชื่อมโยงสรรพสิ่งในชีวิตประจำวัน เช่น ปัญญาประดิษฐ์ จักรกลเรียนรู้ เทคโนโลยีเสมือนจริงล้วนสามารถใช้ประโยชน์ได้ในวงการการศึกษาและใช้ในการเรียนรู้แบบส่วนบุคคล (Personalized Learning) ได้ด้วย Big Data (Yu, 2563, หน้า 228) ทำให้เห็นว่าระบบการเรียนการศึกษาของคนในยุคปัจจุบันนั้นได้เปลี่ยนไปในระดับประเทศและสากล เนื่องจากอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตที่มีความเจริญก้าวหน้ามาก ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยเช่นเดียวกันมีการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนมากขึ้น นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลต่างๆได้ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการศึกษา และการศึกษาไม่ได้จำกัดเฉพาะในห้องเรียนและต้องเป็นนักเรียนอย่างเดียวถึงจะ ได้ความรู้ แม้แต่บุคคลธรรมดาก็สามารถค้นคว้าเรียนรู้เรื่องต่างๆผ่านอินเทอร์เน็ตได้ทุกที่ทุกเวลาไม่ว่าจะเป็น รีสอร์ทในป่า ทะเล โสมสเดย์บนภูเขา ร้านกาแฟ หรือที่บ้าน ดังนั้นทำให้เห็นว่าความรู้ของคน นั้นเพิ่มมากขึ้นทุกวันรวมถึงผู้คนในประเทศไทยด้วย

ประการที่ 2 กลุ่มผู้สอนเท็จ: ปัจจุบันมีกลุ่มสอนผิดเข้ามาในประเทศไทยและประกาศ คริสต์ศาสนาอยู่ไม่น้อย รวมถึงมีการก่อตั้งคริสตจักรและมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น เช่น ศาสนจักรของ พระเยซูคริสต์แห่งวิสุทธิชนยุคสุดท้าย (มอรมอน) พยานพระยะโฮวา เดอะแพมิลีนานาชาติ (ซิลเดรน

การถอดบทเรียนแนวทางการพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ *Transforming Mission* เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้กับบริบทคริสตจักรไทย

ออฟ ก๊อต) โบสถ์แห่งความสามัคคี (มูน) คริสตจักรมันมินเซ็นทรัล คริสตจักรของพระเจ้า (กรนภรรยา, 2015, หน้า 21-133) กลุ่มพันธกิจแห่งข่าวประเสริฐ (Good News Mission) มูลนิธิเยาวชนสัมพันธ์นานาชาติ (International Youth fellowship (IYF) และคริสตจักรของพระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ (Eastern Lightning Church of the Mighty God) หรือแม่กระทั่งหลักคำสอนแบบนอกรีต (กลุ่มคนที่ประกอบไปด้วยบุคคลที่ตีความหมายพระคัมภีร์ผิดพลาด)

ด้วยเหตุผลสองประการนี้ ยุคของข้อมูลเทคโนโลยีและกลุ่มคำสอนผิดที่กำลังเกิดขึ้นในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน สะท้อนบทเรียนหลายแง่มุมมายังคริสตจักรไทยว่าจำเป็นที่จะต้องจริงจังในการศึกษาศาสนาและหลักคำสอนที่ถูกต้องตามพระคัมภีร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำทางศาสนา อาจารย์สอนพระคัมภีร์ ศิษยาภิบาล ผู้ประกาศ และรวมถึงฆราวาส เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมที่จะชี้แจงเรื่องของพระเจ้าด้วยเหตุและผลให้กับคนที่ไม่เชื่อในบริบทสังคมไทยที่มีความรู้เพิ่มขึ้นทุกวันในยุคนี้ และเพื่อจะได้ยืนหยัดอยู่บนความจริงและยึดหลักคำสอนที่ถูกต้องตามพระคัมภีร์ ฉะนั้น คริสตจักรสามารถทำพันธกิจการประกาศเรื่องของพระเจ้าผ่านวิชาการได้ในปัจจุบัน เหมือนในยุคประวัติศาสตร์คริสตจักรที่นักศาสนศาสตร์ได้กระทำกับกลุ่มปัญญาชนที่ไม่เชื่อและกับกลุ่มผู้สอนผิด

1.3 พันธกิจประกาศแบบคณะอารามวาซี (Monasticism)

ในยุคกลางอารามวาซีได้ทำพันธกิจคุณประโยชน์ให้กับสังคมและมีส่วนในการปฏิรูปสังคม เช่น 1) ด้านการพัฒนาสังคม: ทางระบายน้ำ แคว้นทางป่า ทำช่างไม้ สร้างถนน สร้างสะพาน รักษาธรรมชาติ 2) ด้านการเกษตร: พื้นฟูเกษตรกรรมในพื้นที่ส่วนใหญ่ของยุโรป 3) สนับสนุนด้านการศึกษา: การรักษาประเพณีต่างๆ การสอนกฎหมาย การร้องเพลง การสอนวรรณกรรม สอนหนังสือ และสอนหลักการความคิดท่ามกลางสังคมที่ไร้ระเบียบและความป่าเถื่อน พันธกิจเหล่านี้เป็นการช่วยเหลือสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ที่ได้แทรกซึมเข้าไปสู่คริสตจักรและสังคม จนเป็นที่นับถือของประชาชนทั่วไป การทำพันธกิจเหล่านี้ของอารามวาซีเป็นการมองการณ์ไกลเกี่ยวกับฝ่ายจิตวิญญาณของผู้คนที่ไม่เชื่อ เพื่อจุดประสงค์สำคัญที่สุดคือการเผยแผ่ศาสนา (Bosch, 1991, pp. 235-241) การทำพันธกิจแบบบูรณาการและการใช้ของประทานแต่ละบุคคลนั้นเป็นรูปแบบวิธีการที่คริสตจักรไทยสามารถทำพันธกิจในบริบทสังคมไทยในยุคปัจจุบันนี้ได้ โดยเฉพาะพันธกิจที่เป็นการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคมให้ดีขึ้นตัวอย่างเช่น พันธกิจสุขอนามัย พื้นฐาน พันธกิจพัฒนาสังคม พันธกิจการศึกษา และอื่นๆ

พันธกิจด้านสุขอนามัย: กีฬาเพื่อสุขภาพและอาชีพหลังการเกิดของโควิด 19 ทำให้คนส่วนใหญ่หันมาสนใจเรื่องสุขภาพมากขึ้น ใส่ใจในเรื่องการกินต้องปรุงให้สุก ต้องใช้ช้อนกลาง ออกกำลังกายให้เพียงพอ และพักผ่อนให้เพียงพอ (แจ่มจันทร์ เทศสิงห์ และพัชรี แวงวรรณ, 2564)

นอกจากนี้ก็ยังนำไปสู่การพัฒนาจิตใจ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีระเบียบวินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และยังสร้างโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย จนนำไปสู่การต่อยอดเส้นทางอาชีพที่มั่นคง (ณัฐพร มุลมาตย์, 2566) พันธกิจรักษาสีงแวดล้อมในสังคม: การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของโลกเป็นปรากฏการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชากรโลกทั้งหมด (สุมน ฤทธิกัน, 2562) วิกฤติการณ์สิ่งแวดล้อมระดับโลกที่กำลังสร้างความเสียหายและเป็นภัยต่อมนุษย์มากที่สุดในปัจจุบันคือการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงลักษณะอากาศเฉลี่ย (Average Weather) เพราะมนุษย์เป็นผู้ที่มีส่วนทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน (สุมน ฤทธิกัน, 2562)

การทำพันธกิจพัฒนาสังคมยังถือว่าเป็นเรื่องที่คริสตจักรไทยพัฒนาได้อีกมากทั้งในระดับบุคคล ชุมชน สังคม ประเทศ และระดับโลก เพื่อจะเป็นสะพานเชื่อมไปสู่การประกาศข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์ ไม่ใช่เป็นเพียงต้องการประกาศเท่านั้น แต่ยังเป็นการช่วยเหลือคุณภาพชีวิตของผู้คนให้ดีขึ้นจริงๆและยังเป็นพันธกิจที่สามารถกระทำได้ในระยะยาว

1.4 พันธกิจการปลดปล่อย (Liberation)

คริสตจักรจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการทำพันธกิจการปลดปล่อยในสังคมโลกที่เต็มไปด้วยการเอารัดเอาเปรียบจากความไม่ยุติธรรม เช่น คนจนและคนชายขอบได้รับความไม่ยุติธรรม การเหยียดเชื้อชาติ และการแบ่งแยกสีผิว เหมือนที่พระเจ้าให้ใส่ใจเด็กกำพร้าและแม่หม้ายท่ามกลางสังคมอิสราเอลในพระคัมภีร์เดิม และพระเยซูคริสต์ก็ได้เอาใจใส่คนยากจนและคนที่สังคมรังเกียจพระกิตติคุณลูกา ทั้งยังเป็นการปลดปล่อยคนที่ยากจนฝ่ายจิตวิญญาณไม่ว่าคนร่ำรวยหรือคนยากจน เพราะคนที่ร่ำรวยฝ่ายเนื้อหนังก็ยากจนฝ่ายวิญญาณและคนยากจนฝ่ายเนื้อหนังก็อ่อนแอฝ่ายจิตวิญญาณนั้นมีมากมายในสังคม (Bosch, 1991, pp. 442-458)

บริบทสังคมของไทยยังมีความอยุติธรรมในสังคมอยู่ไม่น้อย ตัวอย่างเช่น 1. การปฏิบัติต่อแรงงาน: ในประเทศไทยมีแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านไม่น้อยที่เข้ามาทำงาน เช่น ประเทศเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ฉะนั้นแรงงานควรได้รับความยุติธรรมสิทธิขั้นพื้นฐานความปลอดภัยของชีวิตไม่ถูกโกงในการทำงาน ไม่ถูกบังคับใช้แรงงาน ไม่ถูกทรมาน ไม่ได้ถูกทำร้าย เพราะบางครั้งแรงงานต่างด้าวไม่ได้รับการใส่ใจในสิ่งเหล่านี้เพื่อจะได้รับความเท่าเทียมกัน (สุรัชย์ ชิวบันเทิง และคณะ, 2564) 2. การค้ามนุษย์: ปัจจุบันประเทศไทยและนานาประเทศยังคงประสบปัญหาการค้ามนุษย์อย่างรุนแรง ประเทศไทยในฐานะเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง ของกระบวนการค้ามนุษย์โดยเฉพาะบางครั้งมาในรูปแบบของแรงงาน (สิริลักษณ์ วงศ์ประสิทธิ์ และคณะ, 2565) และธุรกิจบริการทางเพศที่เหยื่อส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและเด็ก (พิสิษฐ์ เหล่าศิริรัตน์, 2558) 3. คอร์รัปชัน: ปัญหาคอร์รัปชันประเทศไทยนั้นรุนแรง เพราะมีผลประโยชน์ที่ซับซ้อนและทำให้เศรษฐกิจ การเมือง

การถอดบทเรียนแนวทางการพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ *Transforming Mission* เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้กับบริบทคริสตจักรไทย

และสังคม เสียหายเพราะการใช้งบประมาณในระยะสั้นเพื่อหาผลประโยชน์เข้าตนเอง ซึ่งเกิดขึ้นในทุกองค์กร ทุกหน่วยงาน และทุกถิ่นทั่วประเทศ (วัชรมน จันรอง และคณะ, 2021)

ท่ามกลางปัญหาสังคมเหล่านี้คริสตจักรสามารถทำพันธกิจได้โดยการเน้นความยุติธรรมในสังคมโดยเริ่มต้นจากตัวเรา เช่น 1) ผู้จัดการบริษัทหรือหัวหน้างานที่เป็นคริสเตียนไม่ควรเอาใจเอาเปรียบ โกง โกง ไม่ทรมาน ไม่ทำร้าย ไม่ดูถูกต่อลูกน้องที่เป็นพนักงานหรือแรงงาน แต่ควรที่จะสำแดงความรักให้กับเขาทั้งหลาย 2) นักการเมืองคริสเตียนไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับคอร์รัปชันในการบริหารในระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ แต่ควรที่จะสำแดงชีวิตที่สัตย์ซื่อท่ามกลางคนที่ไม่เชื่อในระดับสูง 3) คริสเตียนกล้าแสดงความคิดเห็นต่อความอยุติธรรมในสังคมด้วยเหตุและผลด้านจริยธรรมที่ถูกต้องของพระเจ้า

การทำพันธกิจเหล่านี้ในสังคมไทยไม่ใช่แค่ช่วยชีวิตแค่ฝ่ายเนื้อหนังให้ได้รับอิสระจากความอยุติธรรมของผู้คน แต่สามารถช่วยเหลือชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณที่เป็นทาสของความบาป ผ่านการประกาศข่าวประเสริฐที่สอดแทรกเข้าไปผ่านทางพันธกิจถึงแม้จะต้องใช้เวลา

1.5 พันธกิจประกาศเป็นของผู้เชื่อทุกคน

การประกาศและเป็นพยานเรื่องของพระเยซูคริสต์นั้นเป็นของผู้เชื่อทุกคนไม่ใช่แค่ของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งหรือผู้ที่ได้รับการเจิมเท่านั้น พระเยซูคริสต์ไม่ได้เลือกผู้นำศาสนาในการทำพันธกิจมิสชันแต่เพียงกลุ่มเดียวแต่พระองค์ยังเลือกคนธรรมดา เช่น ชาวประมงและคนเก็บภาษีเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการทำพันธกิจ เปาโลเช่นเดียวกันได้หนุนใจให้คริสตจักร (ผู้เชื่อทุกคน) มีส่วนร่วมในการทำพันธกิจ ด้วยเหตุนี้ผู้เชื่อต้องตระหนักกว่าเป็นมิสชันนารีที่จะต้องประกาศข่าวประเสริฐตามโอกาสและตามความสามารถของแต่ละคน เช่น ที่ร้านค้า หมู่บ้าน ฟาร์ม เมือง ห้องเรียน บ้าน สำนักงาน กฎหมาย การให้คำปรึกษา การเมืองการปกครอง และอื่นๆ (Bosch, 1991, pp. 478-485) ด้วยเหตุนี้ทำให้เข้าใจว่าการประกาศเรื่องข่าวประเสริฐนั้นไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่งแต่เป็นของผู้เชื่อทุกคนที่จะต้องใช้ทุกๆ โอกาสของชีวิตในการประกาศและพยานเรื่องของพระเจ้า ปัจจุบันมีคริสเตียนไม่น้อยที่ทำงานอยู่ในทุกระดับชั้นของสังคมไทยไม่ว่าจะเป็นข้าราชการ นักการเมือง ด้านการศึกษา ด้านการแพทย์ นักกีฬา ธุรกิจส่วนตัว และเป็นแรงงาน ควรใช้โอกาสเหล่านี้เพื่อความรอดจะไปถึงคนไทย

2 พันธกิจมิสชันปรับเปลี่ยนตามบริบทไทย

2.1 พันธกิจตามบริบท

การทำพันธกิจมิสชันตามบริบทเป็นการคำนึงถึงรูปแบบของสังคมและรูปแบบบริบทของชนพื้นเมืองท้องถิ่น (Bosch, 1991, pp. 430-442) ประเทศไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม

(Multicultural Society) ที่ประกอบขึ้นจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆกันไปในพื้นที่ต่างๆ สืบต่อกันมาหลายยุคหลายสมัยและเมื่อกาลเวลาผ่านไปกลุ่มชนชาติพันธุ์ต่างๆเหล่านี้ได้มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และปรับตัวให้เข้ากับลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อม และบริบทสังคม จนเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมและหลอมรวมขึ้นมาเป็นสังคมไทย ที่มีทั้งความเป็นเอกภาพและความแตกต่างหลากหลาย ในขณะเดียวกันปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ที่ต้องเชื่อมตนเองเข้ากับสังคมโลก (โสภณ มูลหาและพรพิมล พิมพ์แก้ว, 2022)

ด้วยเหตุนี้เป็นสิ่งสำคัญที่มีสัจชนารีต่างชาติและคริสตจักรไทยต้องคำนึงถึงบริบทสังคมและบริบทของคนท้องถิ่นไทยที่จะเข้าไปทำพันธกิจ ไม่ว่าจะเป็นการเมืองการปกครอง ศาสนา วิธีการดำเนินชีวิต ลักษณะนิสัย และประเพณีวัฒนธรรม แม้ว่าคริสตจักรไทยพอจะรู้จักสังคมของคนไทยในระดับหนึ่งและยุคสมัยที่เปลี่ยนไป แต่ก็ยังมีคนบางกลุ่มและกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยังมีความแตกต่างกันในสังคมไทย ตัวอย่างเช่น ภาคเหนือของประเทศไทยที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ค่อนข้างเยอะ เช่น ม้ง ลีซูหรือลีซอ เมี่ยน อาข่า ปกาเกอญอ ลัวะ ขมุ ไทลื้อ และไทยวนหรือคนเมือง ที่อยู่ในบริบทวัฒนธรรมที่ผูกพันกับธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง (นภาพร อัครวงษ์ชุกุล, 2019) เพื่อจะทำให้คริสตจักรไทยเข้าใจและทำพันธกิจการประกาศอย่างระมัดระวังและอย่างรอบคอบในบริบทสังคมไทย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2.2 พันธกิจเป็นพยานกับผู้ที่ยับถือนับถือศาสนาอื่นผ่านพันธกิจเชิงสร้างสรรค์

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีศาสนาอื่นอยู่เคียงบ่าเคียงไหล่กับคริสเตียนในสังคมเช่น อิสลาม ฮินดู ซิกข์ พุทธ และกลุ่มคนที่ไม่ใช่ศาสนาที่มีมากขึ้นทุกวัน คริสตจักรต้องคำนึงถึงพันธกิจ 4 ด้านในการที่จะทำกับศาสนาอื่น 1) การยึดมั่นความจริง: ยึดความจริงของพระเจ้า ความบาป ความรอด การเป็นขึ้นมาจากความตาย และการทรงพระชนม์อยู่ของพระเจ้า เพื่อที่จะทำให้คนที่ไม่เชื่อรู้จักความจริงของพระเจ้า 2) พันธกิจด้านความสัมพันธ์: คริสตจักรต้องมีความสัมพันธ์กับศาสนาอื่นผ่านพันธกิจในระดับโลก พันธกิจระดับสังคมและบ้านเมือง พันธกิจกับการดำเนินชีวิตในสังคม ยึดมั่นในความชอบธรรมและยุติธรรม แสดงความเมตตากรุณา และมุ่งมั่นที่จะทำความดีเพื่อจะประกาศผ่านความสัมพันธ์กับศาสนาอื่น 3) การเรียนรู้ที่จะปรับตัว: เป็นการปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมของคนกลุ่มนั้นๆเพื่อนำมาสู่การทำพันธกิจและการประกาศเหมือนมิสชันนารีตะวันตกหลายท่านที่ปรับตัวเข้ากับชนพื้นเมือง 4) การทำพันธกิจด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน: ไม่ทะเยอทะยานเข้ากับกลุ่มศาสนาอื่นมากเกินไปถึงแม้จะมีการเห็นด้วยบ้างเรื่องหรือร่วมมือกันบางอย่าง แต่คริสตจักรต้องมีการสำแดงชีวิตในการสามัคคีธรรม การนมัสการ และการมีชีวิตที่บริสุทธิ์ท่ามกลางสังคม (Bosch, 1991, pp. 485-501) ศาสนาในประเทศไทยประชาชนทุกคนมีเสรีภาพที่จะนับถือศาสนาใดก็ได้ตามแต่ศรัทธาของตน โดยที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงอุปถัมภ์ทุกศาสนา ศาสนาที่มีผู้นับถือมากและ

การถอดบทเรียนแนวทางการพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ *Transforming Mission* เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้กับบริบทคริสตจักรไทย

ได้รับอุปถัมภ์จากรัฐบาลและองค์พระมหากษัตริย์ ได้แก่ ศาสนาพุทธมีผู้นับถือ 94.60% ศาสนาอิสลามมีผู้นับถือ 4.20% ศาสนาคริสต์มีผู้นับถือ 1.10% ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีผู้นับถือ 0.086% ศาสนาซิกข์มีผู้นับถือ 0.011% และผู้ไม่นับถือศาสนา 0.27% (พระศรีธวัชเมธี, 2017) เห็นได้ว่าท่ามกลางสังคมไทยที่มีความหลากหลายของศาสนาเช่นเดียวกัน คริสตจักรจำเป็นต้องทำพันธกิจที่เหมาะสมและสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การประกาศข่าวประเสริฐตามที่ เดบุส แนะนำคือ พันธกิจด้านความสัมพันธ์ในสังคม การเรียนรู้ปรับตัว ทำพันธกิจด้วยความถ่อมใจ และยึดมั่นความจริงในพระเจ้า ตัวอย่าง เช่น ชุมชนคริสต์พระประแดงสมุทรปราการ เป็นนิกายโรมันคาทอลิก ได้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นและสังคม มีกิจกรรมตามประเพณีที่ไม่ขัดกับหลักศาสนาคริสต์และกลมกลืนกับวัฒนธรรมชาวพุทธในปัจจุบัน (จักรพงษ์ เปี่ยมเมตตา และคณะ, 2018) หรือเหมือนในอดีตที่คริสเตียนได้ทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นด้านการแพทย์ ด้านการศึกษา ประชาสงเคราะห์ และอื่นๆ ผ่านการใช้เวลาและความอดทน

2.3 พันธกิจพัฒนาด้านกระบวนการ

คริสตจักรต้องมีการวิเคราะห์ ทดสอบ และปรับรูปแบบใหม่ ของพันธกิจตามการเปลี่ยนแปลงที่เป็นจริงในสังคม (Bosch, 1991, pp. 523-524) พันธกิจการปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่ตามสังคมยุคปัจจุบันที่คริสตจักรไทยควรคำนึงถึง คือ ยุคเทคโนโลยี (Shi et al., 2020, p. 169) ที่ผู้คนยุคนี้ทั่วโลกส่วนใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีในทุกเพศทุกวัย ไม่ว่าจะใช้ทำงาน การศึกษา การติดต่อสื่อสาร และการค้นหาข้อมูลต่างๆผ่านอินเทอร์เน็ตทำให้เห็นว่าการใช้ชีวิตของผู้คนเปลี่ยนไป เช่น ช่วงโควิดการทำงานและพบปะสังสรรค์ส่งผลให้คนไทยใช้เวลาไปกับการท่องโลกออนไลน์ตามรายงานของ Data Reportal 2022 ในเดือนมกราคม 2022 ระบุว่าผู้ใช้โซเชียลมีเดียในไทยประมาณ 56.8 ล้านคน คิดเป็น 81.2% ของประชากร แอปพลิเคชัน TikTok มีอันดับการดาวน์โหลดมากเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ Facebook Shopee ทรูฟร้อน และ Messenger โซเชียลมีเดียมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อคนไทยในปัจจุบัน (พรณัชชา วุฒิวริยะ, 2022)

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าในยุค 4.0 นี้พฤติกรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนแตกต่างกันไปจากหลายยุคที่ผ่านมาโดยเฉพาะมีเทคโนโลยีที่เข้ามามีอิทธิพลมากในชีวิตต่อผู้คนทั่วโลกและต่อคนไทย ด้วยเหตุผลนี้เป็นโอกาสที่ดีสำหรับคริสตจักรไทยในยุคสมัยที่เปิดกว้างนี้ที่จะใช้ช่องทางของเทคโนโลยีในการทำพันธกิจการประกาศข่าวประเสริฐผ่านโซเชียลมีเดียต่างๆ เช่น ประกาศเรื่องราวของพระเยซูคริสต์ เป็นพยานชีวิตที่พระเจ้าเปลี่ยนแปลง หนุนใจเรื่องพระเจ้า และสอนพระคัมภีร์ ลงในยูทูป (YouTube) เฟสบุค (Facebook) ตี๊กต็อก (TikTok) หรือแอปอื่นๆ นอกจากนี้ยังสามารถเขียนบทความดีๆของคริสเตียนลงในอินเทอร์เน็ต (Internet) เพราะการใช้โซเชียลมีเดียนั้นข่าวสารแพร่กระจายไปทั่วโลกได้ภายในไม่กี่วินาทีและยังสามารถนำกลับมาฟังซ้ำๆได้ เช่น แพลตฟอร์ม

Youtube ข้อมูลสถิติผู้ที่ติดตาม ซีจีเอ็นไทย แพลตฟอร์มยูทูป (Youtube) ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2566 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566) จำนวนผู้เข้าชมรายการ 24,003,092 ครั้ง และมีผู้ติดตาม (Follower) จำนวน 107,612 คน (อมรรัตน์ วังตาล และคณะ, 2023)

3 พันธกิจมิสชันที่ไม่เหมาะสมกับบริบทไทย

3.1 พันธกิจประกาศแบบจักรพรรดิคอนสแตนติน (Constantine)

คริสต์ศักราช 313 จักรพรรดิคอนสแตนติน (Constantine) ได้หันมาสนับสนุนศาสนาคริสต์และได้เขียนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายมิลาน (Edict of Milan) ขึ้นเพื่อรับรองคริสเตียนและให้อิสระในการนับถือศาสนา มีการประนีประนอม ยกเลิกการข่มเหง และสนับสนุนคริสเตียนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการรักษาศิลปะและพิธีกรรมต่างๆของคริสเตียนทั่วจักรวรรดิโรม สิ่งเหล่านี้ทำให้ศาสนาและการเมืองเกี่ยวพันกัน (Bosch, 1991, pp. 206-209) สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดีเพราะสามารถทำพันธกิจและการประกาศข่าวประเสริฐได้อย่างอิสระเนื่องจากระบบการปกครองที่เอื้ออำนวย แต่การนำระบบการปกครองและเปลี่ยนศาสนาทั้งประเทศโดยมีกฎหมายรับรองอย่างกะทันหันเหมือนคอนสแตนตินนั้นไม่เหมาะสมที่จะใช้กับบริบทประเทศไทย ด้วยเหตุผลดังนี้ 1) เพราะเบื้องหลังการนำมาสู่ชัยชนะเหนือเมืองคอนสแตนตินเป็นการใช้กำลังทหาร 2) เพราะประเทศไทยเป็นเมืองที่นับถือศาสนาพุทธสักส่วนใหญ่ และ 3) เพราะประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยเหตุผลสองสามประการข้างต้นนี้ไม่ยากที่จะเปลี่ยนประเทศไทยให้เป็นประเทศคริสเตียนอย่างกะทันหันโดยใช้อำนาจและกฎหมายจากบนลงล่าง

3.2 พันธกิจประกาศของผู้นำศาสนจักรโรม

หลังจากจักรพรรดิคอนสแตนติน (Constantine) อาณาจักรโรมกลายเป็นประเทศคริสเตียนมีผู้นำหลายคนที่มีอิทธิพลด้านการเมืองและศาสนา จึงได้มีการทำพันธกิจทางอ้อมและทางตรง ทางอ้อม คือ มีพระสันตะปาปาบางองค์ได้ข่มขู่ให้ผู้อื่นเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ โดยให้รางวัลกับผู้ที่ยกเลิกการนับถือศาสนาคริสต์ และคนใดที่ไม่รับบัพติศมาและมาเป็นคริสเตียนก็ไม่ได้รับความยุติธรรมและไม่มีสิทธิทางการเมือง ทางตรง คือ ผู้นำอัครศาสนศาสตร์เป็นตัวอยู่เบื้องหลังในการทำสงครามเพื่อที่จะปกป้องตนเองจากสงครามโดยกล่าวว่าเป็นสงครามยุติธรรมเพื่อป้องกันสันติภาพ แท้จริงแล้วส่วนหนึ่งต้องการขยายศาสนจักรและปกป้องคริสตจักร จึงมีการปราบปรามคนต่างศาสนาและในเวลาต่อมาได้เกิดสงครามครูเสด (Bosch, 1991, pp. 227-231)

การประกาศแบบผู้นำศาสนจักรโรมันคาทอลิกในประวัติศาสตร์ที่ใช้เล่ห์เหลี่ยม การข่มขู่ ขู่อ้าง เพื่อผลประโยชน์ และการใช้กำลังทหารนั้นไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการประกาศหรือขยายคริสต์

ศาสนาในบริบทไทยเนื่องด้วยเหตุผลดังนี้ 1) ลักษณะนิสัยคนไทย: มีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ที่มีความศรัทธาอย่างลึกซึ้งและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ นอกจากนี้คนไทยรักความเป็นอิสระไม่ชอบบังคับและไม่ชอบเป็นทาสใคร (จันทร์สุดา หอมหวน และจะหลวย, 2545) 2) เรื่องสิทธิมนุษยชน: สิทธิมนุษยชนหมายถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (ชนพร ศรีพงษ์, 2011) ตรงกันข้ามมีแต่จะเกิดการต่อต้าน

3.3 พันธกิจประกาศผ่านการล่าอาณานิคม

ปลายศตวรรษที่ 15 เป็นต้นมาประเทศต่างๆในทวีปยุโรปเริ่มค้นหาแผ่นดินใหม่พร้อมกับการล่าอาณานิคมไม่ว่าจะเป็นทวีปแอฟริกา เอเชีย อเมริกา และอเมริกาใต้ เหตุผลหนึ่งที่เกิดจากการล่าอาณานิคมเพราะอิทธิพลคำสอนในยุคกลางเกี่ยวกับสงครามที่เป็นธรรม (Holy Wars) เมื่อได้รับชัยชนะเหนือประเทศอาณานิคมก็มีการนำอิทธิพลทางวัฒนธรรมเข้าไปจึงทำให้มีคนหันมานับถือศาสนาคริสต์ และมีการทำธุรกิจค้าทาสโดยมองว่าประเทศอาณานิคมนั้นด้อยกว่า เช่น คนผิวดำถูกจับไปทาสให้กับประเทศตะวันตกเป็นการใช้อำนาจเหนือดินแดนที่ครอบครองไม่ว่าทางการเมืองหรือศาสนา จึงสะท้อนให้เห็นว่าการล่าอาณานิคมและพันธกิจการเผยแพร่ศาสนาได้เกิดขึ้นพร้อมกันในยุคนี้ (Bosch, 1991, pp. 231-233)

วิธีการเผยแพร่ศาสนาในรูปแบบการล่าอาณานิคมที่ใช้กำลังนั้นไม่เหมาะสมกับบริบทไทย ปัจจุบันด้วยเหตุผลดังนี้ 1) ประเทศไทยไม่เคยอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศใด 2) ระบอบการปกครองของไทย: ประเทศไทยได้ปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตลอดมาตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 และการปกครองประชาธิปไตยที่มีอำนาจสูงสุดที่มาจากประชาชน การเลือกตั้งที่มาจากประชาชน และประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการพิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลและแสดงออกด้านความคิดเห็น (ประคอง มาโต และปิยะ ตามพระหัตถ์, 2019) 3) พฤติกรรมคนไทยที่ขอบอิสระและสิทธิมนุษยชนของไทยที่ร่วมมือกับต่างประเทศในการปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์

ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่าคนไทยที่ไม่เคยเป็นเมืองขึ้นของประเทศใดและรวมถึงระบบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยที่มีอำนาจอยู่ที่ประชาชน ยังรวมถึงลักษณะนิสัยของคนไทยที่รักอิสระและการร่วมมือกันด้านกฎหมายระหว่างประเทศหลายอย่าง เช่น ด้านสิทธิมนุษยชน จึงทำให้พอจะเข้าใจได้ว่าการอยู่ภายใต้อำนาจที่ใช้กำลังและการบังคับนั้นคนไทยจะยอมรับไม่ได้แน่นอน ฉะนั้นการเผยแพร่ข่าวประเสริฐโดยใช้อำนาจรูปแบบใดก็ตามนั้นไม่เหมาะสมกับบริบทไทยในปัจจุบัน

3.4 พันธกิจการส่งมิสชันนารีโดยนิกายโรมันคาทอลิกในยุคกลาง

ในยุคกลางเวลาที่จะส่งผู้เผยแพรศาสนา (Missionary) ไปยังประเทศอาณานิคมเพื่อทำพันธกิจในการประกาศ การอภิบาล และอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับงานรับใช้ จะต้องได้รับการรับรองจากสมเด็จพระสันตะปาปาแล้วพระสันตะปาปาจะเป็นผู้จัดส่งผู้สอนศาสนาไป เพราะเขาคิดว่าตนเองนั้นเป็นผู้แทนที่ขอบธรรมโดยพระเจ้า นอกจากนี้รัฐยังเป็นผู้ที่ให้อำนาจกฎหมายในการเผยแพร่กับผู้สอนศาสนาและจะต้องมีการเชื่อมโยงกับรัฐในยุโรปอย่างถาวร รูปแบบพันธกิจในยุคกลางทำให้เห็นว่าคริสตจักรท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการเผยแพร่หรือประกาศศาสนาด้วยตนเอง แต่เป็นเพียงสาขาย่อยของกรุงโรมเพราะพระสันตะปาปาเท่านั้นที่เป็นผู้มอบหมายพันธกิจและส่งมิสชันนารีออกไป (Bosch, 1991, pp. 233-235)

การที่คริสตจักรไทยมีโครงสร้างระบบการปกครองที่ชัดเจนนั้นเป็นสิ่งที่ดี เพื่อความเป็นระบบระเบียบที่ง่ายต่อการบริหารและการทำพันธกิจในหลายด้าน แต่เมื่อคำนึงถึงในด้านการทำพันธกิจและการประกาศข่าวประเสริฐในประเทศไทยในปัจจุบันอำนาจและคำสั่งต่างๆไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะผู้นำคริสตจักรและองค์กรเท่านั้น คือว่าถ้าไม่มีคำสั่งจากบนสู่ล่างคริสตจักรท้องถิ่น คริสตจักรลูก และฆราวาสไม่สามารถทำพันธกิจหรือการประกาศได้ เหมือนในประวัติศาสตร์คริสตจักรโรมันคาทอลิกที่ได้สะท้อนให้เห็น แต่ควรที่จะเป็นการร่วมมือกันขององค์กรและคริสตจักรในการวางแผน ปรีกษา ทำพันธกิจ รับใช้ และประกาศข่าวประเสริฐเพื่อขยายแผ่นดินของพระเจ้าไปด้วยกัน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. พระเจ้าทรงทำพันธกิจอยู่ทุกยุคทุกสมัย: เมื่อมองย้อนกลับไปตลอดประวัติศาสตร์ในการเผยแพร่คริสต์ศาสนา พระวิญญานบริสุทธิทรงเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนในการที่ขยายข่าวประเสริฐออกไปตลอดทุกยุคทุกสมัยไม่ใช่มนุษย์ที่เป็นผู้กระทำ แต่เป็นผู้ร่วมงานของพระเจ้าที่ทำพันธกิจการประกาศตามการเคลื่อนไหวของพระวิญญานในชีวิต ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าตลอดประวัติศาสตร์คริสต์ศาสนาจะเจอกับอุปสรรคหนักหนาสาหัสแค่ไหน แต่ก็ยังคงอยู่และทำพันธกิจได้จนทุกวันนี้

2. คริสตจักรไทยจำเป็นต้องศึกษารูปแบบพันธกิจมิสชันจากประวัติศาสตร์คริสต์ศาสนา เพราะมีรูปแบบการทำพันธกิจมากมายตามสถานการณ์และตามบริบทของแต่ละยุค เช่น การทำพันธกิจผ่านความสัมพันธ์ พันธกิจการช่วยเหลือสังคม พันธกิจด้านประชาสงเคราะห์ พันธกิจด้านวิชาการ พันธกิจด้านการศึกษา พันธกิจด้านรักษาสุขภาพแวดล้อม พันธกิจด้านการแพทย์ การประกาศฟื้นฟู การประกาศด้วยชีวิต พันธกิจตามบ้าน พันธกิจเน้นความยุติธรรมในสังคมและอื่นๆอีกมากมาย

การถอดบทเรียนแนวทางการพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ Transforming Mission เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้กับบริบทคริสตจักรไทย

ในการทำพันธกิจเหล่านี้มีเป้าหมายเดียวคือการประกาศข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์ให้กับโลก เพื่อที่จะได้รับความรอด และเพื่อที่คริสเตียนปัจจุบันจะสามารถนำรูปแบบวิธีการมาใช้หรือนำมาปรับใช้กับบริบทท้องถิ่นและยุคสมัยอย่างเหมาะสมและที่สำคัญมากคือจะทำพันธกิจอย่างรอบคอบ ท่ามกลางสังคมโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วและบริบทที่แตกต่างกัน

3. คริสตจักรไทยจำเป็นต้องระงับรูปแบบพันธกิจที่ไม่เหมาะสม: ตลอดประวัติศาสตร์ในการเผยแผ่คริสต์ศาสนาทำให้ได้เห็นบางยุคบางสมัยใช้รูปแบบวิธีการการประกาศหรือการทำพันธกิจนั้นไม่เหมาะสม เช่น ใช้อำนาจข่มขู่ให้นับถือศาสนา ใช้กองกำลังทหาร ใช้ศาสนาบังหน้าการเมือง ใช้ศาสนาเพื่อผลประโยชน์ และยึดอำนาจอยู่แค่บุคคลเดียวในการทำพันธกิจ สิ่งเหล่านี้คริสตจักรไทยต้องระมัดระวังเป็นอย่างมากในการประกาศและการทำพันธกิจ

ข้อเสนอแนะ

1. รูปแบบการทำพันธกิจมิสชันที่วิเคราะห์มาจากหนังสือ Transforming Mission เป็นรูปแบบวิธีการที่เป็นประโยชน์มากต่อการทำพันธกิจมิสชัน แต่ก็ไม่ได้เป็นรูปแบบตายตัว ฉะนั้นผู้ที่ต้องการศึกษาพันธกิจมิสชันเพิ่มเติม สามารถวิเคราะห์พันธกิจมิสชันที่เหมาะสมกับสมัยใหม่โดยผ่านหนังสือ ของ เดวิด บอช ต่อไปได้

2. เนื่องจากยุคสมัยเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาและบริบทวัฒนธรรมของสังคมแต่ละที่ก็แตกต่างกัน รูปแบบการทำพันธกิจมิสชันการประกาศที่กล่าวไว้ในหนังสือ Transforming Mission สามารถเป็นฐานและปรับตามบริบทในการทำพันธกิจได้ตามความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

จรรยา เหมรังษี. (2546). กฎหมายการทำแท้งกับจริยธรรมในสังคมไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(11), 483.

แจ่มจันทร์ เทศสิงห์ และพัชรี แวงวรรณ. (2564). บทบาทของพยาบาลในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุให้การไกลจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. *วารสารวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา*, 7(2), 20.

จักรพงษ์ เปี่ยมเมตตา, ญาณกร โต้ประยูร, อัครกฤต นุ่นจันทร์, ฉลิมาวรรณ ปุรานิติ, และกิติพัฒน์ จะแจ้ง. (2018). รูปแบบการอยู่ร่วมกัน พุทธ คริสต์ อิสลาม ในพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารวิจัยการบริหารและพัฒนา*, 8(1), 13-14.

จันทร์สุดา หอมหวาน และจะหลวย. (2545). ลักษณะนิสัยคนไทย

<https://www.nectec.or.th/schoolnet/library/create-web/1000/generality/1000-6067.html>

- ณัฐพร มูลมาตย์. (2566). การประยุกต์ใช้ภาวนา 4 เพื่อการพัฒนาศักยภาพนักกีฬาอาชีพ. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 6(4), 186.
- ธนพร ศรีพงษ์. (2011). สิทธิมนุษยชน. *Christian University of Thailand Journal*, 17(2), 233.
- นภาพร อัคระรังษีกุล. (2019). ปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย: อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง. *งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิตประจำปี 2562*, 949-950.
- ประคอง มาโต และปิยะ ตามพระหัตถ์. (2019). รูปแบบการปกครองกับการเมืองการปกครองของไทย. *The Journal of Research and Academics*, 2(1), 180.
- พิสิษฐ์ เหล่าศิริรัตน์. (2558). หลักสิทธิมนุษยชนกับภาคเอกชน. *บทความทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชน*, 14.
- พระศรีธวัชเมธี. พระพุทธศาสนาในอาเซียน เล่ม 2 แบ่งตามประเทศ. (ห่างหุ้นส่วนจำกัด เซน ปรี้นตั้ง: ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2017), 13-14.
- พรณัชชา วุฒิวริยะ. (2022). การศึกษาแนวโน้มผลกระทบและความท้าทายต่อการท่องเที่ยวในโลกดิจิทัลยุคปกติใหม่. *วารสารศิลปะศาสตร์ราชมงคสุวรรณภูมิ*, 4(3), 602-603.
- “รู้เท่าทัน ปกป้องความเชื่อของคุณจากคำสอนต่างๆในยุคสุดท้าย,” 2015)
- วัชรมน จันรองม, พระมหาสังคม ช่างเหล็ก, ธนวัฒน์ วิชัยสูง, และอรพิน พูนประสิทธิ์. (2021). การแก้ปัญหาคอร์รัปชันในยุคดิจิทัลตามแนวพุทธจริยธรรม. *Journal of Modern Learning Development*, 6(4). 398.
- สุมน ฤทธิกัน. (2526). นโยบายการบริหารเมืองต่อการเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศของโลก ด้วยนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 14(1), 113.
- สุรัชย์ ชิวบันเทิง, สุวรรณิ แสงมหาชัย, วริภา ธรรมโชติ, และรัชยา ศิริวัฒน์. (2564). ประสิทธิภาพของการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา*, 4(2), 109-110.
- โสภณ มูลหา และพรพิมล พิมพ์แก้ว. (2022). บริบททางสังคมและการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเชื้อ บ้านแซงบาดาล ตำบลแซงบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการบริหารปกครอง*, 11(2), 119.
- สิริลักษณ์ วงศ์ประสิทธิ์, ดำรง ทองศรี, สุกัลยา ประจิตร์, และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2565). นโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศ. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(5), 419,425.
- อัญมณี สัจจาสัย. (ม.ป.ป.). ความหลากหลายทางเพศ. *ตอนที่1เพศสภาพและLGBTQI คืออะไร*,10.

การถอดบทเรียนแนวทางการพันธกิจมิสชันของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ *Transforming Mission* เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้กับบริบทคริสตจักรไทย

อมรรัตน์ ว่างตาล, ปิยะฉัตร ประชุมทอง, เสรี หล่อกลิ่นภัย และสัญญาชัย อมรมาศ (2023). การวิเคราะห์ผลของการทำพันธกิจผ่านสื่อสังคมของซีจีเอ็นไทยโดยใช้วิธีการวิจัยสื่อสังคม.

Taeho Yu, (2017). *ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 เมื่อหุ่นยนต์ครองโลกการศึกษาคือทางรอดเดียวของมนุษย์*. บริษัท ซีอีเคยูเคชั่น.

Siriporn N. June (2024). อัปเดตความเข้าใจสมรสเท่าเทียมในประเทศไทย 2024.

<https://easysunday.com/blog/2024-update-thailand-marriage-equality/>

Thailand Board of Investment. (2567). ข้อมูลทั่วไปด้านประชากร.

<https://www.boi.go.th/index.php?page=demographic>

David J. Bosch, (2011). *Transforming Mission Paradigm Shifts in Theology of Mission*, 533.

James A. Scherer, (1992). In Memoriam David J. Bosch, 1929-1992 *Missiology: An International Review*, 4.

J. Kevin Livingston, (1999). The Legacy of David J. Bosch. *International Bulletin of Missionary Research*, 26-30.

Liu Shi, Shaomeng Li. and Xiaolan Fu. (2020). The Fourth Industrial Revolution, Technological Innovation and Firm Wages: Firm-level Evidence from OECD Economies. *Revue D'economie Industrielle*, 169, 89.

Russell Staples. (n.d.). Book Reviews *Transforming: Paradigm Shifts in Theology of Mission*, 238-239.

Siddhesh Joshi, (n.d.) Search Alchetron David Bosch.

<https://alchetron.com/David-Bosch>

The Presidency Republic of South Africa, (n.d.) The Order of Baobab in Silver

<https://www.thepresidency.gov.za/national-orders/recipient/david-jacobus-bosch-posthumous>

Willem Saayman, (1990). Classic DACB Collection. *Dictionary of African Christian Biography*, <https://dacb.org/stories/southafrica/bosch2-david>

Suffering as the Refining of Faith: A Study on Biblical "Testing" in Genesis

อิทธิพล ดวงนภา¹

Itthaphon Duangnapha

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสารโดยเป็นการสำรวจแนวคิดทางพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม เรื่อง "การทดสอบ" ของพระเจ้าในพระธรรมปฐมกาลเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการเพิ่มพูนความเชื่อศรัทธา ผ่านการศึกษาคำภาษาฮีบรู 3 คำ คือ **נסו** (นาซาร์), **בא** (บาฆาน) และ **בא** (ซาราฟ) โดยวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือการสำรวจความหมายทางภาษา และศาสนศาสตร์ของคำเหล่านี้ และวิเคราะห์ว่าคำเหล่านี้มีบทบาทอย่างไรต่อเรื่องราวในพระธรรมปฐมกาล กระบวนการวิจัยประกอบด้วยการศึกษาคำศัพท์ การวิเคราะห์ทางศาสนศาสตร์ และการศึกษาบริบททางพระคัมภีร์ในพระธรรมปฐมกาล รวมถึงบริบททางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

ผลการวิจัยพบว่าการทดสอบของพระเจ้าเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างทางจิตวิญญาณและความสัตย์ซื่อต่อพันธสัญญา โดยการที่อับราฮัมถวายอิสอัคเป็นเครื่องบูชาแสดงถึง **נסו** (การทดสอบ) ในฐานะการทดสอบการเชื่อฟัง ขณะที่การเผชิญทดลองของโยเซฟในอียิปต์แสดงถึง **בא** (การตรวจสอบ) ผ่านความทุกข์ยากลำบากที่ช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยของเขา ส่วนคำว่า **בא** (การขัดเกลา) นั้นแม้จะไม่ปรากฏในพระธรรมปฐมกาล แต่การเข้าใจความหมายของคำนี้จะช่วยส่งเสริมแนวคิดทางศาสนศาสตร์เรื่องการทดสอบของพระเจ้าให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิจัยสรุปว่า "ความเกรงกลัวพระเจ้า" ที่แสดงออกผ่านการเชื่อฟังและความไว้วางใจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เชื่อวางใจในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมสามารถดำเนินชีวิตด้วยความอดทนและผ่านการทดสอบของพระเจ้าได้ ซึ่งความเข้าใจทางศาสนศาสตร์ในเรื่องนี้จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและการเติบโตทางจิตวิญญาณของผู้เชื่อศรัทธา

คำสำคัญ การทดสอบในเชิงพระคัมภีร์, การทดสอบจากพระเจ้า, การขัดเกลาความเชื่อ

Abstract

This research employs document-based analysis. It investigates the biblical concept of "testing" as a divine mechanism for refining faith, with a specific focus on

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสต์ศาสนศาสตร์ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารีย์ มหาวิทยาลัยพายัพ, e-mail: Itthaphon_d@payap.ac.th

the Hebrew terms נסה (Nasah), בחן (Bachan), and צרף (Tsaraf). The objectives of the research are to explore the linguistic, theological, and historical meanings of these terms and to analyze how they function within the narratives of Genesis. The research process involves a detailed examination of biblical texts, including word studies and theological analysis, supplemented by historical and cultural contextualization.

The research findings reveal that divine testing serves as a transformative process aimed at spiritual formation and covenantal fidelity. Abraham’s near-sacrifice of Isaac (Genesis 22) illustrates נסה as a profound test of obedience and reverence, while Joseph’s trials in Egypt exemplify בחן through prolonged suffering that shapes and refines his character. Although צרף is absent from Genesis, its theological association with metallurgical refinement enriches the interpretive framework. The study concludes that “the fear of God,” expressed through obedience and trust, emerges as the essential criterion for enduring and overcoming divine tests, offering a theological perspective that encourages resilience and spiritual maturity.

Keywords: Biblical Testing, Divine Testing, Faith Refinement

Introduction

My interest in studying the biblical concept of “testing” by God stems from my reading of *Wrestling with the Violence of God* (Carol & Wilgus, 2015), particularly chapter two. In this chapter, the author examines the *Aqedah*, the “near-sacrifice of Isaac” in Genesis 22. In verse 1, the narrator reveals from the outset that “God tested Abraham.”

This led me to reflect on how we typically associate testing with difficulties, hardships, and suffering. If that is the case, does this mean that God is the one who brings suffering upon Abraham through the test?² Furthermore, if the test (and the suffering it entails) comes from God, does that imply it is inherently good? What about the suffering we experience today—should it also be understood as a divine test from God?

I realize there are no simple answers to these questions. However, they have prompted me to explore the biblical concept of “testing.” As far as I am aware, there

² Compared to that of Buddhism, which designates the cause of sin and suffering to the “*tanhā*” (craving or desire) as the major cause of suffering.

have been no previous studies specifically focusing on this theological concept within the book of Genesis, particularly through the method of Hebrew word studies.

Therefore, in this paper, I will examine the primary Hebrew terms for “testing” found in Genesis, namely **נסה** and **בחן**, while also referencing **צר**. Although **צר** does not appear in Genesis, it remains significant to our understanding of the theological concept of testing, as these three words share semantic similarities (Helfmeyer, 1998, p. 443). I will then explore how these terms contribute to the interpretation of their respective accounts in relation to the theme of testing.

The central thesis of this study is that “testing is the instrument God uses to refine faith within the covenantal relationship between Him and His believers.” Finally, as mentioned above, if testing is associated with suffering, then the goal of this study is to offer a biblical perspective that may help faithful believers navigate suffering and find encouragement through it.

Research Objectives

The objectives of this research are to:

1. Examine the semantic range and theological implication of three Hebrew words associated with “Testing”: **נסה**, **בחן**, and **צר** within biblical texts.
2. Investigate how the concept of divine testing is portrayed through the stories of Abraham and Joseph in Genesis.

Research Questions and Hypothesis

Research Questions:

1. What are the theological implications of the Hebrew terms **נסה**, **בחן**, and **צר** in the context of biblical testing, especially in the book of Genesis?
2. How can understanding the biblical concept of testing provide theological insights into the role of suffering in spiritual development?

Research Hypothesis:

The concept of “testing” in the biblical narratives, as expressed through the Hebrew terms **נסה**, **בחן**, and **צרף** serves as a divine instrument for refining faith and fostering the spiritual growth of the believers.

Expected Benefits

1. A clearer understanding of the range of meanings of the Hebrew terms for testing will provide deeper insights into the biblical literature and theology.
2. Expand scholarly knowledge in biblical philology and biblical studies.
3. Strengthen theological perspectives on enduring trials through the lens of biblical examples, offering valuable resources for clergy and theologians.

Scope of the Research

The research specifically examines the Hebrew terms **נסה**, **בחן**, and **צרף** to explore their meanings, usage, and theological implications within the context of the narratives in the book of Genesis. The book of Genesis establishes many foundational theological concepts of the relationship between God and human beings. This makes it pivotal for understanding divine testing. Moreover, the Hebrew terms **נסה** and **בחן**, appear in key moments in Genesis, providing valuable material for philological study. While **צרף** does not appear directly in Genesis, its relevance to testing and refining adds depth to the interpretation of the Genesis narratives.

Research Methodology

1. Word studies are conducted on the Hebrew terms using lexicons and etymological dictionaries.
2. Interpretative study of the selected narratives and their connection to broader theological themes.

Research Results

The Terms “Testing” in the Hebrew Bible

As Christians, we believe that the Bible is different from any other kind of book; its uniqueness lies in its authorial nature, with God as the primary author and humans as the secondary ones. This is not only suggesting that we ought not to read the Bible “like any other book,” (Vanhoozer, 2009, p. 4) but it also implies that the human authors had to be precise when they were writing the sacred words. Supposedly, when words were chosen, they should be exactly what the authors intended them to mean. The writers have their purposes in mind while they are writing, and they choose their words accordingly. The Bible cannot mean what it never meant. Therefore, our task is to find out what meaning the author wants his words to communicate to the original readers, and word study can be the method to help figure out the meaning and the significance of the words and also prevent a misinterpretation. Therefore, in this section, I want to do some word studies to establish the range of meanings of the Hebrew terms for testing: **בַּחַן**, **נִסָּה**, and **צָרָה** from the biblical context and also from the context of the ancient world in which the writers lived. Nevertheless, before we start jumping into the word study of each term, it is worthy to note here that James Barr rightly suggests that word study or etymology is valued in both the past usage of the words and also emphasis in the current usage.

It must be emphasized that this [etymology] is a historical study. It studies the past of a word but understands that the past of a word is no infallible guide to its present meaning. Etymology is not and does not profess to be, a guide to the semantic value of words in their current usage, and such value has to be determined from the current usage and not from the derivation. (BARR, 1962, p. 107)

נִסָּה

The word **נִסָּה** appears to be the most frequently used term for testing in the Hebrew bible. It occurs 36 times in the Old Testament,³ and used more frequently in the narrative than in the poetry; “being found 15x in the Torah, 7x in the Former

³ Using *Accordance 11*, OakTree Software, Inc. Bible Software, 2016.

Prophets, only once in the Latter Prophets, and 13x in the Writings.” (Brensinger, 1997, p. 111) A similar word used in Ugaritic is n-s(-y), which Gregorio del Olmo Lete renders as “to venture” and “to try.” (Lete & Sanmartín, 2015, p. 636) However, Helfmeyer argues that these meanings in Ugaritic “have not been explained,” and he refers to the work of Adrianus van Selms, who links n-s(-y) with the Hebrew nissâ, which is translated as “undergo an experience. He also suggests that there is a possibility that nissâ is related to the Hebrew word נִסָּ, which means standard, banner, or sign, and that it has a military connotation; (Helfmeyer, 1998, p. 443) accordingly, then this may convey a meaning of undergoing an experience of training in the military context. Interestingly, in Ugaritic text KTU 1.2 IV line 4, in broken text, writes *tm hrbm its anšq* (Dietrich et al., 1995, p. 9) , which del Olmo Lete translates as “there with a sword I shall try (to attack him).” (Lete & Sanmartín, 2015, p. 636) Moreover, in the Lachish ostraca, 3.42B lines 4-13 render the meaning of the word as “tried”

And now, please explain to your servant the meaning of the letter which you sent to your servant yesterday evening. For your servant has been sick at heart ever since you sent (that letter) to your servant. In it my lord said: “Don’t you know how to read a letter?” As Yahweh lives no one has ever tried to read me a letter! Moreover, whenever any letter comes to me and I have read it, I can repeat it down to the smallest detail. (Halo & Younger, 1997, p. 79)

The summary of definitions given by *HALOT* are as follows; to put someone to the test, whether God tests man or between men themselves; tempt; to train or to give experience; to conduct a test or to make an attempt. (Köehler, 1994, p. 702) Based on these definitions, there are several points to note here, firstly, the test from God can be both toward the individual, for example, in the case of Abraham in Gen 22:1, and toward a group of people such as in the case of the Israelites in the wilderness in Deut 8:2, or the test between human as queen Sheba tests King Solomon in 1 Kgs 10:1. The word also used in the situation of human tests God such as in Gideon account in Judg 6:39, and also used when human tests a thing as in 1 Sam 17:39 when David refused to wear armor because he had not tested them. Therefore, it seems that נִסָּ is used in a general context of testing. Secondly, when נִסָּ is translated as “tempt” it may convey the idea of temptation that appears to be more significant usage in the New Testament. Gregory S. Smith suggests that this is due to the Septuagint’s translation of

נסה as $\pi\epsilon\rho\acute{\alpha}\zeta\omega$, which affected into English translation, for example, the King James Bible translates נסה in Gen 22:1 as tempt instead of test.⁴

Brensinger suggests that נסה is “more concrete” compared to בהן which is more “intuitive,” (Brensinger, 1997, p. 111) which is somewhat getting along well with Helfmeyer’s suggestion that associates the “test” with ראה to “see” תור to “search out” דרש to “seek” and ידע to “know,” these he draws from 1 Kgs 10:1 and Eccl 1:13-15, 17.

People test others in order to “see”... whether what has been said about them by others or by themselves is “true”.... When the Preacher [Ecclesiastes] “tests” or acquaints his heart with pleasure, the purpose is to “see” whether that is good.... Here, too, the goal is “visible” demonstration. The widely accepted trust in wisdom, pleasure, and enjoyment of life is “check out,” made subject to scrutiny. (Helfmeyer, 1998, pp. 445–446)

Brensinger also attempts to conclude that the goals of all the divine tests to men are:

To measure obedience (Exod 15:25; 16:4; Deut 8:2; Judg 2:22), instill fear (Exod 20:20), prevent sinning (Exod 20:20), discern what is in the heart (Deut 13:3[4]; 2 Chron 32:31), and to ensure future prosperity (Deut 8:16) (Brensinger, 1997, p. 112)

נסה as a Covenantal Word. The most interesting concept of “testing” with נסה comes from a study by Birger Gerhardsson, as he argues that נסה is a covenantal word. In his study, he finds that, in the Old Testament, the term נסה occurs mostly within a personal relationship context (has a personal object), with an exception only “when it has a verbal object and means ‘to try to do something’ but the Old Testament examples of this are few and unimportant,” (Gerhardsson, 1966, p. 25) and within these occurrences, only one particular place that the two parties do not have a covenantal relationship with each other, that is, in 1 Kgs 10:1, when queen Sheba tests King Solomon. Otherwise, it is used in the context of a relationship between God and his people. In the covenantal relationship, God obligates himself to his people, as He ought to provide blessings (and curses) to his people according to their obedience (and disobedience) to him. The people of the covenant are also obligated to love,

⁴ See footnote 2 in (G. S. Smith, 2014, p. 2)

fear, and obey God. Therefore, Gerhardsson thinks that the term should be understood as “a testing of the partner in the covenant to see whether he is keeping his side of the agreement.” (Gerhardsson, 1966, p. 26)

בחן

The word **בחן** appears in the Hebrew Bible about 32 times, with only two appearances in the Torah, but is used heavily in the Writings and the Latter Prophets. The root also appears in both Aramaic and Arab and gives the meaning of “to try” or “to test,” (Brensinger, 1997, p. 636) it appears in Syriac as *buhānā* means “examination” (Köehler, 1994, p. 119) or *bhn* means “to test” or “dispute.” (Jenni, 1997, p. 207) In the Septuagint, **בחן** is translated with *δοκιμάζειν* “to put to the test” or “to examine” 12 times, *ετάζειν* 3 times and *εκετάζειν* 2 times, with both mean “to examine” and several other terms regard “to judge,” “to separate” etc. (Tsevat, 1975, p. 69) As mentioned above, Brensinger suggests that **בחן** is used in a more “intuitive” context, often, when the word is used, there is “no actual testing takes place. Rather, an individual either prayerfully invites Yahweh to test him as a way of verifying his piety (Ps 17:3; 26:2) or affirms that Yahweh does test people rightly (Jer 11:20; 12:3; 20:12).” Therefore, **בחן** seems to be testing that have the emphasis in the heart and mind of the tested person and “for the righteous, such test is not so much a threat as it is an opportunity to demonstrate godliness.” (Brensinger, 1997, p. 637) Though used in an intuitive sense, **בחן** has an aspect of testing or proving of metal (similar to **צרף**) by the used of a “testing stone” or a “tried stone.” Moreover, the meanings of this word in Syriac and Arab have a sense of “to rub, to rub upon; used in the sense of trying to, proving by rubbing on the *lapis Lydius*, called in the Greek *βάσανος*.” (Gesenius, 1859, p. 111) According to William D. Mounce, *Lapis Lydius* or *βάσανος* is “a species of stone from Lydia, which being applied to metals was thought to indicate any alloy which might be mixed with them, and therefore used in the trial of metals; hence, examination of a person, especially by torture” (Mounce, 2016) in the New Testament the word *βάσανος* is used 3 times and refer to torment, or severe pain, in Matt 4:24; Luke 16:23 and 28. It is also called “touchstone” and the torment can be related to the procedures to “extract a confession.” In the first epistle to the Corinthians by St. Clement of Rome, he used *βάσανος* to describe the suffering and tortures which being done to the apostles

These men [apostles] who had led holy lives were joined by a great multitude of the elect that suffered numerous indignities and tortures through jealousy and thus became illustrious examples among us. (1 Clement 6:1) (Kleist, 1946, p. 12)

Another meaning of **בִּהַן** is “fortress” or “stronghold” which is also relevant to the “testing stone,” Isaiah 28:16 associates **בִּהַן** with **אֶבֶן** and refers to a “testing stone” a foundational stone or a cornerstone: Therefore thus says the Lord God, “Behold, I am the one who has laid as a foundation in Zion, a stone, a tested stone, a precious cornerstone, of a sure foundation: whoever believes will not be in haste.”

In the book of Job, **בִּהַן** is used metaphorically in Job 12:11 (cf. 34:3) “Does the ear test words as the palate taste food” and in 23:10 “But he knows the way that I take; when he has tried me, I shall come out as gold,” notice here that the use is related to metallurgical function—the testing of gold.

בִּהַן as a Touchstone. As mentioned above, the Hebrew **בִּהַן** is linked with the Greek **βάσανος**, which according to Johannes Schneider, are the loan words from the Egyptian *bhn* which means basalt. He cites the work of R. Herzog “Aus der Geschichte des Bankwesens im Altertum” which argues that “the testing of gold and silver as media of exchange by the proving stone, was first developed by the Babylonian, then came to the Aramaeans and Hebrews by way of Lydia, and from them to the Greek.” However, when considering the meaning found in the New Testament the word seems to “undergoes a change in meaning” (Schneider, 1964, p. 561) from what seems to be a commercial used for testing the precious stones, now becomes “torture” and “torment” which is probably making sense conceptually when we replace tested metal with human flesh or even human spirit which being tortured. According to the Book of Wisdom, the suffering of a righteous one can be both spiritual and physical: “Let us examine him [the righteous, martyr] with despitefulness and torture, that we may know his meekness and prove his patience.” (Wisdom 2:19) (*The Septuagint Version of the Old Testament: With an English Translation and with Various Readings, Critical Notes and Appendices*, 1986, p. 57)

It is also interesting that **בִּהַן** is used together with **יָדַע** “to know” and also **לֵב** “heart” which, according to Smith, conveys “the same idea of a touchstone used to authenticate the human heart,” (G. S. Smith, 2014, p. 57) for example, in Jer 12:3 where the three words occur together: But you, O LORD, *know* me; you see me, and *test* my

heart toward you. Pull them out like sheep for the slaughter, and set them apart for the day of slaughter.

J. H. F. Notton, in his article, claims there is a possibility that the procedure of refining gold was present in ancient Egypt as early as 2000 B.C., although the generally accepted date is 500 B.C., the Egyptian priesthood of the god Ptah was given decree by the king to “winning and working” with the metal, and the god himself was “given the attribute of ‘master of gold smelters and goldsmiths,’ and his [Ptah] temple at Memphis was the ‘Goldsmithy.’” (Notton, 1974, 50) Furthermore, Smith’s work on the concept of “testing as touchstone” helps us to see when the metallurgical function of the real world transformed into a “literary function” or simply a metaphor for the testing of the human “deeds or character.” (G. S. Smith, 2014, pp. 164–165) He gives an example from the work of John Pairman Brown who working on the translation of the old Greek texts possibly from that of the moneychangers:

You will find me in all my works like refined gold, red to see when rubbed with the touchstone, on whose surface black rust and mold never seize, but which forever has its pure bloom.... The Lydian stone proclaims gold; wisdom and omnipotent truth show the virtue of a man... When you test it, gold shines out on the touchstone, and also right wisdom... To make his lips like the Lydian stone by which moneychangers test the true gold lest it be false... (Moran, 1992, 7)

Brown also describes the use of the touchstone as “to test the percentage of gold in an alloy by the color of a trace.” Moreover, some texts within the Ancient Near East have a similar tone of testing, examination, or authentication of gold, for example, in Akkadian text:

When the first-class gold has arrived I shall examine it in their presence and whatever is of bad quality I shall muster (out); then I shall send an exact report to the king my lord (Oppenheim, 1941, 253)

And also in the Amarna letters texts: EA 3 “Marriage, grumblings, a palace-opening” line 13-22:

But now when I sent a messenger to you, you have detained him for six years, and you have sent me as my greeting-gift, the only thing in six years, 30 minas of gold that looked like silver. That gold was melted down in the presence of

Kasi, your messenger, and he was a witness. When you celebrated a great festival, you did not send your messenger to me, saying, “Come t[o eat an]d drink.” No[r did you send me] my greeting-gift in connection with the festival. It was just 30 minas of gold that you [sent me]. My [gi]ft [does not amoun]t to what [I have given you] every yea[r]. (Moran, 1992, p. 7)

EA 20 “Humiliation and wounded feelings” line 46-59:

[And with regard to the gold] that my brother sent [...], I gathered together all my [foreign-gu]ests. [My] brother, before all of them, [the gold that he sent] has now been cu[t] [o]pen... [a]ll of them. They were sealed, but the gold [...]. They were full of [...], and they wept very much, saying, “Are all of these gold? They do not lo[ok] like gold.” They said, “In Egypt, gold is more plent[iful] than dirt. Besides, my brother loves you very much. (But) if there be someone whom he loves, then he would not giv[e] such things to him. [What]ever is needed is in Egypt more plentiful than dirt, [and] anyone can give anyone (else) so many things [that] they are beyond calculation.” I said, “I cannot say [be]fore you, as I am used to sa[ying], ‘My [brother], the king of Egypt, loves me very, very much.’” (Moran, 1992, p. 48)

And in EA 27 “The missing gold statues again” line 19-27:

I also asked your father, Mimmureya, for statues of solid cast gold, one of myself and a second statue, a statue of *Tadu-Heba*, my daughter, and your father said, “Don’t talk of giving statues just of solid cast gold. I will give you ones made also of lapis lazuli. I will give you, too, along with the statues, much additional gold and (other) goods beyond measure.” Every one of my messengers that were staying in Egypt saw the gold for the statues with their own eyes. Your father himself recast the statues [i]n the presence of my messengers, and he made them entirely of pure gold. [M]y messengers saw with their own eyes that they were recast, and they saw with their own eyes that they were entirely of pure gold. (Moran, 1992, p. 87)

Therefore, it seems relevant to say that there is a connection between **בב** and the ancient concept of the “touchstone” or the “testing stone” as prescribed in the lexicons and dictionaries referenced above.

צרף

In the Old Testament **צרף** has a reference to “the metal smiths and their work.” This word was used throughout the Ancient Near East, in Samaritan, Egypt, Aramaic, Phoenicia, Ugaritic, Akkadian, Syriac, Mandeans, and Old South Arabic. (Wakely, 1997, p. 848) Therefore, this word seems to be far more commonly used compared to **נסה** and **בחן**. The root **צרף** is well attested “throughout Semitic sphere” and within the Hebrew Bible, the majority of usage functions as a verb (33 out of 36 times), however, none of that is occurring in the Pentateuch, but mostly found in the Prophetic books; that is, 6 times in Isaiah, 6 times in Jeremiah, 2 times in Zechariah, 2 times in Malachi. (Soebø, 1964, pp. 475–476)

In general **בחן** and **צרף** are understood to be a synonym, as David Clines states in his dictionary of Classical Hebrew, (Clines, 1993, p. 165) as well as Herzog, however, Schneider thinks that Herzog is probably misunderstood, based on the meaning of **צרף** as “to purify” rather than “to test.” (Schneider, 1964, p. 561) Gerhardsson makes a distinction between these two words by suggesting that **בחן** is “test by trial” or “harden” and **צרף** is “test by fire” or “purge.” (Gerhardsson, 1966, p. 25) Nevertheless, though they do not have the same lexical meaning, they do convey the same concepts of, first, metallurgical connotation. The term **צרף** also occurs in an Akkadian text, the cognate is *ṣarāpu*, and the meanings of the word given by The Assyrian Dictionary are “to refine” “to burn” “to groan loudly” “to melt glass” or “to fire” these meanings are associated with fire or strong emotion as in the case of burning and groaning. Below are some examples of texts given in the dictionary:

He refined the *amūtu*-metal and a lump (weighing) two-thirds of a shekel came out (of the kiln), either through the refining or through the... (there occurred) a loss of four shekels.

In the battle for which you are burning with desire

If some body’s chest hurts him, his epigastrium gives him a burning sensation and his intestines [...]

The next moment he (man) groans as loudly as a mourner (Oppenheim & Reiner, 1962, pp. 102–104)

Secondly, they also share similar uses in Syriac and Aramaic. In Syriac, it also can refer to “torturing.” (R. P. Smith, 1957, p. 308) In Aramaic, it was used in “a letter of recommendation” from “Mauziah at Abydos to the head of the community at Yeb,”

there was a reference of אבנצרה “the testing stone” together in one word, though Cowley argues that it should be understood as a “precious stone” and not the testing stone, but still it is interesting to see these two words together. Here is Cowley’s translation of line 3:

זי | אבנצרה לדברע אסרני לאבוט מטא חילא רב וידרגג כזי בעתו שמיא אלה
the God of heaven. And now, when Waidrang, commander of the army, came to Abydos, he imprisoned me because of a precious (?) stone (Cowley, 1967, pp. 135–138)

Theologically speaking, צרה conveys the portrait of God as a refiner, who does not only perform the work of judgment and salvation but also “purifies” His people, as Soebø writes “It thus probably also involves God’s ‘pedagogy’ in that his will is to ‘purify’ Zion rather than to destroy it (Isa. 1:25).” (Soebø, 1964, p. 479)

All in all, we see that these three terms of testing have provided us with a wide range of coverage for the concept of testing, with some intensity. From a general testing term of נסה that may require a test through training, and experience, to prove obedience, with the hope “to see” or “to know” of the faith or the fidelity of a person in the covenant with God, to the testing terms of בהן and צרה which are more intuitive and involved in the “rubbing” and “refining” with stone and fire, pressure and heat, to prove the “authenticity” of faith, through torment and suffering. Now we will turn our attention to the patriarchal account in Genesis, namely the account of Abraham and Joseph, where the terms נסה and בהן occur, and see whether the understanding of these testing terms (although, צרה does not occur in Genesis) in which we have been observing can help us gaining more insight from the texts, and provide to us a refreshing of our faith, regarding to the test by God being a refinement of faith amidst the sufferings.

Testing within the Context of Genesis

The Testing of Abraham

According to Paul J. Kissling, the Abraham account is formed into a unit by the key phrase לְ-לְ present in Gen 12:1 and 22:2, and with this “bracket around the Abraham narrative” the reader is invited “to read them together.” (Kissling, 2015, p. 16)

It is also interesting to note that some scholars suggest that this divine command offers an idea of separation of Abraham’s past and future. The לִדְ-לֵךְ in Gen 12:1 “cuts Abraham off from his past, while in 22:2 the phrase cuts Abraham off from his future.” (See footnote 4 in Hamilton, 1995, p. 97) Therefore, it should not be too excessive to say that the “testing” of Abraham’s faith already started early from the beginning of his account, though the actual term for testing is not present there. The word נִסָּה appears only once in Genesis, here in Gen 22:1, in the climax of Abraham’s account, the Aqedah—the binding of Isaac in Gen 22:1-19, and does not occur again until Exod 15:25.⁵ From the beginning of the narrative the writer tells us that וְהָאֱלֹהִים נִסָּה therefore, it is clear in this context that what about to happen is the test from God and not the temptation from the devil. As we know from our word study of נִסָּה the term can be applied in both the context of divine-human and human-divine, or human-human, here in his commentary, Hamilton affirms that when the term is used with God as the subject, it is a “testing experience” but “whenever a human being is the subject of this verb and God is the object, the testing is negative, uncalled for, and out of place.” (Hamilton, 1995, p. 101)

Furthermore, according to the suggestion of Helfmeyer above נִסָּה is oftentimes associated with רָאָה “to see” and here in this account, we can see that the word רָאָה is also used several times, together with other words which I see as a play on word to emphasize the nature of the testing by God to Abraham as being a “covenantal testing.” The presence of רָאָה can be seen in verse 4, וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת-עֵינָיו וַיִּרְא “Abraham lifted up his eyes and saw,” the place where God told him to go, also with parallel used in verse 13, וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת-עֵינָיו וַיִּרְא “and Abraham lifted up his eyes and looked” and he finds the ram. Notice also a play with the homophone between the pronunciation of נִסָּה “the test” and נָשָׂה “lifted up.” To further stretch the idea that נִסָּה conveys the idea of a concrete test we also notice the use of the aural terms of testing, that is the imperatives קַח “to take” and הֵלֵךְ “to go” in verse 2. Another element that associates נִסָּה with רָאָה is that the terms for יִרְאָה God’s “providing” (verses 8 and

⁵ The context of Exod 15:25 also fits for the theme of testing through experience in the wilderness. Also notice that in verse 26 God speaks of the requirements of the test, which are; “to diligently listen” “do that which is right in his [God] eye” “give ear to his commandment and keep his statutes,” something that is also resonate with נִסָּה as a “concrete testing” that associates with “to see” or “to listen.”

14) and the place name **הַרְיָה** “Moriah” (verse 2) are both constructed upon the word **הָרָא**. On this point, R. W. L. Moberly studies this connection and suggests that

Nonetheless, the link is twofold. First, there is the name Moriah (v 2), which, when taken in conjunction with v 14, the story is probably understood as “the place of seeing” through play on the Hebrew root *rā’ā*. Although in itself this does not specify any particular place, within the OT generally there are two places, par excellence, where the vision of God is granted: first, Sinai (esp. Exod. xxiv 9-11; cf. xxxiii 11-xxxiv 35; 1 Kgs xix 9-18), and secondly Jerusalem.... It is no surprise, therefore, when 2 Chron. iii 1 later identifies Mt Moriah as the site of the temple. Secondly, there is the use of the phrase “mount of Yahweh” (v 14b), which is used elsewhere of Jerusalem (e.g. Ps. xxiv 3; Isa. ii 3). This subtle allusion to the Temple as the place where Yahweh always “sees” and so provides for his people makes verse 14 the natural conclusion to the story. It is thus clear that all the major concerns of the story are resolved and completed by v.14. (Moberly, 1988, 306-7)

Smith gives a beautiful conclusion regarding this association between “testing” and “seeing” in Abraham’s account

It is on the mountain of seeing that Yahweh provides a lamb! Finally, Abraham demonstrates his willingness to follow through with the command that involves his son of blessing. The result of Abraham’s authentication earns him the designation of ‘God-fearer’ (22:12). In response Abraham confirms the event by naming the place in verse 14 (G. S. Smith, 2014, p. 79)

Finally, it is also worthy to notice what could be the measurement or the criterion of Abraham, that made him pass the divine test. In verse 12 “the angel of the Lord” said to Abraham **עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי-יָרָא אֱלֹהִים** “now I know that you fear God,” in which, therefore, I think, this “fear of God” is an important element for Abraham (and for us) to pass the test. Conditionally, because Abraham “fears God” (verse 12) he “obeyed my [God’s] voice” (verse 18) and “have done this and have not withheld your son, your only son” (verse 16), and therefore, he and his offspring, and all the nations be blessed. This is giving us a context of covenantal relationship, that is, being “obedient” and “loyal” to the covenant which has been made. Moreover, this same

theme of “fearing God” and “testing” is also present in the Joseph narrative which we will observe below.⁶

The Testing of Joseph

In the Joseph narrative, the term of the testing present is **בַּחַן**, which appears twice, contiguously, in Gen 42:15 and 16. According to our brief word study of this term above, this word conveys the idea of an intuitive testing of the heart and mind of a person, through difficult situations in life. The person’s life is “rubbed,” and in the Ancient Near Eastern context, the word also has an aspect of a “testing stone” or a “touchstone” which was used to authenticate the precious stone or gold. Therefore, I would argue that we can explicitly and implicitly see this kind of testing in the life of Joseph.

The miserable life of Joseph started in chapter 37 verse 14 when Jacob (Israel) told him to **לֵךְ** “go” and **רְאֵה** “see” the well-being of his brothers who pastoring the flock at Shechem. Here we also see again the presence of the terms “go” and “see,” which immediately takes us back to the testing of Abraham’s narrative in Gen 22 when God told Abraham to “go” and sacrifice Isaac, which later on the Lord “sees” (provides) for him the ram. Smith makes a helpful comment to help us understand the importance of Joseph’s task to be completed, concerning the context of the testing which he and his brother would face later on.

Joseph’s faithfulness demonstrates brotherhood or family loyalty to this initial command—the older brothers will be tested for this same brotherhood. The implications of this demonstrated brotherhood become pivotal in the later events of Genesis 42 and contribute significantly to Joseph’s statements in Genesis 45:7 and 50:19-21. (G. S. Smith, 2014, pp. 50–51)

Here the family loyalty in Joseph’s narrative is similar to that of Abraham’s loyalty to God. The brothers later on have to be tested upon this same loyalty. In the climax of the narrative, Joseph tests his brothers in the context of the term **בַּחַן**, the test by

⁶ This theological concept of “testing” and “fearing” can also be found elsewhere, especially, where the term **נִסָּה** is used, though I will not discuss them in this paper, they are in, for example, Exod 16:4; 17:7; 20:20, Deut 8:2; 13:4; 33:8-9, Judg 2:22; 3:4. Therefore, Moberly comments in his commentary that “It should be noted, moreover, that although the specific words ‘test’ and ‘fear’ are not found in conjunction elsewhere, the concept that they represent is” (Moberly, 1992, 41)

torture and torment. As we look back to the life of Joseph before Gen 42, once he was sold into Egypt until he was at his current position, second to none after the Pharaoh, his life has been progressively tested upon, though the test is not explicit. The term **יָבַח** does not occur until Gen 42:15, however, a few experiences of Joseph prove that the tests exist. First, in Gen 37, as already mentioned above, Joseph faithfully responds to his father's command, especially when considering how far off his brothers are shepherding the flock. According to Hamilton "Joseph leaves from the valley of Hebron (v. 14), travels north to Shechem (v. 15), approximately 50 miles, and beyond Shechem to Dothan (v. 17) approximately 13 more miles. The distance from Hebron to Dothan is then about 65 miles." (Hamilton, 1995, p. 414) Secondly, in Gen 39:1-23, when he was put in charge of Potiphar's house, he faces the test to commit adultery with his master's wife, but he rejects it because he is committed to Potiphar's expectation, as "Potiphar's trust and confidence in Joseph is so complete, he has no concern about anything in the household." (Arnold, 2009, p. 332) So Joseph was being faithful to his Egyptian master and persisted in the temptation. Thirdly, in his imprisonment experience (Gen 39:20-40:23), he has been forgotten by the Pharaoh's cupbearer and has been left in prison for another two full years, but he endures. All of these experiences he has had "rub" him to be a different person, as Smith observes:

The contrast between the younger Joseph at home and the Joseph who emerges from Egypt is striking. Joseph receives the dreams as an immature younger brother, who perhaps saw them as a divine mandate for power and control in the family. However, as he emerges from his refining experience with all the power and control of Egypt at his fingertips, we see a radically different Joseph. (G. S. Smith, 2014, p. 52)

All in all, Joseph shows his fidelity ultimately to God and not just to his father or master, as the text repeatedly tells us that in these circumstances, God was with Joseph throughout (39:2; 3; 21; 23).

In Gen 42:15 and 16, the explicit test has been revealed by the presence of **יָבַח**. The plot that Joseph has toward his brothers fits with the understanding of why the term **יָבַח** is being used. It seems that Joseph now creates the "touchstone" for his brothers to prove their loyalty—family loyalty. By reading the texts carefully, it seems that there are some reversals and parallels within the narrative at this point; the brothers are being sent by Jacob to Egypt, without knowing that they would meet Joseph; moreover, they are about to experience the explicit test of their own, as

Joseph has had his implicit tests in the past; the three-day confinement period of the brothers is also parallel to that of Joseph’s imprisonment (verse 17). The charge that Joseph has for his brothers also reflects the false accusation he has had from Potiphar’s wife. Moreover, Smith also points out another interesting insight that Joseph keeps “his loyal intentions toward his family, fulfilling Jacob’s initial charge to ‘go now and see about the welfare (שלום) of your brothers.’ Now he is ready to act and extend שלום to his family as an extension from that first command.” (G. S. Smith, 2014, p. 57)

Another parallel with Abraham’s narrative is that the theme of “fear of God” is also present in Joseph’s narrative. In verse 18, Joseph speaks to his brothers “Do this and you will live, for I fear God.” This is reflected in the whole refining experiences that Joseph had during his time in Egypt, he was going through all of those, and lived, not by his intelligence and strength but because God was with him, therefore, it seems that the fear of God is what keeping him alive. Now he is requiring the same faithfulness from his brothers. The language here sounds very much like Deuteronomy, as in Deut 6:24 “And the LORD commanded us to do all these statutes, to fear the LORD our God, for our good always, that he might preserve us alive, as we are this day.” Here, Joseph’s speech sounds much like a divine speech, which may convey the idea of reliability after being tested and refined throughout his life.

Conclusion and Suggestions

In this paper, I have started by observing the three primary biblical terms for “testing” namely **בחן**, **נסה**, and **צרף**. These terms share some general meaning of testing, nevertheless, they are also having specific nuances in their use within the Hebrew Scripture. **נסה** gives the idea of testing through training, aiming for the concrete result revealed by “seeing” and “knowing.” It is also used within the context of covenantal relationships and occurs mostly within a personal relationship context. The terms **בחן** and **צרף** are more intuitive and have the sense of proving authenticity and refining the faith. They are associated with the concept of metallurgical; rubbing and refining by the touchstone.

Then I turn to investigate the account of Abraham and Joseph, where the terms are used, and although the term **צרף** does not occur in the book of Genesis, still it provides us with a greater understanding of the range of meanings for the term of testing in the Hebrew Bible. A greater understanding of these terms helps us to view

the concept of testing in the biblical accounts differently, though the concept of testing carries with it the idea of suffering, but it is suffering for “good.” Both Abraham and Joseph’s narratives present to us the pattern of “covenantal testing,” the testing to prove the authenticity that our faith is true. The hardship of life for the sake of God as believers (and by this, I mean life holistically, with no distinction between suffering for God’s ministry or in our personal life) is the “touchstone” and a “refinement” of our faith, in which we “go” in and then come out differently, as those sufferings also train, authenticate, and purify us. Moreover, with the concept of the “fear” of God also presented within the testing theme of the texts, both implicitly and explicitly, I would argue that it is an important feature for those of us who want to pass the test. This fear of God is fundamentally being obedience and loyal in our covenantal relationship with God, as He is with us (Deut 6:24). I hope that this study will be beneficial, not just in the academic context, but also in life. All of us, at some point in life, will have our test, therefore, it is good to be reminded that God tests His own children, to prove our fidelity. Nevertheless, by His grace “do it and you will live.”

Future research could broaden the scope by conducting a comparative analysis with other books of the Bible, such as Exodus, Job, and Psalms, to understand how the concept of divine testing develops and is applied throughout the biblical canon. This would provide a holistic view of testing across different biblical contexts. The research could also focus on the New Testament perspective on divine testing or how divine testing in the Old Testament is reinterpreted within the context of the New Testament. Finally, for practical theology, the future research could focus on applying the theological principles of divine testing to contemporary issues, such as leadership ethics, crisis management, and spiritual development within Christian communities. This would bridge the biblical concept of divine testing with modern challenges, demonstrating the enduring relevance of biblical theology.

References

- Arnold, B. T. (2009). *Genesis*. Cambridge University Press.
- Barr, J. (1962). *Semantics of Biblical Language* (2nd Edition). Oxford University Press.
- Brensinger, T. L. (1997). *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis* (W. A. VanGemeren, Ed.; Set Only edition, Vol. 3). Zondervan.
- Clines, D. J. A. (1993). *The Dictionary of Classical Hebrew* (Vol. 7). Sheffield Academic Press.

- Cowley, A. E. (1967). *Aramaic Papyri of the Fifth Century B.C.* (Bilingual edition). Zeller.
- Dietrich, M., Loretz, O., & Sanmartin, J. (Eds.). (1995). *The Cuneiform Alphabetic Texts: From Ugarit, Ras Ibn Hani and Other Places* (2nd English edition). Ugarit-Verlag.
- Gerhardsson, B. (1966). *The Testing of God's Son: (Matt. 4:1-11 & PAR), An Analysis of an Early Christian Midrash.* Gleerup.
- Gesenius, H. W. F. (1859). *Gesenius' Hebrew and Chaldee Lexicon to the Old Testament Scriptures: Numerically Coded to Strong's Exhaustive Concordance, with an English Index of More Than 12,000 Entries* (S. P. Tregelles, Trans.). Bagster.
- Hallo, W. W., & Younger, K. L. (Eds.). (2000). *The Context of Scripture, Volume 2 Monumental Inscriptions from the Biblical World.* Brill.
- Hamilton, V. P. (1995). *The Book of Genesis.* Wm. B. Eerdmans Publishing Co.
- Helfmeyer, J. (1998). *Theological Dictionary of the Old Testament, Volume Ix* (G. J. Botterweck, H. Ringgren, & H.-J. Fabry, Eds.; Vol. 9). Wm. B. Eerdmans Publishing Co.
- Jenni, E. (1997). *Theological Lexicon of the Old Testament: Volume 1* (E. Jenni & C. Westermann, Eds.; M. E. Biddle, Trans.). Hendrickson Publishers.
- Kissling, P. J. (2015). The Near-Sacrifice of Isaac: Monstrous Morality or Richly Textured Theology. In M. D. C. R & J. Wilgus (Eds.), *Wrestling with the Violence of God: Soundings in the Old Testament* (1st edition). Eisenbrauns.
- Kleist, J. A. (1946). *The Epistles of St. Clement of Rome and St. Ignatius of Antioch.* The Newman Bookshop.
- Köehler, L. (1994). *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament, 2 volume set* (1st English edition, Vol. 2). Brill.
- Lete, G. D. O., & Sanmartín, J. (2015). *A Dictionary of the Ugaritic Language in the Alphabetic Tradition* (W. G. E. Watson, Ed.; 3rd ed. edition). Brill.
- Moran, W. L. (Ed.). (1992). *The Amarna Letters.* Johns Hopkins University Press.
- Oppenheim, A. L., & Reiner, E. (Eds.). (1962). *The Assyrian Dictionary* (Vol. 16). Oriental Institute of the University of Chicago.

- Schneider, J. (1964). *Theological Dictionary of the Old Testament* (G. Kittel, Ed.; W. B. Geoffrey, Trans.; 0010-edition ed., Vol. 1). Wm. B. Eerdmans Publishing Co.
- Smith, G. S. (2014). *The Testing of God's Sons: The Refining of Faith as a Biblical Theme*. B & H Publishing Group.
- Smith, R. P. (1957). *A Compendious Syriac Dictionary: Founded upon the Thesaurus Syriacus of R. Payne Smith*. The Clarendon Press.
- Soebø, M. (1964). *Theological Dictionary of the Old Testament* (G. Kittel, Ed.; W. B. Geoffrey, Trans.; 0010-edition ed., Vol. 12). Wm. B. Eerdmans Publishing Co.
- The Septuagint Version of the Old Testament: With an English Translation and with Various Readings, Critical Notes and Appendices* (L. C. L. Brenton, Trans.). (1986). Bagster.
- Tsevat, M. (1975). *Theological Dictionary of the Old Testament, Volume Ix* (G. J. Botterweck, H. Ringgren, & H.-J. Fabry, Eds.; Vol. 2). Wm. B. Eerdmans Publishing Co.
- Vanhoozer, K. J., & Blomberg, C. L. (2009). *Is There a Meaning in This Text?: The Bible, the Reader, and the Morality of Literary Knowledge* (10th Anniversary edition). Zondervan Academic.
- Wakely, R. (1997). *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis* (W. A. VanGemeren, Ed.; Set Only edition, Vol. 3). Zondervan.

Biblical Textual Criticism: An Introduction

วัชร โพธิ์แก้ว¹

Vajra Pokaew

บทคัดย่อ

การวิพากษ์ตัวบทพระคัมภีร์ (Biblical Textual Criticism) เป็นศาสตร์ที่เกิดขึ้นเพราะความหลากหลายรวมถึงความแตกต่างที่ปรากฏในสำเนาโบราณของพระคัมภีร์ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความซับซ้อนในประวัติศาสตร์ของการคัดลอกและส่งต่อพระคัมภีร์ ทำให้เราเห็นว่าพระคัมภีร์ในประวัติศาสตร์นั้น ไม่เคยเป็นเอกสารที่หยุดนิ่ง ทว่าเป็นตัวบทที่มีพลวัตอยู่เสมอ กล่าวอีกอย่างก็ว่าเป็นตัวบทที่มีชีวิต ถูกหล่อหลอมและเปลี่ยนแปลงผ่านกาลเวลาโดยชุมชนของผู้เชื่อและอาลักษณ์ผู้คัดลอกที่แม้ว่าจะเปี่ยมด้วยความเชื่อ แต่ก็หลีกเลี่ยงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นระหว่างการคัดลอกไปไม่ได้

บทความนี้นำเสนอแนวคิดพื้นฐานและความท้าทายของศาสตร์นี้ ตั้งแต่ยุคแรกๆ ที่มุ่งแสวงหา “ต้นฉบับดั้งเดิม” (Urtext) ซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวบทที่ผู้เขียนได้จรดปากกาไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวบทพัฒนาไปข้างหน้า ความซับซ้อนและความแตกต่างในสำเนาต่าง ๆ ที่เคยถูกมองว่าเป็นเพียงข้อผิดพลาดหรือปัญหาที่เราต้องแก้เพื่อหาตัวบทดั้งเดิม ก็เริ่มถูกมองว่าเป็นหลักฐานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ วัฒนธรรม และบริบททางสังคมของชุมชนที่คัดลอกและเก็บรักษาตัวบทเหล่านั้น มุมมองใหม่นี้ทำให้ศาสตร์เรื่องการวิพากษ์ตัวบทถูกขยายขอบเขตออกไป ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการกู้คืนต้นฉบับที่เก่าแก่ที่สุด แต่ยังรวมไปถึงการศึกษาประวัติศาสตร์และศาสนศาสตร์ผ่านความหลากหลายของตัวบทด้วย

บทความนี้มีเป้าหมายเพื่อนำเสนอหัวข้อดังที่กล่าวไปข้างต้น และมุ่งหวังจะเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาตัวบทพระคัมภีร์ และหวังว่าจะไม่เป็นเพียงแค่การนำเสนอแค่เนื้อหาเชิงเทคนิคอันไร้ชีวิต แต่จะเป็นหน้าต่างที่เปิดให้เห็นประวัติศาสตร์อันเต็มไปด้วยชีวิตชีวาของพระคัมภีร์ พร้อมกับร่องรอยของชุมชนที่ได้ถ่ายทอดและตีความตัวบทเหล่านี้ผ่านยุคสมัยจนมาถึงเราทั้งหลาย

คำสำคัญ การวิพากษ์ตัวบท พันธสัญญาใหม่ ตัวอ่านที่ต่างกัน

¹ Payap University, McGilvary College of Divinity, Alumnus. Email: vajrapokaew@gmail.com
Academia page: independent.academia.edu/VajraPokaew

Abstract

Biblical Textual Criticism is a discipline born out of the necessity to navigate the vast sea of textual variations that characterize the transmission history of the Bible. Far from being a static artifact, the Bible emerges as a living text, shaped by centuries of faithful yet fallible transmission. This paper introduces the foundational concepts and challenges of Textual Criticism, tracing its evolution from the early quest for the “Original Text” to its modern, multifaceted approaches.

Initially driven by the pursuit of an Urtext—the hypothetical original text as penned by its authors—Textual Criticism faced insurmountable challenges as the complexities of the manuscript tradition came to light. Variants, once seen merely as errors to be corrected, began to be understood as artifacts reflecting the theological, cultural, and social realities of the communities that preserved these texts. This shift in perspective redefined the field, broadening its scope to include historical and theological inquiries through the lens of textual variation.

By presenting the foundational concepts and challenges of Textual Criticism, this paper aims to serve as an introduction to the field, especially in Thailand—ironically, despite being written entirely in English. It offers readers a glimpse into the complexities and significance of the discipline. Far from being merely a technical exercise, Textual Criticism opens a window into the Bible’s dynamic history, fostering a deeper appreciation of its textual journey and the faithful efforts of the communities that transmitted it through the centuries.

Keywords: Textual Criticism, New Testament, Textual Variations

Introduction

Biblical texts, originating from around the 12th century BCE (or around the 4th century BCE if adhering to the documentary hypothesis² of the Hebrew Bible), and extending to approximately 80 CE (with some considering the Book of Revelation might have been penned in the early 2nd century CE), were inscribed in languages such as Biblical Hebrew, Aramaic, or Greek.

A common belief is that, across two millennia (or less, if we don't adhere to a fundamentalist narrative), these Hebrew and Greek texts have remained unchanged due to a strict transmission process. This process is sometimes depicted as so rigorous that scribes would destroy an entire manuscript if they introduced even a minor variation, or, as some narratives suggest, scribes would destroy their pens and purify themselves whenever they wrote the name of God.

This narrative, bolstered by the accessibility of modern Greek and Hebrew texts—both printed and online—might lead one to assume that we currently possess a text that is 100% (or at least 99%) accurate compared to the original writings. However, consider this: the texts written two millennia ago lacked technology to safeguard against transmission errors. When a new copy was needed, it had to be handwritten, meaning each copy was read and transcribed letter by letter. Any variation would simply propagate through subsequent copies, leading to a chain of variations and incremental changes.

Defining Textual Criticism

This inevitable human error introduced various issues, such as:

² The Documentary Hypothesis posits that the Pentateuch is a composite work derived from four distinct sources: the Yahwist (J), Elohist (E), Deuteronomist (D), and Priestly (P). Each source reflects unique theological perspectives and historical contexts, with the Priestly editors later weaving them into a single narrative. This framework, while illuminating, is not without contention. Critics note the difficulty of reconciling disparate sources into a unified story, as well as challenges in distinguishing the layers of composition. For an in-depth discussion, see Joel S. Baden, *The Composition of the Pentateuch: Renewing the Documentary Hypothesis*.

1. **Wrong Letter by Similarity:** Errors arising from confusing similar-looking letters (e.g., in English, confusing the uppercase “I” with the lowercase “l,” or in Hebrew, mistaking ט (dalet) for ר (resh)).
2. **Wrong Letter by Sound:** Mistakes based on auditory similarity, often occurring when scribes worked from dictation or from memory.
3. **Duplicated Words or Lines (Dittography):** Accidental repetition of text when the scribe’s eye returned to the wrong spot in the manuscript.
4. **Omitted Words or Lines (Haplography):** Missing text caused by a scribe’s eye skipping from one occurrence of a similar sequence to another.

These kinds of variations are categorized in Textual Criticism as ‘minor’ variations—changes that are relatively insignificant and unintentional. In contrast, ‘major’ variations involve more substantial changes, such as the intentional addition or omission of significant passages, which can alter the text’s interpretation.

Intentional variations infiltrated the biblical transmission process for several reasons, often driven by the scribes’ own theological or interpretative agendas. When scribes encountered passages that were ambiguous or seemed to require additional explanation, they frequently chose to insert clarifications directly into the text, instead of putting them somewhere else (like in the footnotes as modern writing does). In other cases, scribes altered the text to bolster particular theological claims, such as the longer ending of Mark³ or the Comma Johanneum.⁴

It is precisely these variations—both minor and major—that Textual Criticism seeks to study, comparing manuscripts to uncover the history of the biblical text. Through this discipline, we can appreciate the Bible not as a static artifact but as a dynamic text shaped by centuries of faithful transmission.

³ **Mark 16:9–20:** The longer ending of Mark introduces post-resurrection appearances of Jesus and additional instructions to the disciples. This section raises questions about its originality due to its absence in earlier manuscripts.

⁴ **1 John 5:7–8:** The Comma Johanneum, a phrase affirming the Trinity, is included in some translations (e.g., KJV) but absent in earlier Greek manuscripts. Its authenticity is widely debated.

The Challenge of Variations:

Nature of Variations

Ancient manuscripts are the primary sources of the biblical text we have today and are essential for the study of biblical scholarship, particularly in the field of Textual Criticism. Given the multitude of manuscripts available, one might assume that the sheer number of these documents confirms the strength and accuracy of the Bible's transmission tradition. However, it is precisely this abundance of manuscripts that has brought to light the extensive textual variations within the biblical text.

When examine these variations found in the manuscripts, there are various ways scholars have attempted to categorize the causes of minor variations, but these subcategories often overlap due to the interconnected nature of the Hebrew script, linguistic evolution, and the manual copying process. The distinctions between these categories are not always clear-cut, as a single variation might arise from multiple factors. However, the most common broad division is to categorize them into two types: **Minor** and **Major**.⁵

The categorization presented here is my own synthesis, thought it broadly aligns with the frameworks established by scholars such as Metzger and Wurthwein.

Minor Variations:

The name itself might mislead us into thinking that these variations are categorized by their length or size, but in fact, when we refer to minor variations, we mean variations that are insignificant or unintentional. This type of variation is abundant in ancient manuscripts, as all copying had to be done by hand. Bart D. Ehrman estimates that the total number of biblical variations, if compiled, would make a book thicker than the Bible itself—approximately 200,000 - 400,000 characters (Ehrman,

⁵ For a detailed discussion of biblical variations, see

Metzger, *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption, and Restoration*, 1968, p. 186; and Wurthwein, *The Text of the Old Testament: An Introduction to the Biblia Hebraica*, 1988, p.107;

Both have different way to categorized textual variations yet.

Misquoting Jesus, 2005, p. 100) compared to the 300,000 characters of the Protestant canon. However, almost 99% of these variations fall into the category of minor variations. Most of them can be easily resolved without significant impact on the text, as the correct word or phrase can be easily deduced.

Minor variations can be grouped into several common types of scribal errors, including the following:

- a. **Spelling or Orthographic Errors:** Among the most frequent variations, these often stem from the absence of a standardized orthography in antiquity, as well as simple scribal mistakes. Examples might include differing spellings of the same name or word due to regional or temporal orthographic shifts.
- b. **Omission Due to Similarity (Haplography):** When a scribe's eye skips from one occurrence of a similar sequence to another, omitting the intervening text.
- c. **Duplications (Dittography):** The accidental repetition of a word, phrase, or letter due to the scribe's eye returning to the same point in the text.
- d. **Transposition of Words (Metathesis):** When words or letters are inadvertently swapped in order, potentially altering the meaning or flow of the text.
- e. **Substitution of Similar-Looking Letters or Words:** Mistakes caused by visual similarities in letters, such as **ד** (dalet) and **ר** (resh), or **כ** (chet) and **ה** (he).
- f. **Errors Due to Auditory Similarity:** In cases where scribes worked from dictation, homophones or similarly sounding words could be mistakenly interchanged.

While robust in number, but like mention earlier that this type of variation didn't give much problems or questions to scholars due to its 'unintentional nature' that can be easily dealt with, contradicted to the next group.

Major Variations:

This category has long been a source of unease in religious circles. For clarity, we might call these '**Intentional Variations**'—or, in textual critical terms, '**Intentional Corruptions.**' The term "corruption" in Textual Criticism does not imply deliberate falsification but refers to any alteration—whether accidental or intentional—that deviates from an earlier form of the text. But are there really cases of deliberate changes? Did scribes consciously "**alter**" the text of their sacred scripture? The short, unsettling answer is: Yes. This reality is acknowledged even in modern translations, where footnotes often address such variations, particularly in the New Testament.

Intentional variations infiltrated the transmission process for various reasons. At times, scribes sought to correct perceived errors in grammar or spelling found in earlier manuscripts. In other cases, they aimed to resolve historical or geographical ambiguities. However, more consequential were alterations driven by theological or interpretative agendas. These could involve adding passages to support doctrinal positions or omitting sections that conflicted with prevailing beliefs. While such changes were not always dramatic, they were often subtle, intended to harmonize the text with contemporary theological perspectives or to address perceived inconsistencies. Notably, issues concerning the status of God, Jesus, and the Trinity became central topics during the second and third centuries of Christianity (Ehrman, *Whose Word Is It?*, 2006, pp. 152–153).

These major variations are precisely what gave rise to modern Textual Criticism. This discipline engages deeply with textual differences, seeking to reconstruct what scholars believe to be the '**Original Text**'—or at least the earliest form of the text that we can reasonably recover.

Let's consider some well-known examples of major variations in the New Testament⁶.

1. Long Ending of Mark

One of the most notable additions in the Bible can be found at the ending of Mark, in Mark Chapter 16 saying.

“And they went out and fled from the tomb, for trembling and astonishment had seized them, and they said nothing to anyone, for they were afraid.”

(Mark 16:8, ESV)

The abrupt ending at verse 8, where the women flee the tomb in fear, gives the impression of an incomplete narrative. Most ancient manuscripts do not include the remaining verses, raising questions about why a scribe would intentionally leave the story unresolved. A more plausible explanation is that later scribes sought to “fix” the abrupt ending by adding a post-resurrection narrative drawn from other Gospel accounts to provide closure (Strauss, *Mark: Exegetical Commentary on the New Testament*, 2014, pp. 727–729).

Additionally, the internal evidence—such as differences in vocabulary, style, and narrative flow compared to the rest of Mark—further supports the view that verses 9–20 were later additions.

2. Pericope Adulterae

Another well known story yet might not be known much as a variation is the *Pericope Adulterae* or the story where one woman caught in adultery and got dragged in front of Jesus to judge her found in John 7:53-8:11.

⁶ While the examples here focus on the New Testament, it is important to acknowledge the distinct nature of Old Testament Textual Criticism. Unlike New Testament, where multiple early manuscript traditions exist, Old Testament study have long relied primarily on the Leningrad Codex. The field saw significant expansion with the discovery of the Dead Sea Scrolls, which revealed a more diverse textual history than previously assumed. However, due to these differences in textual transmission, a through discussion of the difference between Old Testament Textual Criticism falls beyond the scope of this paper.

“They went each to his own house, but Jesus went to the Mount of Olives. Early in the morning, he came again to the temple. All the people came to him, and he sat down and taught them. The scribes and the Pharisees brought a woman who had been caught in adultery, and placing her in the midst, they said to him, ‘Teacher, this woman has been caught in the act of adultery. Now in the Law, Moses commanded us to stone such women. So what do you say?’” (John 8:1–5, ESV)

Most modern translations bracket John 7:53–8:11 and include a footnote stating that the earliest manuscripts and ancient witnesses do not include this passage.

Interestingly, this story is not entirely absent from *all* ancient manuscripts. In some manuscripts, it appears in various locations—within the Gospel of John (after 7:36, 7:44, or 21:25) or in the Gospel of Luke (after 21:38). Scholars suggest that this inconsistency in placement indicates the story was not originally part of John’s Gospel but likely circulated as an oral tradition during the early Christian period. Its eventual inclusion by scribes, likely because it was deemed “too good to leave out,” introduced discrepancies among the manuscripts (Whitacre, *John: The IVP New Testament Commentary Series*, 1999, pp. 203–204).

Despite its debated placement and omission from the earliest manuscripts, the story reflects themes consistent with the broader portrayal of Jesus in the Gospels, particularly his emphasis on mercy and critique of legalism. While its textual origins remain uncertain, its resonance within the Christian tradition underscores its enduring impact on theological discourse.

3. Comma Johanneum

Another well-known and heavily debated major addition in the Bible can be found in 1 John 5:7-8. Known as the Comma Johanneum, this passage explicitly supports the doctrine of the Trinity.

In most modern translations, these verses are rendered as:

“For there are three that testify: the Spirit, the water, and the blood; and these three agree.” (1 John 5:7–8, ESV)

However, the King James Version and other translations based on the Textus Receptus render the passage differently:

“For there are three that bear record in heaven, the Father, the Word, and the Holy Ghost: and these three are one. And there are three that bear witness in earth, the Spirit, and the water, and the blood: and these three agree in one.”

The addition of the phrase “The Father, the Word, and the Holy Ghost: and these three are one” does not appear in any Greek manuscript earlier than the 14th century. All known early Greek manuscripts, including Codex Sinaiticus and Codex Vaticanus, lack this phrase. Scholars widely agree that it was a later addition, (Yarbrough, *1-3 John*, 2008, p.293) likely introduced to strengthen the Trinitarian doctrine during theological debates in the early Church.

For this particular case, we might say it illustrates the theological motivations behind certain textual changes, highlighting the complexities of understanding textual history.

Conclusion

Textual variations, whether minor or major, form a central concern in the study of biblical manuscripts. Minor variations, while abundant, rarely pose significant challenges due to their unintentional nature and the ease with which they can be resolved. They serve as reminders of the human effort involved in preserving sacred texts over millennia.

Major variations, however, delve into the more complex and controversial terrain of intentional changes. From the longer ending of Mark to the story of the adulterous woman and the Comma Johanneum, these examples reveal how theological, cultural, and interpretative priorities shaped the text. Interestingly, all three cases found their way into prominence, solidified within the Latin Vulgate, which

became the authoritative text for the Western Church for centuries. As the ecclesiastical standard, the Vulgate centralized and canonized certain textual traditions, while alternative readings were often marginalized. Variations that aligned with theological priorities, such as the Comma Johanneum's explicit Trinitarian formula, gained broader acceptance, partly through their inclusion in later Latin manuscripts and Jerome's influential translation.

The Vulgate's authoritative role in doctrinal standardization and its extensive medieval distribution entrenched these variations, demonstrating how textual decisions from one era could reverberate across centuries of Christian tradition. These historical realities underscore the significant role of the Vulgate in shaping the biblical tradition, reflecting the theological debates and ecclesiastical decisions of its time.

The presence of these variations underscores the necessity of Textual Criticism as a discipline. By examining these textual challenges, scholars aim to uncover the history of the text and the contexts in which it evolved. Far from undermining faith, this endeavor enriches our understanding of the Bible as a dynamic and living document, shaped by the communities and scribes who preserved it across generations.

Quest for the Original Text

From the earlier chapters, we caught a glimpse of the challenges modern editors face when attempting to publish or compile the Bible. Questions inevitably arise: "Which textual variations from these manuscripts should we use?" Should the Comma Johanneum be included in the Greek text if we aim to publish a version closest to the original—the one presumably penned by the authors themselves?

This question is far from theoretical; it strikes at the very core of what Textual Criticism endeavors to achieve. The quest for the original text—often termed the Urtext—has traditionally been the central goal of Textual Criticism. Scholars strive to reconstruct the text in its earliest and most authentic form, seeking the closest approximation to what the authors originally wrote.

The roots of modern Textual Criticism trace back to Erasmus and his work on the Textus Receptus. Erasmus's monumental effort demonstrated the potential of reconstructing texts but also exposed the limitations of relying on late manuscripts and individual judgment, underscoring the necessity of more systematic and rigorous approaches.

The discovery of older manuscripts, particularly those within the Alexandrian text family, brought new clarity but also introduced new challenges. Variants reflecting intentional changes—alterations driven by theological agendas—highlighted the complexities of the manuscript tradition. This prompted the development of methodological criteria to evaluate variations and guide decisions, aiming to recover the most authentic readings. Some fundamental principles (Aland, *The Text of The New Testament*, 1989, p.280-281) include:

- a) Only one reading can be original.
- b) External and internal criteria must guide decisions.
- c) Manuscript evidence is the starting point.
- d) Internal criteria alone cannot determine a reading.
- e) The Greek manuscript tradition holds primary authority.
- f) Manuscripts should be weighed, not counted.
- g) Unique readings may be original but require strong evidence.
- h) The original reading explains the derivation of other variants.
- i) Variants must be considered in their broader context.
- j) Difficult readings are often more likely original (*lectio difficilior*).
- k) Shorter readings are typically preferred.
- l) A deep familiarity with manuscripts is essential for meaningful contributions to Textual Criticism.

These criteria allowed scholars to approach the text with greater methodological rigor. They aimed to filter through the centuries of transmission, harmonization, and even theological shaping to recover something resembling the earliest attainable text.

Turning Point: Textus Receptus and Beyond

Prior to the Reformation period in the 16th century, Desiderius Erasmus of Rotterdam published the first-ever printed edition of the Greek New Testament, later known as the Textus Receptus. This marked a turning point in biblical textual history. Erasmus relied on several late Byzantine manuscripts and, to bridge gaps where no Greek manuscript was available, used techniques like reverse-translation from the Latin Vulgate. However, with the discovery of older manuscripts where the textual basis differed significantly, the limitations of the sources available in Erasmus's time became increasingly evident.

The discovery of what we now call the Alexandrian text type—texts that circulated in the western part of the early Roman Empire—dates to the 4th century CE and predates the Byzantine manuscripts Erasmus used by nearly a thousand years. These earlier readings provide a clearer window into the New Testament's textual history, free from many of the harmonizations and theological glosses present in later texts.

Before we move to the next section, it's worth noting that for biblical translation, the KJV was created with the Textus Receptus as its underlying text. In contrast, modern translations rely on different critical texts created by scholars who carefully evaluate textual variations from manuscripts they consider closest to the original writing.

This divergence between Erasmus's foundation and the Alexandrian tradition raises critical questions for the quest: can the Original Text ever truly be recovered? And if so, what should scholars consider as the "original"—the author's first draft, the

text finalized for public use, or the form that gained canonical authority in the early Church?

Attempt of Goal-shifting

The Initial stage of Textual Criticism where scholars believed that there's a thing called 'Original Text' which equal to 'the text penned down by the author or autograph seems to be a straightforward and plausible field, just take all the variations, process them through those criteria and then, we got what likely to be the original text.

However, as the field matured and the body of evidence expanded, deeper philosophical and methodological questions emerged. Scholars began to ask: What do we mean by "Original Text"? Is it the author's first draft? A revised version finalized for public dissemination? Or the form that gained canonical status within a specific community?

One critical complication is that no manuscripts survive from the time of the biblical authors. The earliest extensive New Testament manuscripts date to about 200 years after Jesus's time. This gap inherently limits our ability to access the earliest stages of the text's transmission. Moreover, evidence suggests that alterations—whether intentional or accidental—occurred well before the extant manuscripts, further obscuring the trail to the original.

Faced with these complexity, some scholars embrace a shift in the goal of Textual Criticism, a shift I refer to as 'Second Quest', a term I borrowed from the Historical Criticism in the Historical Jesus research, where the Second Quest emerged as a response to the limitation of the first. In similar manner, this shift in Textual Criticism reflects a move away from the elusive pursuit of the autograph toward more practical and attainable goals.

Key concepts emerged to redefine the "Original Text":

- a) **Initial Text (Ausgangstext):** This refers to the earliest recoverable form of the text, which may not match the autograph but represents the starting point of the manuscript tradition as we can trace it today.
- b) **Authorial Text:** Retaining a connection to the author's intent, this concept accommodates revisions or multiple versions before the text's release to its audience.
- c) **Canonical Text:** This emphasizes the form of the text that gained authoritative status within a religious community, prioritizing theological significance over historical origins.

These concepts reflect a broader understanding of textual transmission, acknowledging the complexities of scribal practices, revisions, and the socio-theological dynamics that shaped the text. The Second Quest redefines the goal of Textual Criticism—not as the recovery of a singular origin but as a window into the multifaceted evolution of the biblical text. (Paul Shah, *Changing the Goalpost of New Testament Textual Criticism*, 2020, digital edition)

From these challenges, it seems that the original quest of Textual Criticism has reached its wit's end—a roadblock that necessitated an attempt to breathe new life into the field. Scholars like Bart Ehrman have popularized a new approach, viewing textual variants as keys to reconstructing historical contexts. This perspective treats both intentional and unintentional changes—particularly the intentional ones—as a mirror reflecting the theological, social, and cultural realities of early Christian communities. For example, the addition of the Comma Johanneum (1 John 5:7-8) might reflect theological debates surrounding the Trinity. A scribe, influenced by these debates, may have intentionally inserted the Comma into the text to align it with the Church's theological stance, reinforcing the idea that early Christians held diverse views on the nature of the Trinity.

This approach offers insights—whether valuable or not remains debatable—into the lived experiences of early Christian communities, turning textual criticism into a lens for understanding their struggles, priorities, and beliefs. However, it is not without critique. Some of the challenges raised against this approach include:

Speculative Nature: Historical reconstruction based on textual variants relies heavily on inference, which risks being speculative when lacking external, tangible evidence.

Overemphasis: Variations represent only a fraction of the broader history of textual transmission. Many are irretrievably lost, and overinterpreting the available variants risks exaggerating their significance.

This “Second Quest,” as I call it, has expanded the field of Textual Criticism from a singular pursuit of the autograph into a multipurpose endeavor that also attempts to reconstruct history and theological developments. Variations, once dismissed as mere scribal errors or “corruptions,” are now seen as living artifacts—markers of the socio-theological landscape, shaped over centuries of textual transmission. While this broader approach cannot precisely reconstruct history as we might hope, it offers glimpses into the forces that shaped the biblical text.

This expansion, however, introduces a paradox: the text becomes both the question and the answer—a mirror reflecting not only the uncertainties of ancient realities but also the complexities of modern scholarship. While this method undoubtedly enriches our understanding, it underscores the intricate interplay between historical inquiry and textual preservation.

The Text that Lives Through Time

Biblical Textual Criticism unveils the Bible not as a frozen artifact but as a living text, molded by the communities that preserved and transmitted it. It is a field that delves into the history of the Bible, showing us that its journey through time is as vital as the words it contains.

The initial quest for the “Original Text”—a pursuit to uncover the autograph as penned by its authors—was a bold and straightforward ambition. But as time passed and the complexities of textual variation emerged, this pursuit met its limitations.

Questions arose: What does “original” even mean? Is it the author’s draft, the version circulated among the early churches, or the text that gained canonical authority?

Faced with such challenges, the field shifted its focus, evolving into what I’ve termed the “Second Quest.” Scholars now approach textual variations not merely as problems to resolve but as historical artifacts—fragments of evidence that reflect the theological, cultural, and social realities of the early Christian communities. These variants, whether unintentional or deliberate, are more than scribal errors; they are windows into the struggles and beliefs of the people who transmitted them.

This broader perspective, however, introduces its own paradox: the text is both the key and the lock, the question and the answer. Variants can offer profound insights, yet they are also reminders of how much remains beyond our grasp. Historical reconstruction based on these fragments often walks a fine line between valuable interpretation and speculative overreach.

Even so, the significance of Textual Criticism cannot be overstated. It transforms the Bible from a monolithic ideal into a dynamic narrative, one shaped by human hands and divine inspiration across millennia. This discipline does not weaken the text’s authority; rather, it enriches our understanding, offering a deeper appreciation for the journey of faith that has carried these words to us today.

Textual Criticism is not an end but a means—a way to engage with the Bible not only as a sacred document but as a living testament to the history and faith of countless generations. Through this lens, the Bible becomes more than a collection of writings; it is a conversation across time, with each variation adding its voice to the story.

Citations

- Ehrman, Bart D. (2005). *Misquoting Jesus: The Story Behind Who Changed the Bible and Why*. Harper Collins e-books.
- Ehrman, Bart D. (2006). *Whose Word Is It?: The Story Behind Who Changed the Bible and Why*. Continuum, London, New York.
- Shah, Abidan Paul. (2020). *Changing the Goalpost of New Testament Textual Criticism*. Wipf and Stock, Oregon. Accessed via Storytel.
- Metzger, Bruce M. (1968). *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption, and Restoration*. Oxford University Press, Oxford.
- Wurthwein, Ernst. (1988). *The Text of the Old Testament: An Introduction to the Biblia Hebraica*. William B. Eerdmans Publishing, Michigan.
- Aland, Kurt, and Barbara Aland. (1989). *The Text of the New Testament: An Introduction to the Critical Editions and to the Theory and Practice of Modern Textual Criticism*. William B. Eerdmans Publishing, Michigan.
- Strauss, Mark L. (2014). *Mark: Exegetical Commentary on the New Testament*. Zondervan, Michigan.
- Yarbrough, Robert W. (2008). *1-3 John*. Baker Academic, Michigan.
- Whitacre, Rodney A. (1999). *John: The IVP New Testament Commentary Series*. InterVarsity Press, Downers Grove, Illinois.

คริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย
A Christian Theology of Love of God in Thai Context

เกียรติศักดิ์ ฝอยวารีย์¹

Kiattisak Foiwaree

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการศึกษาคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาพบว่า คริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย ควรมุ่งเน้น 3 เรื่อง คือ 1) สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องลักษณะพื้นฐานความรักของพระเจ้า ได้แก่ พระกรุณา พระคุณ พระเมตตา และความอดกลั้นพระทัยไว้นาน 2) นำเสนอเรื่องความรักของพระเจ้า ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ได้ผ่านความรักของพ่อและแม่ โดยเกี่ยวข้องกับพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ด้วยความรัก ทรงค้ำจุนและทรงปกป้องทรงเลี้ยงดู ทรงประทานมรดกแห่งความเชื่อ ทรงลงวินัย และทรงให้อภัยมนุษย์ด้วยความรัก และ 3) อธิบายเรื่องความรักของพระเจ้าผ่านพระราชาธิกิจขององค์พระเยซูคริสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนเพื่อไถ่อำนาจบาป การอภัยบาป และการเป็นผู้เลี้ยงที่ดีเลิศของพระเยซูคริสต์

คำสำคัญ คริสต์ศาสนศาสตร์ ความรักของพระเจ้า บริบทไทย

Abstract

This research article is a study of the theology of God's love in the Thai context. The purpose of this research is to study the understanding of the theology of God's love in the Thai context. This is a qualitative research. The study found that the theology of God's love in the Thai context should focus on three things: 1) Creating a correct understanding of the basic characteristics of God's love, including mercy, grace, compassion, and long-suffering; 2) Presenting God's love, which is evident through the love of parents, related to God creating humans with love, supporting and protecting, nurturing, giving a legacy of faith, disciplining, and forgiving humans with love; and 3) Explaining God's love through the work of Jesus Christ, especially His sacrifice on the cross to redeem the power of sin, His forgiveness of sin, and Jesus Christ's excellent shepherdship.

¹ Payap University, McGilvary College of Divinity, Alumnus. Email: tanztanium@gmail.com

Keywords: Christian Theology, Love of God, Thai Context

บทนำ

ในทุกบริบทของสังคมมนุษย์โลกนี้ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่าความรัก เป็นเรื่องที่สำคัญของชีวิตที่อยู่ร่วมกัน เช่นกันในสังคมไทยย่อมมีความเข้าใจเรื่องความรักตามลักษณะตามบริบทตนเอง ตามที่ท่านพุทธทาสภิกขุได้กล่าวว่า “ที่ใดมีรัก ที่นั่นมีทุกข์” (พุทธทาสภิกขุ, 2549) เพราะความรักนั้นเป็นตัวต้นเหตุที่ก่อให้เกิดความทุกข์ โดยความรักนี้เป็นเรื่องของตัณหา เป็นความใคร่อยากได้ในสิ่งที่ตนอยากได้ เป็นความรักที่เน้นเรื่องอัตตาโดยการเอาตนเองเป็นศูนย์กลางของทุกสรรพสิ่ง (ชาญธาดา มั่นประเสริฐ และคณะ, 2564) ทว่าในพุทธศาสนาเถรวาทนั้นยังมีความรักอีกประเภทที่ถือได้ว่าเป็นความรักที่ดีงาม นั่นคือความรักแบบเมตตา เป็นความรักที่ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขโดยมิได้หวังสิ่งตอบแทนอันใด เป็นความรักที่ต้องการให้อีกฝ่ายพบเจอแต่สิ่งที่ดี โดยมิได้สร้างขอบเขตไว้เฉพาะคนใกล้ตัวหรือคนที่ตนชอบพอเท่านั้น (พระปิยพงษ์ ธมมโรโต, 2565)

อย่างไรก็ตามความเข้าใจเรื่องความรักของคนไทยยังคงผูกพัน กั้นกับการปฏิบัติตามหลักคำสอนของพุทธศาสนา ตามที่ พระครูใบฎีกา กิตตินนโท ได้อธิบายไว้ว่า ความเชื่อเรื่องพุทธศาสนาแบบไทยๆ ไม่ได้มีแนวคิดเรื่องความรักที่ตรงกับคำสอนในพุทธศาสนาแบบเถรวาท คนไทยจึงคิดว่าความรักคือการครอบครองด้วยการเอาตัวเองเป็นที่ตั้ง (พระครูใบฎีกา กิตตินนโท, 2563) พุทธศาสนาแบบไทยๆ ยังผูกพันกับความเชื่อเรื่องผี โดยคนไทยอาศัยและพึ่งพาอำนาจของผีในการทำสิ่งต่างๆ และความผูกพันนี้เป็นความผูกพันด้วยความกลัวมากกว่าความรัก (กัมปนาท ขำแก้ว, 2559)

คนไทยมีค่านิยมเรื่องความกตัญญูกตเวที ซึ่งค่านิยมนี้สะท้อนจากภาษาไทยที่กล่าวว่า “พระในบ้าน” ที่ต้องเคารพ รัก ยกย่องให้เกียรติ พ่อและแม่โดยถือว่าเป็นผู้มีบุญคุณ (อุบล เทศทอง, 2558) สังคมไทยยังผูกเรื่องความรักเอาไว้ด้วยกันกับเรื่องสัมพันธ์ภาพของครอบครัว เพราะคนไทยอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวใหญ่ โดยที่บทบาทของพ่อและแม่ในสังคมไทยมีความแตกต่างกันไป แต่ทั้งหมดนั้นล้วนแล้วแต่เป็นบทบาทที่ทำให้เกิดความรักความผูกพันแก่ลูกของตน (จิราพร ชมพิกุลและคณะ, 2552)

จากข้อมูลข้างต้น ด้วยสภาพบริบทของสังคมไทยที่ยึดโยงเรื่องความรักไว้กับศาสนาและครอบครัว ศาสนาบอกว่าความรักอาจจะทำให้เกิดความทุกข์ บริบทสังคมไทยมักมองเรื่องความรักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความทุกข์ คนไทยมองว่าความรักคือการครอบครอง ที่ต้องใช้ทุกวิถีทางให้ได้มา คนไทยมีความผูกพันกับอำนาจของผีมากกว่าความรักของพระเจ้า ฉะนั้นแล้วจึงเป็นการยากที่จะนำเสนอเรื่องความรักของพระเจ้าให้คนไทยเข้าใจได้ง่าย ทว่าในส่วนในเรื่องของครอบครัวนั้น คนไทย

คริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย

ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องครอบครัว มีความเคารพต่อบุพการี ความจริงและค่านิยมในส่วนนี้จึงมีส่วนให้สื่อเรื่องความรักของพระเจ้าได้ชัดเจนมากขึ้น

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจและตระหนักถึงการอธิบายหรือการนำเสนอเรื่องความรักของพระเจ้าตามหลักคริสต์ศาสนศาสตร์ใน บริบทไทยเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะถือว่าการสื่อถึงเรื่องความรักของพระเจ้าตามค สอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์ที่ถูกต้องและมีความเหมาะสมต่อความเข้าใจของคนไทย พร้อมกันนั้นความรักของพระเจ้าจะเข้าไปถึงจิตใจของคนไทยได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสร้างคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย

คำถามวิจัย

มุ่งเน้นที่การศึกษาเรื่องความรักของพระเจ้าว่าจะต้องสร้างคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย ผ่านหลักคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์คำสอนของผู้เชื่อท่านอื่นๆ และบริบทเรื่องความรักในสังคมไทยอย่างไร เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทยที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการศึกษาสามารถเป็นแนวทางสำหรับคริสเตียนไทยได้ อธิบายเรื่องความรักของพระเจ้าต่อคนไทยได้อย่างเป็นที่เข้าใจและมีความเหมาะสมในบริบทสังคมไทย

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทยโดยการทำวิจัยเอกสาร

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแหล่งข้อมูลจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ เอกสาร และตำรา
ขั้นตอนที่ 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 3 สร้างคริสต์ศาสนศาสตร์และนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาการสร้างคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย ผลที่ได้คือลักษณะความรักของพระเจ้าที่แสดงให้เห็นใน 3 ประการคือ

1. ความรักของพระเจ้าประจักษ์ในพระลักษณะของพระองค์

ที่เช่น กล่าวถึงเรื่อง พระเจ้าทรงเป็นความรัก ในหนังสือศาสนศาสตร์ระบบว่า พระเจ้าทรงเป็นความรัก พระเจ้าจึงมิได้เหมือนบรรดาพระอื่นๆ ผู้ซึ่งมีความเกลียดชังและหวังในผลประโยชน์ของมนุษย์ (ที่เช่น, 2548) ความรักของพระเจ้าที่สำแดงออกมานั้น แตกต่างจากอำนาจของผีในความเชื่อของคนไทย เพราะผีมักจะแสดงอำนาจในการเอาชนะมนุษย์มากกว่าให้สิ่งที่ดีกับมนุษย์ ซึ่งลักษณะพื้นฐานของผีนั้นมักจะทำให้เกิดความกลัวต่อมนุษย์ (กัมปนาท ขำแก้ว, 2559) แต่ลักษณะพื้นฐานของการสำแดงของพระเจ้านั้นคือความรัก คำว่าพระเจ้าเป็นความรักจึงเป็นคำจำกัดความเมื่อมนุษย์กล่าวถึงพระเจ้า พระคริสตธรรมคัมภีร์ที่รับรองแนวคิดนี้คือ 1 ยอห์น 4:8 และ 4:16 ที่บอกเอาไว้อย่างชัดเจนว่า พระเจ้าเป็นความรัก ลักษณะพื้นฐานของความรักของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ได้แก่ (1) พระกรุณา (2) พระคุณ (3) พระเมตตา และ (4) ความอดกลั้นพระทัยไว้นาน (อีริคสัน, 2552)

1.1 พระกรุณา

พระกรุณาเป็นพื้นฐานแห่งความรักขององค์พระผู้เป็นเจ้า หมายความว่าพระองค์ทรงห่วงใยความทุกข์และความสุขของมนุษย์ผู้ที่พระองค์ทรงรัก พระองค์ทรงทำพระราชกิจทุกอย่าง โดยไร้ความเห็นแก่ตัวเพื่อสวัสดิภาพสูงสุดของมนุษย์ (อีริคสัน, 2552) ซึ่งพระกรุณานี้จะแตกต่างจากความรักในความเชื่อพุทธศาสนาแบบไทยๆ ในเรื่องการทำเสน่ห์ที่มักจะเอาตนเองเป็นที่ตั้ง เพราะความเชื่อแบบนี้จะสอนให้คนไทยที่เชื่อ ให้พยายามเอาสิ่งต่างๆ มาครอบครองโดยที่ไม่สนใจเรื่องศีลธรรม (พิทักษ์ ศิริวงศ์และคณะ ม.ป.ป.) พระคริสตธรรมคัมภีร์ที่อ้างอิงถึงพระกรุณาของพระเจ้าได้ชัดเจนที่สุดคือ การที่พระเจ้าบอกว่าพระองค์ทรงรักโลกจนได้ประทานพระบุตรของพระองค์ให้แก่โลก (ยอห์น 3:16) ซึ่งพระคัมภีร์ตอนนี้บอกว่า พระเจ้านั้นทรงรักมนุษย์ก่อน ก่อนที่มนุษย์นั้นจะรักพระองค์ แต่ผีในความเชื่อของคนไทยนั้นไม่ได้แสดงความรักต่อมนุษย์เลย ผีเพียงแต่ต้องการควบคุมหรือทำร้ายมนุษย์เท่านั้น (กัมปนาท ขำแก้ว, 2559) และเรื่องพระกรุณาของพระเจ้ายังปรากฏในภาค

พันธสัญญาเดิมด้วย เช่น พระเจ้าทรงรักอิสราเอล จึงนำเขาออกมาจากประเทศอียิปต์ (เฉลยธรรมบัญญัติ 7:7-8) (อีริคสัน, 2552) เป็นต้น พระคัมภีร์ตอนนี้บอกว่า พระเจ้าไม่ได้สนว่าประชากรของพระองค์นั้นจะมีจำนวนมากหรือน้อย ซึ่งแตกต่างจากรักความต้องการของคนไทยในเรื่องการทำเสน่ห์ที่พยายามจะใช้พิธีนี้ในการสนองต่อความต้องการของตนเพื่อให้ตนนั้นได้รับความรัก โดยพยายามแสวงหาผู้ที่มีทรัพย์มาก เพื่อตอบสนองความต้องการของตน (พิทักษ์ ศิริวงศ์และคณะ, ม.ป.ป.)

พระเจ้าทรงสำแดงพระกรุณาโดยการที่พระองค์ทรงจัดเตรียมการเลี้ยงดูมาให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงรักและมนุษย์ทุกคน เช่น การที่พระเจ้าให้ดวงอาทิตย์และฝนตกแก่คนทุกๆ คนอย่างเสมอกัน (มัทธิว 5:45) เป็นต้น พระกรุณาของพระเจ้ายังสำแดงไปถึงทุกสรรพสิ่งอีกด้วย เช่น การเลี้ยงดูนกในท้องฟ้า เป็นต้น (สดุดี 145:16, มัทธิว 6:26) (อีริคสัน, 2552) การที่พระเจ้าสำแดงความกรุณาต่อทุกสรรพสิ่งนั้น จะไม่เหมือนกับผีที่ให้ผลตอบแทนแก่เฉพาะคนที่เคารพบูชามันเท่านั้น และผียังจะทำร้ายคนที่อยู่ฝั่งตรงข้ามคนที่เคารพบูชามันอีกด้วย (กัมปนาท ขำแก้ว, 2559)

พระเจ้ายังสำแดงพระกรุณาของพระองค์ผ่านทาง การประทานความรักผ่านพระบัญญัติ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้แก่คนอิสราเอล ซึ่งหมายถึงพวกเขาต้องดำเนินชีวิตด้วยความยุติธรรมต่อผู้อื่น เช่น เรื่องความยุติธรรมในการค้าขายที่ตราซึ่งจะต้องเที่ยงตรง (เลวีนิติ 19:35, เฉลยธรรมบัญญัติ 25:13-16) เรื่องสวัสดิภาพแก่เพื่อนบ้านที่ทุกคนต้องดูแลตัวของตนไม่ให้ไปขูดคนอื่น และใครปล่อยให้ปละละเลยต้องถูกลงโทษ (อพยพ 21:28-32; 35-36) และเรื่องใจกรุณาต่อเพื่อนบ้าน เช่น การห้ามเก็บข้าวที่ตก หรือเกี่ยวข้าวขอบนา เพื่อเหลือไว้ให้คนยากจน (เลวีนิติ 19:9-10; 23:22, เฉลยธรรมบัญญัติ 24:20-21) เป็นต้น แม้ดูเหมือนว่าบัญญัติของพระเจ้าที่ให้แก่มนุษย์จะดูเข้มงวด แต่นับว่าเป็นมาตรฐานการดำเนินชีวิตที่ล้ำเลิศ สะท้อนถึงพระลักษณะของพระเจ้าที่อุดมไปด้วยความรักและความกรุณา ซึ่งทรงต้องการให้เกิดสวัสดิภาพในชีวิตของมนุษย์ (วรรณภา เรื่องเจริญสุข, 2564)

ดังนั้นการสำแดงพระกรุณาของพระเจ้าผ่านทางธรรมบัญญัติ จึงมุ่งเน้นให้มนุษย์รักและสร้างความยุติธรรมแก่กันและกัน โดยเฉพาะในเรื่องเพศที่พระเจ้าต้องการให้มนุษย์รักษาความบริสุทธิ์ในเรื่องเพศของตน โดยห้ามมิให้ล่วงประเวณี (เฉลยธรรมบัญญัติ 5:18) ซึ่งแตกต่างจากความเชื่อพุทธศาสนาแบบไทยๆ ในเรื่องการทำเสน่ห์ ที่เน้นให้มนุษย์มีทุกสิ่งทุกอย่างด้วยการเอาชนะคนอื่นโดยไม่สนศีลธรรม (จักรพันธ์ แสงทองและวิเชียร แสงมี, 2563) และในเรื่องความรักระหว่างมนุษย์ โดยเฉพาะระหว่างชายและหญิง พระคริสตธรรมคัมภีร์มิได้บอกว่าเป็นความรักที่ทำให้เกิดความทุกข์ เฉกเช่นคำสอนในพุทธศาสนาที่บอกว่า ที่ใดมีรัก ที่นั่นมีทุกข์ พระคริสตธรรมคัมภีร์เพียงแต่กำหนดให้ชายและหญิงรักกันในแบบที่ถูกต่อพระประสงค์ของพระเจ้า

ฉะนั้นแล้วพระกรุณาของพระเจ้าเป็นความดีงามที่พระองค์ทรงสำแดงออกต่อคนทุกขั้วาก พระองค์สำแดงโดยมิใช่หน้าที่ของพระองค์ (ทีเซ็น, 2548) พระกรุณาของเจ้านั้นแตกต่างจาก

ความเข้าใจเรื่องความรักในความเชื่อพุทธศาสนาแบบไทยๆ คือ พระกรุณาของพระเจ้านั้นมีให้แก่ทุกคนในทุกสถานที่อย่างเท่าเทียม ซึ่งความรักของพระเจ้าในเรื่องพระกรณานี้ แตกต่างจากการแสดงอำนาจของผีที่มีให้เฉพาะคนในบ้านที่ผีดูแล หรือคนกราบไหว้บูชาผันท่านั้น (ศรีเลา เกษพรหม, 2558)

1.2 พระคุณ

พระคุณคือหนึ่งในลักษณะความรักของพระเจ้า พระคุณเป็นความรักที่พระเจ้าให้แก่มนุษย์โดยไม่ขึ้นกับความดีหรือคุณค่าของมนุษย์ แต่เป็นการทรงตอบสนองต่อมนุษย์ตามความจำเป็นที่จะต้องมี ซึ่งแตกต่างจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และผี ที่มนุษย์จะต้องกราบไหว้บูชาและตกอยู่ใต้การควบคุมของผี และต้องถวายสิ่งต่างๆ แก่ผีจนผีนั่นพึงพอใจ ผีจึงจะเห็นว่ามนุษย์คนนั้นดี แล้วจึงจะให้สิ่งต่างๆ ที่ผีสามารถให้ได้ (ศรีเลา เกษพรหม, 2558) พระคุณแตกต่างจากพระกรุณา เพราะพระกรุณาอาจจะขึ้นอยู่กับมนุษย์ผู้รับนั้นจะต้องคู่ควรด้วย ซึ่งในเรื่องพระกรณานี้อาจจะมีคุณคล้ายคลึงกับการที่มนุษย์จะต้องทำอะไรสักอย่างเพื่อจะได้รับการรับมาเหมือนที่มนุษย์ทำต่อผี ทว่าผีนั่นต่างกับพระเจ้าเพราะพระเจ้ามิได้ต้องการประโยชน์อันใดนอกจากประโยชน์ของมนุษย์เอง อย่างไรก็ตามพระคุณมีความหมายว่า มนุษย์ไม่คู่ควรกับสิ่งที่พระเจ้าประทานให้ แต่พระองค์ก็ยังมอบสิ่งนั้นให้แก่มนุษย์ พระคุณของพระเจ้าปรากฏเด่นชัดที่สุดในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ซึ่งอาจารย์เปาโลกล่าวไว้อย่างชัดเจนในพระธรรมเอเฟซัส 1:5-8 ที่บอกว่า มนุษย์ได้รับพระคุณโดยการยกโทษจากความบาปทั้งหมด จึงสามารถกล่าวได้ว่ามนุษย์ได้รับความรอดมาจากพระคุณของพระเจ้า ซึ่งพระคุณของพระเจ้ายิ่งปรากฏในพันธสัญญาเดิมอยู่หลากหลายตอน เช่น อพยพ 34:6 เป็นต้น (อีริคสัน, 2552)

ดังนั้นพระคุณของพระเจ้าจึงไม่เหมือนอำนาจของผี หรือเหมือนกับศาสนาที่เน้นเรื่องความเคร่งทางศีลธรรม พระของศาสนาอื่นล้วนแล้วแต่ให้ความโปรดปรานแก่คนที่เคร่งศีลธรรมที่สามารถปีนบันไดขึ้นไปหาพระเหล่านั้น ทว่าพระยาห์เวห์เสด็จลงมาในโลกใบนี้ เพื่อประทานพระคุณและความรอดที่มนุษย์นั้นไม่มีวันไขว่คว้าได้ด้วยตัวเอง พระเจ้าทรงรักคนที่ไม่มีความดีใครบนโลกนี้ต้องการพระเจ้าทรงชื่นชมยินดีในทุกๆ คน แม้ว่าคนๆ นั้น จะไม่มีใครได้เห็น ความรักของพระเจ้าจึงเพียงพอและเติมเต็มชีวิตและความต้องการของมนุษย์ได้ (เคลเลอร์, 2563)

1.3 พระเมตตา

พระเมตตาของพระเจ้า หมายถึง พระทัยที่อ่อนโยนของพระองค์ และความเวทนาสงสารด้วยความรักที่พระองค์ทรงมีต่อมนุษย์ผู้ที่ยากจนและขัดสนในสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ฝายร่างกายหรือจิตวิญญาณ ซึ่งพระเมตตาของพระเจ้าแตกต่างจากผี เพราะผีนั้นอาจจะไม่สนว่ามนุษย์จะมีหรือขาดแคลนสิ่งใดหรือไม่ ผีเพียงแต่ต้องการการตอบสนองต่อความต้องการของตนเท่านั้น เพราะถ้าหากให้ไม่ได้ อาจจะเกิดภัยพิบัติต่อมนุษย์ (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2543) และพระเมตตาก็แตกต่างจากความรักในพุทธศาสนาแบบไทยๆ ที่เพียงแต่หวังจะกอบโกยผลประโยชน์จากฝั่งตรงข้ามโดยมิได้สนใจเรื่องศีลธรรม (พิทักษ์ ศิริวงศ์และคณะ, ม.ป.ป.) พระเมตตาที่นี้ทำให้เห็นว่ามนุษย์ไม่สามารถเอาชนะความผิดบาปได้ แต่ต้องการได้รับการช่วยเหลือจากพระเจ้าเพื่อเอาชนะความผิดบาป พระลักษณะแห่งพระเมตตาของพระเจ้าสามารถพบได้จากความเมตตาสงสารที่พระยาห์เวห์ทรงมีต่อมนุษย์และประชากรของพระองค์ เช่น พระธรรมสดุดี 103:13 เป็นต้น และในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ยังสามารถพบพระเมตตาของพระเจ้าในความเมตตาสงสารที่พระเยซูคริสต์ทรงมีต่อประชาชนที่ออกตามหาพระองค์ เพราะต้องการความช่วยเหลือให้หลุดพ้นจากทุกข์ฝายร่างกาย เช่น การรักษาคันโรครื้อนในพระธรรมมาระโก 1:41 หรืออาจจะเป็ความต้องการการช่วยเหลือฝายจิตวิญญาณในพระธรรมมัทธิว 9:36 ที่พระเยซูคริสต์ทรงสงสารประชาชนที่เหมือนแกะไม่มีผู้เลี้ยง เป็นต้น (อิริคสัน, 2552) ซึ่งพระเมตตาที่นี้จึงเป็ความรักที่แตกต่างจากความรักแบบพุทธศาสนาแบบไทยๆ ที่ต้องการกอบโกยสิ่งต่างๆ จากผู้อื่น หรือการแสดงอำนาจของผีที่ต้องการการตอบแทนจากมนุษย์โดยมิได้สนใจว่า มนุษย์จะมีให้ตามที่ผีต้องการหรือไม่

ดังนั้นพระเมตตาของพระเจ้าจึงเป็ความเมตตาสงสารของพระเจ้าต่อมนุษย์ที่มีความทุกข์แต่ไม่มีกำลังในการช่วยตนเองให้พ้นจากความทุกข์เหล่านั้น พระองค์จึงช่วยเหลือมนุษย์ให้หลุดพ้นจากความทุกข์ โดยที่มนุษย์อาจจะมิได้มีอะไรตอบแทนพระเจ้า ซึ่งพระเมตตาของพระเจ้าจะแตกต่างกับผี เพราะแม้ว่าผีอาจจะช่วยเหลือมนุษย์ให้หายจากความทุกข์แต่ก็อาจจะเป็เพียงระยะสั้นๆ และเมื่อช่วยเหลือแล้ว มนุษย์จำเป็จะต้องตอบแทนแก่ผีอย่างเหมาะสม และถ้าหากมนุษย์ไม่สามารถตอบแทนได้ มนุษย์จะโดนลงโทษจากผี (ศรีเลา เกษพรหม, 2558)

1.4 พระพิโรธซ้ำ

พระพิโรธซ้ำหรือความอดกลั้นพระทัยไว้นาน แปลตรงตัวว่า ซ้ำในการโกรธ ความอดกลั้นพระทัยไว้นานของพระเจ้าปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์หลายครั้ง เช่น พระเจ้าทรงกริ้วซ้ำและอดุมด้วยความรักมั่นคง (สดุดี 86:15) หรือพระเจ้าทรงอดกลั้นพระทัยและมีความอดทนเพื่อนำให้มนุษย์กลับใจ (โรม 2:4) เป็นต้น พระวณะของพระเจ้าทั้งสองตอนนี้ทำให้เห็นภาพของพระเจ้าว่า พระเจ้ายังการลงโทษเอาไว้ เพราะอาจจะมิมีมนุษย์ที่ต้องการกลับใจใหม่ และด้วยการอดกลั้นพระทัยของพระเจ้าจึงทำให้ยังไม่ถึงเหตุการณ์การเสด็จกลับมาอีกครั้งของพระเยซูคริสต์ (2 เปโตร 3:9) (อิริคสัน,

2552) พระเจ้าทรงสำแดงความรักของพระองค์ผ่านทางการอดกลั้นพระทัยไว้นาน พระเจ้าทรงเข้าใจในการลงโทษและกรอบเวลาของการลงโทษนี้ใช้เวลาที่ยาวนาน ซึ่งแตกต่างจากความเชื่อเรื่องผีในสังคมไทย เพราะคนไทยเชื่อว่ากรอบเวลาของการไม่ทำตามผีสังนั้น เป็นเพียงเวลาที่สั้นๆ ซึ่งเชื่อกันว่าอยู่ในกรอบเวลาสามวันเจ็ดวัน และถ้าตอบสนองต่อความต้องการของผีเกินจากนี้ คนไทยเชื่อว่าผีนั้นจะลงโทษตน (กัมปนาท ขำแก้ว, 2559)

ดังนั้นความอดกลั้นพระทัยไว้นานของพระเจ้า จึงสื่อถึงความรักของพระเจ้าที่เข้าใจในการลงโทษมนุษย์ แม้มนุษย์จะทำผิดไม่เชื่อฟังพระเจ้า แต่พระเจ้าใช้เวลาแก่มนุษย์ เพื่อจะมีโอกาสให้กลับใจใหม่ ซึ่งความอดกลั้นพระทัยไว้นานของพระเจ้าแตกต่างจากการลงโทษของผีที่ทำต่อมนุษย์ ซึ่งในความเชื่อของคนไทยนั้น ระยะเวลาที่ผีต้องการจะโทษมนุษย์นั้นใช้เวลาเพียงไม่นาน (กัมปนาท ขำแก้ว, 2559)

ฉะนั้นแล้วหลักคำสอนจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ในเรื่องความรักของพระเจ้าประจักษ์ในพระลักษณะของพระองค์จึงสรุปได้ว่า พระเจ้าเป็นความรักโดยที่พระองค์ทรงมีความห่วงใยในความทุกข์ยากของมนุษย์ พระองค์จึงทรงประทานพระกรุณาให้แก่มนุษย์ ผ่านทางรูปแบบของการทรงช่วยเหลือ ซึ่งทำให้มนุษย์นั้นได้รับสิ่งที่ดีจากพระเจ้า และพระเจ้ายังประทานพระคุณแก่มนุษย์ โดยที่มนุษย์มีสมควรจะได้รับสิ่งที่ดีจากพระองค์ แต่พระองค์ก็ยังทรงประทานให้ และพระเจ้ายังประทานความเมตตาแก่มนุษย์ คือการทรงช่วยเหลือมนุษย์ให้พ้นจากความทุกข์ และแม้ว่ามนุษย์เป็นผู้ที่มีความบาปผิดในชีวิตมากมาย พระเจ้ายังทรงสำแดงความรักโดยการอดกลั้นพระทัยไม่ลงโทษมนุษย์ คือทรงชะลอการลงโทษออกไปก่อน เพื่อให้มนุษย์นั้นได้มีโอกาสในการกลับใจ และพระเจ้ายังสำแดงความรักของพระองค์ โดยการประทานกฎเกณฑ์ให้แก่มนุษย์ เพื่อจะได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

2. ความรักของพระเจ้าประจักษ์ในความรักของพ่อและแม่

2.1 พระเจ้าสร้างมนุษย์ด้วยความรัก

พระธรรมปฐมกาล 1:26-31 กล่าวว่า พระเจ้าสร้างมนุษย์ตามพระฉายาของพระองค์ และพระองค์เห็นว่า การทรงสร้างนี้ดีนัก พระฉายาของพระเจ้าคือ พระลักษณะของพระเจ้าที่สำแดงออกในด้านต่างๆ เช่น ความรัก สติปัญญา ความบริสุทธิ์ และความยุติธรรม เป็นต้น (รอสส์, 2550) การทรงสร้างตามพระฉายาจึงทำให้มนุษย์มีศักดิ์ศรีและทำให้มนุษย์สะท้อนวิถีที่บริสุทธิ์ของพระเจ้า ดังนี้

- 1) ทำให้มนุษย์มีจิตวิญญาณ คือ มีความสามารถในการตระหนักตนมีความรู้ ความสามารถและความคิด
- 2) ทำให้มนุษย์มีศีลธรรมอันดี มีความสัตย์ซื่อ (แพคเกอร์, 2546) พระเจ้าสร้างมนุษย์ด้วยความรัก จึงเหมือนที่คนไทยส่วนใหญ่มีลูกด้วยความรัก ลูกถือว่าเป็นความภาคภูมิใจของพ่อแม่ เป็น

ตัวแทนของพ่อและแม่ในสังคม เมื่อพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์แล้ว พระองค์ก็ต้องการให้มนุษย์เป็นตัวแทนพระองค์ในโลกนี้ จึงมอบสิ่งต่างๆให้มนุษย์ครอบครองและดูแล (รอสส์, 2550) การที่พระเจ้าสร้างมนุษย์เสร็จแล้วมิได้ปล่อยละเลยมนุษย์นั้น สิ่งนี้เป็นความรักของพระเจ้าที่คล้ายคลึงกับความรักของพ่อและแม่ที่มีต่อลูก โดยเฉพาะพ่อที่แสดงออกถึงความรักที่มีต่อลูกในบทบาทเชิงเครื่องมือที่เป็นการทำงานหนักเพื่อแสวงหาทรัพยากรที่จำเป็นต่อสวัสดิภาพและชีวิตของลูก (Parsons, 1955)

2.2 การค้ำจุนและปกป้องของพระเจ้า

การค้ำจุนและปกป้องของพระเจ้าเป็นภาพของการประทับอยู่ของพระเจ้า ดังเช่นพระเจ้าจัดเตรียมการช่วยเหลืออิสราเอลผ่านทางโยเซฟ (ปฐมกาล 45:5) และการปกป้องดาเนียล (ดาเนียล 6:10-28) (อิริคสัน, 2552) ดังนั้นการปกป้องและค้ำจุนของพระเจ้าที่ทรงสำแดงต่อมนุษย์คือ พระเจ้าทรงแก้ไขปัญหามากมาย ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ พระองค์ทรงขจัดอันตรายออกไปจากพวกเขา ตรงนี้จึงคล้ายคลึงกับพ่อที่แสดงบทบาทของตนในครอบครัว คือ พ่อมีบทบาทในการแก้ปัญหาต่างๆ ในครอบครัว (อัจฉรา สุขารมณ, 2544)

การค้ำจุนและการปกป้องของพระเจ้านั้นยังปรากฏในพระธรรมสดุดีบทที่ 104 กล่าวว่าพระเจ้าทรงทำพระราชกิจการค้ำจุนและปกป้องโลกผ่านทางธรรมชาติที่พระองค์ทรงสร้าง เช่น ให้มีธารน้ำ เป็นต้น และในพระธรรมโยบกล่าวไว้เช่นกันว่า พระเจ้าทรงค้ำจุนโลกนี้ โดยการประทานน้ำฝน (5:10) และหิมะ (37:10) ซึ่งทุกสิ่งนี้เป็นพระราชกิจของพระเจ้าในการจัดเตรียมสิ่งต่างๆเพื่อค้ำจุนและปกป้องทุกสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างขึ้น (อิริคสัน, 2552) การปกป้องและการค้ำจุนนี้จึงเป็นการช่วยให้มีสิ่งต่างๆที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข ความรักของพระเจ้าที่สำแดงผ่านการปกป้องและค้ำจุนนี้จึงคล้ายคลึงกับความรักของพ่อและแม่ที่คอยจัดเตรียมสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นและทำให้ลูกของตนนั้นสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้อย่างมีความสุข

อย่างไรก็ตามการที่พระเจ้าทรงปกป้องและค้ำจุนมนุษย์ มิได้หมายความว่ามนุษย์หรือกระทั่งคริสตชนจะไม่พบกับปัญหาหรือความทุกข์ แต่ความทุกข์ยากลำบากเหล่านั้นจะไม่มีชัยชนะเหนือคริสตชน เพราะพระเจ้าทรงปกป้องและค้ำจุน (มัทธิว 24:15-31) และไม่มีสิ่งใดที่จะพรากคริสตชนออกจากสิ่งนี้ได้ (โรม 8:35) ฉะนั้นคริสตชนจึงไม่ต้องกลัวอันตรายใดๆ สามารถมีความมั่นใจในการดำเนินชีวิต และวางแผนชีวิตในแผนงานของพระเจ้าได้ (อิริคสัน, 2552) ความรักของพ่อและแม่มีความคล้ายคลึงกับความรักของพระเจ้าส่วนนี้คือ ถึงแม้ว่าบางปัญหา อุปสรรค และความทุกข์ลำบาก พ่อและแม่อาจจะไม่มีความสามารถในการช่วยเหลือลูกของตนได้ทุกอย่างเหมือนพระเจ้า ทว่าในสิ่งที่เหมือนกันนั้น ความรักของพ่อและแม่มักจะเป็นความอบอุ่นใจแก่ลูก เพื่อให้ลูกนั้นมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต (Parsons, 1955) เหมือนที่มนุษย์ได้รับการหนุนใจและมีความมั่นใจในพระเจ้า

2.3 พระเจ้าทรงเลี้ยงดู

หนึ่งในความรักของพระเจ้าคือการทรงเลี้ยงดูประชากรของพระองค์ โดยปรากฏชัดเจนที่สุดในพระธรรมสดุดี 23:1-2 “พระยาห์เวห์ทรงเลี้ยงดูข้าพเจ้าดุจเลี้ยงแกะ ข้าพเจ้าจะไม่ขัดสน พระองค์ทรงทำให้ข้าพเจ้านอนลงที่ทุ่งหญ้าเขียวสดพระองค์ทรงนำข้าพเจ้าไปริมน้ำแดนสงบ” พระธรรมตอนนี้บอกว่า พระเจ้าเป็นดังผู้เลี้ยงแกะที่ดี เพราะแกะเป็นสัตว์ดูแลตัวเองไม่ได้ ผู้เลี้ยงจึงจะต้องดูแลแกะด้วยความใส่ใจ นำไปถึงสถานที่ที่มีอาหารและน้ำ (เนติ คูโซติกุล, 2563) ซึ่งภาพของแกะที่เป็นสัตว์ที่อ่อนแอ นั้น มีความคล้ายคลึงกับสถานะของลูกเมื่อยังเล็ก ไม่สามารถดูแลตัวเองได้ จึงจำเป็นต้องได้รับการดูแลจากพ่อและแม่ การเลี้ยงดูของพระเจ้าที่มีให้แก่มนุษย์จึงเป็นการสำแดงความรักของพระเจ้า โดยการจัดเตรียมสิ่งที่ดีให้แก่คริสตชนหรือมนุษย์ทุกคน สิ่งนี้ตรงกับบทบาทของพ่อที่ดูแลด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ให้คนในครอบครัวนั้นมีความเป็นอยู่ที่ดี ไม่ขัดสนในสิ่งใดใด รวมไปถึงแม่ที่คอยดูแลเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของลูก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเครื่องแต่งกายและอาหารการกินด้วยเช่นกัน (Parsons, 1955)

2.4 พระเจ้าประทานมรดกแก่ลูกของพระองค์

พระเจ้าตรัสบอกอับรามให้ออกจากบ้านเกิด และมอบพันธสัญญาแก่เขา พันธสัญญานี้คือการที่พระเจ้าจะทรงให้อิสราเอลเป็นประเทศใหญ่ มีดินแดนที่อยู่อาศัย รับพระพรจากพระเจ้าเพื่อที่จะเป็นพระพรแก่คนอื่น (ปฐมกาล 12:1-3, 7) (รอสส์, 2550) และดินแดนนี้เองซึ่งพระเจ้ายืนยันว่าเป็นมรดกของอิสราเอล (สดุดี 135:12) ซึ่งเป็นมรดกโดยพระสัญญาที่มีให้แก่อับราม (กาลาเทีย 3:18) ซึ่งในเรื่องการให้มรดกแก่ประชากรของพระเจ้านั้น ยังมีความคล้ายคลึงกับความรักของพ่อและแม่ในการที่แสวงหาสิ่งต่างๆ มาให้แก่ลูกของตนเสมอ (อัจฉรา สุขารมณ, 2544) ในสังคมไทยนั้นพ่อและแม่ในสังคมไทยมีการเตรียมมรดกให้แก่ลูกอย่างมากมาย ภาพของการที่พระเจ้าประทานมรดกแก่อับรามจะทำให้เข้าใจเรื่องความรักของพระเจ้าได้ชัดเจน

2.5 พระเจ้าทรงลงวินัยสอนมนุษย์ด้วยความรัก

ความรักของพระเจ้านั้นต้องการให้มนุษย์มีการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและยุติธรรม (วรณภา เรื่องเจริญสุข, 2564) แต่มนุษย์อาจไม่ได้ดำเนินชีวิตตามนั้น และเมื่อมนุษย์ทำบาปต่อพระเจ้าและผู้อื่น พระเจ้าจึงทรงลงวินัยสอนมนุษย์ (ฮีบรู 12:5-6) ฉะนั้นการลงวินัยของพระเจ้าเป็นสัญลักษณ์แห่งความรักและเป็นสิ่งที่ยืนยันว่าคริสตชนเป็นบุตรของพระเจ้า พระเจ้ามีความปรารถนาดีและต้องการให้มนุษย์นั้นอยู่ในรูปในรอย มีชีวิตที่มีศีลธรรม พระเจ้าจึงต้องสั่งสอนและลงวินัยเมื่อมนุษย์นั้นทำผิด ซึ่งสิ่งนี้ตรงกับบทบาทของแม่ที่ให้ความรักความอบอุ่น คอยดูแลจัดระเบียบชีวิตให้แก่

ลูก ช่วยฝึกมารยาทที่ดีงามแก่ลูก สอนศีลธรรมอันดีแก่ลูก ช่วยให้ลูกมีพัฒนาการด้านอารมณ์ที่ดี (สรายุทธ เพ็ชรซีก, 2553) คริสตชนที่ไม่สัตย์ซื่อต่อพระเจ้าและไม่อดทนต่อการลงวินัยจะทำให้ตนสูญเสียบาเหน็จ พระเจ้าจึงต้องการให้คริสตชนยอมรับการลงวินัยนี้ (ลิทฟิน, 2552) เพราะถึงแม้ว่าการลงวินัยอาจจะทำให้คริสตชนไม่พอใจ แต่พระเจ้าทรงเตรียมแผนงานที่ดีและมีสวัสดิภาพไว้รอหลังจากลงวินัยนั้น (เยเรมีย์ 29:11) (ไดเออร์, 2552)

2.6 พระเจ้าอภัยให้มนุษย์เหมือนแม่และพ่ออภัยให้ลูกของตน

เมื่อพระเจ้าทรงลงวินัยมนุษย์เนื่องจากความผิดบาปแล้ว สิ่งพระเจ้าจะทำต่อมาก็คือ การทรงให้อภัยแก่มนุษย์ โดยพระคริสตธรรมคัมภีร์ได้อธิบายเรื่องความรักของพระเจ้าที่อภัยให้มนุษย์เหมือนกับที่พ่อและแม่ให้อภัยลูกของตนได้ชัดเจนที่สุดจากคำอุปมาเรื่อง บุตรหายไ้ โดยที่บุตรทั้งสองทำผิดต่อบิดา โดยการแข่งบิดาของบุตรคนเล็ก และดูหมิ่นคำสั่งของบิดาในกรณีของบุตรคนโต แต่ท่านกลับไม่ลงโทษแต่ให้อภัยลูกทั้งสองของตน (ลูกา 15:11-32) คำอุปมานี้สื่อถึงความรักของพระเจ้าที่มีให้แก่มนุษย์ ถึงแม้ว่ามนุษย์จะทำบาปต่อพระเจ้า แต่พระองค์ก็ทรงอภัยบาปและยกโทษให้แก่มนุษย์เสมอ (เคลเลอร์, 2562) แม้ว่าพระเจ้าจะมีการลงวินัยมนุษย์ ทว่าหลังจากนั้นพระเจ้าจะทรงอภัยให้แก่มนุษย์ สิ่งนี้สื่อถึงความรักของพ่อและแม่ที่ให้ความรักแก่ลูก แม้ว่าลูกของตนนั้นอาจจะทำผิดพลาดมากมาย พ่อและแม่ยินยอมให้อภัยและให้ออกาสลูกได้เริ่มต้นใหม่เสมอ (สรายุทธ เพ็ชรซีก, 2553)

ความรักของพระเจ้าประจักษ์ในความรักของพ่อและแม่ โดยความรักของพระเจ้าเหมือนกับที่พ่อและแม่มีให้แก่ลูกของตน ไม่ว่าจะเป็พระเจ้าสร้างมนุษย์มาด้วยความรักเหมือนที่พ่อและแม่ให้กำเนิดลูกของตนด้วยความรัก พระเจ้าทรงปกป้องและค้ำจุนมนุษย์เหมือนที่พ่อและแม่คอยดูแลรักษาและแก้ไข้ปัญหาให้แก่ลูกของตน การทรงเลี้ยงดูของพระเจ้าที่ประทานสิ่งที่ดีและจำเป็น รวมไปถึงการที่พระเจ้าประทานมรดกให้แก่คริสตชน ทั้งสองสิ่งนี้เหมือนกับที่พ่อและแม่ทำงานหนักเพื่อหาสิ่งจำเป็นแก่ลูกของตน เพื่อโอกาสและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีแก่ลูกของตน พระเจ้าลงวินัยสอนมนุษย์ด้วยความรักไม่ใช่เพื่อทำร้าย เหมือนกับที่พ่อและแม่ต้องการให้ลูกมีศีลธรรมอันดีในชีวิต และสุดท้ายพระเจ้าประทานอภัยให้แก่มนุษย์เหมือนที่พ่อและแม่อภัยให้แก่มนุษย์ ซึ่งเป็นการแสดงความรักและความอบอุ่นให้แก่ลูกของตน

3. ความรักของพระเจ้าประจักษ์แจ้งในพระเยซูคริสต์

3.1 พระเยซูคริสต์ทรงสำแดงความรักของพระเจ้าโดยการสิ้นพระชนม์ไ้บัพ

ความรักของพระเจ้าปรากฏในพระเยซูคริสต์ในพันธกิจของการทรงไถ่ ความเมตตาและการไถ่เป็นสิ่งที่ผู้รับนั้นได้มาโดยไม่มีมูลค่า โดยความรักนี้ไม่เหมือนกับสิ่งที่ใส่ใส่แดงต่อมนุษย์ เพราะฉะนั้นต้องการให้มนุษย์เป็นผู้ไถ่ตัวของมนุษย์เองโดยการถวายความเคารพบูชา (ศรีเลา เกษพรหม, 2558) ทว่าความรักของพระเจ้านั้น พระเจ้าเองเป็นผู้ที่ให้ความเมตตาและจ่ายค่าไถ่นี้ ซึ่งในคำอุปมาเรื่องบุตรหายไต่ บิดาผู้คืนสถานะบุตรให้แก่บุตรชายคนเล็กที่หลงหายโดยไม่คิดมูลค่า แม้คำกล่าวของบิดาดูเหมือนจะง่ายตาย ทว่ากลับเป็นคำกล่าวที่มีมูลค่ามหาศาลโดยบุตรหัวปีจะต้องเป็นคนจ่ายค่าไถ่นี้ ทีโมธี เคลเลอร์กล่าวว่า พระเยซูคริสต์คือบุตรหัวปีที่แท้จริงในคำอุปมาแม้พระองค์มิได้กล่าวถึงพระเยซูคริสต์เป็นผู้จ่ายค่าคืนสถานะบุตรนี้ด้วยชีวิตของพระองค์เอง (เคลเลอร์, 2562) พระธรรมฟีลิปปี 2:6-8 กล่าวว่า พระเยซูคริสต์ทรงเป็นพระเจ้า แต่พระองค์มิได้ทรงถือว่าการเป็นพระเจ้านั้นจะต้องยึดถือไว้ พระองค์ได้ทรงสละความเป็นพระเจ้าลงมาบังเกิดเป็นมนุษย์ในสถานะทาส แม้พระองค์จะทรงหนีจากกางเขนได้ ทว่าพระองค์กลับทรงยินยอมเชื่อฟังจนถึงความมรณา เป็นการยอมมรณาเพื่อมนุษย์ทุกคน (ฮาร์กรีฟส์, 2536) พระเจ้าทรงสำแดงความรักของพระองค์ผ่านทางพระเยซูคริสต์ เป็นความรักที่พระเจ้ามีต่อมนุษย์ ในขณะที่มนุษย์สิ้นหวังจากผลของความบาป เพราะไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องบาปและความชั่วร้ายของตนได้ และมนุษย์จะต้องพ่ายแพ้แก่ความบาป ทว่าในเวลานั้นพระเจ้าได้ทรงช่วยเหลือมนุษย์ การสิ้นพระชนม์ของพระเยซูคริสต์เป็นการสิ้นพระชนม์เพื่อมนุษย์ทุกคน (โรม 5:8) คำว่า “เพื่อ” ในที่นี้ ภาษากรีกหมายถึง “แทนที่” มนุษย์ทั้งปวงสมควรที่จะตายเพราะบาปของตน แต่เพราะความรักของพระเจ้า พระเยซูคริสต์จึงสิ้นพระชนม์แทนที่มนุษย์ทั้งปวง (สมใจ รักษาตรี, 2552) ความรักของพระเจ้าที่ปรากฏในพระเยซูคริสต์ เป็นความรักที่ไม่เห็นแก่ตัว เป็นความรักที่เสียสละตนเองเพื่อผู้อื่น สังคมไทยในปัจจุบันเมื่อมองผ่านมุมมองด้านพุทธศาสนาแบบไทยๆ ล้วนแล้วแต่สั่งสอนและนำพาให้มนุษย์เพียงแต่รับเอาประโยชน์เข้าตัว เอาแต่ได้โดยไม่สนใจศีลธรรม ฉะนั้นความรักของพระเจ้าที่ปรากฏในพระเยซูคริสต์ในด้านที่พระองค์ทรงเป็นผู้ไถ่บาปนี้ จึงแตกต่างกับความรักในความเชื่อพุทธศาสนาแบบไทยๆ ที่สอนให้รับเอาเท่านั้น (จักรพันธ์ แสงทอง และวิเชียร แสงมี, 2563) และแตกต่างจากการสำแดงอำนาจของผีที่เรียกร้องให้มนุษย์เสียสละตนเองมากกว่า และความรักที่เสียสละตนเองนี้แตกต่างกับคำสอนของพุทธศาสนาที่บอกว่า ที่ได้มีรัก ที่นั้นมีทุกข์ เพราะเมื่อมนุษย์มีความรักเขาจะเกิดความทุกข์ แต่พระเยซูคริสต์ทรงรักมนุษย์ เมื่อพระองค์รักมนุษย์นั้นพระองค์มิได้เกิดความทุกข์ แต่พระองค์ทรงยอมสละให้พระองค์เองมีความทุกข์เพื่อให้มนุษย์ได้รับการไถ่ ให้รอดพ้นจากความบาปและความทุกข์ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่า ความรักในคริสต์ศาสนาไม่ได้ก่อให้เกิดให้เกิดความทุกข์ในมนุษย์ แต่ความรักของพระเจ้าช่วยให้มนุษย์นั้นรอดพ้นจากความทุกข์

3.2 พระเยซูคริสต์สำแดงความรักของพระเจ้าโดยการอภัยบาป

พระเยซูคริสต์สำแดงความรักของพระเจ้าโดยการอภัยบาปนั้น แตกต่างจากการสิ้นพระชนม์ไถ่บาป เพราะการสำแดงความรักด้วยการอภัยบาป คือความต้องการให้มนุษย์นั้นรอดพ้นจากผิดบาป เป็นภาพของการที่พระเยซูคริสต์มีความห่วงใยมนุษย์ผู้ที่ตกอยู่ในความบาปผิด โดยการสำแดงความรักของพระเจ้า ในพระธรรมยอห์น 8:1-11 บอกว่าพระเยซูคริสต์ทรงช่วยผู้หญิงคนหนึ่งที่ทำบาปให้รอดจากการลงโทษ และพระองค์กล่าวให้อภัยเธอและบอกให้เธออย่าทำอีก (โคว์ลส , 2560) พระธรรมตอนนี้จึงสะท้อนภาพการที่พระเจ้าไม่ปรับโทษ แต่ให้โอกาสมนุษย์ในการเริ่มต้นใหม่ และพระธรรมมาระโก 2:1-12 ก็เช่นกัน ที่เป็นเรื่องราวของชายสี่คนหามคนง่อยมาให้พระเยซูคริสต์ทรงรักษา พระองค์พูดกับชายผู้เป็นง่อยนี้ว่า “ลูกเอ๋ย บาปของท่านได้รับการอภัยแล้ว” พระองค์ทรงแสดงพระเมตตาแก่เขา โดยการทรงยกโทษความผิดบาปให้แก่ชายคนนี้ จึงหมายความว่าพระองค์ทรงยอมรับคนบาปด้วยความรักและพระเมตตาของพระเจ้า (โคว์ลส, 2560)

ความรักของพระเจ้าที่ปรากฏในพระเยซูคริสต์ในเรื่องการอภัยบาปของพระองค์ จึงเป็นความรักที่พระเจ้าต้องการให้มนุษย์นั้นมีชีวิตที่ดีขึ้น เกิดจากพระทัยสงสารของพระองค์ ความรักนี้จึงแตกต่างกับผีที่พยายามทำร้ายมนุษย์ เมื่อมนุษย์ไม่สามารถทำตามสัญญาที่ให้ไว้ได้ ผีมักจะ ทำร้ายมนุษย์มากกว่าที่จะอภัยให้ เมื่อมนุษย์ไม่ทำตามความต้องการของมัน (ศรีเลา เกษพรหม, 2558)

3.3 พระเยซูคริสต์สำแดงความรักของพระเจ้าโดยการเป็นผู้เลี้ยงที่ดี

พระเยซูคริสต์สำแดงความรักของพระเจ้าโดยเป็นผู้เลี้ยงที่ดี โดยที่พระองค์มีความสงสารต่อประชาชนอิสราเอลในเวลานั้น ประชาชนที่พระเยซูคริสต์ทรงพบเป็นกลุ่มคนที่กระจัดกระจาย ถูกกดขี่ข่มเหงโดยผู้นำทางศาสนา และไม่มีที่พึ่งทางจิตวิญญาณ เป็นเหมือนแกะที่ไม่มีผู้เลี้ยง ถูกหมาป่ารบกวนและทำร้าย ไม่สามารถช่วยเหลือและปกป้องตนเองได้ ไม่มีผู้เลี้ยงแกะที่ดีที่สามารถปกป้องและดูแลพวกเขา (มัทธิว 9:35-36) เมื่อพระองค์เล็งเห็นดังนั้น พระองค์จึงเทศนาและสั่งสอนเรื่องแผ่นดินของพระเจ้า ทรงรักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่คนยิวในสมัยนั้น ภาพของพระเยซูคริสต์ในพระธรรมที่ยกมานี้ เป็นความต้องการของพระองค์ที่ทรงอยากให้มนุษย์หลุดพ้นจากผู้เลี้ยงที่ไม่ดีและเอาเปรียบ ซึ่งภาพที่พระองค์ต้องการที่ดูแลและเลี้ยงดูพวกเขาเองนี้ ถือได้ว่าเป็นการทรงนำมนุษย์ด้วยความรัก (บาร์เบียร์, 2543) ซึ่งแตกต่างจากผีที่พยายามครอบงำมนุษย์ด้วยความกลัวมากกว่าที่จะนำหน้ามนุษย์ด้วยความรัก (ศรีเลา เกษพรหม, 2558) พระองค์ยังทรงบอกกับคนยิวในสมัยนั้นอีกว่า พระองค์ทรงเป็นผู้เลี้ยงที่ดี เพื่อทุกคนจะได้รับชีวิตและประโยชน์มากมาย พระองค์มิได้เหมือนคนรับจ้างเลี้ยงแกะที่เมื่อมีอันตรายมาถึงฝูงแกะ ก็จะหนีหายไปไม่รับผิดชอบต่อฝูงแกะเพราะเขาไม่ได้เป็นเจ้าของแกะ การกระทำเช่นนี้จึงทำให้แกะกระจัดกระจายและหายไป แต่ผู้เลี้ยงที่ดีจะให้ความสนใจในฝูงแกะดูแลรักษาด้วยความระมัดระวังและความใกล้ชิด (ยอห์น 10:11-15) ความใกล้ชิดนี้เองที่แสดงถึงความรัก ความเอาใจใส่ที่พระเยซูคริสต์มีต่อประชาชน ซึ่งความรักนี้สำเร็จในการที่พระองค์นั้นได้ทรง

สิ้นพระชนม์เพื่อทุกคนบนกางเขน ความตายและการเสียสละของพระเยซูคริสต์นั้น จะทำให้ฝูงแกะหรือมนุษย์ทุกคนสามารถมีชีวิตอยู่ต่อไป (มาร์ตินและบลัม, 2549) การเป็นผู้เลี้ยงที่ดีนี้พระเยซูคริสต์ทรงสละตนเองเพื่อมนุษย์มากกว่าที่จะเอาจากมนุษย์ ซึ่งแตกต่างจากการสำแดงของผีที่ไม่สละตนเองให้มนุษย์ แต่เป็นมนุษย์ที่จะต้องสละตนเองให้ผี (ศรีเลา เกษพรหม, 2558) และที่สำคัญพระเยซูคริสต์มิเพียงแต่สำแดงความรักด้วยการเป็นผู้เลี้ยงฝ่ายวิญญาณเท่านั้น พระองค์ยังทรงเป็นผู้เลี้ยงแก่ประชาชนฝ่ายร่างกายด้วยเช่นกัน โดยการที่พระองค์ทำการอัศจรรย์เลี้ยงคน 5,000 คน (มัทธิว 14:19-21) พระองค์ทำการอัศจรรย์นี้เพื่อบอกว่า พระองค์เป็นแหล่งอาหารของชีวิต พระเจ้าจะเป็นผู้จัดการเลี้ยงดูมาถึงประชาชน (บาร์เบียร์, 2543) ความรักของพระเจ้าที่ปรากฏในพระเยซูคริสต์ในการทรงเลี้ยงดูนี้ จึงคล้ายคลึงความรักของพ่อและแม่ในการเลี้ยงดูที่มาถึงลูกเสมอไม่เคยขาดและมีให้อย่างเหลือเฟือ (Parsons, 1955) และความรักของพระเจ้านี้แตกต่างจากผี เพราะมนุษย์นั้นจะต้องเป็นผู้เลี้ยงดูผี โดยเฉพาะผีบ้านผีเรือน มากกว่าผีเลี้ยงดูมนุษย์ มิฉะนั้นผีจะลงโทษมนุษย์ (ศรีเลา เกษพรหม, 2558)

ฉะนั้นแล้วความรักของพระเจ้านั้นประจักษ์แจ้งในพระเยซูคริสต์ดังนี้ คือ ด้วยพระทัยที่เมตตาตาสงสารมนุษย์ พระเยซูคริสต์ประทานตนเองเป็นค่าไถ่ความบาปของมนุษย์ พระองค์มิได้เรียกร้องการชดใช้จากมนุษย์เหมือนกับผี พระองค์มิพระทัยที่สงสารอยากให้มนุษย์หลุดพ้นจากความบาป มีชีวิตที่ดี พระองค์ทรงอภัยบาปของมนุษย์และผลการจากการอภัยบาปนั้นทำให้มนุษย์มีชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งแตกต่างพุทธศาสนาแบบไทยๆ ที่มนุษย์จะต้องทำเอง ชดใช้เอง และถวายสิ่งต่างๆเอง เพื่อให้ตนเองนั้นมีชีวิตที่ดีขึ้น และสุดท้ายพระเยซูคริสต์เป็นผู้เลี้ยงที่ดี พระองค์มิพระทัยสงสารมนุษย์จึงประทานการเลี้ยงดู เป็นผู้นำหน้ามนุษย์ มิได้เหมือนผีที่มนุษย์จะต้องเลี้ยงดู และครอบงำชีวิตของมนุษย์

4. การตอบสนองความรักของพระเจ้าในบริบทไทย

สารบัญ บุญเกียรติกล่าวว่า คริสต์ศาสนศาสตร์ที่มีชีวิต หมายถึง การที่คริสต์ศาสนศาสตร์ไม่ได้อยู่เพียงแต่บนหน้ากระดาษเท่านั้น แต่จะต้องส่งผลกระทบต่อผู้คนในสังคมในเชิงบวกอีกด้วย เป็นคริสต์ศาสนศาสตร์ที่นำเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตให้ผู้อ่านได้รับประสบการณ์ชีวิตฝ่ายวิญญาณเพื่อที่ผู้อ่านจะได้รับการเปลี่ยนแปลงชีวิตผ่านทางคริสต์ศาสนศาสตร์นี้ (สารบัญ บุญเกียรติ, 2560) ฉะนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอการตอบสนองต่อความรักของพระเจ้าในบริบทไทย ดังนี้ สังคมไทยเป็นสังคมที่มีค่านิยมเรื่องความกตัญญูตเวที ซึ่งค่านิยมนี้สะท้อนจากภษิตไทยที่กล่าวว่า “พระในบ้าน” ที่ต้องเคารพรัก เชื่อฟังพ่อและแม่ โดยถือว่าเป็นผู้มีบุญคุณ (อุบล เทศทอง, 2558) ด้วยความจริงข้อนี้ เมื่อคนไทยเรียนรู้ว่าความรักของพระเจ้าคล้ายคลึงกับความรักของพ่อและแม่ คนไทยควรจะตอบสนองต่อความรักของพระเจ้าด้วยการเชื่อฟังและติดตามพระองค์ และออกัสตินกล่าวต่อไปว่า “แม่เรารัก

พระเจ้าข้า แต่อย่าซ้ำในการรักพระองค์ตอบ” ซึ่งหมายความว่า ไม่ว่าจะรู้จักความรักของพระเจ้าซ้ำเพียงใด แต่ห้ามซ้ำในการที่จะรักพระองค์ เมื่อมนุษย์รู้จักความรักของพระเจ้าแล้วควรที่จะตอบสนองโดยการรักพระองค์ตอบแทน (Graves, n.d.) การรักพระเจ้าตอบไม่เสียหายอะไร ความรักของพระเจ้าเป็นสิ่งที่ดี ดีมากยิ่งขึ้นที่คนไทยยึดถือและนับถือในปัจจุบัน และทีโมธี เคลเลอร์ยังกล่าวต่อไปอีกว่า การตอบสนองต่อความรักของพระเจ้าถือว่าเป็นเคารพและบูชาพระที่เที่ยงแท้ ซึ่งคนไทยนั้นอาจจะมีเชื่อในเรื่องผี เรื่องไสยศาสตร์ ทว่าเคลเลอร์มองว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงพระจอมปลอมเท่านั้น ฉะนั้นคนไทยจึงจะต้องมีความรักต่อพระเจ้า เชื่อวางใจในพระองค์ และคนไทยจะต้องมีความมั่นใจว่า ความรักของพระเจ้านั้นดีเพียงพออย่างแน่นอน (เคลเลอร์, 2563)

สรุป

คริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทยจึงสรุปได้ ดังนี้

- 1) พระเจ้าเป็นความรักโดยที่พระองค์ทรงมีความห่วงใยในความทุกข์ยากของมนุษย์ พระองค์จึงทรงประทานพระกรุณาให้แก่มนุษย์ ผ่านทางรูปแบบของการทรงช่วยเหลือ ซึ่งทำให้มนุษย์นั้นได้รับสิ่งที่ดีจากพระเจ้า และพระเจ้ายังประทานพระคุณแก่มนุษย์ โดยที่มนุษย์มิได้สมควรจะได้รับสิ่งที่ดีจากพระเจ้าแต่พระองค์ก็ยังทรงประทานให้ และพระเจ้ายังประทานความเมตตาแก่มนุษย์ คือการทรงช่วยเหลือมนุษย์ให้พ้นจากความทุกข์ และแม้ว่ามนุษย์เป็นผู้ที่มีความบาปผิดในชีวิตมากมาย พระเจ้ายังทรงสำแดงความรักโดยการอดกลั้นพระทัยไม่ลงโทษมนุษย์ คือทรงชะลอการลงโทษออกไปก่อน เพื่อให้มนุษย์นั้นได้มีโอกาสในการกลับใจ และพระเจ้ายังสำแดงความรักของพระองค์ โดยการประทานกฎเกณฑ์ให้แก่มนุษย์ เพื่อจะได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน
- 2) ความรักของพระเจ้าประจักษ์ในความรักของพ่อและแม่ โดยความรักของพระเจ้าเหมือนกับที่พ่อและแม่นั้นมีให้แก่ลูกของตน ไม่ว่าจะพระเจ้าสร้างมนุษย์มาด้วยความรักเหมือนที่พ่อและแม่ให้กำเนิดลูกของตนด้วยความรัก พระเจ้าทรงปกป้องและค้ำจุนมนุษย์เหมือนที่พ่อและแม่คอยดูแลรักษาและแก้ไขปัญหาให้แก่ลูกของตน การทรงเลี้ยงดูของพระเจ้าที่ประทานสิ่งที่ดีและจำเป็น รวมไปถึงการที่พระเจ้าประทานมรดกให้แก่คริสตชน ทั้งสองสิ่งนี้เหมือนกับที่พ่อและแม่ทำงานหนักเพื่อหาสิ่งที่จำเป็นแก่ลูกของตน เพื่อโอกาสที่ดีและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีแก่ลูกของตน พระเจ้าลงวินยสอนมนุษย์ด้วยความรักไม่ใช่เพื่อทำร้าย เหมือนกับที่พ่อและแม่ต้องการให้ลูกมีศีลธรรมอันดี

ในชีวิต และสุดท้ายพระเจ้าประทานอภัยให้แก่มนุษย์เหมือนที่พ่อและแม่ให้อภัยให้แก่ลูก ซึ่งเป็นการแสดงความรักและความอบอุ่นให้แก่ลูกของตน

- 3) ความรักของพระเจ้าประจักษ์แจ้งในพระเยซูคริสต์ ดังนี้ พระเยซูคริสต์ทรงสละตนเองเพื่อไถ่บาปให้แก่มนุษย์โดยการสิ้นพระชนม์บนกางเขน พระเยซูคริสต์ให้อภัยแก่มนุษย์เสมอเพราะพระองค์ทรงมีความปรารถนาดีต่อมนุษย์ ต้องการให้มนุษย์มีโอกาสเริ่มต้นใหม่ และสุดท้ายพระเยซูคริสต์ทรงเลี้ยงดูประชาชน พระองค์ทรงเลี้ยงดูมนุษย์ด้วยความรักและความห่วงใย ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายร่างกายหรือฝ่ายจิตวิญญาณ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีความต้องการเสนอแนะแก่ผู้อ่านบทความเรื่อง คริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย ดังนี้

- 1) คริสเตียนหรือคริสตจักรควรทบทวนเรื่องการอธิบายเรื่องความรักของพระเจ้าที่เหมาะสมกับบริบทความเข้าใจของคนในสังคมไทย โดยนำผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางสร้างบทเรียนสำหรับสมาชิกเพื่อการถ่ายทอดเรื่องความรักของพระเจ้าอย่างเกิดผลที่ดีได้ และ
- 2) ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเรื่องเช่น ศึกษาแนวทางสำหรับการสื่อสารความรักของพระเจ้าของคริสเตียนไทยที่เหมาะสมกับคนไทย หรือศึกษาความเข้าใจคริสตศาสนศาสตร์เรื่องความรักพระเจ้าของคริสเตียนไทย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

เคลเลอร์, ที. (2562). *รักไม่ยังหยุดกับบุตรผู้หลงหาย*. (นรี เซซฐ์ศุทธานุกร, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.

เคลเลอร์, ที. (2563). *พระจอมปลอม*. (นรี เซซฐ์ศุทธานุกร, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.

เนติ คุชิตกุล. (2563). *พระธรรมสดุดีกับชีวิตจิตวิญญาณ*. เชียงใหม่: ประชากรธุรกิจ.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. (2559). *บทกวี ความรัก: อ.เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์*. เรียกใช้เมื่อ 28 ธันวาคม

2566 จาก Facebook: <https://www.facebook.com/watch/?v=1176283262430936>

แพคเกอร์, เจ. ไอ. (2546). *ศาสนศาสตร์ฉบับย่อ พิมพ์ครั้งที่ 2*. (เครีวัลย์ เทียงธรรม, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.

โคว์ลส, ซี. เอส. (2560). *พระเจ้าคือใคร*. (จ. พรหมคำแดง, Trans.) กรุงเทพฯ: ฮากิโอออสพับลิชซิง.

- ไดเออร์, ซี. เอช. (2552). *เยเรมีย์-บทเพลงคร่ำครวญ (BKC9)*. (ชุมแสง เรื่องเจริญสุข, ผู้แปล) กรุงเทพฯ.
- กัมปนาท ขำแก้ว. (2559). ปฐมบทแห่งความน่าสะพรึงกลัว พัฒนาการของผีไทย “ผีบุพกาล” สู่ “ผีพาณิชย์”. *วารสารรัฐสมัยแล*, 37(3), 63-87.
- จักรพันธ์ แสงทอง, และ วิเชียร แสนมี. (2563). ปัญหาพุทธศาสนาในสังคมไทยตามทัศนะของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต). *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*, 10(3), 135-145.
- ทีเช่น, เอช. (2548). *ศาสนศาสตร์ระบบ, (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. (ชุมแสง เรื่องเจริญสุขและวรรณภา เรื่องเจริญสุข, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2558). *คัมภีร์การเลี้ยงลูก*. กรุงเทพฯ: Meb's Pick.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2543). *พุทธศาสนาในความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- นิธิวัฒน์ โพธิ์ทอง. (2562). *คริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความสัมพันธ์กับพระเจ้าในบริบทสังคมไทย*. (การค้นคว้าอิสระ,ปริญญามหาบัณฑิต): มหาวิทยาลัยพายัพ.
- บาร์เบียร์, แอล. (2543). *มัทธิว (BKC13) พิมพ์ครั้งที่ 2*. (ปฎิมา คงสืบชาติ, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: ศูนย์ที่รินนัส.
- พิชญ์ อรรถมัญญ์. (2534). *ศัพทานุกรม ฉบับรวมเล่ม (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุริยบรรณ.
- พุทธทาสภิกขุ. (2549). *กามารมณ์และชีวิตสมรสตามอุดมคติพุทธศาสนา, (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ประพันธ์สาส์น.
- มาร์ติน, เจ. เอ. และบลัม, เอ. เอ. (2549). *ลูกา ยอห์น (BKC15) พิมพ์ครั้งที่ 2*. (ปฎิมา เอื้อศรี, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: ศูนย์ที่รินนัส.
- รอสส์, เอ. พี. (2550). *ปฐมกาล (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. (ชุมแสง เรื่องเจริญสุข, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: ศูนย์ที่รินนัส.
- ลิทพิน, เอ. ดี. (2552). *1 ทิโมธี – 2 เปโตร (BKC19) พิมพ์ครั้งที่ 2*. (ปฎิมา เอื้อศรี, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: ศูนย์ที่รินนัส.
- วรรณภา เรื่องเจริญสุข. (2564). *จริยธรรมคริสเตียน (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: พระคริสต์ธรรม กรุงเทพฯ.
- วศิน อินทสระ. (2532). *พระอานนท์ พุทธอนุชา, (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: อักษรสมัย.
- ศรีเลา เกษพรหม. (2558). ผีของคนเมือง. *วารสารช่วงฉาย*, 10(1), 32-55.
- สมใจ รักษาศรี. (2552). *อรรถธิบายพระธรรมโรม*. กรุงเทพฯ: FBC Press.

- สรายุทธ เพ็ชรซีก. (2553). *ปัจจัยทางครอบครัวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น: ศึกษากรณีโรงเรียนมีนประชาวิทยา เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สาธัญญ์ บุญเกียรติ. (2560). *คริสต์ศาสนศาสตร์ใกล้ตัว: มุมมองใหม่*. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร.
- อัจฉรา สุขารมณ. (2544). บทบาทของพ่อต่อการเลี้ยงดูลูก. *วารสารพหุติกรรมศาสตร์*, 7(1), 35-41.
- อิริคสัน, เอ็ม. เจ. (2552). *ศาสนศาสตร์คริสเตียน เล่ม 1*. (ธนาภรณ์ ธรรมสุจริตกุล, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: พระคริสตธรรมกรุงเทพฯ.
- อุบล เทศทอง. (2558). ค่านิยมของคนไทยและคนเขมร: ภาพสะท้อนจากภาษิต. *วรรณวิทัศน์*, 15, 105-134.
- ฮาร์กรีฟส์, เจ. (2536). *คู่มือศึกษาพระคัมภีร์พระธรรมฟิลิปปี*. (กองคริสเตียนศึกษาและบรรณศาสตร์, ผู้แปล) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุริยบรรณ.
- Fromm, E. (1956). *The Art of Loving*. NY: Harper & Brothers.
- Graves, D. (n.d.). *Augustine's Love Sermon*. Retrieved December 04, 2023, from christianhistoryinstitute: <https://christianhistoryinstitute.org/study/module/augustine/>
- Mounce, W. D., & Mounce, R. H. (2008). *The Zondervan Greek and English Interlinear New Testament (KJV/NIV)*. MI: Zondervan.
- Parsons, T. (1955). *Family Structure and the Socialization of Child in Family, Socialization and Interaction Process*. NY: Free Press.
- Strong, J. (1890). *A CONCISE DICTIONARY OF THE WORDS IN THE HEBREW BIBLE; WITH THEIR RENDERINGS*. NY: Abingdon Press.

การประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการของ
คริสตจักรไทยปางหมอปวง

**การประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว
ในระยะดำเนินการของคริสตจักรไทยปางหมอปวง**
*Follow-up Evaluation of a Project to Enhance the Quality of Life for
Single Parent during the Implementation Phase
at Thai Pang Moh Pong Church*

มานพ อักษรวงศ์วิทยา¹
Manop Aksornwongwithaya

ศาสวัต มุลสถาน²
Satsawat Moonsatan

ยุทธภณท์ พิณีจ³
Yutthapan Pinich

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพลักษณะชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว และ 2) ประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการของคริสตจักรไทยปางหมอปวง เป็นวิจัยเชิงประเมินผล กลุ่มประชากรเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว จำนวน 7 ครอบครัว เป็นสมาชิกในพันธกิจของคริสตจักร รวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประมวลผลข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา สร้างข้อสรุปแบบอุปนัยและเรียบเรียงเพื่อนำเสนอผลวิจัยเชิงคุณภาพสรุปผลวิจัย ดังนี้

1) ลักษณะสภาพพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว พบว่า การศึกษาเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ ไม่ได้รับการศึกษา (ร้อยละ 71.42) อาชีพเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ รับจ้างทั่วไปที่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท ระยะเวลาเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือน้อยกว่า 6 ปี (ร้อยละ 57.14) และการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า สาเหตุเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ การแยกทางกัน (ร้อยละ 71.42) ความสัมพันธ์พบว่า ทุกครอบครัวมี

¹ศิษยาภิบาล คริสตจักรไทยปางหมอปวง, e-mail: noplovejesus@gmail.com

²ศิษยาภิบาล คริสตจักรที่ 2 สามย่าน และอาจารย์พิเศษ คณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน,
e-mail: Kenmine7@hotmail.com

³อาจารย์ประจำ คณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน, e-mail: yutthapan@christian.ac.th

ปัญหา (ร้อยละ 100) สภาพจิตใจเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือมีอาการซึมเศร้า (ร้อยละ 71.43) และสภาพปัจจุบันที่ต้องเผชิญได้แก่ ต้องฝากลูกไว้กับพ่อแม่ ทำงานมีรายได้ไม่พอรายจ่าย อยู่ในภาวะเครียดสูง มีปัญหาเรื่องการศึกษาของลูก ไม่มีเงินรักษายามป่วย จิตใจไม่สงบ อ่อนล้าทั้งกายและใจ

2) การประเมินติดตามผลระยะดำเนินการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวพบว่า พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวมีความพึงพอใจ ได้แก่ สุขอนามัย ระดับเล็กน้อย ($\bar{x} = 2.51$) อาชีพ ระดับเล็กน้อย ($\bar{x} = 2.59$) สังคม ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.69$) อารมณ์ ระดับเล็กน้อย ($\bar{x} = 2.52$) สติปัญญา ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.72$) และด้านจิตวิญญาณ ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.77$)

คำสำคัญ คุณภาพชีวิต พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว โครงการส่งเสริมสุขภาพชีวิตพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว

Abstract

The purpose of this research is 1) to study the characteristics of the life of single parents and 2) to evaluate the results of the quality of life for single parent during the implementation phase at Thai Pang Moh Pong Church. The types of research are quantity and evaluation. The sample size of single parents was 7 families whom the church has been helping them. According to in-depth interviews collected, it is used with evaluation research. By following data analysis, there were using percentage, standard deviation, and data process through content analysis by using with quantity research. And also create inductive conclusions including compiling them for qualitative presentation. The results of the research are summarized as follows.

1) The characteristics of the condition of single parents. Most are not educated (71.42 percent). The study found that the highest percentage of single parents had no formal education (71.42%). In terms of occupation, the majority were general laborers earning between 5,000 – 10,000 THB per month. The most common duration of single parenthood was less than six years (57.14%). An in-depth interview revealed that the primary cause of single parenthood was separation (71.42%). Regarding relationships, all families (100%) reported experiencing relationship issues. In terms of mental health, the highest percentage of single parents exhibited symptoms of depression (71.43%). And there were many things that they have been facing are they have to leave their kids with their parents, insufficient income to cover expenses from working, getting a

การประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการของ
คริสตจักรไทยปางหมอพง

lot of depression, children's education problem, there were no money when sickness
have come, there was no peace in mind, and the body and mind were tired.

2) The evaluation during the implementation phase at Thai Pang Moh Pong
church had found that single parent had complacency such as; Hygiene, slight level (\bar{x}
= 2.51) Occupation, slight level (\bar{x} = 2.59) Society, moderate level (\bar{x} = 2.69) Emotions,
slight level (\bar{x} = 2.52) Intelligence, moderate level (\bar{x} = 2.72) and Spirituality, moderate
level (\bar{x} = 2.77). According to in-depth interview, It's an interview concerning to a single
parent family background and what must be faced.

Keywords: Quality of life, Single parent, Single Parents' Quality of Life Improvement
Project

บทนำ

ตามหลักคำสอนของคริสเตียนเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวถือได้ว่าเป็นช่วงชีวิตที่สำคัญ และเป็น
ทั้งของประทานและความรับผิดชอบที่ทุกคนต่างควรให้ความซื่อสัตย์ต่อกัน ตามที่มีผู้กล่าวเกี่ยวกับ
ครอบครัวไว้ว่าเป็นสถาบันที่เป็นหน่วยเล็กที่สุดของสังคม แต่พบว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อการ
พัฒนาชีวิตของมนุษย์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ (ฐิติกาญจน์ อินทาบัจ, 2533) และจะพบอีกว่าใน
ครอบครัวยังเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อการให้การศึกษา ความรู้ ประสบการณ์ และการถ่ายทอด
ประสบการณ์ให้กับทุกคนในครอบครัวที่อาศัยอยู่ร่วมกันซึ่งเริ่มตั้งแต่เกิดจนเจริญเติบโต ให้ความ
เมตตา ความรัก การดูแลเอาใจใส่ การสร้างความเข้าใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงของทุกคนที่อาศัยอยู่
ในครอบครัว (อภิจินดา ชัยมานะเดช, 2562) พร้อมทั้งนำไปสู่ความสุขของสมาชิกทุกคนในครอบครัว
เนื่องจากสมาชิกแต่ละคนในครอบครัวได้มีการแบ่งปันความรัก ความเมตตา ความ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ และให้อภัยแก่กันและกัน จากการศึกษาพบว่าสถาบันครอบครัวในปัจจุบันมี
การเปลี่ยนแปลงอย่างมาก อาจเนื่องจากครอบครัวมีปัญหามากมาย จนทำให้ไม่มีความสุข มีปัญหา
หลายอย่างที่เกิดขึ้นในครอบครัว อาทิ ปัญหาในการหย่าร้างที่มีอัตราที่สูงขึ้นในช่วงปี 2562-2564
ถึงร้อยละ 39.04, 44.60, และ 46.04 ตามลำดับ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2565) การ
เสียชีวิตของสมาชิกในครอบครัวโดยธรรมชาติ โดยอาจจะเป็นพ่อ หรือแม่ที่เสียชีวิต การแยกกันอยู่
เนื่องจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ความรุนแรงในครอบครัว การใช้สารเสพติด การพนัน (ภาภิรมย์
ศรีโสภณ และบุรณี กาญจนถวัลย์, 2558) ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นมากมาย ได้ส่งผลทำให้เกิดพ่อแม่เลี้ยง
เดี่ยวขึ้น โดยในปัจจุบันมีพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเพิ่มขึ้นจาก 0.97 ล้านครัวเรือน เป็น 1.37 ล้านครัวเรือน

(ขวัญเนตร สุขใจ, 2562) การเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวทำให้เกิดปัญหาในด้านของจิตใจ เศรษฐกิจ สังคม และสมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะลูก ๆ (วรรณ วิเชียรสรรค์, 2565)

หากพิจารณาจากคำสอนในพระคัมภีร์ที่เกี่ยวกับพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวอาจจะไม่พบการกล่าวถึงเรื่องนี้โดยตรง แต่พบว่ามีตัวอย่างบุคคลจากพระคัมภีร์ที่ได้เผชิญกับเรื่องราวเช่นนี้ ที่พบผู้หญิงที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว อาทิเช่นในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม นางฮาการ์คนอียิปต์ ซึ่งพบในพระธรรมปฐมกาล 16:3, 4; 21:17-21 ในส่วนของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวนั้น มีตัวอย่างจากโลท ซึ่งเป็นหลานชายของอับราฮัมในพระธรรมปฐมกาล 19 โลทได้สูญเสียภรรยาของเขาไป เนื่องจากภรรยาของเขาไม่เชื่อฟังทูตทั้งสองที่ได้เตือนไม่ให้เหลียวหลังไปมองเมืองโสโดม ขณะที่กำลังหนีออกจากที่นั่น ภรรยาของโลทได้เหลียวกลับไปมองดู เธอจึงกลายเป็นเสาเกลือ (ปฐมกาล19:26) โลทจึงกลายเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (ธวัช เย็นใจ, 2552) ส่วนใน พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่พบตัวอย่างของคุณแม่เลี้ยงเดี่ยว อาทิเช่น นางมารีย์มารดาพระเยซูต้องเลี้ยงดูลูก ๆ จนทำให้เธอต้องกลายเป็นคุณแม่เลี้ยงเดี่ยว ในพระธรรมยอห์น 19:25-27 พบว่าพระเยซูไม่เคยทอดทิ้งนางมารีย์ผู้ซึ่งเป็นมารดาของพระองค์ ขณะที่พระองค์ทรงถูกตรึงที่บนกางเขนนั้น พระองค์ได้ขอให้ยอห์นซึ่งเป็นสาวกที่พระองค์ทรงรักนั้นได้ดูแลนางมารีย์ ยอห์นจึงได้รับนางมารีย์มาอยู่ในบ้านของตนเอง (องค์การอมตธรรมเพื่อชีวิต, 2553)

จากตัวอย่างคุณแม่เลี้ยงเดี่ยวจากพันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่นั้น ทำให้เล็งเห็นว่าการเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวหรือคุณแม่เลี้ยงเดี่ยวนั้นเป็นงานที่ทำหาย ต้องพบกับความยากลำบากหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการทำมาหากินเพื่อที่จะได้มาซึ่งรายได้ที่เพียงพอในการเลี้ยงชีพ ด้วยเหตุนี้จากสถานะที่เผชิญจึงต้องเห็นความสำคัญของการดูแลพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในสังคม ในพระธรรมยากอบได้บันทึกไว้ว่า “ธรรมะที่บริสุทธิ์ไร้มลทินเฉพาะพระพักตร์พระเจ้าพระบิดานั้น คือ การช่วยเหลือเด็กกำพร้าและหญิงม่ายที่มีความทุกข์ร้อน และการรักษาตัวให้พ้นจากราศีของโลก” (ยากอบ 1:27) (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2559) การช่วยเหลือพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวนั้น ไม่เพียงแต่จะช่วยเรื่องการเงินเท่านั้น แต่สามารถช่วยเหลือในเรื่องสิ่งของ การจัดให้พวกเขา พ่อลูกหรือแม่ลูกได้ไปพักผ่อนหรือมีใครช่วยดูแลเด็กขณะที่คุณแม่เลี้ยงเดี่ยวไปทำงานนอกบ้าน เป็นผู้ที่ช่วยเหลือ หรือแบ่งเบาภาระผู้ที่เป็นคุณแม่เลี้ยงเดี่ยวได้หลายวิธี

คริสตจักรไทยปางหมอปวง และผู้วิจัยได้ทำการสำรวจในชุมชนที่คริสตจักรตั้งอยู่ เพราะเล็งเห็นว่าในปัจจุบันมีพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเพิ่มขึ้นในพื้นที่ที่คริสตจักรตั้งอยู่ในช่วงปี 2020 - 2022 ซึ่งทางคริสตจักรได้เข้าไปสำรวจแต่ละหมู่บ้านโดยการสอบถามจากผู้ใหญ่บ้านหรือชาวบ้าน ที่มาของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากทางภาครัฐเท่าที่ควร เนื่องจากทางภาครัฐได้ช่วยแบ่งเบาภาระในเบื้องต้นของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเท่านั้น (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2565) อีกทั้งกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีพบว่ามีพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวจำนวนหนึ่งในชุมชนที่ควรได้รับ

การประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการของ คริสตจักรไทยปางหมอปวง

การดูแล ดังนั้นคริสตจักรจึงได้เริ่มวางแผนและจัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการ โดยทางคริสตจักรมีความหวังว่าโครงการนี้จะเป็นประโยชน์ต่อพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ทางคริสตจักรมีความปรารถนาให้โครงการนี้เป็นอีกหนึ่งพันธกิจของทางคริสตจักรที่จะส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวดีขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจว่าการดำเนินโครงการโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวที่คริสตจักรได้จัดทำในระยะแรกนี้เป็นอย่างไร คือ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ถึง มกราคม พ.ศ. 2567 เพื่อจะสามารถปรับปรุงโครงการให้เหมาะสมกับกลุ่มพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวต่อไปได้ โดยใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การจัดการดูแล และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งช่วยจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวของคริสตจักรได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพลักษณะชีวิตพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว
2. ประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการของคริสตจักรไทยปางหมอปวง

คำถามการวิจัย (Research Questions)

1. สภาพเกี่ยวกับลักษณะชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวที่อยู่ในช่วงระยะดำเนินการโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเป็นอย่างไรบ้าง
2. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในช่วงระยะดำเนินการของโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเป็นอย่างไรบ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Benefits)

1. ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การจัดการดูแล และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวที่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสุขอนามัย ด้านอาชีพ สังคม อารมณ์ สติปัญญา และจิตวิญญาณ
2. ผลการศึกษาช่วยให้ปรับปรุงกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวของคริสตจักรได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตการวิจัย (Scope of the Research)

จากการศึกษาวิจัยและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาตัวแปร ดังนี้ 1) ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ ด้านสุขอนามัย ด้านอาชีพ สังคม อารมณ์ สติปัญญา และจิตวิญญาณ ส่งผลต่อระดับความพึงพอใจของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวที่อยู่ในโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวของคริสตจักรไทยปางหมอปวง สังกัดสหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย จำนวน 7 ครอบครัว เหตุผลที่เลือกประชากรกลุ่มนี้ เนื่องจากทางคริสตจักรไทยปางหมอปวงมีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือกลุ่มนี้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและทุกคนมีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยผสมวิธี ซึ่งเป็นเชิงประเมินผล (Evaluation Research) โดยเป็นการประเมินขณะดำเนินงาน (on going evaluation) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว จำนวน 7 ครอบครัว เลือกโดยวิธีเจาะจงซึ่งเป็นกลุ่มสมาชิกที่อยู่ในโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวของคริสตจักรไทยปางหมอปวง เครื่องที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบสอบถาม ซึ่งจะเกี่ยวข้องเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา และจำนวนบุตร 2) การสัมภาษณ์ ประกอบไปด้วยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ได้แก่ สาเหตุของการเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ภูมิหลังของครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสัมพันธภาพกับคู่สมรสเดิม สิ่งที่ต้องเผชิญจากการเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว และการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวของแต่ละด้านในแต่ละไตรมาส นำข้อมูลเชิงประเมินผลของแต่ละไตรมาสมาวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบวัดองค์ประกอบคุณภาพชีวิต 6 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านสุขอนามัย อาชีพ สังคม อารมณ์ สติปัญญา และจิตวิญญาณ ประกอบไปด้วยคำถามทั้งหมด 30 ข้อ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2567 จากนั้นนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประมวลผลข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยและเรียงเรียงเพื่อนำเสนอในเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการดำเนินการประเมินผลโครงการ มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ลักษณะสภาพของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 - 50 ปี ไม่ได้รับการศึกษา มีอาชีพคือรับจ้างทั่วไป มีรายได้เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท มีสาเหตุของการเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว คือ การแยกทาง ระยะเวลาของการเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวน้อยกว่า 6 ปี ไม่มีโรคทางกาย มีบุตร 2 คน คือ เพศชาย 1 คน และเพศหญิง 1 คน บุตรแต่ละคนไม่มีโรคประจำตัว บุตรมีปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ไม่ได้รับความช่วยเหลือในการเลี้ยงดูบุตร มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง มีปัญหาความสัมพันธ์กับคู่สมรสเดิมในช่วงที่อยู่ร่วมกัน มีอาการซึมเศร้า
2. ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว พบว่า

2.1 สาเหตุของการเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว

จากสาเหตุของการเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ผู้วิจัยได้มีสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยพบว่า มีผลมาจากการทะเลาะวิวาท และการทำร้ายร่างกายที่เกิดจากการใช้สารเสพติดนั้น เป็นการกระทำทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งที่เป็นแบบเปิดเผย และลึกลับ สาเหตุที่มีผลต่อการกระทำทางสังคม มาจากสถานการณ์ของการกระทำทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่วนตัวที่ได้รับอิทธิพลทางสังคม ผู้กระทำ หรือผู้ตัดสินใจอาจจะเลือกทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งแตกต่างกันออกไป (การตรวจสอบเอกสาร อ้างถึง ใน ริดเดอร์, ม.ป.ป.) ดังนั้น ในส่วนของทางคริสตจักรไทยปางหมอพงจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะเวลาดำเนินการ เพื่อที่จะช่วยเหลือบรรดาแม่เลี้ยงเดี่ยวที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการที่สามีของพวกเขาตัดสินใจเลือกที่จะดื่มสุรา และทะเลาะวิวาทจนถึงขั้นรุนแรงในการทำร้ายร่างกาย โดยการเยียวยาความบอบช้ำในจิตใจ

2.2 ภูมิหลังของครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสัมพันธภาพกับคู่สมรสเดิม

จากภูมิหลังของครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสัมพันธภาพกับคู่สมรสเดิมนั้น ผู้วิจัยพบว่าปัญหาสัมพันธภาพกับคู่สมรสเดิมนั้น มีผลจากการเปลี่ยนแปลงจากสัมพันธภาพที่ดีไปสู่สัมพันธภาพที่ไม่ดี มนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และความรู้สึกนึกคิด (วชิรวัชร งามละม่อม, 2558) ในช่วงการเริ่มต้นชีวิตครอบครัวของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวนั้นมีสัมพันธภาพกับคู่สมรสเดิมเป็นอย่างดี แต่ต่อมาภายหลังได้เกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากคู่สมรสเดิมได้เปลี่ยนจากคนที่ดี รับผิดชอบต่อครอบครัว ขยันขันแข็ง กลายเป็นคนที่ไม่ดีที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติด ซึ่เกียจ ไม่ขยันทำงาน ไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว ไม่ยอมที่จะเคียงบ่า

เคียงไหล่กันเพื่อฝ่าฟันวิกฤตแห่งความยากจนขัดสน ทางคริสตจักรไทยปางหมอปวงต้องการเป็นส่วนหนึ่งที่จะเข้าไปทำให้สิ่งที่ไม่ดีที่เกิดขึ้นในผู้คนเหล่านั้นค่อย ๆ ที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นทีละเล็กทีละน้อย โดยสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นกับผู้คนต่อไป

2.3 สภาพปัจจุบันสิ่งที่ต้องเผชิญจากการเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว

จากสิ่งที่ต้องเผชิญจากการเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยพบว่าโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะเวลาดำเนินของคริสตจักรไทยปางหมอปวง โดยทางคริสตจักรจะได้มีส่วนช่วยเหลือพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ด้านสุขอนามัย อาชีพ สังคม อารมณ์ สติปัญญา และจิตวิญญาณ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางคริสตจักรจะจัดขึ้นนั้นจะสอดคล้องกับคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย หรือมีสุขภาวะที่ดี การส่งเสริมการประกอบอาชีพเพื่อเป็นอาชีพเสริม การส่งเสริม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม การส่งเสริมการสร้างความสุขในครอบครัว การส่งเสริมให้มีการอบรมที่เป็นประโยชน์สำหรับแต่ละครอบครัว รวมไปถึงการสอนพิเศษให้แก่ เด็ก ๆ การส่งเสริมให้แต่ละครอบครัวได้ดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนตามพระคริสตธรรมคัมภีร์ สิ่งที่พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวต้องเผชิญ มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการจัดระเบียบในสังคม สังคมจะต้องมีการจัดระเบียบ ไม่ว่าจะเป็นระหว่างสามีมภรรยา หมู่บ้าน คริสตจักร โรงเรียน หรือกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น โดยในการจัดระเบียบที่มีประสิทธิภาพคือ การพัฒนาทัศนคติให้มีความรู้ความสามารถ มีประสิทธิภาพในขั้นพื้นฐาน มีการสร้างกิจกรรมให้เกิดขึ้น (จิรพรรณ กาญจนะจิตนรา อ้างถึงใน Sander, Irwin T, 2501)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการประเมินผลคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจจำแนกตามกิจกรรมส่งเสริม 6 ด้าน ได้แก่ สุขอนามัย อาชีพ สังคม อารมณ์ สติปัญญา และจิตวิญญาณ

กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตฯ	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. สุขอนามัย	2.51	0.78	เล็กน้อย
2. อาชีพ	2.59	0.77	เล็กน้อย
3. สังคม	2.69	0.63	ปานกลาง
4. อารมณ์	2.52	0.73	เล็กน้อย
5. สติปัญญา	2.72	0.67	ปานกลาง
6. จิตวิญญาณ	2.77	0.97	ปานกลาง
เฉลี่ยภาพรวม	2.63	0.76	ดี

การประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการของ คริสตจักรไทยปางหมอปวง

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมค่าเฉลี่ยของกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตทุกด้านอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.63$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยในแต่ละด้าน ได้ดังนี้ จิตวิญญาณ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=2.77$) สติปัญญา อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=2.72$) สังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.69$) อาชีพ อยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X}=2.59$) อารมณ์ อยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X}=2.52$) และสุขอนามัย อยู่ในระดับเล็กน้อย ($\bar{X}=2.51$)

ผลการวิจัยสำหรับการประเมินผลระหว่างดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวทั้ง 6 ด้าน ในด้านสุขอนามัยโดยรวมอยู่ในระดับดี ในส่วนของความเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง ลดลง ซึ่งสิ่งเหล่านี้นำไปสู่การนอนหลับดีขึ้น ทางคริสตจักรยังคงไปเยี่ยมเยียน และอธิษฐาน อยู่เสมอ พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวมีเวลาผ่อนคลายอารมณ์ที่จะฟังเพลงหรือชมภาพยนตร์ ในเบื้องต้นทางคริสตจักรได้แนะนำให้พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวฟังเพลงนมัสการ เพื่อที่จะช่วยให้พวกเขาได้ผ่อนคลายและมีความสุข องค์กรประกอบคุณภาพชีวิตด้านอาชีพของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวโดยรวมอยู่ในระดับดี พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวส่วนใหญ่เริ่มมีงานประจำที่ไม่มีความเสี่ยงต่อภาวะสุขภาพทำมากขึ้น ไม่ต้องเปลี่ยนงานบ่อย ทำให้พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวมีเวลาให้กับลูก ๆ ทางคริสตจักรยังคงช่วยแบ่งเบาภาระโดยให้ลูก ๆ มาเรียนพิเศษ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ที่คริสตจักร พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวส่วนใหญ่จึงไม่ต้องเปลี่ยนงานบ่อย ๆ ไม่ต้องค้นหาอาชีพเสริมที่ถนัด เพราะทางคริสตจักรจึงได้ให้พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวทำอาชีพเสริมต่าง ๆ เช่นการเพาะก๋อนเชื้อเห็ดนางรมดำ การเลี้ยงปลาตุ๊ก การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ องค์กรประกอบคุณภาพชีวิตด้านสังคมของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวโดยรวมอยู่ในระดับดี พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวมีความมั่นใจ และความกล้าที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมมากขึ้น จึงลดการปลีกตัวออกจากสังคม มองว่าสังคมได้ช่วยเหลือตนเอง และลูก ๆ มากขึ้น เช่น พวกเขาเริ่มมองว่าคริสตจักรได้ช่วยเหลือตนเอง และลูก ๆ ความต้องการการยอมรับจากสังคมยังคงมีอยู่เล็กน้อย เพราะส่วนใหญ่เริ่มมองเห็นแล้วว่าคริสตจักรได้ยอมรับพวกเขา เริ่มมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมมากขึ้น ทางคริสตจักรยังคงเยี่ยมเยียนดูแลเอาใจใส่ จัดกิจกรรมทัศนศึกษา เชิญชวนให้มาเป็นจิตอาสาในงานสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ของคริสตจักร เช่น งานคริสต์มาส งานถวายขอบพระคุณประจำปี งานอีสเตอร์ เป็นต้น

องค์กรประกอบคุณภาพชีวิตด้านอารมณ์ของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวโดยรวมอยู่ในระดับดี เนื่องจากพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวมีอาการหงุดหงิดลดลงมาก ไม่ค่อยมีความตึงเครียด อารมณ์เศร้าได้ลดลงมาก ความพยายามที่จะฝึกควบคุมอารมณ์ด้วยการฝึกสมาธิด้วยตนเองลดลงมาก แต่ได้ฟังเพลงนมัสการพระเจ้ามากขึ้น มีความตั้งใจที่จะหางานอดิเรกทำเพื่อที่จะไม่ให้อารมณ์ฟุ้งซ่าน ทางคริสตจักรได้เข้าไปคอยเยี่ยมเยียน ช่วยให้คำปรึกษา อธิษฐานเผื่อ จัดกิจกรรมสนทนากันร่วมกัน และช่วยในการหางานอดิเรกให้พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวทำ เช่น การพาพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวไปปลูกต้นไม้ ทำไม้กวาดจากดอกหญ้า จักสานตะกร้า องค์กรประกอบคุณภาพชีวิตด้านสติปัญญาของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวโดยรวมอยู่ในระดับดี พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวส่วนใหญ่ยอมรับในความจำกัดของสติปัญญาในการแก้ไขปัญหามากขึ้น ยอมรับว่าไม่มี

ความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหา ฟังสติปัญญาของตนเองน้อยลง เริ่มที่จะขอคำปรึกษาจากคนอื่น ๆ ที่มีประสบการณ์มากกว่าตนเอง ไม่ใช่ความมั่นใจของตนเองมากจนเกินไปในการแก้ไขปัญหา มีความสนใจรับคำแนะนำสำหรับวิธีแก้ไขปัญหาจากอินเทอร์เน็ต ทางคริสตจักรได้คอยช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาเพื่อหาวิธีในการแก้ไขปัญหาในเรื่องต่าง ๆ รวมไปถึงสอนให้พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเรียนรู้วิธีการค้นคว้าวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องต่าง ๆ จากอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง องค์กรประกอบคุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวไม่ได้พยายามทำจิตใจให้สงบด้วยการทำสมาธิ แต่ฟังเพลงนมัสการพระเจ้ามากขึ้น คริสตจักรได้มอบพระคัมภีร์ให้ไปอ่านสำหรับผู้ที่ย่านหนังสือได้ ส่วนผู้ที่อ่านหนังสือไม่ได้ ทางคริสตจักรแนะนำให้เปิดพระคัมภีร์ฟังผ่านทางช่องทางยูทูบ และไม่ได้ไปฟังพาทมอดู หรือไฮสคูลศาสตร์ ไม่มีความสับสนว้าวุ่นอะไรคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่แท้จริง เพราะไม่เชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่น ส่วนใหญ่เริ่มเปิดใจแสวงหาพระเจ้า ทางคริสตจักรจึงเริ่มเรื่องการเสด็จมาบังเกิดของพระเยซูคริสต์ การสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนเพื่อไถ่บาปของเรา และการเป็นขึ้นจากความตายของพระเยซูคริสต์ และได้มี 5 ครอบครัวที่มาเชื่อในพระเยซูคริสต์

ผลการวิจัยโดยรวมเฉลี่ยทั้ง 6 ด้าน อาทิเช่น ด้านสุขอนามัย อาชีพ สังคม อารมณ์ สติปัญญา และจิตวิญญาณ อยู่ในระดับ ดี ดังนั้น การทำวิจัยโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการของคริสตจักรไทยปางหมอปวงมีผลการวิจัยในระดับที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับผลการวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งได้มีการประเมินผลผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตโดยรวมทางด้านร่างกาย จิตใจ สัมพันธภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าร้อยละ 61.3, 83.0, 37.7, 55.7 และ 54.7 ตามลำดับ จึงได้สรุปคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลาง (ภาภิรมย์ ศรีโสภา และบุรณี กาญจนถวัลย์, 2558)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ (Conclusion and Suggestions)

บทสรุป

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการของคริสตจักรไทยปางหมอปวง สรุปได้ว่า

1) ลักษณะสภาพของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว พบว่า ด้านการศึกษาเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ ไม่ได้รับการศึกษา (ร้อยละ 71.42) ด้านอาชีพเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ รับจ้างทั่วไปที่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท ระยะเวลาเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว เปอร์เซ็นต์สูงสุดคือน้อยกว่า 6 ปี (ร้อยละ 57.14) และการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า สาเหตุเปอร์เซ็นต์สูงสุด คือ การแยกทางกัน (ร้อยละ 71.42) ด้านความสัมพันธ์พบว่า ทุกครอบครัวมีปัญหาด้านความสัมพันธ์ (ร้อยละ 100) สภาพจิตใจเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือมีอาการซึมเศร้า (ร้อยละ 71.43) และสภาพปัจจุบันที่ต้องเผชิญ ได้แก่ ต้องฝากลูกไว้กับพ่อแม่ ทำงานมีรายได้

การประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการของ
คริสตจักรไทยปางหมอปวง

ไม่พอรายจ่าย อยู่ในภาวะเครียดสูง ปัญหาเรื่องการศึกษาของลูก ไม่มีเงินรักษาเมื่อยามป่วย จิตใจไม่
สงบ อ่อนล้าทั้งกายและใจ

2) การประเมินติดตามผลระยะดำเนินการโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว
พบว่า พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวมีความพึงพอใจ ได้แก่ สุขอนามัย ระดับเล็กน้อย ($\bar{x} = 2.51$) อาชีพ ระดับ
เล็กน้อย ($\bar{x} = 2.59$) สังคม ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.69$) อารมณ์ ระดับ เล็กน้อย ($\bar{x} = 2.52$) สติปัญญา
ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.72$) และด้านจิตวิญญาณ ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.77$) ผู้วิจัยพบว่าโครงการนี้
มีความก้าวหน้าของคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับที่ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึง
เห็นสมควรที่จะให้คริสตจักรไทยปางหมอปวงได้ดำเนินการจัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อ
แม่เลี้ยงเดี่ยว

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ (1) คริสตจักรที่ดำเนินการทำพันธกิจ
ในการอภิบาลชีวิตของคนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคริสตจักรที่มีพันธกิจด้านการสงเคราะห์หรือ
การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบด้านครอบครัวแตกสลาย ชี้ให้เห็นถึงเป้าหมายพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิต ได้แก่ สุขอนามัย อาชีพ สังคม อารมณ์ สติปัญญา และด้านจิตวิญญาณ และ (2) จากผลศึกษา
ครั้งนี้เป็นการศึกษาการวิจัยประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวใน
ระยะดำเนินการของคริสตจักรไทยปางหมอปวง ซึ่งมีข้อจำกัดและศึกษาประเด็นที่เหมาะสมกับบริบท
ดังกล่าว อย่างไรก็ตามคริสตจักรควรดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่องในช่วงต่อไป โดยควรพิจารณา
ส่งเสริมในประเด็นทั้ง 6 มากขึ้น พร้อมทั้งมีกิจกรรมที่นำผลต่อการสนับสนุนให้ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยง
เดี่ยวได้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

2) ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาประเด็นด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตพ่อแม่
เลี้ยงเดี่ยว เช่น การเลี้ยงดู มิติด้านลักษณะของบุคคล ค่านิยม เป็นต้น และควรศึกษาถึงประเด็น
ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวตามบริบทของกลุ่มพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวนั้น ๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (23 มิถุนายน 2565). ศูนย์บริการ“แม่เลี้ยง
เดี่ยว” กทม. ที่พึ่งกายใจ สร้างอาชีพ ให้ชีวิตใหม่.

<http://www.bangkokbiznews.com>

ครูประณม. (17 กุมภาพันธ์ 2561). *CIPP Model การประเมินโครงการตามแนวคิดของ สตีฟเฟิลบีม*.

<http://www.krupatom.com>

จิรพรรณ กาญจนะจิตนรา. (2551). *การพัฒนาชุมชน*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จักร ดิงศรัทย์. (ม.ป.ป.). *การวิจัยประเมินเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไทย*.

<http://wwwso01.tci-thaijo.org>

จักรชัย อินลายศ. (2563). *ความสำคัญของครอบครัว*. <http://www.thaischool.in.th>

ชลลดา จารุศิริชัยกุล. (2555). *เป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวอย่างมีคุณภาพ (เลี้ยงลูกตามลำพัง)*.

<http://www.Thaipsychiatry.wordpress.com>

ชูลีพรรณ ศรีสุนทร. (2555). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ*

นักศึกษา สาขาเทววิทยา มหาวิทยาลัยพายัพ. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้อ

ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สมาคมพระคริสตธรรมไทย. (2559). *พระคริสตธรรมคัมภีร์ ฉบับมาตรฐาน 2011*. สมาคมพระ

คริสตธรรมไทย.

เกี่ยวกับโครงการ TTAC 2025

การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2025 เป็นการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งจัดขึ้นโดยสมาคมพระคริสตธรรมไทย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์และองค์การคริสเตียนต่างๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดงานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมนี้จัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง โดยจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 2017 ณ วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบเป็นการจัดประชุมแบบออนไลน์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ต่างๆ สามารถเข้าร่วมการประชุมได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น

หลักการและเหตุผล

คริสต์ศาสนศาสตร์เป็นองค์ความรู้ที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน และมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระเจ้า จิตวิญญาณของมนุษย์ สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจมนุษย์ ศีลธรรม และจริยธรรม ผ่านทางคำสอนจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ซึ่งตลอดประวัติศาสตร์คริสตจักร ได้นำองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์นี้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม

ถึงแม้ว่าสถาบันในประเทศไทยที่เปิดสอนและให้ความรู้ทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์มีจำนวนน้อย แต่การศึกษาและผลิตผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทยนั้น มีมาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ จึงเป็นช่องทางที่สำคัญยิ่งให้แก่อาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันต่าง ๆ ได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นช่องทางให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ได้รับองค์ความรู้เพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ของอาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทย
2. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

วันศุกร์ที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 2025

สถานที่จัดโครงการ

จัดการประชุมในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom

กลุ่มเป้าหมาย:

อาจารย์ นักศึกษา นักวิชาการ ผู้นำคริสตจักร และผู้สนใจทั่วไป จำนวน 100 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ:

1. เป็นช่องทางให้อาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันที่เปิดสอนด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้เผยแพร่องค์ความรู้จากการศึกษาและการวิจัยแก่คริสตจักร และบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์
2. เป็นการผลักดันการศึกษาด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้แพร่หลายมากขึ้นในวงการศึกษา และเป็นการยกระดับมาตรฐานผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้เพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม
2. จำนวนผลงานวิชาการ
3. คะแนนประเมินโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ:

สมาคมพระคริสตธรรมไทย

สรุปผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ

อาจารย์ นักศึกษา นักวิชาการ ผู้นำคริสตจักร และผู้สนใจทั่วไป
รวมทั้งหมด 139 คน

ผลงานวิชาการ

อ้างอิงจากเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

ตัวบ่งชี้ สกอ. 2.3 ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ คำนวณน้ำหนัก 0.20

หลักเกณฑ์ ข้อที่ 2 มีบทความที่มาจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย อย่างน้อย 3 หน่วยงาน และรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 25

บทความวิชาการ TTAC 2025

1. บทความภายใน	0	บทความ (ร้อยละ 0)
2. บทความภายนอก	8	บทความ (ร้อยละ 100)

ผลลัพธ์: ผ่านเกณฑ์

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม = 41 คน

ด้านที่ประเมิน	คะแนนเฉลี่ย
1. การประชาสัมพันธ์	3.07
2. ระบบลงทะเบียน	3.56
3. วัน-เวลา ที่จัด	3.43
4. การสื่อสาร-ให้ความช่วยเหลือ	3.53
5. คุณภาพเสียง (ระบบ Zoom)	3.53
6. คุณภาพวิดีโอ (ระบบ Zoom)	3.65
7. รายการ	3.68
8. ผู้ดำเนินรายการ	3.65
9. ผู้เข้าร่วมงานคนอื่นๆ	2.97
10. บรรยายภาคโดยรวม	3.68
รวม	3.47

ค่าเฉลี่ย 3.26 - 4.00	หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.25	หมายถึง พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 1.76 - 2.50	หมายถึง พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.75	หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

กำหนดการ TTAC 2025

กำหนดการ Thailand Theological Academic Conference (TTAC) 2025

วันศุกร์ที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 2025 เวลา 09:30 – 15:30 น. (ทางโปรแกรม Zoom)

09:15 – 09:30 น.	ผู้ร่วมประชุมทยอยเข้าสู่ห้องประชุมออนไลน์		
09:30 – 09:50 น.	เปิดประชุมด้วยการอธิษฐาน โดย อ.ประกิจ ศรีทศธาตุ และ แนะนำรายการ โดย นายวิรัชญ์ รัศมีทัต		
09:50 – 10:40 น. (50 นาที)	การบรรยายพิเศษ หัวข้อ Conservative in Theology, Liberal in Spirit: Modernism and the American Presbyterian Mission in Thailand, 1891 – 1941 โดย Rev. Dr. Karl Dahlfred		
10:40 – 11:00 น.	พัก (20 นาที)		
ห้องบรรยาย	ห้องบรรยาย 1	ห้องบรรยาย 2	ห้องบรรยาย 3
11:00 – 11:50 น. (50 นาที)	การอภิปรายและเสนอแนะเชิงประยุกต์ จากการบรรยายพิเศษ Conservative in Theology, Liberal in Spirit: Modernism and the American Presbyterian Mission in Thailand, 1891 – 1941 Karl Dahlfred	Biblical Textual Criticism: An Introduction Vajra Pokaew	คริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องความรักของพระเจ้าในบริบทไทย เกียรติศักดิ์ ฝอยวาริ
11:45 – 12:00 น.	แนะนำรายการช่วงบ่าย		
12:00 – 13:00 น.	พักกลางวัน (60 นาที) และเปิดห้องประชุมช่วงบ่าย เวลา 12:45 น.)		
13:00 – 13:10 น.	ผู้ร่วมประชุมทยอยเข้าสู่ห้องบรรยาย		
13:10 – 14:00 น. (50 นาที)	การประเมินติดตามผลโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวในระยะดำเนินการ ของคริสตจักรไทยปางหมอปาง มานพ อักษรวงศวิทยา ศาสวัต มูลสถาน ยุทธภักดิ์ พินิจ	การอ่านและเข้าใจพระธรรมโรม 1:18-32 ในเชิงการวิพากษ์เชิงวาทศิลป์: ตอบคำถามการตีความเกี่ยวกับปัญหา LGBTs ชลวีร์ วัฒนภิเจริญ วิริยะ ทิพย์วรการกุล	การอภิบาลครอบครัวตามบริบทครอบครัวคริสเตียนไทยยุคใหม่ (ศิษยาภิบาลสามัญประจำบ้าน) มาวิน ทารัตน์
14:00 – 14:15 น.	พัก (15 นาที)		
14:15 – 15:05 น. (50 นาที)	การถอดบทเรียนแนวทางการทำพันธกิจมิชชั่นของ David J. Bosch ผ่านหนังสือ Transforming Mission เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้กับบริบทคริสตจักรไทย มาตี ก้อง อิกมัน คิม	Suffering as the Refining of Faith: A Study on Biblical "Testing" in Genesis Itthaphon Duangnapha	สละบาโตกับคริสเตียนไทยในปัจจุบัน มาวิน เอื้อนนทซ์ พจนารล ปณิธานสุทธิ วิชาญา ทองช่วย เบญจพร ขจิตเพชรงาม
15:05 – 15:20 น.	ผู้ร่วมประชุมทยอยกลับสู่ห้องประชุมหลัก และทำแบบประเมิน		
15:20 – 15:30 น.	ประกาศสัมพันธ์ และอธิษฐานปิด โดย อ.ประกิจ ศรีทศธาตุ		

รายชื่อคณะกรรมการดำเนินงาน TTAC 2025

คณะกรรมการจัดงาน TTAC 2025

1. อาจารย์ประกิจ ตรีทศายุธ <i>สมาคมพระคริสตธรรมไทย</i>	ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ว่าที่ ร.ต.สาณัฐรักษ์ ฟองวาริน <i>คณะคริสตศาสนศาสตร์ มคอ.</i>	กรรมการ
3. นายวิโรจน์ รัชมิทัต <i>สมาคมพระคริสตธรรมไทย</i>	กรรมการและเลขานุการ

คณะผู้ทรงคุณวุฒิ TTAC 2025

1. ศจ. ดร.เสรี หล่อกลิ่นภัย <i>สมาคมพระคริสตธรรมไทย</i>	ประธานกรรมการ
2. ศจ. ผศ. ดร.สาธิต บุนนเกียรติ <i>วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มพย.</i>	กรรมการ
3. บาทหลวง ผศ. ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ <i>วิทยาลัยแสงธรรม</i>	กรรมการ
4. ดร.ชัยวัฒน์ ชาวเมืองแมน <i>โรงเรียนคริสตศาสนศาสตร์แบ็บติสต์</i>	กรรมการ
5. ศจ. ดร.นที ต้นจันทร์พงศ์ <i>สหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย</i>	กรรมการ
6. ผศ. ดร.สุกัญญา เกียรติชัยพร <i>วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มพย.</i>	กรรมการ
7. ศจ. ดร.วิริยะ ทิพยวรรณการุณ <i>คณะคริสตศาสนศาสตร์ มคอ.</i>	กรรมการ
8. ศจ. ดร.วารุณาฎ เชื้อหน่าย <i>Langham Partnership Thailand</i>	กรรมการ
9. ศจ. ดร.ณรงค์ ทองสุข <i>The Bible League Thailand</i>	กรรมการ
10. ศจ. ดร.ยุทธภักดิ์ พิณิจ <i>คณะคริสตศาสนศาสตร์ มคอ.</i>	กรรมการ
11. ศจ. ดร.สุรศักดิ์ กิติเรืองแสง <i>สภาคริสตจักรในประเทศไทย</i>	กรรมการและเลขานุการ

อ้างอิงจากเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

ตัวบ่งชี้ สกอ. 2.3 ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ คำนวณ 0.20 **หลักเกณฑ์** ข้อที่ 1 มีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานการประชุม หรือคณะกรรมการจัดประชุม ประกอบด้วย ศาสตราจารย์หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น ๆ จากนอคมหาวิทยาลัยเจ้าภาพ อย่างน้อยร้อยละ 25 โดยต้องมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นด้วย

คณะผู้ทรงคุณวุฒิ TTAC 2025

1. ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายใน	1	ท่าน (ร้อยละ 9)
2. ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก	10	ท่าน (ร้อยละ 91)

ผลลัพธ์: ผ่านเกณฑ์

ภาพโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์งาน

การประชุม
นำเสนอผลงานทางวิชาการ
ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์
แห่งประเทศไทย 2025

วันศุกร์ที่ 21 มีนาคม 2025
เวลา 09:30-15:30 น.
ประชุมออนไลน์ทาง Zoom

ฟังบรรยายพิเศษในหัวข้อ
Conservative in Theology, Liberal in Spirit:
Modernism and the American Presbyterian
Mission in Thailand, 1891-1941
โดย Rev. Dr. Karl Dahlfred

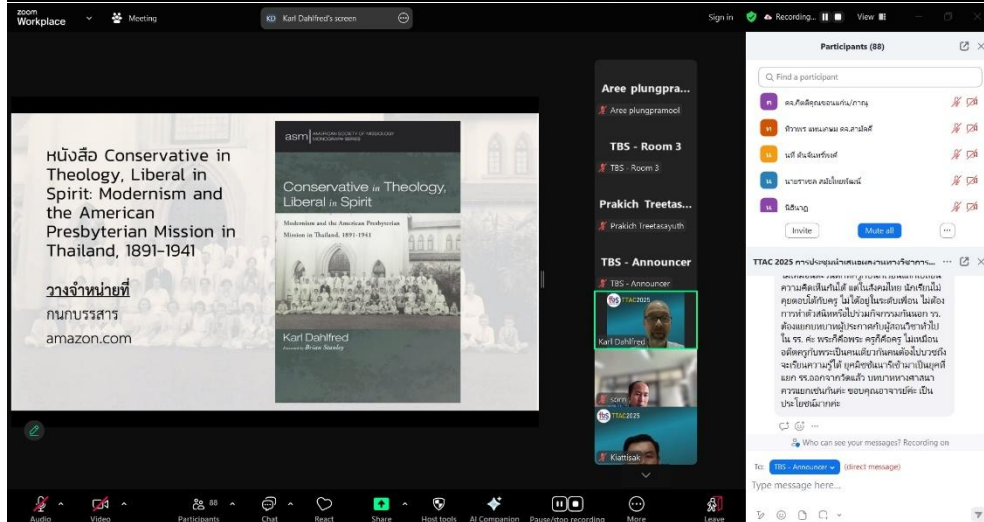
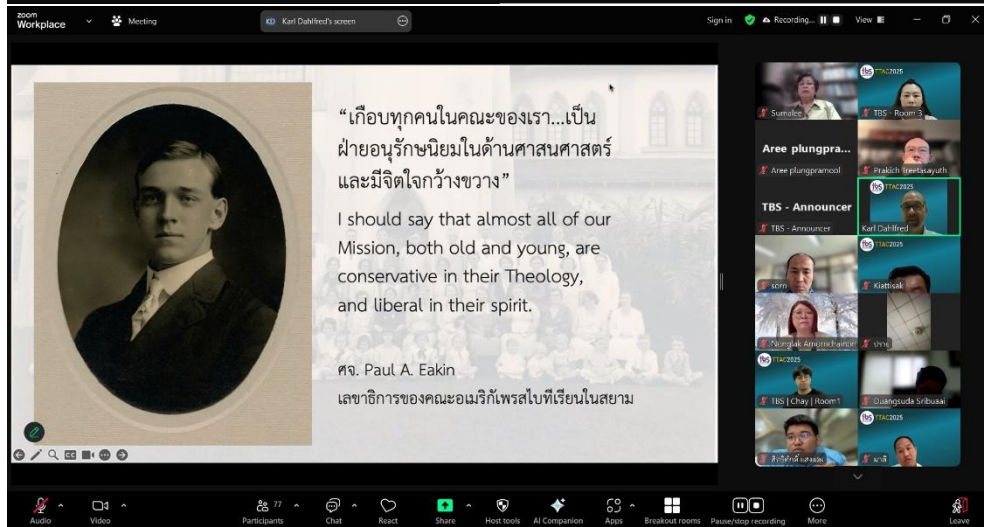
TTAC
2025
Thailand Theological Academic Conference

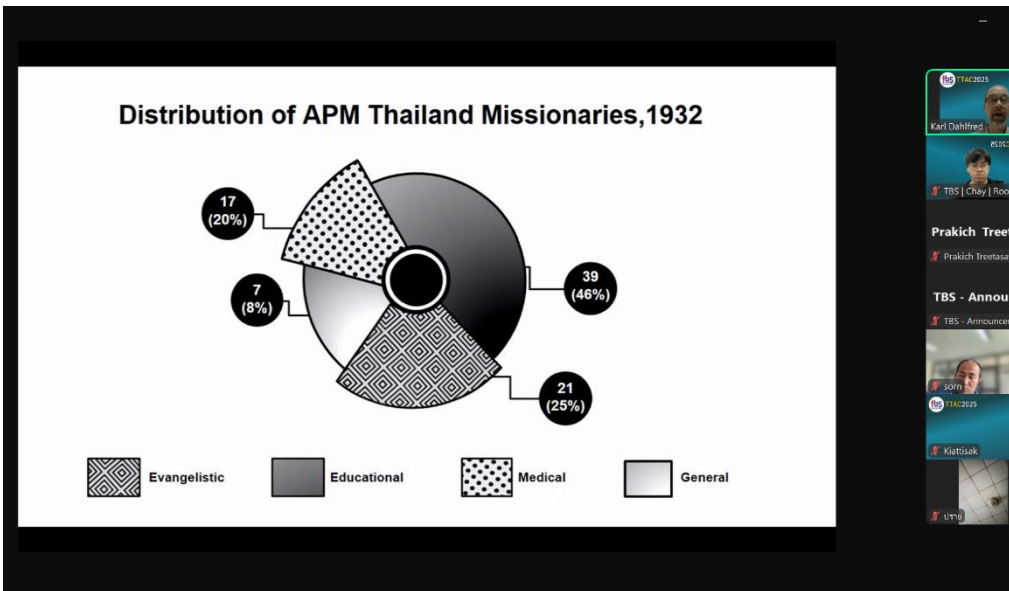

จัดโดย ร่วมกับ

สแกนเพื่อลงทะเบียน

ภาพบรรยากาศภายในงาน

zoom Workplace Meeting มาติ Recording 00:02:34 View

TBS - Announcer TBS - Announcer

มาติ ชลวิจิ วัฒนเกียรติคุณ

Q & A ?

TRANSFORMING MISSION
Practical Insights on Theology of Mission
HARRY J. BOSCH

Audio Video Participants Chat Breakout rooms More Leave room

